

SDÍLENÁ LITERATURA

www.romanyzdarma.cz

Tento pokus o **sdílenou literaturu** posílejte, prosím, (5x) dál.

Pokud usoudíte, že napsaný text byl pro vás natolik zajímavý a čtivý, že byste byli ochotni ho finančně ohodnotit, pošlete autorovi na číslo konta

158038674/0300 20 Kč slovy dvacet korun.

Jde o nový směr v přijímání literatury bez mezičlánků a nutných nákladů. Autorům i čtenářům by se tento způsob mohl stát časem přijatelný.

Ivo Fencel

Columbo a já

Columbo a já

© Ivo Fencel, 2021

ISBN 978-80-7608-035-5

Hvízdající chatrč

Pokud vás tento příběh nevyděsí, tak už jste mrtví.

1.

Venku byl tichý, chladný večer. Rolety opuštěné usedlosti pevně staženy, z kachlových kamen vevnitř sálalo horko. Ellery Harkins byl spisovatel a já ho navštívil se svou přítelkyní, to vždycky ožil. Zato venku, tam venku teď všechno zmrtvělo. Okolo domu se už zase shlukovaly fantomy soumraku, jak tomu říkával. Večeřeli jsme pstruhy. Pili víno. Už před jídlem jsme si živě povídali, ale teď rozhovor umlkl. Vládlo ticho. Jenom příbory cinkaly o talíře. Na zdi pravidelně odtikávaly hodiny, Elleryho starobylé vyřezávané hodiny. Hned vedle mě před chvílí upoutala bledě oválná skvrna. Jako by tam kdysi něco viselo. Putoval jsem očima po nábytku, ale ta cesta okolo pokoje byla i poutí kolem Elleryho uzamčené hlavy a uzavřené duše. Jeho děsivý psací stůl s lebkami, jeho židle a jeho knížky... Ano, knížky, ty zvlášť. Pisář Bartleby. Vraždy v zahradách. Hvízdající komnaty. Tak to aspoň stálo na těch nejbližších hřebetech. Putoval jsem po nich, až mé oči dorazily k oknu. Všiml jsem si najednou, že vlastně roleta není stažena úplně. Mezi ní a rámem okna se studeně chvěla černá, tenoulinká šterbina. Br. Napadlo mě: Kdokoli by nás tři tudy teď mohl pozorovat!

2.

Ačkoli bylo Elleryho okno dvojité a pevně zavřené, z té zrádné škvíry jako by dovnitř čísel chlad. Spolkl jsem sousto. Pstruzi křupali. Říjen toho roku zůstával sychravý a pochmurný. Byli jsme tu za Ellerym na návštěvě, abychom s Ivanou zažehnali splín, anebo co já vím. Znovu jsem se rozhlédl po tom jinak docela útulném pokoji... a znovu snil. Ellerym kdysi pronajatý dům stál na samotě a zdál se malý, jistě tak malý z ptačí perspektivy. Jen nicka v těch pustinách... Představil jsem si ji, ale v duchu najednou spatřil ještě menší, ba malilinký domeček, asi jako pestře omalovaný kýč vyplněný panenkou, panáčkem... Střídavě vycházeli na zápraží a ustupovali do pokojíku. Loutky jako živé se chovaly podle rozličných rozmarů času a počasí a ten domek stál Ellerymu zvenčí na římse. Ano, právě za roletou.

Věděl jsem to, protože jsme ho s Ivanou minuli, když jsme přicházeli a jelikož Ivana se na děsivé figurky zvláště usmála. Bože můj! A ta světlá panenka se jí trochu podobala. Přestal jsem najednou strachy jíst.

3.

Ivana se také zarazila. Někdy (a bývalo to úmorné) mi pilně dělávala stín. Ano, býval jsem jí věrný, ale ten stín, ten zase mně. Seděla přesně naproti a upřeně mne pozorovala, i když ne jako špejli na střelnici. Dívala se prostě těma svýma prazvláštníma očima... Ivana. Jaké jen byly! Širé! „Co je to s tebou, Sandy?“ Zeptala se tak, jako by jí hluboko v krku zvonila stříbrná lžička. Znal jsem ten příbor. Dělo se to vždycky, když Ivana promluvila, byla to ale vlastně lžička? Klíček? Či co? Vražedná vidlička? Nevím. Nejspíš magický otvírák k nějakému dosud nevyslovenému tajemství. A prostě vždycky cink a cink, také teď. Zpytavě si mne prohlížela, ale já se díval na okno. Báli jsme se všichni? Určitě!

Ellery roztržitě vzhlédl, ale pozdě, příliš pozdě. Už TO neviděl, už ne. Ta ZRÁDNÁ ŠKVÍRA už zase zela prázdnotou. A panovalo TAKOVÉ ticho... jako v hrobě. V tu chvíli mého ÚLEKU. A Ivana mne vzala jemně za ruku. Věnoval jsem jí krátký, ostražitý pohled, tedy pokud vím. „NĚCO... TAM... BYLO,” zablekotal jsem. „Něco bludného! Così tam po parapetu přeběhlo. Asi veliký pavouk, víte?“ Znova jsem se upřeně zahleděl do štěrbin. Trpěl jsem už od narození monomanií.

4.

Ellery se od toho okna bezstarostně odvrátil – a on tedy uměl zůstat bezstarostný. I jako by k tomu pokaždé byly důvody. Obdivoval jsem ho. „Ale to byla jenom Pergla,” podotkl.

„Pergla? Jaká Pergla?”

„Kočka. Má,” objasnil nám hostitel flegmaticky a dál se zabýval pstruhem. Dosti poklidně. Pustil vyrušení z hlavy. Tenhle záhadný Ellery. Náš Harkins. Na první pohled vypadal vyrovnaně, copak o to, aspoň tedy vždycky, když jsme ho navštívili, ale co bylo vlastně skryto tam uvnitř? Zde VENKU se stal naším hostitelem a já, víte... Musel jsem se navzdory tísní pousmát. A přece jen i tomu svému strachu ze škvíry. A taky Ellerymu. On sám míval vždycky pro strach uděláno a já tak nějak věděl, že nás nedá, ne, jinak to nešlo říct. Mne, ani ji ne. Kratičce jsme se na sebe s Ivanou podívali.

„Tak ty máš kočku, Ellery?“ zeptala se překvapeně. A pak si dloubla hlasem pohádkářky: „Vidíš, a my jsme si mysleli, jak tu žiješ docela sám.” „Sám? Kdepak, s kočkou.” Dál žvýkal toho pstruha. Něco mělo přijít.

5.

Ellery.

Tohle poměrně zvučné anglické jméno bylo ovšem jenom pseudonymem a my tři sice večereli na samotě, ale ne někde za Londýnem, nýbrž pouhých sedm mil od vísky jménem Lítice. Ano. LÍ-TI-CE. A kde že leží tato ospalá díra? Řeknu už jenom, že když se odtud pokorně vydáte po silnici směrem na Klatovy a po chvíli opatrně pohlédnete doprava, spatříte rozhodně moc podivné místo. Je to zahrada, a není to zahrada. Trnkova, a přece ne Trnkova. Přejemnějším je to poli ohraničená pustina. Příjemně tajemná? No, někdy nepříjemně. A spí. Vidíte ji, ale nevíte, co skrývá. Čím se zabývá, jaký je její systém a hlavně smysl. Jde o nikým neudržovaný urnový háj? Anebo spíš háj satyrů? O sylvii ráj či strašidelný sad s kouzelnými jablky Hesperidek? Nejspíš všechno sakumpakum dohromady a čárymáry a ještě něco k tomu. To, o čem tady budu psát.

6.

Ellery si usedlost pronajal teprve nedávno. S Ivanou jsme tady ještě nikdy předtím nebyli. Proč se tedy tak bojíme? Právě proto. Vypořádali jsme se se pstruhy a vlhký podzimní večer venku dál ostře kontrastoval s vytopeným, příjemně osvětleným vnitřkem Elleryho pokoje. Pro Ivanu to tu ale přece jen nebude to pravé ořechové, napadlo mě najednou, a cítil jsem šramot pod podlahou. Tisíce stonožek. Havěť. Vzpomínka na POHYB ve škvíře pod roletou, protože to přece NEBYLA Pergla.

Ale pavouk. Pořád jsem seděl trochu stísněně a do nitra Elleryho domu jako by se začalo neodbytně vtláčovat hrobové ticho zahrady venku. TAM za okny zel hrob světa. Směl zůstat mrtvým a usedlost ležela v úžlabině. Vítr zde býval jenom vzácným hostem. Krajina strnulá, krajina bez květin a bez pohybu. Jednou a provždy zkamenělé větve seschlých stromů se místy nehybně dotýkaly zvolna opadávající omítky a okenních říms. Já a Ivana jsme to věděli. A taky jsme věděli, že má Ellery tam za domem dlouhou a prý nekonečnou zahradu, Na konci se před milionem let uvelebila jakási prastará dřevěná chatrč.

„Ta že je divná? Jak? A čím že?“ ptal jsem se přítele překotně.

Ellery bezradně pokrčil rameny. Řekl: „Genius loci.“ Napili jsme se a Ellery se vrátil ke dřívě nakousnutým řečem a pokračoval v jakési pavoučí historce nevalné ceny, a když říkám pavoučí, nemíním jenom ledajakou příhodu o malých pavoučcích poutničcích, protože nepatřil mezi ty spi-

sovatele, kteří zaujmou jenom rozteskněnou švadlenu. Ellery vymýšlel výhradně hrůzostrašné, šokující příběhy. „Asi jako Robert Bloch – a dej mu Pán Bůh věčnou slávu,“ pousmál se jednou v neděli. I POD VLVIVEM těch historek mě ostatně Ivana už doma přemluvila k této návštěvě, a tak jsme teď dojedli pstruhy uvnitř onoho osamělého domu, který byl i hrobem světa a kde se náš spisovatel dobrovolně, zaživa zakopával, aby prý mohl snáze tvořit. Jak nám jednou euforicky vysvětlil. Proč jsme tu byli? Ivana možná prostě chtěla slyšet pár jeho nových pavoučích historek, a tak jsme se jednoho slunečného dne trochu znuděně sebrali a přijeli sem, ale landrover zůstal nyní daleko, až tam kdesi na začátku úzké stezky. A ne, to auto nikdy neuslyší žádné starodávné příběhy o kostrách.

Odríznutí od světa je krásné.

7.

Elleryho povídání Ivanu vždycky bavilo. Jeho to taky bavilo, když jsme naslouchali. Ellery byl mlčenlivý jenom zdánlivě a bavilo ho být zticha pouze tak dlouho, dokud to zajímalo i nás. Naopak byl ve svém živlu při vyprávění, která zamilované aspoň trochu děsila. „Ellery Harkins, tento specialista bezedného strachu,“ stávalo rudě na přebalech jeho literárních výtvorů. Stephen King ale nebyl. Nevadilo to. Psal s chutí a používal všechny osvědčené triky. Nejenom ty Kingovy. Jeho vzorem byl spíš Edgar Allan Poe a nejoblíbenější Elleryho metodou se stalo vymyslet nejprve nějakou nejabsurdnější situaci a teprve pak logicky a před ní dopisovat co nejpravděpodobnější příběh na téma „jakpak k tomu mohlo dojít“.

MUŽ VE STRÍBRNÉ MASCE VEZE ALEJÍ ŠVESTEK ŠICÍ STROJ A JE PRONÁSLEDOVÁN HOUFEM ŠVADLEN.

Anebo: POŠTÁK POKRYTÝ ŽIVÝMI MRAVENCIZPÍVÁ FOGLAROVU PÍSEŇ ÚPLŇKU, ZATÍMCO JEHO DOPISY VZAL ČERT. A podobně.

Ten den, kdy jsme přišli a kdy se to PAK stalo, si ale Ellery vzpomněl na jeden pavoučí strom, který jsem s ním kdysi náhodně objevil uprostřed náhorní plošiny v Karákorámu. Ale abych příliš nebájl, stalo se to vůbec? Třeba taková Ivana nám rozhodně nikdy příliš nevěřila, když jsme vzpomínali, a říkala, že prý si z ní jenom hloupě utahujeme. Ale z toho jsme si nic nedělali, protože ona nám nevěřila ani tak zřejmá fakta, jako že celá koruna oné jabloně hrůzy tehdy mizela v chuchvalcích jemňounkých, bílých pavučin.

„Ale vy mě šidíte!” stěžovala si, až skoro jako malá holčička (ale nebyla malá!), a neúnavný Ellery nerušeně vyprávěl. S rozhodností muže, a já mu pomáhal, já mu ještě tajemně příkyvoval. V historce šlo o jakési hnízdo snad jedné miliardy šikovných přadlenek, ale když se tyto naše historické objevy chystal Ivaně ještě zasvěceněji osvětlit, najednou mu nevybíravě vskočila do řeči, i trochu už s únavou: „Tak – a dost, pane Mluville. Bylo to docela hezký, ale už od začátku šlo o ukrutnou hloupost, víme?” A poklepávala modře nalakovanými nehty na spisovatelův stůl. Odmlčeli jsme se. Mělo to přijít.

8.

Ivana bývala na Elleryho obvykle dost hodná, jak jsem věděl. I já se ho obvykle zastal, tedy když bylo potřeba (málo často). Ale všechno má své meze a on teď žádné zastání nepotřeboval a už zase vyprávěl nerušeně dál a líčil nám bezuzdně hrůzné situace a zbytečně je dramatizoval. Až moc přeháněl a přidával si jako jeden baron a vysníval si celé nové světy i fiktivní vztahy mezi lidmi. Bylo to s podivem. Konečně zmlkl. „Dost bylo fantazie?” Asi.

A tu Ivana pravila, a to až s jakousi záměrnou naivitou: „Heleď se, Ellery, poslouchej... Naslouchej mi... Malé miminko, kterému maminka snaživě předčítá pohádky, se takovýchhle věcí hrozně jen děsí, víš? Jistě. Jenomže dospělý člověk se musí veškerým příběhům podobného typu už jenom hezky od srdce vysmát. Ellery, a ty to víš. A to se netýká jenom povídání, ale také tvého psaní. Kdepak, brachu. Peklo nevězí v pavučinách. Nebo na půdách strašidelnejch, ani neleží nikde v podzemí.“

„Kde tedy? Podle tebe.“

„Peklo je v nás, jak se říkává.”

„Naštěstí ale ne pořád. Jenom čas od času.“

„Jistěže.”

Díval jsem se na Ivanu. Zkrátka už zase mudrovala. „Máte nějaký názor, máte? Tak já jsem proti!” To bylo její heslo, tím se obvykle řídila. Měl jsem ji v lásce i pro tuhle neústupnost. IVANA VŽDYCKY SOUVISELA SE ŽIVOTEM. PEVNĚ. Bylo to pouto. Má láska k ní ale neměla důvod. Přesto zůstávala těmi city jako prošíta. Nebo... Řekl bych, že spíš prostehována. A křížem krážem. Hrůza. Ano, Ivana prostehována tou láskou mou, a i když jsem spal, celá se mi zdávala. Tak často.

9.

Ellery si neklidně zapálil cigaretu. Nebylo mu Ivanino rozumování po chuti? Asi moc ne. Kdysi se ho poťouchle zeptala: „Jak to vůbec přijde, že neumíš zahvázat?“

„Myslíš jako na prsty? Anebo jen tak na pusu?“ A zčervenal jako jahoda. Ach, jako bych jej při tom znovu viděl.

„To máš fuk, ty neumíš ani jedno,“ vysmívala se mu a můj kamarád se tenkrát doopravdy rozhněval. Což u něj nebylo právě obvyklé. Zlobil se na hezkou Ivanu a vypadal pak vždycky směšně. Dělo se to trochu i teď, Ivana ale nerušeně pokračovala. A trochu řečnický: „A vůbec, ptám se vás, vy dva, proč se vlastně bát? Není to k ničemu!“

„NĚKDY bývá VELMI důležité NAJÍT v sobě schopnost bát se,“ mumlal Ellery. Na pomuchlaném papírku na psacím stole, tam vedle jakési kartotéky s nápisem NÁMĚTY jsem navíc zahlédl napsáno: „A mravenci zhypnotizují člověka a způsobí jeho smrt!“

„Božíčku, bát se, to je ukrutná hloupost,“ pokračovala nerušeně Ivana, ale Ellery byl stále moc chlapcem – a ti se toužívatí bát rádi. Seděl tam a díval se na Ivanu zničehonic úplně jinýma očima. Seděli tento den šikmo proti sobě a každý uvažoval určitě o dost jinak. Muž a žena. Jedna pracovitá žena a jeden opuštěný spisovatel. On o dost pošetilejší, Ivana zase přímo vykutálená. On moc rád psal, ale ona svět vnímala spíš zrakem. On miloval svoje strašení, Ivana svá řešení (i hřešení, věděl jsem, ale Ellery to nevěděl). On rád horory, ona možná magory. Ona i Agathu Christie. Ellery nebyl hlupák, ale Ivana... Inu, odhaduji, že její mozek mohl být dvakrát tak dobrý, jako je ten můj. Najednou řekla: „Bát se podobnejch pitominek je ta největší hloupost na světě, jakou znám. Tak řekni mu to i ty, Sandy!“ A obrátila se ke mně. Ale já mlčel.

„Je hloupost bát se minulosti,“ říkávala, „protože co uplynulo, už leží šťastně za námi a my nic nezmařili, pokud jsme ochotni se z vlastní minulosti poučit. Je hloupost bát se přítomnosti, protože ta se okamžitě stává minulostí a ztrácí sílu a je hloupé bát se budoucnosti, poněvadž co visí na nitkách od šití tam v budoucnosti a před námi, to je vždycky noc a něco moc a moc nejistého a může se to ještě šťastně změnit.“ Zmlkla.

Zase panovalo ticho. Jenom vyřezávané hodiny tikaly. Blížila se půlnoc. Sotva jsem to postřehl, oči mi sjely z ciferníku na zeď. Vedle hodin... Hrůza, jako by TA PODLOUHLÁ SKVRNA mé zorničky nějak magicky přitahovala.

„Víte...” odkašlal si Ellery a jeho oči se bedlivě věnovaly stropu a různým imaginárním bodům kdesi za Ivaninými vlasy. „Víte, jsou lidé, kteří nikdy opravdu neprožili opravdický strach. Nikdy se nedostali do situace, kdy by stáli docela sami tváří v tvář něčemu, co by se zcela vymykalo všem jejich každodenním zkušenostem. Rozumíte?” Díval se na nás na oba. „Takoví lidé nikdy nevyzkoušeli nic než strach o vlastní existenci, o práci, a tak nevědí, co by se s nimi stalo v extrémní situaci, budou-li kolem dokola obklopeni třeba...”

„Třebas čím. No. Čímpak?“ broukla.

Nejistě se zasmál. „Budou-li krutě zajati v kruhu čiré hrůzy a odkázáni jenom na vlastní ruce a svůj mozek, jak by asi řekl Sherlock Holmes.“ A pak se zasmál. Tentokrát rádoby suše, sarkasticky. „Tak takoví lidé nám nejčastěji káží o směšnosti a bláhovosti strachu, jenže na to nemají právo. Víte? Oni totiž TEN PRAVÝ strach nikdy skutečně nepoznali!“

„Já ale ano,” namítla Ivana. „Já hrůzy poznala.“ A nedala se a mimochodem, moc jí to slušelo. „Velikej.” Rozhlédla se po pokoji. „A nejen strach o sebe, taky o druhé.“ A přitom se na mne přes stůl pousmála (i z toho jsem žil, i když je vám to k smíchu).

„Tak třeba můj strach tady o Sandyho...”

10.

Ellery už radši vstal a mířil zadumaně k oknu, které vedlo do oné nekonečné zahrady. Opřel se o rám a upřeně zíral do černé škvíry pod roletu. Ještě byl mladý – jako my dva. Ale i z tebe bude jednou chatrč, pomyslel jsem si najednou. CHATRČ AŽ NA KONCI ZAHRADY, blesklo mnou bezděky. Chatrč, o kterou třeba ani nikdo nebude mít strach, ale jak tě znám, stejně ani nezahvívneš o pomoc. Ellery. Protože to neumíš. A protože by stejně žádná nepřišla... Jak to chodí. Ohlédl jsem se. Ivanu, tu jsem si nejčastěji vykresloval právě jako symbol takové pomoci. Kdo ví proč... Ale dělal jsem to právem? A co mne popadá za splín? Přijeli jsme se ho sem přece zbavit, ne? Ujišťoval jsem o tom sám sebe. A vůbec, nikdy nebude tak zle. Ani ne ve stáří. Tak zle, aby to bylo až vyloženě hrůzné! Anebo bude?

ANEBO JEDNOU BUDE?

„Vsadím svůj poslední honorář, že ani vy dva jste nikdy nepoznali skutečnou hrůzu,” pousmál se najednou Ellery. „Jasně. Párkrát v životě se každý domnívá, že ji právě poznává a že se to děje, ale přitom... Pchá!

To bývá sotva desetina, sotva setina té SKUTEČNÉ hrůzy, která se totiž podobá lásce. A podobně jako láska se slovy ani nedá popsat a vyjádřit.“ Odmlčel se. „Ale která se dá stejně jako láska prožít.“

Inu, proti gustu... On se asi i tím Ivaniným mudrlantsvím nakazil, nebo co. Znovu jsem na svou milou pohlédl...

„I jdi k šípku!“ smetla Elleryho jako do stoupy. I s těmi jeho literárními braky v hlavě. On se ale bezelstně odvrátil od okna, znovu se před námi posadil a ticho, jen ticho vládlo tomu domu v úžlabině a my tři byli dokonale odříznuti od světa lidí. Toto nebyla zahrada, toto byl ostrov. A momentálně ostrůvek nás tří. Napadlo mě to správně. A OKOLO jen fantomy soumraku a okolo jenom šátravé stíny a podvědomé fantomy noci.

„I když i já mívám často strach, pánové,” zadeklamovala Ivana. „Jenže jinačí. Z věcí, které mi ZA STRACH STOJÍ!” A když tak rádoby moudře mluvila, žensky, tak to byla celá ona. Tak ráda všechno SHRNOVALA! Své vlasy, své myšlenky, své pocity. I Ellery se tomu smál a jako by ženám vůbec, ale vůbec nerozuměl. „To já se spíš bojím vlastních snů,” přiznal se najednou a zaváhal.

„Mít strach ze snů?” podivila se Ivana, které se snad nikdy nic pořádného nezдалo, jak mi aspoň vždycky ráno tvrdívala. „Ale jakých, panenka Maria? Z jakýchpak, Ellery?”

Rychle, krátce na ni pohlédl. „No, to je různé.” Začal teď s rozvahou. Dokonce i přemýšlel, to už bylo co říci. „Včera se mi zdálo dokonce o vás dvou.”

„Ále... Nepovídej!”

„To asi jak jsem si večer předtím vzpomněl na to, že dneska přijedete.”

„Pochopitelně, no, to je od tebe hezké.” Odmlčela se. „A co jsme v tom snu se Sandym dělali? Milovali se?”

„Hráli jste v tom snu karty, ale JAKO BYSTE TÍM SPÍŠ VYVOLÁVALI DUCHY, a já jsem k vám zvolna přicházel takovou dlouhou alejí a šlapal po švestkách, až jsem došel k vašemu kulatému stolku, a tu jeden z vás, asi jsi to byla ty, Ivano, pokývl, abych si tedy také přisedl, což jsem udělal. I když stísněně.“

„No, a dál?”

„Hráli jsme pak dál ve třech, ale až moc vážně, tedy na můj vkus. Bez smíchu a bez jakéhokoli odlehčení nějakou štavnatou historkou třeba.“

„Ani se ti to moc nelíbilo?“

„Ani se mi to moc nelíbilo, ačkoli právě ty, Ivano, jsi neustále žvýkala párátka, což vypadalo docela komicky. Až tak filmově. Ne ale Buster Keaton. To spíš Marlen s cigaretou.“

„Dík.“

Mlčel.

„A dál?“

„Hrál jsem s váma teda pokra, ale stále jsem v tom snu čekal, nevím už na co. Až ses, Ivano, konečně zasmála, to asi právě nějaké kartě, já to ale nevím. Usmála ses, ale já... víš, dávalo mi pak v tom snu čím dál větší práci se soustředit. A nořil jsem se do těch vašich karet.“

„Ony byly naše?“

„Nořil hloub a hloub a jako bych vstupoval až dovnitř do jejich vějířů a jako bych se hroužil i sám do sebe. Propadal jsem se do hry jako do svého vlastního světa a vy dva jste se mi zatím kamsi vzdalovali. Však to znáte, ne? Každý vlastní svůj svět, ne? Vzhlédl jsem, v tom snu, i vy jste se otočili, vaše tváře byly ke mně namířené JAKO HLAVNĚ PISTOLÍ, ale místo střel mi vybuchly do očí dvě grimasy démonů, ano, dvě lebky bez očí, dvě řvoucí masky, ale bez hlesu, v tom snu. Dva obličejové chrlicí po mně dlouhé jazyky svého pekelného ohně. A taková byla pravda světa.“

„Ale to je úplný nesmysl,“ řekla.

„A proč myslíš?“

„Ta Gorgona bych byla přece jenom já. Jenom ženský jsou dračice a ďáblové.“

11.

Ellery zmateně, unaveně zmlkl a Ivanina jemná dlaň se jenom na krátký okamžik ocitla na hřbetě jeho ruky. Píchlo ho to jako jiskra, byl jsem si jist. Elleryho její prsty očividně vzpamatovaly. Až natolik, že se po chvíli pustil i do jakéhosi reálnějšího vyprávění. „Slyšeli jste už vy dva někdy slova stříbrná maska?“

Klidně jsme se s Ivanou důkladně napili a zavrtěli jsme zvědavě hlavami.

„Neslyšeli. Jakkak ta maska vypadá?“ zeptala se svědomitě. Budeme ho muset pěkně vyzpovídat. Ještě toho v sobě schovává až příliš.

„No... Ona... Usmívá se, víte?“ vyrazil ze sebe Ellery zasněně.

„Aha! Jako měsíček. Na nebi hlubokém...“ začala zpívat.

„Visí v zahradě.“

„A kdepak?“

„Támhle.“ Ukázal. „Támhle tímhle směrem visí ten obličej na jedné svraštělé stěně.“ A máchl paží směrem do hlubin zahrady. „Visí tam – a zlověstně se usmívááá...“ A sám se v tu chvíli rozesmál. Hysterie? Snad. Protože se ihned i zlověstně usmál. NA TVÁŘI MASKU SMÍCHU, ALE MÉ PORANĚNÉ SRDCE SI ČASTO SAMÝM ŽALEM ZAHVÍZDÁ, parafrázoval onehdy Karla Hynka Máchu. Jeho obličej byl bledý a on celý nám s Ivanou najednou připadal jak bytost, která snad právě nedopatřením vypadla z některého brakového románu. Znal jsem jich... Smíš zůstat mrtev, například. Sám ho napsal.

„Hele, nech toho, Ellery. To NENÍ strašidelné!“ ohradila se najednou Ivana, ale já pohotově ukázal na zeď vedle tikajících hodin: „Visela snad ta maska támhle, Ellery?“

Rychle, skoro se strachem přikývl. Stísněně se taky podíval na zeď. „Ano, ale sundal jsem ji.“

„Sundal? Ale proč? Pročpak?“ vyčítavě si ho změřila Ivana.

„Poněvadž...“ zablekotal. „Ne, nevydržel už jsem ten její pohled.“

„Asi jako můj?“ Vyvalila oči, povyplázla jazyk. „Me-dů-za... Usekni mi hlavu!“ Pak se potutelně ušklíbla. „A KDEPAK je ta maska teď?“ zajímala se.

„Ona visí tam na chatrči, tam na konci zahrady,“ blekotal a máchl rukou, jako by chtěl odstrčit celou lítickou krajinu až na samý konec světa.

„A kdepak jsi k tomu krámu přišel? Snad ne na letošní pouti v Líticích?“ Podíval se na Ivanu přísně a tak velice vážně, až jsem se tomu pousmál.

„Je to zvláštní příhoda a nebudete mi věřit!“

„Od kocourka Mikeše, máš ji od něj? Anebo od Pergly? A pak je ještě kočka Šklíba, ta z Alenky...“

„Nebudete mi to věřit,“ zopakoval prostě a vážně. V tu chvíli mi připadal asi jako nějaký starý Říman, nevím proč.

„Budeme!“ vyhrkli jsme společně, a jak se říká: spontánně. S Ivanou jako jedněmi ústy.

„Ostatně, všechny tvoje příhody jsou HODNĚ ZVLÁŠTNÍ,“ dodala Ivana uštěpačně, a pak už jenom drsně sykla, což zaznělo až jako dominantní rozkaz: „No tak? Vyprávěj!“

12.

A Ellery nám svým charakteristicky starosvětským způsobem všechno vyličil.

„Letos v létě už jsem tu bydlel a měl plné ruce práce. Psal jsem novou hrůzostrašnou povídku a jistý Howard Phillips Lovecraft se mi přemoc mačkal do pera. Ale byl i dobrým vzorem,“ ušklíbl se sebeironicky. „Ta povídka se, tuším, jmenovala...“

„Zločinný život Ellery Harkinse?“ zasmáli jsme se.

„Ale kdepak, vy volové. Název zněl: Pod pavoučím stromem, a při psaní jsem většinou seděl zrovna támhle pod těmi hodinami“ A jak nám vyprávěl, představoval jsem si ty chvíle a dokonce jsem už slyšel tlumené skřípění jeho pověstného plnicího pera. Dostal ho od nás kdysi darem. A to skřípění se moc divně rozléhalo šerým pokojem.

„Psal jsem tedy krví a dával do toho jako vždycky celé srdce a můj příběh se tudíž zdárně rozvíjel,“ vyprávěl nám s mírným patosem Ellery. „Měl jsem z toho dobrý pocit, ale současně zůstával permanentně trochu mimo.“

„Mimo tento svět?“ hlesla.

Přikývl. „Jestli mi rozumíte. Tak jako vždycky, když píšeme. Tak jako každý, kdo něco tvoří. Tu se mi svět připomněl.“

„Vždycky se připomene, bestie.“

„A víte čím?“

Ivana jenom sotva znatelně zavrtěla hlavou.

„Začalo to poškrábáním!“

„Čím že?“

„Takovým zvláštním svrběním na ruce a... PAVOUK, pomyslel jsem si. Psal jsem přece právě o pavoucích, ne? I když cizokrajných a obrovských... Podíval jsem se na svůj prst, ale nešlo o pavouka. Lezl po mně ohromný rezavý mravenec. Cvrnkl jsem do tělíčka, odletěl na tenhle koberec a skoro až ke kamnům, jenže to už mi uháněli po rukávu další tři. A další čtyři! Ulekl jsem se: COPAK UŽ JSEM STUDENÁ MRTVOLA? ŽE PO MNĚ TAK SAMOZŘEJMĚ PUTUJÍ? Víte, štítím se hmyzu. Trpím arachnofobií. Prudce jsem tedy vstal a... Tak vida, přece žiju! Pomyslel jsem si přitom. Vlastně jsem se přímo vymrštil, a to s takovou razancí, že tato tonetka odletěla až tamhle pod hodiny. Ale stejně bylo pozdě. Po celém těle se míhali. Oni. Oni. Rezatí mravenci. Div jsem z toho nekričel.“

„A nepřeháníš trochu, Ellery?“ svařtila Ivana čelo s nedůvěrou. Už ho znala.

„Nenadsazuješ, jak je tvým zvykem u čaje?“ dodal jsem s matným pousmáním.

„Hele, nementoruj! Přesněji řečeno se ti mravenci rojili v takovém pásu,” pokusil se přehánění napravit, „který se táhl od špičky mé levé boty až po okraj pravého rukávu, tohohle, a byla to jenom náhoda, že mi nikudy nezalezli i pod šaty, malé bestie! Proudý a proudý tělíček, rozumíte? Po mně se ubíraly jako po dálnici a jak jsem byl zabraný do práce, prostě jsem je včas nezaregistroval, ačkoli sta a sta drobných nožiček rytmicky se přilepovalo ke tkanině. A zase odlepovalo. Brr. S odporem jsem je setřásal a běžel pro nějaký sprej a nemilosrdně pokrýl podlahu bílou pěnou. Ano, vraždit hmyz je tak snadné a ti umírající mravenci se z pěny vzpínali jako dodělávající koně po nějaké nerovné bitvě, a tak i skončila jejich marná válka s titánem.”

„No, a dál? Nenatahuj to!”

„Objevil jsem vzápětí celou silnici. Zrzavě se táhla po podlaze, potom koutem tohoto pokoje, škvírou pode dveřmi a dál. Spodním rohem chodbičky. Šel jsem podle té jejich výpadovky a jako krutý, krutý obr jsem ty tvorečky masakroval. Ubíhali dál jako o závod, ale nebylo jim to moc platné. Vyšel jsem vraždíc z domu a pokračoval sadisticky a jako hypnotizován a ta rezavá páska vedla po vnější zdi a já se ubíral podle ní a ničil a ničil drobečky. Obcházel jsem bezděky dům, jako ve snu, anebo to byl opravdu hypnotický sen!” rozpráhl vzrušeně paže. „A ten odporně živoucí pruh doopravdy MAGICKY OBEPÍNAL celou tuto barabiznu a... víte... bylo to tak divné!”

„Čím?”

„Bylo to jako rituál. Rituál, ke kterému mě donutili za cenu vlastních životů.” Zasmál se, ale Ivana se naopak zasnila. Nadšeně vzhledla a v tu chvíli vypadala ještě půvabněji a přitažlivěji než kdy jindy (i když nechci přehánět a vy jste stejně už staří).

„Byli jako nějaký zrezivělý řetízek OSUDU. Jako pásek vyslaný ke mně z vesmíru. Připadalo mi to takové. Kosmické vlivy vhodné k tomu, aby spoutaly mou až dosud příliš svobodnou duši. Svobodnou a tím i nebezpečnou, rozumíte mi?”

„Rozumíme, Ellery. Aby tě ještě neoženili!” poklepala si Ivana kotníkem na levé koleno. Díval jsem se jí na nohy a poslouchal, co řekne.

„Ne,” namítl prostě. „Šlo tu o víc. Šlo možná o to, aby mě pomyslně spoutali zrovna ve chvíli, kdy bych už díky trpělivému a soustředěnému psaní připadl na nějaké strašlivé tajemství přírody i vesmíru, které ale

musí zůstat neodhaleno.”

„Ale-ale, Ellery!” pousmála se Ivana. „A nedramatizuješ to přece jenom zase až příliš?” Měla hebce světlounké vlasy, tak hrozně jemné, a vždycky mi připadala až jaksí zoufale krásná. Ano, zoufale. Možná i pro něj to tak bylo. A krásný snad může být i příběh, nicméně já a Ivana jsme dobře věděli, že nadsázka a přehánění naležely k trikům, které měl náš přítel ve zvyku přímo nadužívat. I proto padala jeho díla tak často do dětských přihrádek anebo rovnou do poliček s brakem. Pokračoval ve vyprávění na povrchu nevinně, ale se světýlky v očích: „Postupoval jsem těsně podle opadávající zdi a systematicky kosil řady, řady těch rezavých bojovníků. Najednou všichni zbylí zmizeli v díře. Důkladně jsem tedy i otvor zanesl kaší a mrtvolky jenom přšely ke špičkám mých bot, to mi věřte.” A stal se krvelačným. „Mohl to být docela dobře konec světa. Pro ně. Jenže PAK jsem si všiml, že z jiného místa zdi vychází ještě i další živý proud a ten se hemžil směrem OD DOMU a mířil do HLOUBI zahrady.”

„Ale...”

Ellery si přejel rukou po čele. Zarazil se a já... Měl jsem ho takhle nejradši. Dívali jsme se na něj s Ivanou přátelsky a stále jsem byl přesvědčen, že jako obvykle dramaturguje banalitu. Někteří spisovatelé už jsou takoví. Z komárů velbloudy, a ty pak surově a zaživa protahují ušima jehel ze šicích strojů a bohužel i ušima dívek a ještě se pohoršují a dušují, že právě “toto” není nic jiného než ta jediná a pravá a umělecká pravda. Mrkl jsem se opatrně na Ivanu, ale tvářila se dost zaujatě a dlaně jí volně ležely na stehnech. Nadále poslouchala, což už dneska mladí neumí. Ellery se pousmál, jenže jaksí pochmurně: „Víte, bylo to v poledne. A všude okolo mne panoval těžký, řekl bych až mrtvolný klid. Něco jako ticho před bouří, něco JAKO POLEDNE NA HŘBITOVĚ. Znáte, ne? Taková tichá hrůza. A to na mne, na mou duši, moc a moc zapůsobilo. MAGICKÁ MOC MÍSTA. A zahrada je hrozně zarostlá a hluboká.”

„Hluboká?” zopakovala pochmurně Ivana. „Urychlí to, Ellery, ano?” Příkývvl. „Zacílil jsem proud ze spreje i na tuto novou mravenčí stezku a pustil se zahradou podle ní. Co dál? Obklopily mě přízraky. Lesní stromy. Upíři. Max Schreck. A po chvíli chůze jsem se už docela ponořil do věčně zvlhlých houštin náležejících vlkodlakům. Ta zahrada je vám opravdu úplně zanedbaná, víte?”

„Když je nekopáváš,“ odbila ho. „A dál?”

„Jak jsem se tak prodíral mezi keři, vysoká tráva mi pojednou dosáhla až do pasu a zaživa mě pohřbívala, šimrala. Pomalu, ale pak rychleji a rychleji. Jako ti mravenci. A byla tak seschlá! Tak MRTVOLNÁ. A ten jemný pach a dech stvolů. Pod nohama mi hrubě praštěly uhynulé, ulámané větve, tak černě stočené a pavoučí, zatímco jejich prozatím živé sestry se mi pokoušely vydloubnout oči z důlků. Naštěstí marně. Ještě jsem viděl, i když příšeří bylo nazelenalé jako tůň. Tak podobně si představuji ovzduší pralesa v povodí Amazonky. Pronikal jsem hloub... a hloub... a byl vzrušený a ani dusno skleníku mě nezastavilo. ODBILO POLEDNE ÚDĚSU. Tu rezavou pásku jsem jako zázrakem pořád rozeznával pod botami a likvidoval jsem brutálně veškerý čilý pohyb na ní. Proč ale vlastně? A proč jsem šel stále dál? Nevím. Už nevím – a všechno bylo jako v mlze a snad jsem si ani nevšiml, že během toho bezuzdného vraždění sestupuji hloub a hloub do litécké úžlabiny. A víte, nikdy jsem tam předtím ještě nebyl. Nikdy tak daleko. A nikdy až tam NA KONCI.“

Dívali jsme se na něj.

„Anebo snad byl? Zatrulo mi. Ne! Leda ve snu. Ale ve skutečnosti? Nikdy. Potom jsem došel AŽ TAM DOZADU, ale ještě nebyl konec. A byl tam už vůbec někdy někdo? Šel jsem a jako by se tou neproniknutelnou, mdle ztěžklou vegetací přede mnou ještě nikdy žádný jiný Livingstone neprodíral. Oněmi místy. Jo. Tak podobně mohl zmizet i legendární plukovník Fawcett! I o něm jsem zrovna nedávno něco psal, ale teď byl daleko. On i stůl. Daleko. Zdálo se mi, že snad sestupuji až do nitra země. Burroughsův Pellucidar a já v pitomé roli prvního objevitele a dobyvatele a já jako nálezce NEZNÁMÉHO SVĚTA, SVĚTA TAM ZA HOUŠTINAMI. Ale nebylo to k smíchu, věřte mi. Cítil jsem i smrtelně vážné okouzlení zvědavého chlapce, skoro už zapomenuté. Měl jsem pocit, že zůstalo pohřbené za hračkami – a ono zatím... Znova přišlo. A vevalilo se do mne, jako se valí krev do žil, můj bože. Bylo tady. Zase. A O TO ŠLO.

Ale jen díky mravenčení jsem tady, pochopil jsem najednou. A jak se mi zítra bude psát! Tedy... Vrátím-li se vůbec. Zároveň jsem totiž pojednou pocítil i jakousi těžkou a jakoby až hnilobnou sklíčenost, nebo jak to jinak vyjádřit? Snad tu tíseň vyvolal všudypřítomný zápach tlejícího listí, které se rozpadalo přímo pod mýma nohama? Kdo ví. Šel jsem prostě dál po tom listí a za mravenci a pravěkem, v přítmí a trní jako poloviční

slepec. Vliv prostředí na mne byl ale příšerný a věděl už jsem to. Přesto... Kupředu! Upíral jsem zrak na zem, abych i co nejpřesněji zasahoval a vraždil NIKDY NIKDE nekončící proud života, a jak jsem byl skloněn, ani jsem si nevšiml, že stojím před nějakou zdi. Totiž... U STĚNY CHATRČE. Té chatrče tam vzadu.”

„A dál?” broukla už skoro mechanicky Ivana.

„Zrezivělá, živá stuha u mých nohou se zničehonic lámala a stoupala vzhůru po té zdi a po mechem pokrytém, zelenkavém prkně. Stál jsem u chatrče děsu, jako by se nechumelilo, ale pak... Ne! Opařilo mne to, ten pohled, protože ve výši mých očí VISELA NA ZDI USMÍVAJÍCÍ SE TVÁŘ.

13.

Vtom došla i proti mravenčí pěna. Divné. A jako by mne sem tito mravenci z kosmu přilákali schválně. Ledový mráz se roztočil kdesi okolo mé páteře a ve spirále bolesti dotkl se ZVNITŘKU i veškerých konečků mých prstů. Také na nohou... A běda, ta maska až příliš dokonale napodobovala lidský obličej. Jenom jsem ještě nevěděl čí?

Ale copak se koukám na nějaký posmrtný odlitek? Ne. Místo bělostné sádry se na mne přece se zdi usmívalo bělošedé stříbro. Vypukliny masky plasticky vystupovaly ven do zahrady, úplně všechny, a přestože byla tak světlá, napadlo mne: Ztělesněné peklo. A napadlo mne: Plastický je i chichot. Měl jsem opravdu tak hrůzný dojem. A že se to na mne dívá. Že se to mnou živí. Ale kdo vlastně? Upír této zahrady? Upír mé vlastní podstaty? Kdyby tam byl, musel by ovšem zůstat jaksi zarostlý až do samých hlubin toho hnijícího dřeva. Ale viděl jsem dobře a do prostoru by se šklíbily netvorovy rty a nos i víčka a vypouklé tváře. I jeho oči. I když... Ne. Místo očí zely v masce otvory. Mravenčí proud se před nimi rozštěpoval. Část říčky mizela v ústech – asi jako nějaká odporná pochutina – a zbylé dva proudy se čile nořily do obou očí. Hotový Salvador Dalí. Stál jsem jako moucha ubohosti před tím obrazem. Osaměle, němý, až po pás ve vysoké trávě, a ta se bujně vlnila, ale nezdálo se mi, že by se mezitím zvedl vítr. Taky divné. I ticho bylo naprosté a já... Civěl jsem na MASKU jako z nebe spadlý a ne, já neměl až do té chvíle ani tušení, že by se v zahradě NĚCO JÍ PODOBNĚHO nalézalo. Pronajal jsem ten dům od starého krejčího, který potom odcestoval do Panamy, a teď jsem tu stál jako u vidění. Úlekem pozbyl jsem najednou veškerou naději, ale

i nenávisť k mravencům, a na chvíli jsem dokonce zapomněl na podivný řetízek jejich těl, který jako oprátka už dávno obepljal dům toho krejčího, chci říct můj. Východisko oprátky, která byla i lasem, existovalo přitom právě tady, v ÚSTECH STŘÍBRNÉ MASKY, která snad připutovala z vesmíru. Stál jsem tam a najednou dával za pravdu i známé teorii, podle které jsou mravenci jenom součástkami jediného, zato však úděsně mocného organismu, a překonal jsem v tu chvíli vrozenou arachnofobii, klidně natáhl ruku a CHTĚL sejmout masku se stěny. Tu se to stalo! Jako by zahradou zazněl tenoulinký hvizd. Poprvé.

14.

Tráva se vzdula. Anebo to byl prelud? Za OKNEM CHATRČE se rýsovala nejasná silueta. Čeho, čeho? Podíval jsem se lépe. Viděl jenom staré pavučiny. Bylo to divné poledne. Ale pokračovalo ještě divněji. Pavučiny splývaly z okenních ráků a tam vevnitř se zdály být pokryty mnohaletým nánosem prachu. Na náměstí ovšem najdete sympatičtější prach. Tenhle byl zvětralý a patřil démonům. Ale na mně ještě neležel, a tak jsem rázně přikročil k činu. Ke zdi. A vrazil jsem šeredě prsty do očí. Do úst. Jako bojovník s neznámem. Ublížil jsem v tu chvíli bezdůvodně stříbrné masce. Mělo se mi to vymstít.“

„A jinam to nešlo? A co dál?“ zeptala se Ivana takovým tónem, aby rozrušeného Elleryho povzbudila. Což on, pravda, často potřeboval.

Řekl: „Následující můj úděs byl tichý a pro mne úplně nový. Prazvláštní a jako by varovný hvizd zněl dál, ale zanikal již... a zanikal, jako v té naprosté hlubině zahrady, anebo spíš nějaké zahradní studny.

Anebo se mi už od počátku jenom zdál? Možná. Ale někde v uchu mi rozhodně něco stále a vytrvale zvonilo, víte, asi jako by na mne kdosi intenzivně vzpomínal.“

„Asi jsem to byla já. Anebo Sandy. Vzpomeň na tu pravou – a vždycky takové zvonění přestane,“ zarecitovala skoro Ivana, ale jen tak potichoučku a najednou jako nějaká pokorná pavoučice.

„Na tu pravou? Ivano, já v tu chvíli dokázal myslet už jenom a jenom na masku. Hypnotizovala mne. Díval jsem se do ní jako otrok. A ta tvář byla TAK jemná, tak lesklá. Bože můj...“

„Uklidni se,“ upokojila dramatičtější věcně. „Byla to prostě tvář.“ Vstala, už ji asi začínal bolet zadek, přecházela se založenýma rukama po pokoji a pravděpodobně litovala, že se právě předevedčím „navždycky“ vzdala kouření.

„Dál? Povídej.“

„Na povrchu masky se nedokázal zachytit ani jediný mravenec. Ani jediný z magického proudu. Držel jsem ten hrůzný obličej najednou v ruce, obrátil ho, jako bych se chtěl podívat na nějaké šlachy uvnitř, nevím, a s odporem jsem upustil tu věc do trávy. Vnitřek hrozné tváře byl doslova vystlán živými mravenci a jejich velikými bílými larvami.“ Odmlčel se.

Ivana řekla: „Taky někteří lidé nosí na tváři celý život neviditelné závoje. Obličej je jiných bláznů jsou zase takhle vystlány. Zevnitř.“ Filozofovala, ačkoli byla půvabná. Smrtící kombinace! Mudrovala, jak bylo už jejím zvykem, ale Ellery nereagoval. Řekl: „V masce snad sídlilo celé mraveniště. Královna a její štáb. Centrála energie. Světa.“

„Aha.“ A moc mu asi nevěřila. Já taky ne. Pokračoval těmito slovy: „Pak jsem se podíval na stěnu, kde maska předtím visela, a na mou duši, uviděl jsem malinký otvor. Jako pro blechy. A zrovna jako prve tady doma ve zdi. Co se dělo tam? Živoucí proud křehkých tělíček se do té díry dál a dál a nerušeně propadal. Cesta tedy ještě pokračuje. Pomyslel jsem si to. Lezli dovnitř. Tam do nitra chatrče. Mám vstoupit jako otrok za nimi?“

„Šels?“ vyzvídala Ivana. Zastavila se.

„Šel. Ale co mne tam čeká? Ptal jsem se. A neměl ponětí, jenže přijít na kloub neznámu tajemství jsem chtěl a musel, to snad oba uznáte.“

„Já na tom, Ellery, nic tak tajemného nevidím,“ posadila se. „Nevíte, jak dopadl hokej?“

Asi ji nevnímal. „Ještě předtím jsem ale znovu věnoval pozornost odmrštěné masce. Klidně mi odpočívala u boty. Kukly se zčásti vysypaly do trávy, pár mravenců se ale najednou vrhlo na mé kalhoty a hbitě šplhali. Jiní okolo po stéblech. Všecky jsem setřásl a do stříbrného obličejce s chutí kopl. Tu máš, hnuse! A znovu, už jen zlehka, abych masku zbavil obyvatel a mohl ji znovu bezpečně uchopit. Pokusil jsem se o to, když... Výsměšně se na mne usmála strnulými rty.

15.

Aspoň mi to tak připadalo. V úplném děsu jsem odvrátil oči a ty viděly znovu pavučinové okno. Vteřinu, dvě jsem váhal a potom čelo přitiskl na skleněnou tabuli, i když divně šupinatou. A díval jsem se skrz. Skrz to sklo, skrz ty cáry rozedraných pavučin... a něco tam stálo, něco pitoreskního, přibližně uprostřed té místnosti. Ale co to je? Co...? Zničehonic se mi vrátilo zvonění v uších. Sídlilo. Přepadl mě taky zvláštní pocit, jako by

se to zvonění začalo rafinovaně přemísťovat z nitra mé vlastní hlavy až někam do středu čela a čelem do studeného skla a tou tabulí právě TAM DOVNITŘ. Už to ale nebylo zvonění. Zase jen hvízdání. A ne obyčejné. Ne takové, jaké vydáte lehce našpulenými rty. Chvěl se v něm jakýsi zlovlný rytmus a ještě cosi příšerně mi povědomého a známého. Co? Věci, se kterými jsem se setkal už vícekrát, ale vy dva jakbysmet. Bylo to i zurčení. Chvillemi potůček, ale NEBYL to potůček. Už-už jsem byl u pochopení, ale nepochopil. Ne, nedokázal jsem si původce zvuku vybatvit a hledaje odpověď, díval se tázavě na tu stříbrnou masku a ona se... ne, neušklíbala se jako piková dáma v té povídce, ale stále se kamenně usmívala a zlé rty modelovaly grimasu, která – a to jsem najednou věděl – vládla zahradě a chatrči už od nepaměti. Snad od počátku vesmíru. Ztvrdlá grimasa a úplně bez pohybu a jak jsem se tak na masku díval, hypnotizován stříbrem, jak jsem tam stál, až docela vzadu, až v hloubi té pusté polední zahrady, tam u okna chatrče, po pás v trávě, která se co chvíli bouřlivě rozvlnila, jak jsem tam tak stál, přepadla mě konečně strašná, nevyjádřitelná hrůza a já se otočil a dal na šílený úprk tou zahradou s pomyšlením: Jen pryč, jen pryč od oné boudy hrůzy!

Ale jak jsem se rozběhl, ta tráva ožila a běda mi, rozvlnila se jako moře hadů, úponky se po mně bleskurychle natahovaly, jak mi aspoň připadalo, a strhávaly mě při každém skoku zpátky a zpátky a země, ta pode mnou snad sama utíkala dozadu a vlnila se jako létající koberec. A větve? Ty mne šlehaly po ramenou a po tvářích a zase útočily na oči, jako ti mravenci, kteří ještě před chvílí pronikali do očí obličejů na zdi.

Toho obličejů, který jsem ale stále pevně držel. Který jsem nepustil, který už byl můj. Otrok. Aspoň jsem si to myslel. A já se zase stal uhánějším zlodějem té zahradní masky, zlodějem v zahradě o polednách. Ne, ani při tak zběsilém útěku mi nevyklouzla z prstů a pověsil jsem ji potom tamhle. Jako maskota, chápete? Dobył jsem si tu masku na vlastní zahradě, tam až na konci, i když jako Pizarro Peru.“ Ušklíbl se. „A byla od té chvíle můj talisman.“

„Už není?“

Ellery Harkins jenom zoufale pokrčil rameny. „Zklamal jsem se v ní. Vkládal do té tváře něco, co za ní nikdy nebylo. Nějakou dobu visela na zdi, ale nedělalo to dobrotu. Dokonce ani ne hodinám.“ Přejel si rukou po čele. „Zastavovaly se. Od té doby mi nebylo dobře. Děly se tady divně

věci, tak jsem masku nakonec radši sundal a odnesl.” Unaveně zmlkl.

16.

„Cože?“ zeptala se Ivana. „Ty jsi tu masku nakonec vrátil zpátky?“

Ellery zkroušeně přikývl. Stísněně.

„Víte, měl jsem pocit, že bych ji měl vrátit tam, kam patří. To znamenalo jedině. VRÁTIT KLENOT ZAHRADĚ. Chatrči.”

„Dal jsi masku zase na stěnu?“ vzhledla znepokojeně od konečků svých modře lakovaných nehtů. Elleryho zuby se křečovitě zahryzly do spodního rtu, jako by mu před očima defilovalo něco strašného. Snad ve vzpomínce? „Ivano. Nebudeš mi to věřit, ale nakonec jsem ten obličej zavěsil pokorně přesně na totéž místo, ze kterého jsem ho sundal.” Chvilí bylo ticho. Chatrč rezonovala také v její fantazii. A její genius loci.

„Doufám, že ses při té příležitosti aspoň konečně podíval do té boudy dovnitř,” zabručel jsem.

„Do hvízdající chatrče?“

Oba dva nás napjatě pozoroval. Byl jako šelma. Měl nás opravdu rád, anebo se nás víc bál? Obojí? Pro nás dva byl záhadou. Přítelem ale taky. Ivana proti němu seděla vzpřímená a hořela netrpělivostí. Nebo co je to s ní? O čem ona sní? Chce už domů? Dívali jsme se na Ivanu. Zřetelně opakovala: „No tak, Ellery. Už ses vůbec někdy podíval dovnitř do té chatrče na konci zahrady?“

„Ještě nikdy ne.”

„A kdy tedy? Hm.” Kousla se taky do rtu. „Kdy se to stane?“ Najednou byla zase velmi neklidná. On ale nerozhodný. Měl některé vlastnosti jinochů a nepochybně zdaleka ve všem nedozrál, i když zrovna Ivana se mu bezpochyby líbila. To jsem věděl.

„Jednou snad,” zabreptal.

„Jednou?” vychrlila ze sebe. „A proč ne teď?” Nikdy neodkládala věci na zítřek, to už jsem věděl dávno. PROČ NE HNED? Aniž to Ivana tušila, vyřkla větu, která nikdy neměla překročit práh jejích úst.

17.

Ellery Harkins na Ivanu pohlédl skoro zděšeně, asi jako by ho nutila, aby připravil nějakou složitou polévku. Anebo dívku o panenství. Díval se na Ivanu a ona své vlasy nosila obvykle rozpuštěné, ale ten den byly opravdu dlouhé a snad ještě hebcí než pavučiny na bocích hvízdající chatrči. Její boky měly ladnou křivku a disponovala hlubokýma očima. Každé se zdálo

být jako nějaká studna, z níž to možná taky hvízdalo. A muselo jí do nich snad cosi spadnout, ne? A vězet tam, až na dně. Prach to ale zaručeně nebyl. Jaká Ivana vůbec byla? Proč je tu s námi? Málokdy doopravdy známe i toho, s nímž žijeme, díval jsem se na ni. Měla pověst nejstatečnějšího děvčete v okolí, jak o ní aspoň psával Ellery ve svých příbězích, a honosila se tou pověstí už ve chvíli, kdy jsem ji našel... A když jsem se s ní seznamoval, nebyla dávno včerejší a hodně znala a jako já, ani Ellery z ní později nedokázal odtrhnout oči. Bývá těžké vzdát se pohledu. To aspoň psával do svých braků, ale přece se jeho panenky nakonec zachytily aspoň ciferníku vyřezávaných hodin. Byla už skoro půlnoc. Bledá skvrna vedle hodin se pitvorně šklíbila. Škvíra škvír pod nedalekou roletou ještě pitvorněji.

„Proč ne hned?“ zopakoval Ellery chraplavě. „Znáte mne. Nejsem strašpytel. Ale ani za boha živého bych teďka v noci nevkročil do své zahrady.“

Takového Elleryho jsem ještě neznal a musel jsem se napít. Kradmo jsem znova pohlédl na Ivanu. Jeho reakce na její výzvu byla přehnaná i patetická, zrovna jako předchozí vyprávění. Teatrální autor hororů, tak co byste čekali. Patřil do divadla. Do rozhlasu. Do kina. A co jestli to všechno jenom hraje a tahá nás za nosy? Přitažlivá Ivana si na ten svůj nosánek dokonce sáhla. Taháš? Ptal jsem se.

„Tak to by snad pro dnešek stačilo, půjdeme,“ řekla Ivana najednou. Mlčel. Nezdržoval nás. Dodala: „ALE JASNĚ ŽE TO VEMEME OKLIKOU OKOLO CHATRČE.“

18.

Ellery v tichu postavil na stůl sklenici. „Ivano. Ne, to vás nesmí ani napadnout.“

„Už se stalo,“ odsekla. „Ostatně ti něco povím.“

„Ivano...“

Ucpala mu dlaní ústa. „Milánku, nepatřím mezi ty, které si nechávají všeset bulíky na nos. Tak zadrž. Mně je náhodou tato rádobý temná záhada dávno jasnější než měsíc. Chtěls nás vylekat. Anebo mi dokázat, že je něco na tvých teoriích o strachu, aspoň chloupek pravdy. Fajn. Okay. Ale pocity hrůzy, to bývají stejně jenom okamžičky. Víš? Nepřetrvají. Leda u dětí, to já znám, takže strach nakonec nikdy není silnější než zdravý rozum a bát se, je opravdu ukrutná hloupost. Kdepák! Na mne seš zkrátka krát-

kej, holenku. Já se hned tak něčeho nevydělám. Mne jenom tak neopijíš rohlíkem, bambulo povídavý. Ro-zu-mě-no? A nezaleknu se rozhodně ani nějaké pitomé plechové masky.”

„Plechové? Ale ona je opravdu ze stříbra.”

Z jeho tváře jsem bohužel stále nedokázal vyčíst, zda si před chvílí vymýšlel a hrál s námi potměšilou hru, nebo zda máme brát groteskní vyprávění vážně. Vzal jsem Ivanu za ruku a druhou podal Ellerymu: „Měj se!”

Nereagoval – a Ivana mi stiskla rameno. „Moment. Přece jsem řekla, že se neleknu. Že se nepolekám nějaký pitomý stříbrný masky. Řekla? Řekla! Tak to i dokážu.” Ještě pokračovala, víno jí asi stouplo do hlavy a ještě o coul výš než jindy. Chtěla to doopravdy vzít zahradou. „Hele, nech mne, jo? Tak půjdu sama.”

Objal jsem ji. „Ivano, pojďme domů, prosím. Už je pozdě.”

„Spíš brzy. Ach, Sandy, to by Viktor nikdy neřekl. On by se nebál, ale ty máš strach!”

Viktor Steinbach, to byl ještě jiný náš kamarád. Vtom jako by přímo za mnou něco zahvízdlo. Vyděšen, i když ne k smrti, táhl jsem Elleryho lásku (a svou) ke dveřím, když tu vstal. Ivana se mi vymanila ze sevření. Nerudně řekla: „Pusť! Jestli si myslíš, že jsem se opila, tak to se šeredně pleteš. Moc dobře vím, co chci, a vždycky jsem to věděla. Já tam prostě musím dojít.” Paličatá, umanutá beranice. Ne nadarmo se narodila v sobotu dne prvního dubna.

19.

„Pánové?”

„Ano?” Řekli jsme to skoro dvojhlasně.

Oznámila nám: „Stavte se třeba na hlavu, jo, ale já chci dojít pro tu zatračenou masku a odhalit tajemství vesmíru a hvězdných válek.” Následoval smích.

Podívali jsme se na sebe. Hm. Tuhle kytku asi nebudu muset konejšit. „Dobře, Ivano,” řekl jsem. „Dobře, ať je tedy po tvém a nemusíš se ihned rozhořčovat. Vezmeme to tedy domů okolo chatrče a poohlédneme se po stříbrné masce, která nepřináší nic dobrého. Máš to mít, tu výpravu do lesů.”

„Do zahrad. Jenom do zahrad.” Rádoby srdnatě jsem se rozesmál, ale ve skutečnosti ve mně poskakovala jako pingpongový míček dost mrňavá dušička. Ellery zatím odevzdaně přešel k psacímu stolu a na mou duši,

byl ve tváři bledý zrovna jako skvrna nad jeho hlavou. Připadali jsme si s Ivanou jako v jeho románu. „Jdeme,“ řekl.

„Ne, tak to neuděláme. Uděláme to jinak, pánové. Rozdělíme se. Ty tu na mne, miláčku, počkáš s Ellerym a já si zaběhnu trávou k chatrči. Sama.“

„Sama?“

„Sejmu se stěny masku, zanechám jako důkaz bobříka odvahy otisky prstů na prkně a neocitnu-li se zásahem vyšší moci na žádném prkně sama, zase se k vám vrátím.“ A překrásně se usmála. „Už se těšíte?“

„Jistě, ale...“

„Neboj, Sandy, žádný strach. Živá, zdravá a neporušená.“

20.

Sledoval jsem Ivanu sklesle. Ne, nešlo to vyhrát. Byla až zoufale štíhlá a zoufale klidná. S rozpaky jsem hleděl do jejích zvláštních očí a zase už pošetile přemítal, co to v nich jenom leží, když ne prach? A které vzdálené země? A kde se za těma očima a kde pod tím jemným čelem se asi líhnou mravenci jejích střelených nápadů? Ne, nechápal jsem tu věc ani trochu. Vtom přistoupila těsně k Ellerymu.

„Možná to jen tak uděláš – a ani tam nedojdeš,“ vyhrkl.

„Dojdu, pse. Nechci vás balamutit. Platí?“

„Tak fajn.“ A zamyšleně jí podal ruku. Vyrazila. Chtěla se okolo mne prosmeknout a jít ven do tmy, ale zachytil jsem ji, tedy aspoň za konečky vlasů a prstů. „Poslyš, Ivano, nechod tam, prosím tě. Já ti tu tvou odvalu věřím, a to úplně, ale... Už to stačí. Ne? Nesmíš se vystavovat žádnému nebezpečí.“

Očividně nechápala, o jakém nebezpečí blábolím. Nutno říct, že jsem to úplně nechápal ani já. Zato instinkt...

„Čekám snad miminko?“

„Zatím asi ne.“

„Vidíš. Takže tvoje chyba. A copak tě tady Ellery svýma historkama opravdu tak vyděsil? Bylo na jeho zážitku u chatrče snad něco nadpřirozeného? Náš přítel má jenom chorobně bujnou fantazii – a to je to celé. Vidí přízraky zahrad. I na plochách, kde rostou samé konvalinky. To jistě přijde vhod u psacího stolu při vymýšlení napínavých povídek, anebo při popíjení s přáteli a tlachání, ale v normální skutečnosti to nemá místo. Psaní hororů a detektivek, to je jedna věc, ale svět okolo nás je věc druhá.“ Přejela si hranou dlaně po obnažené paži. „Sandy, počkejte tady. O mne se nemusíš

bát. Už nikdy. Ani dneska tedy ne.“ Pootočila se k Ellerymu: „Nic ve zlém, brachu, ale skutečně si myslím, že SVOU chatrč děsně dramatizuješ.“ A mířila ke dveřím. „Zítra ráno za světla,” ušklíbala se s lehounkou ironií „se tam, Ellery, odvážíte i vy a můžeme dát masku podruhé zpátky, pokud se tedy domníváte, že TAM TA STRAŠNÁ HLAVA má strašit komáry a mravence až do soudného dne.”

„Já si myslím, že má!“ Ellery se najednou zdál být docela klidný. Jeho tvář se zase stala obličejem dlouholetého hráče pokeru a mně se vybavil ten jeho karetní sen o mně a o Ivaně. Ne, nikdy jsem se v Ellerym docela nevyznal a toho osudného dne po půlnoci už vůbec. Ani trochu. Byl pokladnicí vnitřních záhad.

21.

„Stejně mám o tebe strach,” zachytil jsem u dveří svou lehounkou Ivanu, „a nepustím tě TAM samotnou.”

„Budeš muset!” Pak se ale kratičce zamyslela. „Jinak je mezi námi konec.” Nemyslela to vážně, ale neznělo to pěkně.

„Počkej, ty hloupá. Já tam chci bojovat s tebou!”

„Vy-lou-če-no! A nebude s čím bojovat.”

„Nemluvím teď o přízracích. Co když se tam usídlili nějakí kriminálníci. Anebo tuláci?” Na to odpověděla sprostě.

„Ale proč tam nemůžu jít s tebou, Ivano? Pročpak ne?”

„Copak jsme neposlouchali Elleryho? Co to vykládal o lidských zkušenostech se strachem? O lidech, kteří v životě neprožili SKUTEČNOU, pravou hrůzu? A kteří se nikdy nedostali do situace, kdy by se chvěli strachy, hrůzou docela sami uprostřed cizí, neznámé zahrady. Kterí by stáli tváří v tvář NĚČEMU, co se vymyká všem dosavadním jejich zkušenostem, a odkázání jenom sami na sebe? Sandy! Já si to chci zkusit. Jaké to je.“

„Lepší než sex to nebude.“ Neodpověděla hned. „Před chvílí jsem se mylila, když jsem tvrdila, že už jsem poznala strach. Ano, jistě, poznala. Pochopila jsem, co je bát se o tebe. Tohle bude něco jiného!”

„Horšího. Někdo tě může pořezat.“

„Nejsem úplně neozbrojena, jak asi víš. A uvěřila jsem, že existuje i jiná hrůza, než ta obvyklá. Prapůvodní hrůza... a živočišná. Jak tu před vámi stojím, nejsem si jistá, jestli už vím, o co při ní jde. Víš? A tak to chci zkusit!”

Musel jsem se chvílemi chtít nechtít dívat i na Elleryho. Bože! Už nejen

poker face. Vždyť on se nám smál. I když skrytě. On Ivinku dostal. ON JI NAČAPAL. Anebo se pletu? Stál tam a jaksi flegmaticky se před sebe díval, aniž ale bylo jasné, zda nám vůbec naslouchá. Daleko pravděpodobnějším se mi zdálo, že už v duchu už zase splétá pošetile fantaskní horor. Ostatně, nebylo možno mu nic vyčítat, protože podle všeho žil jenom z honorářů. To já byl poštovním zaměstnancem. On už dávno ne.

22.

Když Ivana domluvila, odhrnula trochu teatrálně své hebké vlasy z čela a v nepřímém osvětlení vypadala jako vždycky ještě přitažlivěji. Díval jsem se na ni a dobře věděl, že od jejího rozhodnutí ji nemůže nic odvrátit. V tom byla jako Hitler. A vždycky to s ní takové bylo. A tak si půjde a tam kdesi uprostřed zahrady ji TO tedy POTKÁ. To potká. Tam kdesi uprostřed mé hlavy mi ale nepřestávala zvonit Ivanina slova pronesená s TAKOVOU jistotou. „Bát se je hloupost a není čeho a není proč...“ A nemáme důvod obávat se ani minulosti, ani přítomnosti, která neexistuje, a snad ani budoucnosti.

Tedy až dokud nepřiletí raketa, pomyslil jsem si a znovu pohlédl na Ellerryho. TO ON IVANU OVLIVNIL! Blesklo mnou. Možná že záměrně. A stál mezi námi. Jako mrtvý mezi dvěma živými. Stále ještě velmi klidný, ale velice bledý. Až když opravdu domluvila (howgh), hnul se. „Nechceš si to, Ivano, ještě rozmyslet?“

Přál bych vám slyšet jeho tón. Jak jen byl na oko (anebo opravdu?) spořádaný. Ale já to už věděl jistě. On ji ve skutečnosti nechce varovat. To PROTO nás pozval. To proto teď nezní jeho slova ale ani trochu přesvědčivě! Teatrálně řekla: „Já nikdy neměním svá rozhodnutí, Ellery. A to ti Sandy dotvrdí!“

„No... jak tedy myslíte, markýzo.“ Kromě toho lhala.

„Tady je baterka!“ uslyšel jsem pak jako ve snách Elleryho stále vstřícnější hlas. Páni! Už byl tedy připraven! Určitě se jenom dělá tím prostáčkem. Ivana se baterky chopila jako pistole. A lačně. Chňap. Chtěla vzít za kliku, ale já jsem vzal za kliku: „Nejdřív já.“ A oba jsme vyšli ven.

23.

Vyšli jsme ze světla do tmy. Obklopila nás noc. Stáli jsme na zápraží a vzduch byl nasáklý pachem tlejícího listí. Oblohu zastíraly nehybné kalné mraky ututlaného, ale zlověstného smíchu. ZLO EXISTUJE, tak kalná byla jejich pravda. Zlo. Ta zkalená protiváha Pána Boha. Najednou

jsem o něm věděl docela jistě v tu noc. A prsty větví se takřka dotýkaly našich tváří, protože dům se chvěl v obklíčení stromů. JAKO BÝVAL OBKLÍČEN I MRAVENCÍ Z KOSMU. Dívali jsme se do tmy a nejasná stezka mizela v mokvajícím tunelu, jehož stěnami byla na počátku ostřice, ale dál už démoni. Keře zahrady se ani nepohnuly. TADY VENKU bylo najednou VŠECHNO JINAK. A že jen malé děti se bojí tmy? Ne, nestáli jste nikdy na mém místě. S Ivanou. Slova, která jsme ještě před chvílí vzosně pronášeli v teple, tady venku už v našich vzpomínkách neobsahovala ani špetku ironie. Naopak získala váhu a chrabrá (že prý) Ivana se ke mně přitiskla. Cítil jsem, jak se chvěje. Opravdu. Taky Elleryho domek nějak mravenčil. A co on? Byl opravdu taky tak usedlý?

„Vidíš? Přece máš strach,” řekl jsem nezávazně. Zavrtěla půvabně hlavou a mezi tlející listy pronikla sladká vůně jejích vlasů. „Ani trochu. Jen mi je zima.” Choulila se. A já si vzpomněl na Perglu. Kde asi loví? A co? A kdo uloví Ivanu a proč se nám Pergla jemně neotírá o kotníky?

„Zima? Tak pojd' zpátky! Jedeme domů, Ivano, já tě mám strašně moc rád, i když o tom skoro nikdy nemluví. Nikdy tě nepustím do té prázdnoty.“ Líbal jsem ji, snažil se ji za každou cenu přivést k rozumu, ale toho se obvykle dosahuje právě opačným způsobem. Už jen vím, že mi na rozloučenou řekla: „Já tě mám taky moc ráda, Sandy, ale pochop, tohle si musím zkusit. Už jsem se rozhodla a vždycky bych si připadala jako zbabělec a sotva bych dokázala položit věneček k Foglarovu hrobu.”

„Aha.“

„A podívat se vynálezci bobříka odvahy do očí.“ S těmi slovy se mi vytrhla a hup a skok, Ivana seskočila do trávy jako srna a tráva jí sahala až po kolena. A já: „Ale dál to bude perné!“ Odcházela. Tam dál se v trávách utopí, ale baterku svírala pevně. Mířila přímo do nitra zahrady a rychle se od nás vzdalovala. Běda. Něco tím končilo. Náš vztah snad ne. Tušil jsem spíš nastávající konec Elleryho literární tvorby, ale nechápu proč...

24.

Zvuky Ivaniných kroků šustivě zanikaly v tichu podzimní noci. Stál jsem v osvětleném obdélníku dveří a smutně se za krásnou dívkou díval. Krásná jako z Poea, napadlo mne. Ale toto nebyl Poe, toto bylo melodrama. Díval jsem se za ní ale jako pitomec. Kdyby mne jednou opouštěla, vypadalo by to možná dost podobně. Bude to vypadat. A co milujeme, o to se bojíme. O co se bojíme, chráníme. Ivanu jsem najednou nechránil.

Že prý jsem nesměl. Ale proč jsem se nepostavil její vůli? Odešla, a prý že to bude na chvíli. Na chvíli. Chvilé někdy trvají léta. Správně jsem to tušil. Ale u obrovského trnkového keře se ještě jednou zastavila a ohlédla. „Nebojte se, vy dva. Budu taky zpátky jedna dvě.“

Umíráček by nezazněl méně vesele, než ten čistě zvonivý hlas. Zmizela. Tam za tou trnkou. UŽ BYLA V ZAHRADĚ. Tu větu do mne vyšívaly větve stromů. Ale v zahradě tmy a tlení. V zahradě skrytého zla. Otočil jsem se na patě a vešel zpátky do domu. Ellery seděl strnule na obvyklém místě, to jest přímo pod vyřezávanými hodinami, a na mou duši: horečně psal. Vůbec můj návrat nezaregistroval. Vedle jeho ruky stála nedopitá sklenice. Posadil jsem se k jídelnímu stolu a to znamenalo i před malou rybí kostru, ale jediný pohled do štěrbin pod roletou mě zase rázem postavil na nohy. „Ellery!“ Zůstával klidný. Psal – a psal. Až se hory zeleňaly. „Když nepracuji, necítím, že žiji,” jak říkával Jules Verne. Ušklíbl jsem se. A myslel radši na Ivana. „To popisuješ její útrapy? Nezapomeň na skřípec. A kde je Pergla?“ Jeho kočka a Ivana mi ve snu splynuly a staly se na chvíli jedinou pružnou bytostí. TŘEBA SE ZROVINKA POTKALY! Blesklo mnou. TAM NĚKDE V TRÁVĚ. Anebo to PRVE na parapetu nebyla kočka?

25.

Začal jsem neklidně přecházet po místnosti. Jako prve Ivana. Chodil jsem sem a tam a koberec vcelku dokonale tlumil ty kroky. Jenom Elleryho pero skřípělo. Hodiny tikaly. Několikrát jsem k nim netrpělivě vzhlédl. Od chvíle, kdy se nám Ivana vytratila, neuběhlo ještě ani pět minut, ale už mi připadalo, že čekám hodinu. Čas ubíhá různě. Znova jsem si uvědomil, jak mi na Ivaně záleží. Ne. TEPRVE TEĎ mi to poprvé řádně došlo. Až teď, kdy je Ivana v nebezpečí. Tuláci... Zloději... Vrazi... V chatrči... Strnul jsem. Stál jsem sklesle. Vše, co lásce překáží, ji prý posiluje! Nevím. Najednou mi ticho domu ztěžklo. A ještě houstlo. Všiml jsem si znovu Elleryho, protože přestal psát. „Kdy už si koupíš počítač?“

Neodpověděl. Už mne hodnou chvíli pobaveně pozoroval a já bloud již zase škobrtavě přecházel. Pak jsem se ale vztekle zastavil: „Tak co? Spokojen?“ Ellery Harkins byl nepochybně snílek a samotář. Jistě i trochu divný patron, ale nikdy jsem ho nebral s představou, že by mohl být i výrazněji nezodpovědný anebo přímo nebezpečný. Stál jsem tam a díval jsem se na něj. On sotva znatelně pokrčil rameny. Usmál se: „Bude to pro ni zajímavá

zkušenost.” Neřáde! V jeho srdci nemohlo být více citu než ve dvaceti krychlových centimetrech plsti. Věřil bych tomu, kdybych se už několikrát v životě nepřesvědčil o opaku, například právě tehdy v Karákorámu. Neprůhledný Ellery vstal a požitkářsky se protáhl, právě jako teď někde kočka Pergla. Opatrně uchopil do prstů sklenku a švih, jedním rázem do sebe hodil obsah. Všeobecně ale pil minimálně. Pozoroval jsem teď jeho počínání skoro zuřivě. „Na tvém místě bych si nebyl tak jistý.”

Unaveně si napravoval psaním pochroumanou páteř: „Kdo má obě nohy na zemi, stojí klidně.” To mi ale klidu nedodalo. Znovu jsem se stal tygrem – a srdce plné neklidu. Lačně jsem křížil ten pokoj, sem – a tam, sem – a tam, hodiny tikaly a jáma a kyvadlo. Jinak v údolí vládlo až neuvěřitelné ticho. Mimo tento svět, vzpomněl jsem. Ani ten nejslabší šelest nepronikl k nám z pusté zahrady skrz pečlivě uzavřená okna a stažené rolety. Ani Ivanin hlas. Kde asi je? To jsem nevěděl. Právě teď se ale pohybuje bez mobilu někde v houštinách, zatímco tu tvrdnu. A představil jsem si její ladnou postavu, jak se brodí stále vyšší travou a baterku, jak jí osvětluje cestu, i když pouze matně a zábleskově.

Šla. Tráva divně šustila a sahala jí nyní až do pasu. „Sežeru-sežeru, ty lidská vetřelkyně.“ A močál: „Vsaju tě, spolknou!” Ale varují cestovatelku opravdu? Sotva. A traviny se o ni otírají zdola, zatímco ostré větvičky stromů jí shora sahají na ramena a zaplétají se do vlasů. Také já na Ivanu rád sahal a kdo ví, nakolik po jejím doteku toužil Ellery. Bože můj! „Možná už někde zapadla.“ Kolik jenom podlého bahna tam mohlo čekat?! Anebo se Ivana už zdárně blíží k chatrči? A teď... Jako bych jí spatřil v nejživějším snu. Hle, už dostala strach. Nepokračuje, i když tolikou statečností přetékala (jak řekl před chvílí od stolu Ellery). Stojí na místě. Nebojuje dál s vesmírem, už nemůže a... Už se nikudy neprodírá, ale rozhoduje se, zda se nemá vrátit. Radši se vrať, ty huso! Znal jsem trochu Ivaninu povahu. Nebo spíš až příliš dobře. A byla jako střela z pistole, a když se jednou dala na cestu, tak došla k cíli. Pohlédl jsem znovu znechuceně na Elleryho. „Předpokládám, brachu, že sis celou tu historku se stříbrnou maskou vycucal z prstu.”

Ohradil se – a snad opravdu překvapen. „Ale ne, Sandy, co tě nemá? Proč bych to dělal?”

„Abys vyzkoušel naši odvahu.“

„Odvahu vás dvou?” Zasmál se. „To se velice mylíš, Sandy.” Živě se proti

mému obvinění ohradil. „Stálo by to jistě za to, ale uznáš, že to bylo čistě Ivanino rozhodnutí, ne? Ta ženská je určitě osmkrát samostatnější, než ty tušíš. A není to rozhodně jenom hadrová panenka na hraní.“

26.

„Jabloňová panna ale taky ne,“ odsekl jsem kysele. Mlčky jsem o ní snil.

„A vůbec, je ta zahrada opravdu takovou pustinou, anebo... Hodně mu tam roste jabloní?“

„Komu zas?“

„Krejčímu z Panamy.“

„Copak vím?“

„A co o lásce? Co víš?!“

„Prosím tě, Sandy, zachovej klid, ano?“ zvedl dlaně. „Ta příhoda s chatrčí se mi skutečně stala, a to přesně tak, jak jsem vám ji vylíčil. Pravda, něco z událostí, které jsem prožil u masky, měla na svědomí i má fantazie, to pokorně přiznávám, ale jinak...“

„Ty to přiznáváš?“ vybuchl jsem najednou. „Chorobná, chorobná fantazie... to byla!“

„To ne. Možná že jenom lehce přebujelá.“

„Rozhodně stejně PŘEBUJELÁ jako ta zahrada.“

„Ale Ivana je chytrá, to přece víš. Fantazijní složku mé historiky okamžitě oddělovala od reálného jádra, a to velice bystře, jsem o tom přesvědčen. I proto se vůbec nebála. Neboj. Ona má všech pět pohromadě.“

„Ale ty ne.“ Vzal jsem ho za rameno. „Stříbrná maska existuje?“

Vstal a podíval se k hodinám. „Opravdu tamhle visela, ale...“

Pojednou se jeho tón změnil. Hlas mu přeskočil. „Jenže to bylo děsné. Ne, nedokážu to všechno vyprávět, myslím tedy do detailů, a říct i to nejhorší.“

„Ale co? Co... nejhorší?“ potřásl jsem jím.

„Co jsem s tou maskou tady prožil... Počkej, počkej, co mě chytáš?“ A utíkal.

Stránil si ze mne i nadále? Nejradši bych ho chytil pod krkem. Co mi to tu vykládá, ten mizera? Ivana je možná v nebezpečí a on...

„A co jsi s ní prožil?“

„Strašný věci – ve svých snech.“

„Aha, tak jenom ve snech.“

„Bylo to jako halucinace, Sandy, rozumíš?“

„Tedy pouhé přeludy,“ mávl jsem rukou, jako když odhrnujete pavučinu.

„Ne! Strašné snové vize, a to pod vlivem té masky.“ A přál bych vám ho vidět, jak v tu chvíli bezradně, odevzdaně rozhodil rukama. Až jako ve spravedlivém údivu. Nato se zničeně zvrátil do křesla.

„My se na tebe s Ivanou vybodneme.“

„Jak chceš.“

27.

Uklidnil jsem se a Ellery řekl: „Můžu se tě na něco zeptat?“ Vtom noc prořízl táhlý výkřik.

Ne! Pomyslel jsem si. Bohužel však platilo ANO. Bylo to spíš nesmírně vzdálené zasténání. To už jsem se ale zběsile prodíral zahradou. Snadno? Ne. Ale s vědomím jediného. Musím Ivanu zachránit. Stůj co stůj. A jak jsem se vzdaloval od domu, obklopila mě naprostá temnota. A já byl bez baterky, chyba... A měl jsem to čekat, jenže jsem příliš spěchal, a tak mi nezbylo, než nadále důvěřovat vlastnímu instinktu. Zrak nebyl k ničemu. A přece jsem pronikal dál a prostoupil až do hloubi dolů se svažující zahrady, a tam na konci, někde ve tmě má stát chatrč s maskou a já jdu opravdu k ní (uvědomil jsem si skoro nevěřícně). Jdu k chatrči, protože kde jinde než U MASKY by Ivana vykřikla. A běžel jsem a upadl a jen ticho a stvoly pod mými koleny. Vzpomínám, jak jsem se ještě pootočil a uviděl skrz koruny stromů sklánějících se nade mnou osvětlený obdélník otevřených dveří a tam stála postava. Teprve pár metrů! Zhrozil jsem se. To za mnou je stále dům! Tu se Elleryho postava hnula a zmizela. Vrátil se domů? Určitě.

Anebo vstoupil taky do zahrady? Sám jsem se prodíral dál. Kupředu, jen kupředu! Tak mělo znít volání, ale zahrada mlčela. Jako by umřela. Jako by se už kdysi dávno stala slavnou součástí záhrobí. Zvedl jsem trochu tvář a špičaté tisy rýsovaly se proti nebi, jako by zkameněly. Porost se stával stále divnějším a připadalo mi najednou, že si klestím cestu lánem vztyčených drátků. Groteskně pokřivené jalovce mi také každou chvíli překážely a všude vůkol jen věčně suchá tráva. Skřípavě šelestila. Nebo to snad opravdu byly drátky jakýchsi příšerných, podzemních loutek? Těch loutek, které na vás posléze vyskočí? I má fantazie něco uměla! A bujně mi hned vykreslila jejich ohyzné tvářičky a krutý byl třeba i Škrhola, krvavý jak ďábel, tak i Kašpárek. Snad nejnestvůrnější ale zůstávala jiná loutka. Hadrová byla, strašná to čarodějka, do které může být Ivana zakleta.

28.

Vida. Už se taky bojím! VIDA. TADY TO MÁM. Usmál jsem se. TEN KÝŽENÝ POCIT STRACHU!

TADY JE. TAK PŘECE PŘIŠEL. Tohle je on. Nebo ještě ne úplně? Ale ano – a podívejme se. Tak takovýhle. Už jsem ho skoro zapomněl. Ale je tu! To jsem nečekal a mé dětství se mi s postupem do hloubi zahrady vracelo a vracelo. Šel jsem si pro něj. Anebo za Ivanou? Jsou to dvě cesty?

Vzpomněl jsem si najednou na její dětskou fotografii, ale tu se v trávě mihlo něco malého, asi jako prve za oknem, a přeběhlo mi to za patami. Přece tedy něco málo života v tomto hnijícím umírání. Jenže jsem musel dál a tam ještě hloub v zahradě jsem se pak už s ničím živým nesetkal. Že by tam opravdu kralovala smrt? Přešel jsem jenom po hmatu jakousi zborcenou lavičku a potom hradbu z kamene. Za ní začala naprostá pustina. Mars. Prázdná, až skoro dutá beznadějí. Asi jako v Elleryho hororech. A najednou jsem zapadl i do bahna a chvíli věděl, že už se ven snad nikdy nedostanu, ale přece jenom jsem se vyškrábal na hromadu zapáchajících větví. Tlely tu snad od nepaměti. Šel jsem dál. A dál. Tma polevila. Na nebi vykoul turecký srpek a na koruny prastarých velikánů se nesl skrovný příděl stříbritého přísvitů. Měsíc oživil dno té zahrady a rozběhalo se měňavě nesčetnými stíny. V nedaleké túji jsem spatřil nádhernou pavučinu a teprve teď si všiml, kolik bláta zůstalo nejenom na ní, ale i na mně. Ale hnal jsem se špinavý dál a zase klopytal a zase postál a naslouchal bez dechu, bez pohnutí, stále ale s vírou.

„Ivano!”

Žádná odpověď.

29.

Najednou ubylo stromů. Široko daleko přede mnou dopadaly teď paprsky měsíce do moře vysoké trávy a pokrývaly jeho hladinu. Byl to zvláštní pohled a zvláštní pocit, a to jistě nejen pro Bludného Holanďana. Kterým jsem se cítil být. Ani známka po vánku, a přece jako by se lány okolo náhle zlověstně, lenivě rozvlnily – a převalovaly se. Najednou. Hrůzo. Ony totiž snad žily. Jenom optický klam? Pouhá hra stínů? Jenom další halucinace, jako jedna z těch, o kterých tak podivně hovořil Ellery? Snad. Co ale TEN ŠELEST? Ano. Co TEN ŠELEST? Až dosud jsem si ho neuvědomoval, když jsem se ale úplně ohromen tím vlněním nekonečných trav ještě bedlivěji zaposlouchal do onoho KLIDU NOCI, zdánlivě naprostého,

uvědomil jsem si, že to vlastně vůbec žádný klid zbraní není. Kdeže. Zněly tu tisíce, kvadriliony rozličných a různorodých pazvuků, šestců a stenů, a to vše mi splývalo v jediný neskutečný šum varhan. Ale šlo pouze o varhany přírody? Bylo to ono zurčení, o kterém hovořil Ellery. Anebo chvílemi i kvílení. Zvolna se stávalo nesnesitelným.

30.

Ale děje se to jenom VE TVÉM UCHU, napadlo mě najednou. Nebo ne? Šel jsem dál. Vrávoral okolo rudobílých muchomůrek, a jak jsem se blížil do zadního kouta zahrady (musí už přece přijít, ne?), hvízdání sílilo. A PAK JSEM JI SPATŘIL. Chatrč. Stála tam, na pozadí POLE. Měňavě se to pole převalovalo a složeno bylo ze stříbřité trávy. Chatrč nyní nehvízdala. Možná že nikdy. Stála v naprostém TICHU, asi jako zámek mezi nebem a zemí, jako základna mezi trčícími siluetami stromů. Chatrč tak sama – a ve spárech křovisek. Tak sama a jaksi nazelenale nehybná, tady pod divně fialovými mraky plujícími bludně po nebi. Díval jsem se a najednou nedokázal Ellerymu uvěřit, že došel až ke zdi. Sálala odtamtud hrůza. A taky bylo divné, jak mohl doputovat ke stěně a narazit, aniž si jí do té chvíle všiml. Znovu jsem vykročil. Vtom se stala zvláštní věc. Šel jsem sice už zvolna, ale chatrč jako by se ke mně přibližovala, a to přímo závratnou rychlostí. Měla nezvyklou střechu. Připomínala orientální pagodu. A zároveň to bylo mámení. Vše zatím probíhalo jako bolestně rychlý, palčivý sen, a přece jsem nespal. Ne. Já šel. Já se brodil až neskutečně vysokou travou – a už jsem byl blízko. Ale stále jsem na chatrči neviděl ani okno, ani oko. Ani dveře. Byla jako pevnost. Byla to záhada. Jako Ellery. Ale mravenčí stezka ho sem asi přivedla tehdy v létě trochu ze strany, jinak by ihned nespatrił TO OKNO, protože já ještě neviděl nic, ale to už přišel první DOTEK.

„Ivano!”

Hlas mi však selhal. A byla to ozvěna, která se vzápětí tak prapodivně propletla s jednotvárným šumem Elleryho zločinné zahrady. S rostoucí hrůzou jsem se do těch šumů znova zaposlouchal, a tu mi došla další děsivá věc. Ono TO už nebylo jen šumění. Ano, jistě. Bylo to hvízdání. Doopravdy. Ale zdálo se velmi tiché, asi jako by se ukrývalo. Navíc bylo jaksi rytmicky přerušované a mně se vybavil Elleryho psací stůl a blok otevřený na stránce plné náčrtků. NÁMĚTY, stálo tam pragmaticky a pod tím: ZAPÍSKÁNÍM NA VYKOPANOU PÍŠTALKU PŘIVOLÁ HRDINA

31.

Ale kdeže! Tohle tedy určitě neznělo z hlubin – a ani ne jako satyrova píšťala. Ten zvuk byl jiný. Ale vyděsil mě. Nicméně stále ještě ne na tu nejvyšší míru. ALE VŽDYŤ JE TO SPÍŠ MECHANICKÝ TÓN! Došlo mi po chvíli. STROJOVÝ HVIZD! Co ho vydává? Lokomotiva sotva. Ale odkud ho znám? Když jsem se na to úporně pokoušel přijít, na pár dlouhých vteřin jsem zapomněl dokonce i na Ivanu a zajímal mě pouze a jenom ZDROJ onoho groteskního, úděsného HVIZDU NOCI. Přiložil jsem ucho pevně na stěnu té hvízdající chatrče a... Samozřejmě! HVÍZDÁNÍ PŘICHÁZELO Z NITRA. Zdroj vegetoval tam. VEVNITŘ. A jako by úporně pracoval. Padělatelská dílna? Ušklíbl jsem se. Jaký tedy jiný zločinný stroj na vraždy? Hrrrrvíííí! Hrrrvííí! Hrrrvííí! Šátral jsem zmatečně po brčálovými lišejníky potažených prknech zdi. Pak jsem se s prsty vydal na obchůzku. Má cesta OKOLO CHATRČE začala. Má cesta okolo její duše. Hned za prvním rohem se mne nic neleklo, ale lesklo se tam oko.

Ano, oko okna. Takže sem přivedli mravenci Elleryho. Měsíc osvětloval prkennou stěnu plnou rozedřených třísek. Kdo ví proč, na ní visela dvě loukoťová kola. Mezi nimi, jenom trochu níž, se ještě nacházelo jakési hrablo. To trojí však dohromady vytvářelo nestvůrný obličej.

32.

A ten obličej se na mne DÍVAL... Paprsky měsíce se dotýkaly oné tváře i cárů pavučin, které mrtvě visely za tabulkou skla. Jenže okno samo bylo dnes otevřené dokořán!

Přistoupil jsem k tomu oknu v pekelné předtuše (užívám záměrně Elleryho slovníček) a podíval se dovnitř. Uprostřed – jinak naprosto prázdné – místnosti pracoval se šílenou pravidelností starý a opuštěný šicí stroj. Anebo snad nebyl šicí?

33.

A hvízdal a hvízdal. A šil a šil. Jehla toho stroje se jen kmitala a kulometně se zavrtávala do bílé kanavy. Ale všude tolik tmy, že jsem už víc nerozeznal. JENOM RŮZNÉ ROZPLIZLÉ TVARY. Čehosi, co snad kdysi bývalo knihami. Ze stroje trčely tyče namířené šikmo ke stropu. K nebi? Pro tu chvíli jsem opravdu neviděl víc, až na to jediné. Ten stroj šil sám. Bez švadleny.

34.

Stále jsem přitom myslel na Ivanu. Na celou Ivanu, její nohy i ruce i na její šíji, rozumíte? Na nijak neprošitou šíji. Stál jsem tam a neutekl jako Ellery a vy byste odtamtud taky neutekli. Znovu jsem se pustil podle zdi. Já, muž na postupu. A co maska? Napadlo mne. Maska nikde. A co Ivana? Taky nikde. Hned za dalším rohem jsem narazil na dveře a odhodlaně stiskl studenou zdobnou kliku a vstoupil DOVNITŘ. Do chatrče. Stanul na prahu, ale v boudě hrůzy se najednou nehýbalo ani jediné zrníčko prachu. Hvízdání taky ustalo. Ticho. Vládl tu odvěký klid, jak by řekl Ellery. Jaké ale bylo tajemství TOHOTO prázdného pokoje? Prázdného? Skoro. Až na závěje mravenčích těl. A jen přesně uprostřed stál omšelý, prastarý šicí stroj. Nehýbal se. A nic víc. Nic než ten stroj. Měl jsem předtím snad halucinaci? Nebo šel? Ten stroj stál tady, ale tenoulinká, ostrá jehlice už se ani nepohnula. Měl vidění i Ellery? Ale to už by bylo moc lidí na tak složité vidění, ne? A co Ivana? Došla až sem? A proč vykřikla? Žije? Kde je? Rozhlížel jsem se hodně překotně. Strop byl nízký a Ivana v mé vzpomínce opět až zoufale štíhlá. A co jí to zvonilo v hrdle? Lesklý stříbrný klíček, snad. Klíč ke všem podivuhodným záhadám světa. Cink a cink a cink. Anebo to byla opravdu lžička pro nabírání po špetkách?

Nevyčkával jsem, ale stál ochromen, protože ne sám. I genius loci byl přítomen. A něco jako zbytky zčernalých knihoven se bortilo tamhle vlevo. Všude trčely trámy a tolik prachu jsem neviděl ještě nikdy a viselo zde tisíc pavučin a při pohledu na STROJ se mi zdálo, že něco zaměřuje. Oněmi tykadly. Ale jehla se jistě nepohnula už léta letoucí. Už léta... Už léta letoucí... Anebo jenom ve tvém snu!

35.

Potom jsem k tomu šicímu stroji konečně přistoupil. Něco bílého na něm stále ještě leželo. Kanava? Látky z jiného materiálu? Co jen to je? Bylo to. Snad něco neviditelnou švadlenou rozdělaného?

Právě jsem se na TO chtěl podívat zblízka, když mě zmrazil nový výkřik. Byl ještě strašnější než ten předchozí. Odskočil jsem od šicího stroje a upřeně zíral DO OSLNIVĚ JASNÉHO ČTVERCE OKNA otevřeného do zahrady, ano, právě toho okna, kterým jsem do chatrče poprvé nahlédl. Výkřik zazněl jím, ale nebyl Ivanin. Do stříbrného čtverce okna se vtom COSI ZLOVĚSTNĚ vyhouplo a ani já už nepotlačil výkřik. Byla to ta maska!

36.

Ta šklebivá. Ale nejen ona. Za maskou se mlhavě rýsovala hlava i postava a žila a pravila: „NEDOTÝKEJ SE ŠICÍHO STROJE!” Jako by se tisíce švihajících prutů mihlo vzduchem. Jako by miliony nehtů naráz zaskřípěly na skle. Ale ten hlas mi byl strašně povědomý a známý. Zavřel jsem oči, znovu je otevřel, ale stejně nevěřil. Maska zmizela. Byl to Ellery.

37.

Stál tam prostě v zahradě, za tím oknem, a ten hlas patřil jemu, ale nikdy předtím jsem v tom hlase ještě nepostřehl tak naprostou, bezbřehou hrůzu. Vyděsil mě svou větou až k smrti. Ovládl jsem se.

„Nádivo! Mohla mě ranit mrtvice.” Až vlastní hlas mě trochu vzpamatoval, ale to bych se nesměl znovu podívat k šicímu stroji a já k němu dokonce udělal dva opatrné kroky.

„Nechod!” zařval Ellery.

Jenže vábení šicího stroje bylo silnější a já šel i NAVZDORY ELLERYHO VAROVÁNÍ, navzdory všemu. A proč ne? Předě mnou přece stojí docela obyčejný starý krám, anebo snad ne? Neškodný VRAK stroje. Nejspíš už jenom DUCH Singrovky. Křáp, který by dnes už neublížil mouše, ale ani ne odštířku.

Sáhnu si na něj.

„Ne!” vykřikl Ellery. Chtěl se vyšvihnout do okna, ale něco ho zadrželo, jako by narazil na neviditelnou skleněnou tabuli. Padal zpátky do zahrady. Zakleté okno? To snad ne! Jenže to prokletí svým způsobem spočívalo na celé chatrči.

38.

„Sandy, Sandy, padej ven!” Così v Elleryho tónu mě přimělo, abych se hezky zčerstva obrátil. Frr, a byl jsem zase na zahradě. Jako pták. „Podle rozkazu!” křičel jsem bláznivě. Ellery na mne čekal v travinách úplně zdrceně. Jak provinile jen koukal. Najednou ani nedutal. Oči měl jako třešně. Ten, kdo má obě nohy na zemi, stojí klidně? Snad.

„Všecko dobrý, ne?”

Díval se na mne a já už zase vzpomněl na Karákorám. Měli jsme s Ellerym vůbec dost společných vzpomínek. „Protloukali jsme se v Ašnapúru,“ napsal jednou, „a leží za námi pralesy Jižní Ameriky.” To ovšem nadsazoval do krvavé povídky. „Salmana Rushdieho jsme zachránili před jistou smrtí a prodělali se Sandym úžasná pralesní dobrodružství i v tom

nejtemnějším nitru Kamerunu.” Ale dost fikcí. K realitě. Stáli jsme teď pevnýma nohama na zemi a bylo to vlastně něco jako procitnutí. Stáli jsme proti sobě smíření, ale já si zrovna jako na potvoru vzpomněl na jedno jeho flirtování s Ivanou. A už jsem s ním cloumal!

„Kde je Ivana? Kde? Mluv! Sakra, tak kam se poděla?“

Jenže on zůstával hadrovou panenkou. Tedy panákem. Dál a dál mlčel, až jaksi beztvárně. Byl čímsi nefalšovaně zděšen. A LEHKÝ NA TVÁŘI SMÍCH A HLUBOKÝ V SRDCI ŽAL. Anebo mu to raněné srdce už naplnily ty dábelké hvězdy? Pustil jsem se ho a on skoro upadl, ale potom ke mně zvláště, hadrově natáhl pravici, asi jako ten Škrhola, ale nebylo to ke mně, ukazoval jí dovnitř do chatrče. Pohlédl jsem tam a húú! A TEPRVE TEĎ (stále v sinavé záři měsíce) mě zaplavila SKUTEČNÁ hrůza.

A dosud nepoznaná. I prapůvodně živočišná, anebo jak zněly přemoudřelé Ivaniny výroky. Zkrátka hrůza, o které jsme předtím hovořili ve třech. Právě ta, kterou se Ivana vydala objevovat. Díval jsem se do chatrče a šicí stroj byl chodu. Zase? Možná ještě stále, ale pouze viděno tímto oknem. Šel, pracoval, cosi vysílal a znovu zněl. Ano. Ta chatrč pořád hvízdala. Bez přestávek. A ten pitvorný stroj se tam uvnitř lopotil. Sám a sám, asi jako když Ellery psal, ale ten stroj byl i bez krejčího. I bez švadleny. A jenom nad těmi mravenci. Jeho jehla se jenom mihotala. V měsíčním světle. Nánosy prachu pod tím mlčky odpočívaly a v dáli jsem uviděl své vlastní stopy. Jehlice se s pravidelností přímo zběsilou nořila znovu a znovu do bělavého hadru, který pod ní sám od sebe popojížděl! Sem- tam, sem- tam. Šije tu snad neviditelná a vzrušená Ivana? I já byl vzrušený. Ellery spíš mrtvý. Možná už dávno.

39.

Přestaly snad v této chatrči platit přírodní zákony? Anebo ožívají pracky a tykadla stroje pouze za noci? Pustil jsem Elleryho a ten se svalil do trávy. Ještě stále jako slaměný panák ze země Oz, ano, ten, s kterým se skamarádila Dorotka. Zůstal tam ležet, jako by už z něj něco vysálo veškerou sílu. Anebo snad není to hvízdání upírů? Ale co leží na tom stroji? Vrhel jsem se do okna, zrovna jako prve Ellery, a taky se odrazil od neviditelné bariéry. Jako meruna. BYL TO ODRAZ OD STĚNY ČASU? Nevím, ale boeing! Zatmělo se mi před očima. V uších jsem uslyšel burácení hromu. Asi jako by má hlava narazila do gongu. Rudé mžitky hřměly smíchem, ale šlo

o chechtot zla. Přesto jsem se vzpamatoval... a slyšel:

„Sandy! Když jsi předtím stál tam vevnitř, ono to kvůli tobě začalo šít ještě zběsileji! Nevracej se tam.”

Ale má hrůza přestávala růst. Přesto jako by se dál drala z mé vlastní hrudi, a ta se následkem toho mohla rozskočit. Srdce mi bušilo jako perlika. Chladný pot na skráních jako by nevyšel z mé hlavy, ale vystoupil na povrch z jiné dimenze. Spolu s tím potem prostoupilo mne možná i nějaké instinktivní varování. I Ellery se ostatně krčil ve vysoké ostřici. Ano, Ivana měla pravdu. Úplně malý chlapec. „Odpusťte mi!” vyhrkl. „Ty – i Ivana. Ale nevracej se, PRO BOHA ŽIVÉHO, nevracej se už tam dovnitř!” křičel.

„A proč by ne?” změnil jsem postoj.

„Já už TO viděl, Sandy, a věř mi, že to byl strašný pohled, a kdyby ses ty toho stroje prve dotkl, tak by tě to zabilo, ale ještě předtím bys...” Nedokázal pokračovat.

„Co vlastně víš?”

„Mučení! Mučení! Mučení! Nedotýkej se šicího stroje!” A na nic podrobnějšího se nezmohl, ten velký vypravěč sražený realitou na kolena. Vychládal. I jeho nažhavené pero (jak říkával) jistě vystydlo. Ale co tedy dělá NAŽHAVENÁ JEHLA šicího stroje? Blesklo mnou znovu.

40.

„Neboj se, Ellery. Ničeho se nedotknu. Ale co Ivana, kde je Ivana?” Zase neodpovídal. Jako zmrazený.

„Utekla snad před tím někam do zahrady? Anebo co víš? Vysyp to!”

„Ale Sandy, ona je přece tam.”

„Kde?”

„No tam. V chatrči. Copak jsi ji ještě neviděl?” Zíral jsem znovu na hvízdající mašinu a viděl čáry, které z ní šly stropem až do nebe. Srdce mi bušilo stále prudčeji a co víc, jako bych slyšel taky bušení Elleryho srdce a nějak jsem si poprvé uvědomil, že tu nemá tuhle chatrč pro nic za nic. Nějak mu slouží! Zase mnou blesklo – a ta naše srdce bušila společně. Měl jsem pocit, že najednou čtu snad i všechny jeho bolavé myšlenky, které neříkal, a jednu za druhou a jednu za druhou. A nebyla i ta chatrč jeho srdcem?

41.

Kdyby byla takovým srdcem, nebylo by možná divu, že uvnitř s Ivanou,

pomyslel jsem si. „Ellery, kam to běžíš?” slyšel jsem ho, ale to už jsem byl v chatrči podruhé a přesně, jak jsem očekával, se svět rázem zastavil. Aspoň pro mne. Znovu mě obalilo mrtvé ticho. Znovu ustalo hvízdání. A co zbylo? Jenom pochmurný poklid. Ano, ten tu vládl. Dál... Na té krátké cestě od okna ke dveřím šlo snad přeskakovat z času do času a možná že i ze současnosti až do dávné chvíle nějakého zločinu, který se v chatrči stal. Kdo ví. Stál jsem tam. Ale i celá zahrada okolo zůstává jako z kamene, pomyslel jsem si. Venku klid zahrady a uvnitř zase už žádné šití. Zastávka stroje? Hm. A není jehla zlomená?

Váhavě jsem natáhl krk a jistě skoro jako žirafa se k ní plížil. Opatrně jsem se příkrádal ke stroji a brodil se staletými vrstvami prachu i tělíčky mravenců a okno bylo tak bílé... Tak prázdné. Už samozřejmě bez Elleryho siluety, zatímco stanu nad strojem. Najednou měsíční světlo nějak ztvrdlo. Už to ani nebylo světlo, ale neproniknutelná stříbrná zeď, která se postavila do okna. Svislé, hladké, bílé kluziště. „A jak že dopadl ten hokej?“ zeptala se Ivana unaveně ze vzpomínky.

Na ploše okna jsem ale rozeznal i pár vypouklin. Byly to ale spíš prohlubně. Tři? Ústa, dvě oči. Obrovská stříbrná tvář. Ta maska! Jenomže pitvorně zvětšená. Hleděla na mne bez hlesu. Obličej z měsíční mlhy. Ústa se pitvorně usmívala a honosila se dokonce jakýmisi rty, a ty se vydouvaly i zase propadaly, už jsem to viděl. Ty rty se špulily, protože nejen stroj, ale MASKA TENOULINCE HVÍZDALA.

42.

Z koutku úst volně splývala pavučina. Díval jsem se. Za levým spánkem jsem viděl hrozně vzdálené vršky tisíců. Ten obří obličej zatím zíral na mne do chatrče a jeho povrch působil, jako byste otevřeli rozžhavenou troubu. On se ale ještě dotvářel. Až jsem to najednou pochopil. BYLA TO ELLERYHO TVÁŘ.

43.

V panice jsem se od ní otočil a za mnou stál ten šicí stroj. Tiše. ALE CO KDYŽ JE PŘESTO V POHYBU A JÁ TO JENOM NEVIDÍM? Zatímco tvář ano? A co je to tady? Vrátil jsem se, ale... Jen se ještě rychle podívám na TENHLE STEHY PROŠITÝ CÁR. A pak pryč! Jen se ještě podívám! V týle jsem cítil oči okna, ale zvědavost byla silnější. Skočil jsem k šicímu stroji a přitom nechtě zavadil o malou zásuvku. Povytáhl jsem ji a na dně spatřil dvě malé, zato nesmírně pečlivě vymodelované figurky. Byli to ti

panáček z domku na počasí. Panenka se podobala Ivaně. Panáček... Komu vlastně? Byl jsem to já.

44.

Tak tímhle si nás Ellery upoutal, pochopil jsem trochu pohoršeně v tom snu. TAKOVOUTO MAGIÍ. Znovu se mi vybavovaly věci, o které se vždycky zajímal. Psaní, knihy, někdy ale také Ivaniny starosti a moje starosti a její i moje žerty a tajnosti... Jistě. O nich taky rád psal. Zvědavec... Teď a tady jsem to teprve pochopil. V zásuvce stroje odpočívali oba regulátoři počasí. Snad něco jako Elleryho pojistka proti sebevraždě? Ušklíbl jsem se. Anebo spíš proti zradě nás dvou? Jako v mrákotách jsem chytil cár nad figurkami, že ho povytáhnou zpod jehly, abych je zabalil. Cár ale držel a nebyla to ostatně jenom látka. Byla to placatá, hadrová panenka. Ale tisíce stehů do ní nasázeno a sta mravenčích stezek. Stehy stahovaly a PROŠPIKOVÁVALY látku krutě režnou nití, provrtávaly tu panenku skrz naskrz a ona zde ležela mrtvá, udolána a prošita, neukřížována ale obětována. A jak důkladně. Zašilo jí to skoro i obličej, ale já Ivanu stejně poznal. Bože můj, ach, co jsme ti to jenom udělali.

45.

Setmělo se. Ale uslyšel jsem vlídný Elleryho hlas a někdo mnou neomalené cloumal. „Ten alkohol tě, Sandy, poslední dobou nějak zmáhá...” zahučel. Otevřel jsem oči a spatřil jsem Elleryho a nad jeho ramenem i stříbrnou masku. Mráz mnou projel. A děs, jako říčka. Představil jsem si ji jako hypnotický potůček ze samých vzdouvajících se mravenců. Ale maska visela na zdi poklidně. Opět vedle vyřezávaných hodin jako němý svědek uplývajícího času. Stárli jsme, ale ona tu visela a usmívala se. I když ohyzdně. Ta maska byla věčná.

„Kde je Ivana?” zeptal jsem se.

„Určitě dávno doma,” odušil Ellery. Alespoň ve svých povídkách obvykle psával „odtušil”

„Dávno doma?” Nedokázal jsem to pochopit (jako ale i mnoho jiných věcí, které se dotýkaly žen).

„Jasně. Chtěl jsem, aby tu přespala jako ty, ale něco jí asi přeletělo přes nos, však ji znáš líp než já, a když viděla, jak jsi tu klidně usnul jako batole, zatímco ona se tam v zahradě tak snažila pátrat, dotklo se jí to. Anebo jí to přišlo líto, anebo já nevím. Urazila se prostě. Odjela.”

„Že odjela?” opakoval jsem nedůvěřivě.

„Jo, směrem na Lítice.“

„Ale žádná lítost opravdu nebyla na místě.“

„Tak to vyprávěj jí. O jaké lítosti ostatně mluvíš? Spíš byla LÍTÁ... než lítostivá.“

„Zdála se ti rozlícená?“

Ellery přikývl. „Přesně tak. Úplně v tom lítala, anebo jak to říct.“ Najednou se klidně smál. „Pajtlovalo to s ní tedy pěkně.“

„Ale jinak měla jako vždycky všech pět pohromadě, vid’.“

„To jo.“

„Takže to dokázala?“

„Nevidíš masku?“

„Ale co ty stehy?“

„Jaképak stehy, propána?“

„Ježíši Kriste, Ellery, copak to nevíš? Měla jich přece v sobě minimálně milión.“

„Něco se ti zdálo. Poslyš, ty ses fakticky opil. A nevrť hlavou! Copak už si nic nepamatuješ?“

„A na co jako?“

„Sotva se vydala do zahrady, začal jsi tu přecházet jako tygr v kleci. Pořád a pořád jsi jenom koukal tamhle na ty hodiny, a Sandy, nezlob se, ale já tě pozoroval. Upíjel jsi víno a zůstával z jejího úletu, tedy výpravy úplně hotovej. Tak jsem přestal psát, zkoušel tě uklidnit... To už taky nevíš? Zdařilo se mi to přece docela slušně, ne? Ještě možná ani neodtloukla půlnoc a už jsi chrupal jako děcko.“

46.

„No tak jsem usnul,“ povídám, „ale proč mi před očima šermuješ tou tužkou?“

„Promiň mi to, ale chci si jenom udělat pár poznámek.“ Inu, spisovatel. Změnil tón a už mě nekonejšil. „Co se ti zdálo?“

Ach, to byl celý on. Ellery Harkins, ten brakový spisovatel. A tak jsem vám byl doopravdy donucen vykládat mu své sny. Nakonec jsem se odevzdaně zeptal: „To taky zpracuješ?“

„Ještě nevím,“ vtipkoval. „To záleží... i na počasí.“ Což mi zase připomnělo poněkud kýčovitý domeček pro panenku a panáčka za oknem. Stál venku na římse. „Líp by se ti zpracovávaly vlastní sny,“ povídám mu a měl jsem se k odchodu. „Mimochodem,“ zív l jsem ještě, „a už máš vymyšlenou první větu?“

Podal mi žlutý, vlastnoručně nalinkovaný blok, na jehož první vnitřní stránce stálo: „Venku byl mokrá a chladný večer... Rolety opuštěné usedlosti byly úplně staženy... Ellery Harkins byl spisovatel a já jsem ho navštívil se svou Ivanou... Potom...”

47.

„Počkej,“ řekl jsem: „Dej mi tužku.“

„A proč?”

„To zní moc zastarale, takhle už se dneska nepíše.”

„Myslíš, že ne?”

„Znělo by to spíš jako duchařská historka z devatenáctého století, a to nechceme.“ Škrtl jsem obě věty a vepsal nad ně bez přemýšlení hned to první, co mě napadlo: “V TEN DEN, KDY ZA NÍM TI DVA PŘIJELI, VYCHÁZELO HNED SLUNCE TROCHU JINAK A TRÁVA BYLA O HODNĚ ZELENĚJŠÍ.”

Pousmál jsem se: „Tady máš hezčí začátek.” Vtom se ozvaly rány. Šel otevřít.

„Ahoj!” vyhnula se mu vždycky bleskurychlá Ivana a namířila si to rovnou ke mně. Jestli si teď myslíte, že jsem se polekal, tak jste na omylu. Pociťil jsem úlevu. Dokonce skoro až nekonečnou. Přišla se zvonkem jejího hlasu.

Ale Ellery byl překvapený: „No ne? Ty ses vrátila?”

„Jako svůj vlastní duch snad nevypadám.” To nevypadala. A jen pošetilí spisovatelé ze sebe při psaní vytvářejí duchy, pomyslíl jsem si, aby potom v jejich podobě prožili všechna ta ROZMANITÁ DOBRODRUŽSTVÍ V ZAHRADÁCH...

48.

„Ano. Jenom oni.“ Četla mi snad myšlenky? Anebo jsem mumlal? „TO DĚLAJÍ JEN VE SVÝCH PŘEDSTAVÁCH. Ellery?”

„Ano?”

„Ty žiješ v iluzích.”

„Ale přece jsi došla až na konec zahrady, nebo snad ne?”

Přikývla.

„A co jsi tam viděla?”

„Ano, co jsi tam viděla, Ivano?” připojil jsem se.

„Radar, samozřejmě.”

„A byl dobře zamaskovaný?”

„To tedy jo. Šicí stroj v chatrči, tak to asi opravdu ještě nikoho nenapadlo.“
„To víš. Když to neprošlo v referendu, museli radar nějak ututlat,“ přikývl vážně. „Ale nikomu ani muk, vy dva. Jenom z honorářů bych určitě nevyžil.“

A tak jsme mu to svatosvatě slíbili!

49.

„No tak tedy nežiješ jenom v iluzích,“ uznala konečně, ale stejně ho stále mýjela jako nějaký zmuchlaný kousek papíru. „Ale trochu jo. A kdo žije v iluzích, tak ten obyčejně nemívá obě nohy na zemi. A kdo nemá obě nohy na zemi...“

„Nestojí klidně!“ doplnil.

Ivana ale nakrčila nos. Rozhlížela se: „Sandy?“

„Ano?“

„Budu muset do práce, však to víš... Pojedeme.“ Odmlčela se a pak mi prozradila: „Mám tam teď rozešitý opravdu fantastický kostým.“ A stála tu plná života a elánu, v tom ránu, a hup, Pergla jí pojednou předla v náručí. A kostým, který nešila v práci, ale měla na sobě, byl křížem krážem prošíty tím nejvynalézavějším vzorkem z toho nejnekonečnějšího množství těch nejúpravnějších stehů.

Ten den, kdy zabili Johna Lennona

Psaní osvobozuje. „Ale neuživí,“ řekl mi jednou básník. Dodal: „Přesto mě obrozuje.“ Něco na tom je. Při psaní zachytáváme boží lana; a přestože jsem uzavřený, zkouším občas předčítat. Dokonce se o to pokouším i na oblíbených *Večerech přiměřených depresí*, které organizuje Zora Šimůnková.

V soukromí jsem dřív čítal i synovi, jenže dětství odplyne. Kde jen jsou ony hodiny, po které jsem předestíral ještě malému Filipovi autory, jejichž seznam by zaplnil četné stránky? Ale synovi bylo dvacet a stejně mu ještě občas čtu. Najde-li se příležitost. Nějakou povídku, anebo sekvenci knihy. Většinou ale ten text předtím vyzkouším na sobě. Když mu bylo pět, bohužel zemřela jeho maminka. Zůstal u prarodičů a já měl štěstí. Blízko žije má mladší sestra. Jen jsem jezdíval za synem, anebo jsme jej vozili k nám. A četlo se, ale i koukalo na filmy. Ne, nikdy jsem neopomíjel ani multikina. A že jde jen o útěk do virtuálních realit? Možná. Ale virtuální jsou všechny kousky uvnitř paměti. A jednou jsem zase takhle pobýval v Budějovicích, kde syn žije, a byl poněkud zaražený z toho, že okolo mě nikdo moc nechce, abych opět předčítal. Nostalgie po ztraceném dětství se nikam nehodila... Ale čas plynul a došlo na změny. Syn teď přes týden pobýval v Praze na koleji, už studoval ČVUT a se spolužáky dokonce založili kapelu. A když jsem jej navštěvoval (i já bydlíval svého času na studentů plném Strahově), mudroval jsem někdy takhle: „Když se člověk v Praze už nenarodil, úplně neexistujete.“ A jsem Plzeňák a navzdory mudrování vím, že existuji, nicméně zrovna syn se náhodou narodil U Apolináře.

Tolik na úvod. Teď byl pátek večer a já si uvědomoval, že mám vystoupit v jedné literární kavárně na Žižkově. Můj vlak vyjížděl z Budějovic těsně po poledni a uvnitř se proti mně usadili dva milenci.

Pár byl mladší než já a spolu jsme putovali celkem šesti tunely. Mladík byl dost pasivní, asi taky s ohledem na mou přítomnost, ona však laxní nezůstávala. Dokonce ani přítomnost čtyř dalších cestujících v kupé její něhu neblokovala, takže hladila svého milého. Na chvíli si dokonce položila hlavu do jeho klína. Záměrně jsem se choval anglicky – a četl – a jen dívčina aktivita mě brzdila. A přece jsem jí za celé hodiny takřka nepohlédl do tváře. Neuměl jsem to a jako by vypadla ze snu, a jmenovala

se Veronika. Kdybych Veroniku minul na ulici, zapomněl bych to jistě za pár minut. Tady ne. Zde se stala katalyzátorem. Napadlo mě: „Vydržel bys tolik něhy, kdyby ses do toho kluka vtělil?“

A prahl jsem to zažít, nebo je oslovit, ale najde se v podobných vteřinách podezřele často divná překážka. I tady byla. Ouha. Vadil mi cestující po mém boku. Co horšího, vnímal jsem ho takřka jako konkurenta. Páni! A co všechno bych napovídal tomu páru, kdybych nebyl jen baba? A kdybych se neohlížel na jiné lidi? I snil jsem aspoň v bdělém stavu, že například řeknu: „Trochu píšu a v Praze zrovna mám číst. A já vím, že byste na takový pořad vy dva... Ha, ha: nepřišli.“

„To nepřišli,“ odvětili by.

„Ale z těchhle svých knížek budu předčítat. Nechcete některou?“

„Ani ne. Dík.“

„Ale mé příběhy jsou zamilované jako vy.“ A byl bych ironický a tolik zamilované jako Veronika a Bergson by nemohly být. Ale kdybych začal mluvit, hleděli by se nejspíš přesunout do jiného kupé. I představoval jsem si pouze, že se známe. A že se Veronika – s voňavými vlasy – rozpovídá. V onom rychlíkovém snu mi nakonec řekla: „Napíšu vám domů, anebo k synovi do Budějovic dopis o tom, jak se mi ta knížka líbila.“ A její Bergson jen vrtěl hlavou: „Ne. Dík. Nečtu.“

A ne každý chce být sledován, ale ještě horším se stává, když se nějaký vůl proti vám přes uličku za celé světelné roky cesty do Prahy ani na dívku nepodívá. Není to snad na pováženou? To si Veronika možná říká! Ale vydržel jsem se masochisticky nedívat, a tak Veronika (snící zatím už o miminku) dospěla k závěru, že stoprocentně nemohu být normální. A pustila to z hlavy. Začala myslet na to dítě, které se jim jednou narodí. A jako v okamžitém impulzu vyskočili oba ve Vršovicích, aniž jsme spolu kdy mluvili. I kdybych ale překonal konverzační blok, co bych jim OPRAVDU říkal? „Bla bla?“

Ostatně mám své roky a dokonce pamatuji, nakolik ve třídě zbělel kamarád Vašek, když tenkrát slyšel, že zabili Johna. Stalo se 8. prosince 1980. Ale to byl New York a zde jen Staroměstské náměstí. U Husa jsem to odpoledne usedl na lavičku a počkal na svou pražskou vrstevnici Danielu Winterovou. Konverzovali jsme pak u Orloje a navrhla, abych napsal předmluvu k jedné z mnoha Nepraktových knih. Ke *Kopytovi s Mňoukem*, když je tak miluji. A jedli jsme hodinu poté a za tónů Beatles v podzemní restauraci

a slíbila, že dorazí také na předčítání. Ony *Večery* se odehrávaly hluboko pod úrovní ulice a čekal jsem, až na mě přijde řada, zatímco moderovala Zora Šimůnková. Ze své knihy se teď chystala číst Klára Mandausová a přijela s partnerem Bertramem. A s patnáctiletou dcerou Kristýnou (tu měla se spisovatelem Martinem Komárkem). Kristýna byla, musím říct, snad ještě zajímavější než její matka. A kdosi zrovna chmurně recitoval, když mě napadlo, že to ani nejsou verše vhodné pro děti. Kristýna se nicméně tvářila vprostřed dění zcela flegmaticky. A uvědomil jsem si, že si taková dívka nejspíš musí dávat zatrolený pozor, kterému člověku se podívá a kterému ani nepodívá do očí.

Je to osud těch, kteří zaujmou takřka každého, a i Lennon býval takový. Tak. A dočetl jsem právě i povídku *Den, kdy zabili Johna Lennona* a příliš pozdě si uvědomil, že není dotažená. A pro Kristýnu byla jistě trapná. Jen se špetkou něhy a romantickými bludy.

„Taky si ale můžete představit,“ povídám tedy, abych čtení dorazil, „že hrdinové mého příběhu nepátrali po žádné pětadvacetileté ženě, ale tady po Kristýně.“ Odměnila mě smíchem. Ostatní tleskali, ale mě ještě bolel vršovický pár a... *Zbabělec nikdy neosloví krásnou ženu!* To řekl Shakespeare. A Kristýna náhle byla jako na trní a čas letěl a Zora odstartovala tombolu a Klára Mandausová vyhrála zrovna mou knihu.

„Podepíšete se mi do ní?“ ptala se, když ke mně došla. Vstal jsem, ale upadla mi propiska, kterou mi podala. Omluvila se ona a má duše se bohužel často podobá dušičce ostýchavé patnáctileté dívky. Už ve vlaku jsem chtěl být „jen přítel“ olizujících se mameluků. Anebo malý Veroničin syn. A teď, pár metrů pod úrovní žižkovské ulice?

„Poslyšte, nemohla bych vám tykat?“ vnímal jsem ze snu a řekly to Klára i Veronika i Kristýna i sta žen. Ó, bloude. Blázne. Otevři už oči! A stál tu proti mně chlap jak hora a mířil revolverem nad roztočenou gramodeskou s písni Johna Lennona. „Ale ne!“ zašeptal jsem. „Ty přece máš útočit zezadu.“ A vážně vám to byl Chapman. A tu jsem skrz něj – asi jako mrakem – opět rozeznal Kláru a Kristýnu, která seděla přesně uprostřed podzemní kavárny na jakémsi taburetu a působila stejně strnule jako surrealistický symbol. A jednou jsem četl, že to byl především režisér Hitchcock, kdo prahl koukat na svět očima patnáctileté holčiny. I proto byl tak dobrý. I já chci být Kristýnou. I já chci naslouchat okolnímu ruchu plnému iluzí a z židle, okolo které se na šroubku otáčí svět. A na odchodu jsme se míjeli

u schodů nahoru na ulici.

„Ty jsi v Praze cizinec,“ řekla asi. „Ale nevádí a stejně ti vidím do kebuly. Moc se nelišíš.“ Uměla číst v mozku. „A mám na to dokonce dvakrát právo,“ řekla. „Po tátovi, po mámě. A Plzeňáku, ty ještě vážně pamatuješ tu vraždu u toho prokletého, strašidelného domu v Novém Yorku?“ Přikývl jsem. „Ale byl u ní možná jen můj spolužák. Venca. Sbíral vše o Johnovi. Až fanaticky. Což ostatně i Chapman.“

„Hele, a nebyl tenhle Lennon komunista?“ A tu jsem cosi pochopil. Kristýna se – oproti mně – nestará o to, co si kdo okolo myslí. A řekla: „Zašlap dětství. Dětství je krysa.“ Ani NEBOHÝ JOHN ale dětství úplně zašlapat nedokázal. Chytrý, to on byl, ale až moc. On, anarchistické bejby. V duchu jsem synovi opět předčítal Karla Maye a Martin Komárek do toho náhle sykl: „Ale to je pozdě. Už si čte sám.“ A jeho dcera?

Tu ale z bělostné mlhy slyším: „Pane Lennone!“ A prásk! Prásk! Až surreálně mi to rozpáralo mozek a pustil jsem papír a všichni na *Večeru přiměřených depresí* zahlédli seznam děl, která jsem prahl předčítat Filipovi, ale i Kristýně, a chvála pánu Bohu za náhodou přítomného producenta pana Jordána. Hodil mi lano a jen díky jemu dnes úspěšně načítám audio nosiče. Ale dětství mi právě profesionalita definitivně zavraždila a taky zabila Johna Winstona Lennona. A Kristýna? Měla pravdu.

Navždy v hrudi dítě neuchováte a taky přiměřených depresí je k vyléčení třeba *a tento příběh není pravdivý, ale vyprávěl mi ho T. Taxis Taylor a nedávno uplynulo od zavraždění Johna Lennona už čtyřicet let.*

Generál Trabant

„To řekl už generál Trabant!“ Karel Franta v dětském komiksu *Malý Vinnetou*. Byl slunečný pátek, já dal vale práci, hnal se Plzní do knihkupectví Kosmas pro své přes internet objednané knihy. Znal jsem sympatické prodavačky a mezi regály si navíc všiml zralé pětáctýřicátnice, jejíž obličej byl výrazný něčím pro mě záhadným. Neviděl jsem ho poprvé, už jsme se kdysi potkali a já dal té dámě u pultu přednost automaticky. Nato odsáli peníze z mé karty a já mířil k východu, ale zarazil se, protože objekt mého zájmu stál i po zaplacení u regálu s komiksy, kam právě vrátili Oči kočky Alejandra Jodorowského, protože jsem je ve finále odmítl.

Čeká, že ji oslovím? Pamatuje si mě? Chvilí jsem se odhodlával. Povídám jí: „Vy jste z Plzně?“ Obrátila ke mně tvář, kterou jsem možná znal od dětství, a mně se vybavila dávná cesta vlakem mezi Plzní a Starým Plzencem, během níž jsem podroušen překonal ostych a konverzoval bujaře právě s touto dámou. Nato jsme vystoupili a já už si nevybavoval, co bylo dál. Protože jednoduše nenásledovalo nic. Teď jsem pokračoval: „Chodila jste v Plzenci na základku? Já měl Voříškovou.“

„Já taky.“

„Ve škole na Malý Straně, co?“

„Tam i bydlím.“

„No, ale muselo se pak do šesté třídy na náměstí, že jo. Já měl pak tři roky Rynešovou.“

„Já taky.“ A protože se dívala na oči kočky, drze jsem dodal: „To není ani pro děti, ani pro dospělé.“ Chudák Jodorowsky! Ale to již dáma navrhla opustit útroby prodejny, kde nás poslouchali, a minuli jsme se samozřejmě zastávku trolejbusů, které vozí občany k nádraží. Měl jsem se divit, že jde tato známá neznámá se mnou pěšky a že nám MHD ujela? Měl; jenže já mlel pantem, představil jsem se jako Marvin Lorenc z Plzně, načež ona řekla, že ji profesorka Lorencová měla čtyři roky na ekonomce a že Lorencová taky vede v Plzenci kroniku.

„Tak to je shoda jmen,“ zasmál jsem se sebejistě, ale hned dodal: „Ale ne. Má máma, to je skutečně mámi.“

„Už by mě asi nepoznala.“

Soustředěný prvořadě na onu bytost vedle sebe jsem bohužel naslouchal nepozorně a neodpověděl. Minuli jsme ulici V Šipce a dáma si nesla

v papírové tašce pár dětských knížek, jak jsem konečně postřehl. A že prý pro vnuče. Ano, už je babičkou a synkovi její dcery byly dva roky. Taky se prý vnučat dočkám; což mě ujistila poté, co jsem si posteskl: „Syn už je na vysoký a na víkendy obvykle jezdí k prarodičům do Budějek; jeho máma zemřela, když mu bylo pět, a já mu už teď nemůžu číst a to je blbý. Dětství skončilo.“ Což byla normální realita. Po synovi a jeho dětství se mi stýskalo, ale to zažije každý táta, z toho se nesmí dělat tragédie, a snad abych zabil onen stesk, napodobil jsem u někdejšího kina Elektra pana Zmožka: „Už mi láska, není dvacet let, už mi vlastně není ani dvacet pět a čas otupí i ostrý břit...“

Ačkoli zpívám od malička výborně, smála se. Řekla: „Tak to už nám to ujelo. Já si tím pádem ještě skočím tady do Lidlu.“ Z nějakého důvodu jsem dámu pro tři banány nedoprovodil a tím důvodem byl pocit, že mě má jako dotěry dost. Tušil jsem, pravda, že budu moci počkat na nástupišti číslo šest. Nebude to snad už třetí naše setkání? Nejméně třetí? A není snad právě v momentech setkávání cosi okouzlujícího? A čekal jsem a ona přišla s banány a zeptala se mě, co že já vlastně nakupoval, a tak jsem jí zarudle ukázal Vondrušku. Ale to, že tenhle spisovatel z Doks už prodal jeden milion a tři sta tisíc výtisků svých knih, na známou neznámou žádný očividný dojem neudělalo, a to už nám přijížděl vlak. Usedli jsme na čtyřku šikmo proti sobě, a když se objevila průvodčí, oba jsme vytáhli žlutou Plzeňskou kartu.

Byl květen, měsíc lásky, a já se buransky pochlubil, že ji mám nabitou do konce roku.

„Nemáte auto?“ padla vtom z jejích úst klíčová otázka.

„Ale jo. Mám... Trabanta.“

Zasmála se.

„Co je na tom k smíchu? Je to veterán. A jezdím i na srazy.“

„Spolužáků?“

„Trabošů.“

Radši změnila téma: „Musí mezi námi být přesně pět let.“

„Jak jste na to přišla?“

„Jednoduše. Zdeňka Voříšková měla přece každé dítě od první třídy až do páté. Takže mě začala učit, když jste odešel do měšťanky do šestky.“

Měla, bože, pravdu! Povídám: „A když já byl na vejšce, vás už rok učila má máma. Škoda, že jsem víckrát nepřišel za ní do té školy! To jsem byl ťulpas

a tululum, nemyslíte? Dnes to nechápu. Tam študovaly skoro jen samé holky a... A mohl bych vás potkat. Ale v Plzenci jsme se možná potkali.“ Urputně i zoufale jsem si snažil vybavit cosi hluboko pohřbeného. Před vnitřním zrakem jsem viděl naše lítání travou po stráni stoupající k hradu Radyně a spatřil jsem taky holku za plotem, slyšel krátkou konverzaci s ní a náhle si uvědomil, že došlo ke společnému řádění, kotrmelcování, válení sudů anebo aspoň běhání, ale i k česání květů, které jsme pak vážili a nosili do školy. Anebo jsem vlastně rval ty květy se spolužákem Honzou? Jistěže. Tak co si tady, sakra, konstruuji? Co asi? Jednoduše mi bylo líto, že jsme se v reálu o takový fous minuli. A potom jsem přestal snít a zpola zlomeně řekl: „Zdržel jsem vás dneska.“

„Nesmysl. A banány se hodí.“

„To jistě. Ale jak to, že vás potkám teprve tehle květen? Bydlíte vy vůbec v Plzenci? Nevídám vás. Dokonce ani z kola.“

„No, sedmnáct let jsme žili v paneláku v Plzni. Až teď jsme se vrátili s manželem do Plzně. A taky jezdím do Tlučný, za tím vnoučkem, kterého ale mívám i tady.“ Šťastně se zasmála. „Jela jsem třeba s kočárkem až k jezu.“

Jak jsme zjistili, jezdila dokonce mou ulicí, a ještě prý pojede; ale dnes domů nespěchá. Pracuje v bance. Tráví tam pomalu celý život, ale baví jí to. A znovu se řeč stočila na děti, bez kterých je někdy onen život jako poušť, a já se zmínil o tom, jak mi dnes připadají pokojíky na strahovských kolejích mrňavé. „A já vůl tam syna tak tlačil a vzpomínám na to bydlení jako na něco super. Jenže jsem to viděl mladýma očima a dneska si říkám: hrůza. I rusy tam teď deratizovali.“

„A co syn studuje? Možná geodézii, ne?“

„Ne, tu jsem študoval já. Syn je na strojní fakultě. Ale připadá mi to najednou těžké a občas na mě padá až děs. Ty rysy, třeba. Ještě štěstí, že se to už nedělá ručně, nýbrž virtuálně. No, ale vede si dobře, zaklepu to.“ Poklepal jsem na dřevo stolku u okna. Vlak uháněl loukami tišeji než tramvaj.

„A máme dobrý vztah. Perfektní. Fakt! Ale... Jen už mu nemůžu číst. To chápe samozřejmě každý. Když mi bylo dvacet, taky jsem už nechodil do kina s tátou. A to on se mnou ještě občas na nějaký film zajde.“

„Hm, a co všechny ostatní knihy, které vezete z Kosmasu?“

„To by vás nezajímalo. I já s tím musím přestat. Je to nutkání a vyhazování peněz. Od čeho jsou půjčovny? A nakonec některé ty bichle stejně leda prolistuju.“

„To já umím rychločíst,“ pochlubila se. „Učil mě to David Gruber.“

„Rychlo... Cože? Jo? Mně to nikdy nešlo, jsem roztěkaný a někdy čtu hrozně pomalu. Doma se mi knížky trapně hromadí a nakonec umřu a... A co?“

Byl jeden mnich,

měl mnoho knih

a nic nevěděl z nich!“

Z plzeneckého nádraží jsem ji s jakousi samozřejmostí vedl k nám, protože svolila. Svolila, že tedy okolo nás půjde, a byl jsem, přiznávám, šťasten a nejednalo se jen o to, že se mi líbila, ale... Jednoduše jsem se zamiloval. To člověk pozná. A zamilovanost nesouvisí tak úplně s parametry těla toho druhého, ale jednou jsem se jí při řeči dotkl na paži a... Ve zvláštním momentu pootočila a sklopila tvář a zadívala se na to místo. Není snad spálené? Nebylo – a vedl jsem ji nadšeně svou zkratkou mezi jídelnou a továrnou a tam jsem se zastavil a stanul proti ní: „Budeme si tykat.“

A bál jsem se odmítnutí, ale svolila. „Eva,“ řekla. Podali jsme si ruce a já skoro automaticky dodal: „Polibek...“ V tom místě byla zóna nenápadnosti před světem...

Řekla: „Tady ne...“ A pokračovali jsme do mé ulice, k našemu domu, uvnitř kterého čekala má maminka. A pak... Nenapadlo mě ani to nejjednodušší. Nenapadlo mě, že stačí hodit tašku za plot a Evu doprovodit... A Evu kamkoli...

Místo toho jsem s libým pocitem „už toho bylo pro začátek dost“ uchopil kliku naší branky a utekl k nám na dvorek a Eva tím pádem stačila říct jen: „Ahoj.“ A řekla to, ale... Ale JAK jen. Jak jen to slovo řekla, jak krásně znělo. A sice jsem Evě předtím dal svou e-mailovou adresu na vizitce, ale mou otázku „a Facebook?“ odpálkovala. A že si prý se Zuckerbergem nezahrává, neboť jde o její soukromí. Což jsem měl tušit. Ne, toto nebyla ta pravá kontaktní cesta k Evě, ale... Teď už bylo pozdě. Už jsme se rozloučili a já vstoupil do domu a maminka se zeptala: „Tak koho jsi dneska potkal? Řekneš mi to?“

Slyšela Evino AHOJ pod oknem? Možná. Ale náhle mi došlo, že je pozdě. Je mi koneckonců padesát a Evu... A Evu jsem právě prokaučoval. I když... To je nesmysl! Je to vdaná ženská, je stále v práci, a jak mi řekla, dcery ani moc neviděla, když rostly, tak to chce napravit s vnoučetem. A když jsem se vrhal domů, já už se jí ani nepodíval do očí. Bože! Jsem blb? Ano.

A u branky to byl jednoznačný vrch trapnosti. Všecičko já zabil. Ještě teď ji pálí má namyšlenost, ale on to byl i stres. A zbabělost... Ach, co vlastně to bylo? Bojím se snad mámy? Možná. A bojím se dokonce i toho, že mě a Evu uslyší soused? Určitě. Ach, stydím se za city? Za ty skutečné? Dozajista. Já... Já pako! Já salát. Já posera. Já pičus. Cestou s Evou dál jsme se přece ještě mohli třeba stavit v cukrárně, anebo snad ne? A především už v Plzni... Tam jsem ji měl přece pozvat... Pozvat do kavárny. Jenže mě, tupce a tukana, to, ach jo, nenapadlo. Na druhé straně... „Znáš ji teprve pár desítek minut,“ zněla vnitřní polemika.

„Uznávám. Pár minut. Ale s pocitem, že se známe odedávna.“ To se tedy stalo v pátek v podvečer a teprve v neděli večer na mě celou vahou dolehla má chyba. Kde a kdy ji teď potkám a proč jsem si jenom nevyžebrał její telefon? Dala by mi ho, anebo jsem excelentní hovado? Za bé! Za bé! A bé! To bez debaty.

Došlo mi, že Evu jen tak znovu nepotkám, když se sama neozve. Leda... Leda bych mohl stále jezdit z Plzně oním vlakem jako dnes a čekat, že třeba zase pojede. Podhradní ulice, kde žila, má slepý výběžek do strany a na jeho konci stojí dva domy. V jednom žije chirurg Lorais, v druhém manželé Jiří a Eva Sládkovi. Jde o vzosné vily se zahradami pod radyňskými stráněmi a připadalo mi zvláštní, že jsem si zrovna pár týdnů před setkáním s Evou poznamenal na papírek: Prolézt s nostalgií ten svah dětství.

Zajímalo mě, nakolik stráň za pětáctýřicet roků zarostla, a představoval jsem si fascinující mýtiny, které ukrývá pod listovím. A já to chtěl prolézt klikatě, prolézt a prochodit, ale byl to přece jenom natolik dětinský plán, že jsem ho odkládal a... Teď pochopitelně padl. Ale náhle jsem si představil, jak přece lezu porostem, ti manželé na zahradě zbystří, uslyší mě... Co trapného by asi následovalo?

Jenže za mého dětství to byla čistá, volná, turistům přístupná stráň trav a... A jen občas keřík. Nechali ji zarůst a neví dnes už nikdo, že byla. Zemřela. Ale... Ale ač při pohledu z městečka za řekou splýnula s pokryvem kopce, existuje i dál v suterénu... A s trochu jinými brouky mezi kořínky. Ale je tam, asi jako pravá láska pod nepravou.

Stál jsem doma u garáže a připadalo mi, že dokonce i v horších verzích z mnoha variant života, tedy kdyby byly, se potkáme se stejnými osudovými lidmi a pochopíme, že to byli ti praví a že náš vztah byl v jiné

variantě žití naplněn. V naší ale ne a ani já nežiju v pravé a onou další osobou doplněné a naplněné variantě. A ostatně mi to patří, ne? Nezazvonil jsem na mámu a neprotáhl Evu vrátky ani k dřevěnému stolu na zahradě. „Nekul ještě žhavé železo,“ dodal by profesionální svůdník. A nikdy to ne napravím. Nikdy, nijak a ničím to nepůjde. Leda... Stál jsem vedle garáže a napadlo mě... Trabant. Poprvé mě to napadlo. Ano. Trabant. Bylo to šílené, jistěže ano, ale... Ale... Generální zázrak by mohl realizovat můj Trabant.

Protože bude krabičkou poslední záchrany. Nebo si to pouze malují? Lásku jsem současně potkal a ztratil, ale trabant... On by to ještě možná mohl napravit. Byl pozdní večer, sedmnáctý máj, i nastartoval jsem hypervůz. A jedu k nim! Ne, nelze se na to napít, ale dokážu to. Motor už charakteristicky vrní a slepá odbočka z Podhradní vede do kopečka. Vždy mě jako dítě ohromně fascinovala, ale... Ale přísahám, a to je taky záhada, že jsem si na ony dva domy na jejím konci už nevzpomněl celá desetiletí. Mé oči je vždy přelétly, jako by nebyly. A proč by taky ne? K těm šíleným domům nejde pěšky dojít, aniž by se člověk nedostal do hledáčku. Aniž by neupadl do podezření, no, ale možná tam dokážu dojet. Snad i nerachotivě. Ještě odbočit zde za mostem a projet okolo školy. Blížil jsem se k domům a věděl: Bože! Zabijí mě. A je to úplně izolované místo. Izolované, ale... Všiml jsem si, že oba domy stojí výš a jsou vidět od mostu. Musí být výhled i z nich. Na chvíli jsem zastavil a věděl, že se vrátím. Nemá to smysl! Neovládám se. Supluju celou svou podstatu Trabantem s velkým T, nebo snad ne? A zblblý z Evy, jinak se to nedá říct. Tak zblblý, až začínám přehodnocovat životní priority. Především bych měl jít pracovat někam, kde víc vydělám, vždyť i ona tráví celé dny v práci. Každý by měl makat! Nato mé myšlenky odkvačily časem zpět k vrátkům naší zahrady. Proč mě u nich potkal zkrat? Předtím se všechno vyvíjelo jako v červené knihovně, nebo snad ne? A pak... V podstatě bez rozloučení jsem odbočil domů. Že by mama hotel? Možná. Ale každopádně jsi měl, pitomečku, zazvonit na mámu. Eva by ji poznala a máma Evu možná ano a možná ne. Ale ty 's to neudělal a... A tím 's urazil dámu. Ale ospravedlnění jsem si dokázal vymyslet. Důvod kolapsu existoval. Jaký? Už mi toho připadalo MOC. Bylo to příliš aktů za sebou. A nechtěl jsem být už dál dotěrný.

„Hm, ale rozhodně je neuvěřitelné, nakolik tě to rozhodilo, Lorenci,“ řekl jsem si. „A teď tu sedíš a traboš jen smrdí. Hej, tak vypni motor.“

Uvažoval jsem: Napíšu Evě hned anebo až časem? A když napíšu, přiznám onu vlastní rozhozenost? Ne! To nikdy, to by bylo rizikové a Eva... Lekla by se. Velice by se lekla. Jenže to, co vypadá vašima očima banálně, byl pro mě mocný atak na emoce. Mamince jsem nic neřekl, ale... Ale stále tu zůstával pocit, že jsme se s Evou možná minuli už kdysi, a připadalo mi, že mám někde v jiném životě s tou Dámou od stráně vztah. A že jsme se už v dětství a mládí jen těsně míjeli. Nu, co. Musím se vzpamatovat a jistě se Eva nemohla urazit úplně. I když... Rozhodně netuší, nakolik mě pohltila. A zase jsem vrčel a řadil a jel, vlastně už jen popojel, a můj černě natřený trabant zastavil před jejich brankou. Ale nevystoupil jsem.

Po chvíli se objevila. Prostě přišla. Eva. Ne žádná služebná. Ne bodyguard. A tak jsem vylezl z umělé hmoty a začal hrát hru: „Fáro, že! Super vůz! Rolls. Mám ještě doma dva v garáži. Mami to leští krémem na boty. I já to leštím. Jezdím fakt i na sjezdy. Tedy ne z kopců, já bych to neubrzdil. A teď se chci vytáhnout, přiznávám. Evo! Když chlap předjede před ženu s nádherným vozem, ona je přece vždycky uchvávena. A ty rychlosti, co by mohla zažít, kdyby se nechala svézt. Bože. Evo. Ale ta stráž už neexistuje.“ Neusmála se ani na chvíli a ostatně za ní stál manžel Jirka. Byl právník. Zeptal se: „Vy jste syn zdejší kronikářky?“

„Jo.“ A tu Eva řekla: „Pojď dál. Pojď dál, klaune, když už jsi tu.“ Otočila se k manželovi. „Taky je to spolužák.“

„Aha. Aha. Společné vzpomínky?“

Zasmála se. „A má u nás korunu na účtu.“ A teď zas vyprskl on. A já chodil okolo trabantu, který za nic nemohl, a říkal: „Kdybyste někdy někam potřebovali odvézt...“ A choval jsem se záměrně jako miliardář Rockefeller u Rollsu a v mých očích tu ostatně Rolls či Royce stál. Stál tu – a hrál se mnou v této komedii.

„Pojď dál,“ zopakovala suše Eva a vedli mě zahradou kamsi stranou ke garáži. Asi mě tam zabijí a rozporcují jako králíka? Tu Jiří Sládek otevřel dveře, Eva mě vtlačila za ním a já se rozhlédl vnitřkem jejich garáže. Byl tam trabant. Trabant, tento vícerychlostní generál všech splněných snů.

Lom

Díváte-li se na malebné uskupení rypadel, zahálíte. Když vám ale to dívání zaplatí bezpečnostní agentura? Je to práce. Řev motoru Danyho vyrval z úvah o nesmrtelnosti chrousta. Za oknem jeho domečku prosvištělo osobní auto; bylo 6. 40 ráno a osobák by neprosvištěl, kdybych neměl tam nahoře u silnice nad lomem vrata dokořán, ale já je dokořán měl, a to proto, že jsem každou sobotu už v šest otevíral kvůli Jardovi. Přihnal se vždy brzy nato za volantem audiny a rovnou v montérkách, a vyráběl do konce dopoledne dlažební kostičky, tak jako i ve většině týdne. Vysekával je ze žuly, až to od stroje práskalo, a kamenná štěpina se sice někdy odrazila, ale taky se vždy odrazila podruhé od skla Jardových ochranných brýlí.

Třeba bych to taky zvládl? Napadalo Danyho už kdysi, už v první chvíli, kdy jej tu nechali, aby hlídal pracovní areál; a báb-báb-báb! Stroj za baráčkem ohrožoval i zkušené sekáče, jistěže, ale po letech cviku už jen minimálně. Co se mohlo Jardovi stát? Skoro nic. Jarouš a stroj se k sobě vraceli skoro oddané po šest dní v týdnu, mocné lidské packy se dopoledne co dopoledne tady činily a... A nějaké nájezdy vetřelců? Jarda je nevnímal.

Ale Dany je registrovat musel. I teď. Vyrazil a ve služební kšiltovce (ale bez bundy i beze zbraně, pokud nepočítal pepřový sprej) uháněl. „Hej, holka! Projíždíte lomem do pekla?“ Otevřely se dveře obytné oranžové buňky, když je míjel, a do větru vyskočil zaměstnanec lomu Sergej. Jenže mocná ženská ruka zasáhla nemilosrdně a strhla jej zpět. Dany uslyšel její: „Nech mu práci. Ať ji vyzobe!“

Poněkud nelítostný hlas. Přesto se Sergej partnerce vzepřel. Navíc se přioblékl. Natáhl si tepláky (se značkou firmy Ferrari), obul rudé boty té samé firmě zaprodané, prohrábl čupřinu a do půl těla nahý křikl: „Jak to hlídáš? On ti projel!“ Smířlivěji se zeptal: „Co je to za vola?“

„Něžnáju!“ reagoval Dany Sergejovým rodným jazykem. To už běželi mezi haldami kamení kamsi k zadnímu pletivu, kam neznámý řidič couval, aby se otočil a vyjel výhrůžně jako diverzant mamlasům v ústrety. Ač... O Danym to jistě nevíme, ale Sergej nebyl mamlas. Jen Ukrajinec. Chlap samá žíla, sval a nenuceně hrdý na vlast. Na víru, na ruce. Už jedenáct let ony tlapy pracovaly (zařezávaly) v českém lomu a předák za to Sergeje nechával bezplatně žít v buňce jen pár kroků od kraje obří jámy

s jezírkiem, do něhož jsem občas zatoužil něco svrhnout. Například čepici. A žij si tu, ale pracuj! Znělo Sergejovi v uších. – Účtujeme spolu.

„Mam spravit vaši druhou drtičku,“ řekl šlachovitý mameluk, když se vysoukal z vozu.

„Co? Ještě nepřijeli?“ zarazil se. „V půl sedmý tu ale měli být. Máme sedm.“ To se nepletl. Ale jen „oni“ prý mu vysvětlí, co to v drtičce zlobí.

„Necivte. Co tak civíte?“ dodal. „Fuj! Aby to tak ještě někomu z vás rozsekalo pařáty. Vole, co děláš?“ dodal směrem na mě.

„Co by. Opisuju espézetku. Jak se vůbec jmenujete?“

Udal jméno. „Tú,“ zaznělo v tu chvíli od domku. Další návštěva? Ano. Ale klid. Služební auto bezpečnostní agentury. Na světlo se z dvířek štrachá cikán Štefan. Dany ho zdraví a Štefan vysvětlí, že „on má Jirka dnes volno, tak ma vyzvedli na recepci hotelu Pig, kde bejvam celou noc, jak víš, a budu ještě hlídat přes den tady. Nevadí, doufam,“ krátí.

„Nevadí. Naopak. Fajn.“ Dany se směje. Podají si ruce. Takřka bratrsky. Svět je na moment fajn. Dany se uklidní. I Sergej mávne rukou a mizí v buňce, kde má vzteklinu Adinu, která by tak ráda často zaclánějícího Danyho rozkrájela. A co se děje v buňce? Sergej má telefon a opět se ozvala jeho nesmírně vzdálená matka a... A kdy prý syn zase přijede?

Neudřel se? Neudře? Neměl by to přece lepší v Kyjevě a nemá matka vždycky pravdu a „co kdybych přiletěla?“ Je konec března. Je jaro. Nad propastí dolu na žulu krouží siví holubi a černé hejno vrabců, trávy voní a ta vůně se mísí s vůní jehličí. Les dotírá na lom, Jarda vytváří krychličky a pomyslně kálí na svět (a buch a buch), agenturní řidič odjíždí a Dany si vzpomněl na Lenku. Co takhle pusa pro ni, co takhle náhlá pusa? Dostal by facku? Kdy to zkusí, kdy? Zebe jej život (pomodlí se) a zvažuje, zda to s tím autem přece jenom není nějaká bouda nalíčená, bouda a zkouška ostražitosti a toho, jak hlídá, „Crr!“

Teď zase on reaguje na matčino volání. Slyší něco podobného jako předtím Sergej, i když pouze z míst za kopcem. Odpovídá spíš mechanicky a zní mu v uchu více než mámin hlas Sergejovo: „Češi jsou mamánci, jak jsem už odhalil.“

Ale co? Hlavně, že je mír a občas přijde s hadrem na podlahu Lenka. Hlavně, že mám aspoň tuto práci. A vůle matek? On i Sergej by ji měli odkopnout až do jámy tohoto lomu, z níž se blyští jezírko. Jako chlapi. A zklidni se, brachu, zavelí si Dany jako na vojně. Hlídáš, hlídá, hlídáme!

Tak zní heslo mé agentury a lom je koneckonců a skutečně jen díra v zemi. Ne? Odpovědnost sice bývá na místě, to ano, a naftu z nádrží vysávali, ne že ne, avšak... Ne lupiči, sám strach je můj nepřítel, ví. Službu pak předá cikánovi a na odchodu furiantsky bouchne na Sergejovu boudu. Nesesype se tato? Ne. A snad jim tam vevnitř nezaskočilo! Když na to myslí, dávno se ale opírá do pedálů (sportu je třeba, když nemakám v tom lomu), překoná tak smrčinou potažený kopec a sjíždí k domovu okolo hospody Dvůr. Po vyzpovídání se matce (přidrženém ale zkušeně na uzdě) uléhá, ale již v šest večer ujíždí zpět a v sedm straší nad jámou s blýskající se spodní vodou. Maminka mu ještě něco zapomněla říci, tak mu volá, a všechno je pocitem, který se dá vyjádřit jen dvěma francouzskými slovy. Znovu a (buch, buch, srdce i stroji) a znovu.

Už několik let. Byť jen o víkendech, zatímco v týdnu se Dany pokouší dělat něco jiného a snad i smysluplnějšího. Píše. Píše – a snad nikoli jen o nesmrtelnosti chrousta. Několik knih už mu koneckonců vydali. Tím je Dany neřadovým hrdinou, ale... Ale nelamte nad ním hůl, protože skutečný řadový hrdina nikdy nežil. Nikdy. Jde lomem. Kde se tu vzal ten ibišek, proboha, a kam až proroste to kapradí? Je zelené, ale ne vojensky. Co ty šeríky? Nepozře je škvíra v zemi. Neroste támhle nakonec něco jako len? Opatrně překročí hlemýžďe a vybaví si opatrně vytírající Lenku. Oba se koupou u dna obří jámy. Stalo se to? Oba se procházejí po okolních lukách a mezi žitnými poli. „Asi vás miluji.“

„Asi, Dany?“

Nesni! Vytrhne se z představ. Smráká se. Obchází areál. Je sám. Sergejova a Adinina buňka působí mrtvě. Neudusili se přece tou kostí? Jde. Jde a překračuje kameny. Je ale legrační kontrolovat díry plotu, který nenatáhli okolo celého lomu. Přesto rutinně kontroluje každý detail a ví, co potká na trase. Nejen bagry a auta a bagry a auta a kryt s dynamitem. Vrací se.

„Tys nezavřel! Co větráš?“ vítá ho v nízkém baráčku Sergej, zatímco sobě i dosud neviditelné semetrice chystá večeři. Hodně masa, zeleniny a koření. Speciální boršč?

„Je tu Adina?“ optá se Dany. Razance! Napadne jej, když ta dáma vzápětí vchází. Ale sluší jí i hadry. Danyho jako by ovšem neviděla. Není v mnoha směrech zase tak ideální. To před ní Sergej měl skutečnou krásku. A Češku. Adina je z Ukrajiny. Potkali se ovšem teprve v Česku. Sem

přijela jako on, ale má vysokou. Zde je přitom ráda za práci u pásu. Zatím? Navždy? Adina žije na ubytovně v deset kilometrů vzdálené Plzni a přes týden se nechá jako ovečka den co den dopravovat autobusem do padesát kilometrů vzdálené montovny u Žebráku. Má to za výhru. A víkendy pak oddaně tráví se stále podmracenějším Sergejem, který jí věří jak svatému obrázku a zrovna opět registruje mobil.

Sergejova matka (po delším dialogu): „Ale tak přijed' i s tou Adinou.“

Sergej: „Mamka! A robilo by to dobrotu? Já... Já nevím!“

Jeho předchozí partnerka Sabina na Ukrajině také nebyla, ale nedivil se. Obklopena a jištěna byla rodinou, o které Sergej několikrát Danymu skoro obdivně vyprávěl. Obdivně i bezelstně. Jenže.

„Zneužívali ho, mami,“ vyprávěl Dany doma.

„Ale ne.“

„Ale jo. Intuitivně jsem to pochopil. Rozdával se roky jako moula. Upravil dva byty. Pomáhal Sabinině tátovi ve firmě a oni mu nakonec řekli, že nezbyvá na jeho plat. Nemohou prý za to. A nakonec mu dala kvinde, mami.“

„Ale ne.“

„Ale jo.“ A prchl zas do lomu a znova se Sergeje vyptával na katastrofu. „Zradila,“ řekl Sergej, který byl poloviční Rus. „Všecko se zřítilo.“ A Dany viděl stěny řídicího se lomu. Srny a les padaly také, divocí králíci ale vykličkovali. Zase byli ovšem v polích odstřeleni. Nemilosrdný svět. A v šoku seděl Sergej v domečku v lomu s Danym, který opět a opět vysvětloval do telefonu své postoje mámě, a i jemu se ozval telefon. Kyjev. Matinka. A to hrál kofra a Čechům se smál! Od té doby ale uplynul už rok a našli se v mezidobí s Adinou. Asi před šesti měsíci. Napodruhé to vyjde, byl pětatřicátník Sergej přesvědčen. Domníval se, že tentokrát už ví, co dělá. Zcela programově si budoval nový vztah, a to rozumnou cestou. Je ovšem podobně pragmatický přístup v těchto věcech tím pravým přístupem?

Dany váhal. Dany tomu moc nevěřil. Ale taky nebyl Sergejem a Sergej zde zůstával cizincem v cizí zemi. Nebo snad ne? A kdo ví, co jiného cizinci zbývá? Bůh to ví? Pak Bůh ví i to, že jen šlechta a milionáři si mohou dovolovat pravé city. Cizinec v cizí zemi ne. On v Česku snad i malilinko bohatne, ale musí zůstat pragmatikem.

Jednou Danyho zavedl za domek a hle, stál tam hrádek ze žulových

kostiček. Dany jej vídal už tolik měsíců, ale podstata věci mu nikdy nedošla. Teď uslyšel i odvíjející legendu

„Když jsem sem před jedenácti roky *pryjéchal*, tak jsem začal cementovat tenhle *kástl* a dva a půl měsíce mi to trvalo. Ale *krasívij*, ne?“ Snad dojat onou vzpomínkou užil Sergej několik ruských slov, zatímco jinak dávno válel česky.

„Hezkej, to jo,“ nechtěl mu to Dany zkazít. „Ale nezarůstá? Bejlí!“ A vrátili se dovnitř.

„Bejlí nebejlí; hlavně, aby ho nerozmetali oni.“ prohodil.

„Kdo?“

„Přijede večer pár Maďarů.“

„Cože?“

„Vy, Češi, nechcete totiž makat. Zvlášť v lomech ne. Už měli přijet odpoledne.“

„A kde budou bydlet?“

„V těch zbývajících buňkách.“

A tu i zarycí motor a Maďari tady. A čtyři. Vyházejí je na zem, najatá dodávka rovnou mizí a z niter tašek se Danymu do očí blýská vodka. Muži ji pijí a nesou na snědé kůži hrdě tetování a na kebulích nesou jen málo vlasů a uvnitř kebulí... Snad i trocha myšlenek? Česky se ale nenaučili. Soužití, které následuje, by si ale Dany uměl vysnit i horší. Týdny plynou bez vražd a za debat se Sergejem, tedy není-li v dohledu Adina. Ta hlídání lomu prahne eliminovat třeba i formou falešného udání. Podle ní by totiž Sergej měl přes den dřít na žule a za noci ještě i sám hlídat objekty, areál, sklad výbušnin, ploty, vozy, bagry i kovárnu. Ale zatím se to nestalo, čas plyne i při večerních pitkách a chlapi rádi chlastají, co to jde, ale nudu obvykle nezaženou. Občas se i servou a jeden po úderu doplachtí až na Sergejovu činku. Omráčen zůstává ležet, Dany jej křísí a na nemocnici ani kriminál to našťestí zatím není.

„Sergeji? A co dnes? Ty... Nevypadneš do vsi na pivo?“ ptá se strážný další pátek večer, když i Maďarsko vyklidilo pole a taxíkem vyrazilo do velkoměsta za lehčími ženami.

„Kape ti na karbid, Dany? Už ne, už do jejich zdejší knajpy nevlezu. Přece jsem ti vyprávěl, co jsem tam zažil. Za chvíli ostatně přijede z Plzně Adina a... Dala by mi. A hlavně... Vy, Češi, jste chamrad, nezlob se. Neobstojíte. To vaše chování. Takový Čech do sebe lije gambáč, ten naproti za stolem

se mu zatím sápe na holku a on... *Ničevó*, ani tuk. Žádná reakce. Jak pak ale to? To mi řekni. To by se v Kyjevě tak nesemlelo, to ti řeknu. V Kyjevě by kudly už zvonily venku. Já jsem kluk ulice, ta mě vychovala a tohle si u nás chlap nenechá líbit. Tady ale... Ještě mě okřikli. Ne, ne, *nikagdá*. Nevydržel bych mezi takovými. Spratkové. Hlen! Ne, nerozumím vám! Putyka. Nikdy víc.“

„Ani u táboráku nechceš už zazpívat?“

„Ale jo. Tam to ještě zkusím.“

V nákupním středisku na kraji Plzně se onehdy Sergej pyšně svlékl do trenek a nechal se obletovat svůdnými prodavačkami, přičemž obřadně nakoupil památnou soupravu značkovanou koníky ve žlutém poli. Pořídil si pana Ferrariho a oděn jako bohatec štrádoval pak z lomu k táborákům a zpátky; povětšinou ne jinudy. Ale byl spokojen.

„Je to, Dany, značka sfér.“

A co prý stála! Co tisíců. A přece Sergej jinak takřka škudlil a jen toto mu nikdy žádný Dany nevymluvil. A ani se vymlouvat neodvažoval. Maďaři oproti tomu světové značky nevnímali a ti dva, kteří se před týdnem servali, se už další sobotu bratrsky koupali v jezírku. Dany se odvrátil a... A pozdravil předákovu dceru Lenku. Přišla ze vsi uklízet a slušelo jí to. A navíc se i moudře ptala (a jako vždycky): „A vás to baví jen hlídat?“ Jistě si nenamlouval, že se Lenka ptá pohrdlivě a potenciálního lempla.

„Když mám volno, dělám i další,“ řekl.

„Jo? Vážně? A co?“

„Píšu.“

„A co? – Aha. – A vyplatí se to? – Ale ne, nevěřím, nic nemusíte – Takže ne? Nevyplatí? – Hm. Když myslíte.“

Možná nebyl král makáčů a ideál, nicméně ani předákovu zetě vidět nebývalo. Existoval vůbec někdy? Tato dáma byla očividně sama s malou dcerou a rodiči a otec to jistě uměl se sborem chlapů, až by lomu zpívali árie, avšak jako dceřina partnera asi hned tak někoho nevystál. Anebo ano, pochopil Dany, ale bude to muset být tuhý chlap. Inu, měla i neměla to těžké. Zametal aspoň. Kousek před ní. Ona rutinně, svižně vytírala obě místnosti, jen pod skříňky moc nezajížděla. Tak doputovali krajinou onoho domečku až k WC.

„Pr. Tam už zametat nemusíte, hrdino,“ zopakovala Lenka jako vždycky a Danymu se vybavily nápisy, kterými před rokem v nějakém

záchvatu pokryla dlaždičky nad mušlemi. *To, co užíváte, je kratší, než se vám zdá, a proto přistupte, prosím, ještě blíž. Uklízím zde.* Ale bez podpisu. Takže to mohl napsat i tatík, vlastně, napadlo náhle Danyho. Však i předák někdy uklízel, a jak plynul čas, tvůrci kostek sice chodili močit, ale sami se měnivali. Někdo v lomu vydržel déle, ale jiný odpadl už třetí den. Plno odešlo do tří měsíců a Dany to viděl, a přece se konečně zeptal: „Co myslíte, Lenko? Jak dlouho bych vydržel pod vašim tátou?“

Zarazila se, napřímila. „Makat v lomu?“ Přestala vytírat „ten hajzl“ a náhle spustila:

„Ale přece... To každý může. Vy jste ale moula. Vy to nechápete? Vy... Co si pořád myslíte, vy všichni? Jste jeden jako druhý. Já nevím. Myslíte, že je třeba jen Rambů? Ne. Jde to snáz. Tady. Tohle táta říká. To... Naučit se sekát kostky, no, není to lehké, ale... Ale vy... Vy zatím všichni zdrháte už předem, srabi, a on... On má Sergej pravdu. Je to česká malost.“ Vytírala najednou nějak rychle.

Co se Danyho týkalo, chtěl něco namítnout, ale předešlo jej opět říčení motoru. Další atak branou, další zkouška? Co to bude za vetřelce? Vyběhl z domečku. Maďar, jenž byl namol, ujížděl v bagru areálem, a kdybychom byli v románu, strefí se nakonec rovnou do obří ďoury, blesklo Danymu hlavou. Vzápětí se realita stala skutkem, utrhł se totiž okraj vytěženého kráteru a masa hlíny a kamene se sesula kamsi za gravitací i s bagrem. Strážný a Lenka už jen sledovali ten let a stroj se ve vzduchu jako by zvolna převracel. Dopadl do jezírka, vystříklo to, zrovna když Dany vymačkal 155.

Ale ne! Opilec vyplouvá. V šoku si dali s Lenkou tehdy pusy a spolu se Sergejem šli toho dne přes vrch na pivo až do městečka, kde Dany žil. „Zdržím se, mami,“ zavolal rezolutně.

Ale na hrdém Ukrajinci chtěl toho večera kdosi peníze. Nakonec vyšli na vzduch, močili a Sergej řekl: „Já se už nevrátím ani sem.“

„Ale Sergeji. Mě nejspíš brzy přeloží. Pak se... Pak se právě tady občas sejdem.“

„Ne.“ A vrtěl hlavou. „Dany? A co Lenka?“

„Co co? Nic.“

„A stačil by bosk? Nebo už přece byl, já vás viděl.“

„Takže taky víš, že by bosk nestačil. Už končí se den.“

„Zase ta malost.“ A najednou ukázal ke krku na svůj křížek. „Tím to bude. Ateisti! Ale tohle není nic. Pra-vo-sla-ví,“ slabikoval. Zabzučel mu však mobil. Tentokrát nevolala pravoslavná Ukrajina, ale Adina.

„Ale jo. Už jdu,“ řekl a domníval se nyní definitivně, že nelze žít s Čechy, asi také ona mu to v té jejich buňce dozajista opakovala. V lomu se proto Sergej zcela zakuklil, a když tam nebyla a on měl po práci, sledoval často filmy, které si stahoval po pečlivém výběru. Jeho přístup k příběhům z pláten byl zdravý a málokterá americká blbost u něj obstála. Aspoň to.

A Maďar, jenž utopil bagr a přežil vlastní smrt? Ptali se Danyho i u piva, co bylo.

„Vylili ho, vola; co byste čekali?“ A i ostatní Maďaři museli jít a ostatně pracovali načerno a co víc, nijak bíle předtím ani neprošli přes hranici. Nahradila je skupina Ukrajinců, ale nějak se nepovedli. Věru žádní noví Sergejové. Odpadávali. Jeden po druhém. A lom žil, ne ale jejich pracovními výhrami. Vítal spíš toulavé kočky a mírné srny s hlubokýma očima i hajného s flintou i místního faráře i tucet stálých makáčů každý den ráno. Ale každý z nich měl už nárok pokukovat po důchodu. „A až odejdou...“ řekl Sergej. „Kdo tu bude dělat?“

Pravda. Vše vzdali Maďaři, po nich i Ukrajinci a zbyli jen Dany, Lenčin táta, hezká Lenka, Sergej a... A Adina. A Dany šel a konečně koupil kytku a potom dostal Sergej znova kvinde a potom Danyho přeložili, i když ne kvůli bagru; to se jen přišlo na tom, že lom vlastně možná není třeba hlídat, zvláště dokud tu bydlí Sergej.

Dany mohl jít do nějaké nobl recepce, ale dal výpověď a Lenčin táta mu – skoro jako v pohádce – poskytl skutečnou práci. Elán Dany našel, když ohodil kusy své minulosti do jezírka, a po všech zkušenostech s tím, co v oblasti nad jezírkem dosud viděl, přestal být přehnaně opatrný a žil. Začal žít. Bum. Bum. Ach, byl to ale celý život?

Ne. Ale nikdo nemá celý život a naštěstí už nejsme ve středověku a kůži z něj potenciální tchán nedřel a Lenka taky ne a nakonec se vzali a lom tu zůstal a jezírko utopilo uniformu zbytečného strážce i pár knih a ono je to takhle. Chlapec, ten hlídá lomy, ale chlap v lomu seká kostičky a nepřemýšlí o nesmrtelnosti chroustů a odpovídá choti na moudré do-tazy.

Zamilovaný průvodčí

ČÁST PRVNÍ. Jmenuji se Jirka Vasko a jsem odnepaměti svobodný jako pták, což znamená i neženatý ptáček, a poslouchej teď, Ivo, co ti řeknu.

Léta jsem, jak víš, pracoval u vlakové pošty, kam i tebe zavál osud, a když tento způsob přepravy zásilek koncem tisíciletí mocipáni zrušili, přešel jsem do třídírnny v Plzni-Křimicích. Už to nebylo ono (ty sám jsi od pošty vzal radši kramle, vím), ale držel jsem a vydržel, dokud nepřišel ten úraz. Vyprávěl jsem ti o něm a šlacha řvala bolestí na celou nohu, Ivoši, a divil ses tehdy přesto, že jsem s tím zůstal doma tak dlouho. Divili se i chleboďárci, a když jsem se chtěl vrátit, už pro mě místo nebylo. Oficiálně šlo o reorganizaci. To lze říct vždy.

Asi jako toho jde pokaždé spískat tuny, i když ne oficiálně. Podle zákona třeba nelze místo nájemného vyžadovat sex, ale praxe byla, je a bude často jiná. Nejinak to fungovalo v oblasti mého šlachovitého vyhazovu, ale dlouho jsem nezoufal. Mám povahu Old Shatterhanda a nabírali zrovna průvodčí a překvapilo mě, že plat není nejhorsí. Tedy když vezmu občas přesčas.

Školili mě čtvrt roku a šup se mnou rovnou do souprav. Zprvu jsem občas chyboval a skřípěl zuby. Chci tím říct, že jsem se nebál. Ale slepý pasažér bývá i tak oříšek, obzvlášť za nocí a je-li řádně pod parou. Ale plynuly měsíce a zapadl jsem mezi kamarády a kamarádky v modrém – jako štika mezi štiky. A bylo mi fajn. Už jsem náhle cítil i stavovskou hrdost a není to ode mě fráze a vím, Ivo, že mi věříš. Ale k té ženské.

Jsou za vším a jednalo se o kolegyni. Nechci ti z toho dělat román, no, ale románek to byl. Zjara 2019, tedy ještě před Covidem, a jednalo se o lásku na první pohled. Zkrátka a dobře, měli jsme se brát, což jsem už v životě svém ani nečekal. Říkal jsem si: Dělán dobře? Nedělán? Mnozí jste mě u vlakové pošty už přece brali jako typického starého mládence, který nejradši chodí na výšlapy, dlouhé výlety mezi šichtami. Jenže... Nejen Bob Dylan, laureát Nobelovky, ví, že časy se mění, a tak byla ruka náhle v rukávě a chystali jsme veselku na zámku Kozel. A teď to přijde: dobře, Ivo, poslouchej, co ti teď řeknu.

Mám u Rokycan takovou chatičku. U tak zvaný Červený řeky, ty přece víš, kudy ona teče. My tam spali a bylo nám krásně. Eva si vždy hlavu pokládala na mé rameno a říkala, že je se mnou šťastná, a jen se ptala,

zda mě ve spánku netíží, a já se usmíval a odpovídal, že ne. Byla upřímná a byla schopná milovat, to každý není, a cosi na mně viděla. Mé štěstí? Jo. To, které nemá v životě každý. A jistěže jsme se mazlili a milovali, ale taky jsem nejednou vedle ní dokázal usnout, jako by mě do vody hodili. No, a pak se to stalo.

Probudil jsem se místo v chatě ve starodávném vagónu a slyšel řev a rachot. Cítil jsem dým, slyšel kvílení brzd. Skulil jsem se ze sedadla a koukám, Eva nikde. Zato za okýnky prerie a před parní lokomotivou na čele vláčku kaňon.

„Apači podpálili most. Zřítíl se.“

Po vzoru ostatních pasažérů jsem seskočil mezi kaktusy a pod šmolkou nekonečného nebe bez mráčku dospěl nad řeku. Dole táhl proud trosky mostu, ale po Indiánech se snad slehla zem. Znovu jsem se rozhlížel po Evě, když... Ivoši, teď pozor, co řeknu. Spatřil jsem ji naproti, až na protějším břehu Colorada, a je to k nevíře, ale současně jsem zřetelně slyšel, co vykládá převozníkovi.

„Dám vám pět dolarů,“ řekla.

„To je málo,“ na to on.

„Kolik tedy chcete? Svého George mám naproti... a budeme se brát. Tak kolik chcete, hrozně chvátám.“

„Dvakrát tolik,“ povídá on – a já vzteky zařal pěsti. Chlapi okolo jako by náhle zmizeli a žil jsem pouze sám a pro snoubenku, která ale byla vydírána.

„Mám jen těch pět dolarů,“ opakovala a špatně maskovala chvat. On stále brebentil, že bere za přepravu deset, a mně vrtalo hlavou, jak a kde se na Coloradu živí, když tu ještě před chvílí přece vedl most! Dal jsem ruce k ústům a zahalekal jako ten Shatterhand, ale neslyšeli mě. Divné. Protože já stále slyšel onoho cizince, který se náhle vynořil jako Shane z oblaku prachu, seskočil z hřebce vedle Evy a pošeptal jí: „Dodám těch pět dolarů, dám, budete-li svolná.“ A že byl fešák. Dlouho váhala, ale nakonec k mému vzteku odpověděla: „Well.“ A tu jsem se, Ivo, probudil. Všechno to asi byl sen, jenže... Neležel jsem v chatičce s Evou, ale s kamarádem, který taky procítl a ptá se: „Co se ti tak hrozného zdálo, Jiří? Volal jsi ze spaní, že někoho zabiješ. Mě?“

Tak povídám, co jsem zažil u Colorada, a on jen čučí a... „Ale Eva opravdu spala s pistolníkem. Nejspíš i dneska spí.“ A Pistolník jsme říkali kolegovi,

velikánskému frajírkovi, průvodčímu, co si vždy poradil. No, a já lapal po dechu. „Jak to víš?“

„Tak. Byl jsem u toho...“ A začal mi vyprávět podrobnosti, ale jelikož jsem se nechtěl dovědět nic, zase už mě cosi hroužilo do spánku. Přesto jsem kámoše-udavače stále zřetelně slyšel a co horšího, já mu uvěřil a byl si, Ivoši, snad i ve spánku jist, že Eva není upřímná. Spala s cizincem. S Pistolníkem. On jí za to dal mizerných pět dolarů a ona je dala se svými pěti dolary převozníkovi, aby se dostala ke mně. Nato přede mnou stála a její paže se mi ovinuly okolo krku: „Milý! Ani Apači nás nezastaví. Ani Pacifickou. Jsem tu.“ A já, a to si zapiš, povídám: „Odstup, Satane.“ I zasmáli se tam tomu snad všichni včetně pastora, ale svatbu jsem zrušil. A to je celé. Zrušil.

ČÁST DRUHÁ. Jmenuji se Ivo Fencel a skutečně jsem tu historku od kamaráda Jiřího vyslechl. Na nádraží v Plzni. Jen mi neseděl konec, i ptal jsem se: „Jen dočasně zrušil?“

Pokřčil rameny. „Sám nevím,“ řekl. „Eva je v luftu. Nemohu ji najít. Po dnešní směně jedu zase na chatu a chci se po noční vyspat. Věřím, že se mi bude o Evě opět zdát a že to další sen vyřeší.“

„Ó já, vole. Takový život ti nezavidím,“ ušklíbl jsem se a chtěl jít, jenže mi vše vrtalo hlavou, i povídám: „Seřadil jsi, Georgi od Colorada, ty hrdiny snu podle charakterů?“

„Jak to, Ivoši, myslíš?“

„Od nejhoršího charakteru k nejakceptovatelnějšímu. Tak to míním.“

Průvodčí Jirka Vasko se zadumal a čelo mu zbrázdila hluboká vráska a nakonec řekl, že bychom ty hrdiny museli spolu znovu probrat. „Proč ne, povídám. „Eva, převozník, pistolník, udavač a ty sám. Jenom Iva do toho nepleť, protože to ty jsi zrušil zasnuby i akci na Kozlu.“

Jirka mě strnule pozoroval a před očima mu nejspíš vyvstaly ony figury jako z karet. Bylo jich pět.

1. Průvodčí, co se žení, ale najednou nežení.
2. Převozník, co se nachomýtl až podezřele rychle.
3. Kamarád, který udal Evu.
4. Snoubenka.
5. Cizinec.

Tři dni a tři noci o tom Jirka jako v pohádce přemýšlel a nakonec mi povídá, že je to sporné, kdo z těch pěti lidí se zachoval nejcharakterněji

a kdo nejméně charakterně. „Ale ty jsi prý chytrý,“ dodal. „Jak bys ty lidi řadil?“ I zasmál jsem se. Povídám: „Nezlob se, Georgi, a navždy to bude pouze věc názoru, ale podle mě je pořadí následující: ženich, převozník, ten tvůj kámoš, Eva a pistolník.“

„A pistolník je největší svině!“ odfrkl si.

Chytil jsem Jirku za ramena: „Na-o-pak. Ten je nejcharakternější.“

„Ale ale. To si snad děláš kozy.“

„Nedělám.“

„A zdůvodnění?“

Uplivl jsem si jako na Divokém západě a povídám: „Ty ji, Jiří, asi nemůžeš mít opravdu, ale rozumíš, opravdu rád, když jsi... jen kvůli tomu, že s ním spala..., vše zahodil a zrušil. Vždyť to je šílené. Vždyť ty jsi, Georgi, z ty pětky nejhorší! A teprve po tobě převozník. I když...“

Nejednal jako zdatný kapitalistický obchodník? Skoro tomu věřím. Má náklady s tou loďkou. Ještě bude mít další, než se most obnoví, a především – a bacha – Evu nenutil. K ničemu. Nezadatelným právem převozníka bylo tu cenu stanovit. Libovolně. Ne? Divoký západ, takže LI-BO-VOLNĚ, a minimálně cech podnikatelský ho právem uzná za pána, co je z obliga.”

„Ty seš ale vážně vůl,“ slyšel jsem. „Ještě se vyděrače zastávej. Seru naň.“

„Ale vždyť se ho nezastávám,“ povídám. „Dokonce mi osobně připadá jako druhej nejhorší. Hned po tobě. Víš proč? Zneužil Evin spěch a její dívčí naivitu. Pes! Kojot. Smrad! A víš, mně tvá krásná snoubenka nakonec přijde jako TAKŘKA (opakují: takřka) nejhodnější. Přece jen dělala, co je lidské.“

„Blbost. Měla správně jít podle Colorada a našel by se, kdo ví, méně vyděračský převozník.“

„Pitomče! To si vážně namlouváš? Jirko, ty jsi cvok. Nezlob se, ale ty mi připadáš, jako by sis přál, aby Eva v té situaci skočila šipku do Colorada a přeplavala!“

„A co? Měla! Nejcharakternější je tedy podle tvého mínění ona?“

„Ne. Z pětice je nejlepší pistolník. I on dělal, jen co je lidské, ale ještě před tvou nevěstu ho kladu na piedestal proto, že chlapi jsou od přírody prokazatelně disponovanější k nevěře.“

A jak to dopadlo? Vzali se. Eva s Jiřím. I když tu je pan průvodčí „už zase“ za toho nejhoršího. Ale co, jsou na to zvyklí.

Pražský playboy prchá na venkov

Tramvají jezdím co možná nejméně. Ale tuhle listopadovou sobotu jsem po letech zavítal z venkovské Plzně do Prahy a do kavárny Rybka, kterou jsme po dlouhém a prokláboseném odpoledni s kamarádem Jirkou opustili v doprovodu hlavní tamní servírky Kláry.

Šli jsme ve třech Vodičkovou, do odjezdu mého expresu z Hlavního zbývalo tři čtvrtě hodiny. Toužil jsem dojít k vlaku poctivě po svých čtyřech jako Juraj Puci a nevím proč, ale Jirka navrhl, abych jel s nimi tramvají. „Půjdu raději pěšky,“ navrhoval jsem. „Aspoň mi neunikne žádná historická...“ Dobře míněná slova zanikla v hukotu příjíždějícího vozu. Neodhodlal bych se nikdy nastoupit, ale stála vedle mile zakřivená Klára. *Jdu do toho! I bez lístku!* A Jirkovi jsem horlivě sliboval: „Neboj! Kdyby šel revizor, pokutu zaplatím a nebudu po tvé mamince vymáhat.”

„Vole! A když půjde?“

„Kluci, já zrovna přemýšlím, kolik taková pokuta letos dělá v Euro,“ zazvonil Klářin jinak nepatrně chraplavý hlas. Byla krapet společensky unavená, a jak vzpomínám, uvnitř kavárny občas kladla hlavu osaměle na pult nebo i náš stůl.

„Aspoň se když tak zasmějeme,“ řekl jsem jí. „Jirko, stačí mi k nádraží dvě zastávky?“

„Klidně tři,“ odvětil Jiří bohorovně a tramvaj sebou divně trhla. Rovnováhu udržovat, rovnováhu udržovat! Vzpomněl jsem na legendu.

„Tuhle jsem, vy dva, slyšel novou neznámou povídku... a jmenovala se *Moje jízda tramvají*.“ Měl to být fór, ale Klára usínala na Jirkovi a on řekl:

„Moje jízda tramvají? To je přece od Šimka a Grossmanna.“

„Os Šimka a Gross... Co?“

„Od Grossmanna,“ vybuchla Klára otráveně. „Od Pražana Jirky Grossmanna.“ A Klářina domněnka, že jsem idiot, nabyla vrchu. I proto kladla již ve své kavárně hlavu na bar pult a spěchala se zavřením. Vymést pavouky ven, zapečetit kavárnu a mě taky zavřít. Cink! První zastávka. Znovu jsme se rozjeli a lidí jako naváto. „Gross... Gross... Jak že to bylo?“ Rád dělám blba, mám to i vrozené a je to bezpečné, i když ne pokaždé. A Jiří pojednou vybafl: „Na splašený krávě jsi jel?“

„Ne.“

„Škoda.”

„Protože je to stejný jako tramvají.“

„Jen se míň mačkáš,“ dodala Klára. Oba povídku samozřejmě znali, ale naivně uvěřili, že já ne a jsem tudíž ignorant století mimo veškeré kulturní pojmy hip-hopu a popu.

„Mátě vraj tuná v Praze vela kapsářů,“ změnil jsem tedy inteligentně téma. „Copak já. Já pořád čumím okolo, stihomam..., ale nějaká babička, té vytrhnou kabelku jedna dvě.“

Klára zdvihla krk a řekla: „Ať mi někdo zkusí vytrhnout kabelku!“ A dívala se na mne urputně jako na vraha. Cink! Druhá zastávka. A tramvaj sebou zase divně trhla. Sebevědomě jsem pokračoval: „Na kradení je bezva finta. Někdo vystřelí, chápete, třeba z poplašňáku, ale jinde. A zatímco se lidi kouknou kde, ten fiškus kapsář zapracuje právě tady,“ dotkl jsem se nemravně Kláry!

„Nech si to, jo?“ sykl Jiří.

„Počkej... Vy spolu chodíte?“

„Revize jízdenek!“

Čas okamžitě začal běžet jinak a ještě teď jinak běží. Šok mě obaluje a šátrám v portmonce, Jiří a Klára jenom zírají a Klára se po chvíli distingovaně odvrací. Konečně! Podávám vyššímu muži flegmaticky občanku. „Člověče, to je náhoda, zrovna jsme o vás hovořili. Nemám lístek!“ A to je konečná.

Tramvaj zastavuje potřetí. Do odjezdu mého vlaku z hlavního nádraží zbývá čtyřicet minut – a proč jenom nejsem jeptiška a proč jsem nešel pěšky. Jako Juraj Puci. A proč jsem neputoval krásami Prahy bez Jiřího o bez Kláry, ach, proč? A proč ti dva nešli se mnou pěšky. V ten pochmurný den jsem navíc v kavárně pošetile utrácel a dokola chlastal koly střídané vídeňskými kávami a debatoval s Jirkou o nesmrtnosti chrousta i Edgaru Allanu Poeovi a pokukoval po Kláře, ale to pokukování neudělalo dojem a Klára pokaždé jenom odnesla moji dopitou láhev, dodala novou a zůstávala minimálně na povrchu lhostejná. Stále chodila pro ty charakteristické láhve a měla takové starší džíny, a protože to byla specifická kavárna, chvílemi četla, a přišel za ní nějaký mladý kluk a seděl proti jejím rozčeřeným vlasům na barové stoličce a s čírem, a mluvili taky o smrtnosti chroustů. A když Jiří dopil vídeň, tak mu ji šla Klára okamžitě vyměnit, ach jo. A mně tak rychle ne. Ale nežárlil jsem. A vyměnila kafe a vrátila se za pult a vypadala stále trochu smutně. Hezká žena.

„Ježší, revizor. No, aspoň se tomu opravdu můžeme zasmát, ne?“ řekl jsem. „Jirko, už je to třetí stanice nejbliž k nádraží?“

„Jasně, ty vole!“ odpověděli tentokrát dvojhlasně, ale zkoprněle. „A dáš si ještě kolu?“

„Dík.“

Stanice nejbliž nádraží. Perfektně to tedy vyšlo. I časově. Místně i lidsky.

A revizor? „Tuná si vystoupíte!“ A já: „Tak čau, vy dva. Mějte se.“

„Ahoj, Lorenci.“ A já se ocitl venku sám s revizorem a beze zbraně, ale dělal jsem aspoň, že tu bazuku hledám. A revizor: „Zaplatíte?“

„Ne.“

„Odmítáte zaplatit?“

„Ano.“

„Proč? Jste snad Sagvan Tofi... nebo co?“

A tak jsem mu to podepsal. Tu spolupráci. Do čtrnácti dnů se však budu muset dostavit, víte kam, a zaplatit, protože jinak se ke mně nedostaví osobně Pavel Bém, ten má jiné starosti, ale rovnou exekutoři, anžto částka v Eurech prý vždycky hrozně rychle pučí a bude jako Everest, jak jsem čítal na síti. A věděl z tisku. Denního. I kavárenského. I Klářina. A Jirkova. A zatímco tramvaj s Jiřím a Klárou odjížděla k Jirkovi domů do Ďáblic, marně jsem vysvětloval, že vražda spáchaná na revizorovi před bohem není zločinem a revizor si zřejmě vzpomněl na školení a instrukce a uskočil přede mnou do další tramvaje, už to stejně měl černé na bílém jako Mefisto, i když ne krví, a já usedl na chodník a hořce plakal a plakal jako hrdina v nějaké knize Williama Saroyana. Ale neměl jsem ani tygra a najednou... Je to sen?

Stáli nade mnou Jiří a Klára. „Kde jste se tu vyčarovali?“ Oba milenci asi museli nenápadně vyskočit druhými dveřmi tramvaje a teď mě instruovali, abych se zvedl z prachu. „Hele, a doprovodíme tě k nádraží, Lorenci.“ Přestal jsem plakat.

„A co za mne takhle i *zacálovat* pokutu?“

„Ukaž ten papír?“ řekl Jirka. „Hele, tak tohle je udělané Klářinou domácí tiskárničkou a tohle jsem vygeneroval na počítači. Nic víc.“

„Cože? Padělek? Hm. A kdo byl ten vůl, který hrál revizora?“ nechápal jsem.

„Můj spolužák Houžvička.“

„Kriste. A já skoro umřel na zástavu srdce.“

„Chceš říct, že ses neposral.“

„Div jsem se nestal Sagvanem Tofim.“

„Pojď, ty blbe!“ a vedli mě k nádraží jako psa a dokázali to bez vodítka, byl jsem strážlivý, Koupili mi lístek a šli jsme všichni tři na čtrnácté nástupiště. Expres přifíčel a jejich kamarád Lorenc, tedy já, nastoupil. Z uličky jsem stáhl okýnko. „Tak ahoj!“ Ale viděl jsem jen Jirku. „Kde je Klára?“

„Tady,“ zaznělo za mými zády. Vlak byl prázdný, jak to dnes chodí, ale Klára v kupíčku rozkládala úhledný spacák a rozpouštěla vlasy jak Jiří Schelinger. „Lístek, mám, Lorenci, o to se neboj, a kdyby šel revizor...“

„Kláro! Clarisso! Ty tu necháš kavárnu? Ty se mnou pojedíš na západ?“

„Navždycky.“

„Ale to jsou kydy!“

„Kida zabili, jak říká Ivan Mládek. Na Plzeň, Vávro, na Plzeň!“

Bál jsem se. Klára se mi hrozně líbila, ale co když bude nudná a možná bych si lépe pokecal s Františkem Ringo Čechem. Nebo i s Luky Vaculíkem. Ale byla tu jen Klára a prý změnila identitu a bude si u nás v muzejní kavárně říkat Bára, i když to radši ne, aby ji prý nechtěli někam „k báru“. „Jorika! Budu Jorika. A jestli chceš, můžeme i pěstovat užitečné zvíře. V klototu velkoměsta člověk rychle ztrácí kontakt s přírodou a já nechci slevu zadarmo. Zůstanu s tebou Lorenci, a kdopak ví, jestli opravdu nepotřebuješ revizi.“ A já tam stál jako marná sláva a Jiří, ten pohodlný a podlý Pražan se klidně, vítězně a široce usmíval a zvolna se před mýma očima měnil... v Jirku Grossmanna. A tu se mi vybavily i jeho občasné řeči o redaktorce Blesku Sabrině a novinářce z Aha Sandře i jakési Voršilce Karle z Výtoně a ach, jak jsem mohl jen uvěřit, že by to táhli s Klárou z Rybky? Byl to omyl a Jiří byl zkaženější prominent. A byl vysazený na bohatší, ten padouch. A byl povrchnější. Ó! A dostali mě oba. A vlak se hnul a Alfred Hitchcock končí jeden film zajetím do tunelu a „Jiří Grossmann“ se právě vracel ze čtrnáctého nástupiště do svého revíru. A dál? Co? Jsem snad Slávek Šimek? „A ob-jev-te-se OBÁ... někdy v Praze-é!“ volal ještě Grossmann za expresem do tunelu a čtrnácté nástupiště se vzdalovalo a rychlík obalila temnota. Obrátil jsem se ke Kláře.

„No?“ vyzvala mě. „Tak se ukaž, ty... Šimku!“

Myslíte, že jsem se svlékl? Nevím. Ale co vím určitě, je, že jsem strhl masku jako Fantomas, aby konečně pochopila, kdo z českých agentů před ní opravdu stojí, a Klára vydechla a jenom naprosto netuším, jestli s úlevou: „Tak je to přece pravda. Sagvan Tofi.“

Idealista, romantik, kritik a Marie

Jednou jsem měl v městské knihovně uvést záhadologa z Ostravy. Radši jsem se před tím projel na kole. Ať jsem fit! Vystoupil jsem z tramvaje, živou ulicí mířil k budově plzeňské knihovny v dobrém rozmaru, solidně oblečen. Bylo po čtvrté odpoledne, říjen 2014. Už mířím ke dveřím. Tu proti mně kráčí půvabná žena. Je mi povědomá. Vidí mě, ale žene se. Nezpomalila. Za chvíli jsem se otočil a uhlídal její postavu na okraji dotyčného náměstí. Stále ještě svižně šla. Neohlížela se. Ta nejhezčí dívka z úřadu, došlo mi a ten večer jsem si konečně vzpomněl i na její jméno. Marie. Usnul jsem. Zdál se mi sen idealisty.

1. Sen idealisty

Sotva mě Marie mine, slyším: „My se neznáme?“

„Ale jo,“ strnu. Obracím se k ní.

„No proto. Neříkal jste jednou, že jsem ta nejhezčí?“

„Říkal. Jste... Vy jste... Vy jste...“

„Marie z úřadu. Nemyslím, že jste to zapomněl. Vy jste dokonce vydal knihu, ve které mě jmenujete. To jste si dovolil dost. Aby toho nebylo málo, vy jste mi to veledílo zaslal do práce s věnováním.“

Byla to pravda. Nelhala. Ostatně byla z Kraje. Povídám: „Líbíte se mi.“

„Vy mně ne. Ale to neznamená, že se mi podíváte na nohy a půjdete si moderovat pořad. Nebo snad to nemáte dneska?“

„Mám. Jdete tam taky?“

Marie zavrtěla půvabně hlavou a pravila. „Nemohu. Musím kontaktovat Andreje. Služebně. Práce nepočká.“

„Prima. Co kdybych vás, Marie, doprovodil na náměstí?“

Řekla: „Pak nestihnete moderovat. Zruší vám všechny další pořady.“

Otočila se na podpatku. Odkvapila. Ale já ne. Já Marii následoval, moderování vypustil, strávili jsme energický podvečer s Andrejem Babišem, pozval jsem Marii Černou i na večeri, i na rande, začali jsme spolu chodit, stali se milenci, přišla do jiného stavu a prý: „Budeš nás mít rád?“

„Vás?“

„Mne a dítě.“

„Aby ne. Budu. Už mám.“

Vzali jsme se na Kozlu, to je zámek, a od té doby jsme rodina, ale to celé tady je sen idealisty a mně se zdál i jiný sen.

2. *Sen chudého romantika*

Sotva mě Marie na ulici mine, slyším: „My se neznáme?“

„Ale jo. Známe.“

„No proto. Jsem Marie. Podle vás ta nejhezčí ženská na úřadě.“

„Ale to já vím. Hm. A kam se nesete?“

„Jen tak se projít. Chci dýchat. A prý přijel na náměstí nějaký playboy z hnutí Ano. Sypu tam. Chci být před volbami v obraze.“

„Čili vy jdete z práce, Marie?“

„A vy?“

„Možná tudy okolo knihovny chodím schválně každý den a čekám, že se potkáme.“

„Potom jste blázen. Já jsem zadaná. Lze to snadno zjistit. V obraze tedy nejste. Kromě toho se mi nelíbíte a tyčí se mezi námi i nějaký ten rok. Človíčku, co vůbec děláte?“

Oslovení človíčku věru nemiluji. Zatrnulo mi. „Co dělám? Záleží na tom?“ zeptal jsem se.

„Takže se mějte, vy Petře Kellnere,“ usmála se ironicky, obrátila se ke mně svými půvabnými zády, odcházela, ale já tu kočku dohonil a zeptal se: „To byl nápad vašeho táty?“

„A co?“

„Vaše jméno Marie.“

„A líbí se vám, Lorenci?“

„Jo. Není dnes úplně typické. Ale je sexy. Ještě nikdy jsem nechodil s Marií.“

„A s kým vším kromě Angeliny Jolie jste chodil? Vy nejste ženatý?“

Zavrtěl jsem hlavou a cítil se sám jako Neználek a povídám: „Já – vás – miluji.“

„Ale Richard vás zabije! Zrovna támhle stojí.“

Došli jsme k Ríšovi a potkalo mě nikoli neuvěřitelné, ale přímo romantikovo štěstí. Byl to kamarád. Někdejší kolega. Sice mladší, ale kdysi jsme si rozuměli. Nejspíš už na to zapomněl. Ale ne! Nezapomněl. A povídá: „Lorenc! To jsem blázen. Ať mě spletou a upečou. Tebe potkám se svou ženou.“

„Ale Marie není vdaná,“ namítl jsem jako by zasvěceně.

„Avšak bude. Vdá se. A to dobře. Mary, právě jsme se k tomu kroku rozhodli, vidí!“ Políbili se. Obrátili obličej ke mně. Marie teď vyhlížela ještě

šťastněji. Drželi se za ruce, jako by si zrovna řekli ano na Kozlu, a to nikoli v náhlém hnutí, ale po zralé úvaze. Popravdě jsem si sám sebe neuměl představit na Richardově místě. „Kde jsi vlastně teď zaměstnán?“ zeptal se mě spatra jako dirigent životů.

„A ty?“

„Já jsem jenom manažer v televizi,“ řekl Richard a já na to: „Já jsem zkoušel psát povídky. Ale já na to nemám. Taky jsem pracoval jako technik u kartografie, jenže mě technicky vytěsnili. Nedivíš se? Všude je dnes konkurence.“

„A co tedy děláš?“ ptala se Marie kupodivu trochu soucitně.

„Něco hlídám. Co kdybych vás doprovodil?“

Tu otázku jsem pochopitelně vyslovil žertem, nicméně Richard se zasmál, šli jsme do restaurace Rock 'n Wall, strávili podvečer konverzací, dali si večeri, něco málo popili, a to ne výčepní lihoviny, ale Marie skoro nekonsumovala. Vyšli jsme na osvětlenou ulici a já podával Richardovi ruku a povídám: „Tak se mějte.“

„Ty se taky měj, Lorenci Nekňubo. Doufám, že jsme tě nezdrželi.“

„Ani ne.“

Marie mi vláčně podala ruku a řekla: „Víš, Lorenci, jsem těhotná.“

„A co to bude?“

„Kluk,“ věděl Richard.

„Tak se taky těším.““

Chvilku ticha a pak se Marie s úsměvem zeptala: „A budeš nás mít rád?“

„Vás?“

„Máme samozřejmě i jiný kamarády,“ řekl Richard a jeho i Marii občas vídám od té doby, ale je to taky leda sen a do třetice se mi zdá, že jsem literární kritik.

3. *Sen objektivního literárního kritika*

Sotva mě Marie na ulici mine, tak zaslechnu: „Copak, Vladimíre? My se neznáme?“

„Jako chlap a hezká ženská se známe,“ obrátím se k Marii, „ale ty vaše literární hokusy pokusy mě neoslovily.“

„Nechme tedy mé hokusy stranou, ano? Víte, ještě než jsem poznala Richarda a zase jsme se s Richardem rozešli, pokoušela jsem se psát i pod vlivem jistého Lorence. Ale byl to omyl.“

„Vlivy bývají zádné, Marie. Doporučuju tvořit sama za sebe. Čtete?“

„Jen lejstra na úřadě. Musela jsem se proto projít. Nadýchat. Vše na mě padalo. A vy prý dnes máte v knihovně přednášku o strukturalismu.“

„Uf. I to víte?“

„Aby ne. Zajdu, sednu do první řady, budu mít dotazy, ale jista si nejsem, jestli mě pak ještě budete mít rád.“

„Budu.“

Marie měla během mé přednášky překvapivě inteligentní otázky, pozval jsem ji na večeři, spřátelili jsme se, začali spolu chystat přednášku o mediální komunikaci literárních kritiků s Mariemi z Krajského úřadu, ale i Mariemi z písni, Mariemi z pohádek o perníkové chaloupce, s Mariemi z betlémů i Mariemi ze štěchovických rýžovišť zlata zvanými babičky Mary. „Bude to nakonec dost solidní řádka Marií,“ konstatovala Marie.

„Ale budeš nás mít rád?“

„Jako kritik si to nemohu dovolit ve všech směrech, Marie, ale já jako realista a vy jako romantička k sobě pasujeme. Dokonce tvoříme ideální sebekritický pár.“

Od těch časů chodívá Marie pomaleji a já naopak rychleji. Ideální rovnováha. Konečně i sen, který se stal skutečností, a měl jsem štěstí, že Marie u knihovny nepotkala třeba mého kolegu-kritika Iva. Ten by si to rozhodně nezasloužil.

Wolf tu bednu zatluče

Následující divadelní aktovka „Wolf tu bednu zatluče“ je více než parafrází kultovní scény z nejslavnějšího filmu kultovního režiséra.

OSOBY A OBSAZENÍ:

Winston Wolf

Raquel, mladá a hezká dcera majitele vrakoviště

Vincent (letargičtější ze dvou gangsterů)

Lorenc (rozčilenější ze dvou gangsterů)

Jimmie (vystupuje v koupacím plášti a je majitelem domu, kde se všechno odehrává)

Jimmieho choť (má jen epizodní roli v závěru)

Marsellus (jen hlas v telefonu za scénou)

SCÉNA: POKOJ S DVĚMA RUČNÍKY, UMYVADLEM A KROPICÍ HADIČÍ. Uprostřed stojí stůl s třemi hrnký. Na scéně půjde najít i poněkud komické oblečení pro Vincenta a Lorence, tj. dvoje trenýrky a dvě dlouhá trika s nápisy.

Na scéně je (nervnější) LORENC a (apatičtější) VINCENT. (Zatím) oba v černých oblecích.

VINCENT: Nemohli jsme to auto odstavit na nějaký bezpečný místo?

LORENC: Nemohli, Vincente, tady jsme v údolí, Vincente, a pan Marsellus v údolí nemá žádný bezpečný místa.

VINCENT: Von šéf nemá v údolí bezpečný místa, ale zato já vím, co my dva máme dole, ty a já, co máme tam dole v garáži. Auto s mrtvolou.

LORENC (*úspěšně*): Proč s to, kurva, udělal?

VINCENT: Nechtěl jsem. Říkám, že to byla nešťastná náhoda. Ta má pětáctýřičítka zkrátka vystřelila.

LORENC: Kurva, ale v autě. V autě! Exekutor to schytl rovnou do prsou. Chápeš ty vůbec, Vincente, co se nám stalo?

VINCENT: Chápu, že jsem omylem odkrágloval exekutora, kterého jsme taky náhodou svezli, a že tudíž máme tam dole v garáži zaděláno na problém.

LORENC: My? Ne, to ty máš dole v garáži problém, Vincente. Proč s to, kurva, udělal?

VINCENT: Nechtěl jsem, říkám, že to bylo nešťastnou náhodou.

LORENC: Za život jsem těch náhod viděl už ňák příliš.

VINCENT: Uklidni se, byla to nehoda, jasný? Najels na nějakéj vejmol, nebo co, a ten kvér mi vystřelil.

LORENC: Kdepak... Nenajel jsem nikdy na žádněj vejmol. (*A snad se rozbřečí.*)

VINCENT: Hele, Lorenci, nechtěl jsem toho spratka zastřelit. Ten kvér bouchnul – a neptej se mě jak.

LORENC: A teď máme auto značky Opel plný krve a tělo u mého kámoše, který nám před chvílí půjčil vlastní garáž, protože je cvok, a nechá nás tady ještě tak minutu s krvavýma rukama. No tak, nečum, ty vole! (*Vstane a omývá ruce.*) Vincente, ta situace vyžaduje vysloveně delikátní přístup. Nechybí moc a můj kámoš Jimmie nás zase vykopne.

VINCENT: Pokud nás tvůj kámoš vykopne nebo rovnou nabonzuje, tak co budeme dělat?

LORENC: Co? Nic, my vypadneme sami. Ale předtím zatelefonujem. Akorát nerad bych to hnal na ostří nože. Chápeš? Jimmie je kamarád, a to se nedělá, vtrhnout kámošovi do kvartýru – a poroučet.

Lorenc se napřímí a utírá se. K umyvadlu přistoupí Vincent.

VINCENT: Jen mu, prosím tě, řekni, ať není agresivní. Nějak se vyděsil, když v autě uviděl tu mrtvolu. Že by dluhy?

LORENC: No, vyděsil se, ale zkus se vžít do jeho situace. Je osm ráno. Právě se probudil. Nic podobného nečekal. Jsme v jeho kvartýru, nezapomeň. Vincente, nezapomeň, kdo tady komu prokazuje laskavost.

Vincent se domyje a utře se do jasně bílého ručníku.

LORENC: Cos to, do prdele, udělal s tím ručníkem?

VINCENT: Jen jsem si utřel ruce.

LORENC: Měl sis je nejdřív umejt.

VINCENT: Vždyť s viděl, jak se meu.

LORENC: Viděl jsem, že sis namočil ruce.

VINCENT: Umyl jsem si ruce. Krev se strašně špatně umejvá. Možná, kdyby měl Jimmie ňákej prášek, mohl jsem si ruce umejt líp.

LORENC: Myl jsem se stejným mejdlem, ty trubko, stejným mejdlem jako ty a ručník, do kterýho jsem se utřel, rozhodně jako vložka nevypadá. Hele, nasrat! Vo nic nejde. Co je nám po tom. Blbosti jako tahle nám ale nakonec situaci vyhrotěj, rozumíš, ty vole? Co kdyby sem teď

Jimmie přišel a uviděl, jaks mu ten ručník zřídil? Říkám ti, Vincente, hlídej si to. Páč jestli se dostanu do průseru s Jimmiem kvůli tobě, tak... Hele, já ti ničím nevyhrožuju. Víš, že tě respektuju. Ale nestav mě do týhle situace, ano?

VINCENT: Lorenci, když tohle hezky řekneš, není problém. Jimmy je nakonec tvůj kámoš, ne, a tak ho hezky zmákní.

Sáhnou na stůl pro hrnky. Vstoupí Jimmie v koupacím plášti. Lorenc se (radši) napije.

LORENC: Sakra, tohle je pro vopravdovýho znalce! Nám by s Vincen-tem bývalo stačilo granulovaný kafe, no ne? A ty na nás vytáhneš tuhle labužnickou specialitu. Co je to za příchuť?

JIMMIE (*bere mu hrnek*): Nech toho!

LORENC: Čeho?

JIMMIE: Nemusíš mně mazat med kolem huby. Nepotřebuju, abys mi říkal, jaký mám dobrý kafe. Já ho kupuju sám a vím, jak je dobrý. Když nakupuje manželka, koupí pokaždý hrozný svinstvo. To já kupuju drahý, kvalitní kafe, protože když piju, chci si pochutnat, ale víš, co mi vrtá hlavou?

LORENC: Co?

JIMMIE: Není to kafe v mý kuchyni, je to mrtvola v mý garáži.

LORENC: Hele, Jimmie...

JIMMIE: Teď mluvím já. Chci se tě na něco zeptat. Když jsi ke mně vjížděl, všim sis cedule SKLAD MRTVEJCH EXEKUTORŮ?

LORENC: Hele, Jimíku...

JIMMIE: Odpověz! Nebo všim sis před mým domem cedule s nápisem SKLAD MRTVEJCH EXEKUTORŮ A REVIZORŮ?

LORENC: Ne, nevším.

JIMMIE: A víš proč?

LORENC: Proč?

JIMMIE: Protože se neživím skladováním mrtvejch exekutorů.

LORENC: Hele, Jimíku...

JIMMIE: Ještě jsem neskončil. Ty si, sakra, neuvědomuješ, že má žena přijde z noční a najde ve svém domě mrtvolu a se mnou se rozvede? Žádná poradna, žádný dočasný oddělení, prachsprostej rozvod. A já nechci žádnej rozvod. Dobře, hele, já ti chci pomoct, kamaráde, fakt že chci. Ale nechci přitom ztratit manželku.

LORENC: Jimmie...

JIMMIE: Kurva, přestaň už jimovat, jasný? Už přestaň jimovat. Z tebe nevypadne nic, kvůli čemu bych opustil svou manželku. Má teď po řádně těžké šichtě v nemocnici. Vráti se ani ne za hodinu a půl domů. Zatelefonujte si, promluvte, s kým chcete... a vypadněte.

LORENC: Víc toho nechceme. Nechceme ti komplikovat život. Potřebujeme si jen brnknout našim lidem, aby nás z toho vysekali.

JIMMIE: Tak to, sakra, honem udělej.

Lorenc usedá, vytahuje telefon, vytuká číslo. Hudba(?) zastře tlumený počátek hovoru a dozní.

LORENC (*do telefonu*): Pane Marsellusi, ale musíte si uvědomit, jak je pro nás situace s tou paní nebezpečná. Jestli přijde unavená po šichtě a najde bandu gangsterů, jen těžko odhadnout, čeho bude schopná... Že jste to pochopil?... Že musíte zvážít všechna kdyby?... Tak víte co? Já vám na vaše kdyby seru. Jediný, co chci od vás slyšet, šéfe, je tohle (*Lorenc mění hlas*): Nemáš vůbec žádný problém, Lorenci, protože já to zařídím, a ty teď, Lorenci, schovej telefon, uklidni lidi a čekejte na posily. Čekejte na posily, posily už jsou na cestě!

MARSELLUS (*za scénou = z telefonu a vcelku zvolna a klidně*): Nemáš vůbec žádný problém, Lorenci, já to zařídím, a ty teď schovej telefon, uklidni lidi a čekejte na Wolfa. Čekejte na Wolfa, Wolf už je na cestě.

LORENC (*absolutně konsternovaně*): Posíláte Wolfa?

MARSELLUS (*za scénou = z telefonu*): Už je ti líp?

LORENC: Šéfe, víc už říkat nemusíte. *Schová telefon a usedne k ostatním. Pijí.*

LORENC (*stále zřejmě konsternován*): Slyšeli jste to? Marsellus posílá pana Wolfa!

Sedí a dál pijí výbornou kávu. Zešeří se(?). Zazní zvonek. Jimmie jde otevřít. Zpola vstoupí Wolf, je ve smokingu anebo jinak dobře oblečen.

WOLF: Ty jsi Jimmie, že? To je tvůj dům?

JIMMIE: Jo.

WOLF (*napřáhne ruku*): Jsem Winston Wolf, řeším problémy.

JIMMIE: Výborně, protože my tu jeden máme.

WOLF: Slyšel jsem. Mohu jít dál?

JIMMIE: Prosím.

Lorenc a Vincent vstanou.

WOLF: Ty musíš být Lorenc, což znamená, že ty jsi Vincent. Je třeba se pustit do práce, pánové. Pokud jsem správně informován, jde tu o čas. Je to tak, Jimmie? (*Vytáhne si zápisníček.*)

JIMMIE: Stoprocentně.

WOLF: Tvoje žena, Jimmie... Je to hysterka? (*Nahlíží do zápisníčku.*) Vrací se z noční v půl desáté, je to tak? Mám za to, že pokud se vrátí domů a najde nás tady, nebude se jí to příliš zamlouvat.

JIMMIE: To teda ne.

WOLF: Takže máme čtyřicet minut na to, abychom vypadli, což by nám mělo stačit, pokud budete dělat přesně to, co vám řeknu. Takže... V autě v garáži máte jednu mrtvolu bez hlavy, je to tak, Jimmie?

JIMMIE: Ano.

WOLF: Udělal bys pro mě něco? Měl jsem pocit, že zde voní káva. Mohl bys mi taky udělat?

JIMMIE: Jistě, jak ji chcete?

WOLF: Spoustu smetany, spoustu cukru.

Jimmie odchází.

WOLF: K tomu autu. Je s ním něco, co bych měl vědět? Chcípá, rachotí, kouří, je v něm dost paliva, cokoli?

LORENC: Kromě toho, že je uvnitř totálně zastříkané krví, je úplně v pořádku.

WOLF: Určitě? Abych s ním nevyjel – a nebyly pak vadný brzdovky.

LORENC: Pokud vím, tomu autu neschází vůbec nic.

WOLF: Tak dobře.

Jimmie se vrátí se čtvrtým hrnkem a podá ho Wolfovi.

WOLF: Děkuju, Jimmie.

Wolf se napije se a kyne hlavou k Jimmiemu, že je káva skvělá. Přechází a snad přemýšlí.

WOLF: Takže za prvé. Vy dva (*má na mysli Lorence a Vincenta*) sejděte do garáže, vezměte tělo a strčte ho zase zpátky, ale do kufru. Ne abyste ho cpali někam do bedny, nejsme v brakovém románu a žádný nebožtík se nikam zatloukat nebude. Jimmie? Tohle vypadá jako slušně udržovaný dům. Předpokládám, že máte s manželkou v garáži nebo pod dřezem celý kopec čistících prostředků, hadrů a tak. Mám pravdu?

JIMMIE: Ano, přesně tak. Pod dřezem.

WOLF: Fajn. Teď je zapotřebí, abyste si vy dva vzali ty hadry a čistící

prostředky a vyčistili vnitřek auta, a to tak, že rychle, rychle, rychle. Hlavně sedadla. Což znamená i vybrat všechny kousičky mozku a lebky a zbavit se jich. Co se týče čalounění, není nutný, aby zářilo čistotou, žrát z něj nebudete. Vemte to jenom jednou, ale důkladně. Soustřeďte se hlavně na ty zaflákaný místa, nasbíraly se tam určitě kaluže krve, ty je třeba vysát. Ale okna, to je něco jinýho, ty opravdu musíte umejt. Sežeňte Cillit, ten to zvládne. Jimmie, udělám razii v prádelníku. Potřebuju povlečení, příkrývky, potřebuju deky, potřebuju přehozy. Čím tlustší, tím lepší. Čím tmavší, tím lepší. Nic bílýho, to nemůžu potřebovat. Musíme zamaskovat vnitřek auta. Přední i zadní sedadla musíme pořádně vystlat dekama. Pokud nás zastaví polda a začenechá, prokoukne to, to je jasný, ale na první pohled ať je auto normální. Hoši, dejte se do práce.

VINCENT: Prosím... by neškodilo.

WOLF: Zopakuj to!

VINCENT: Povídám, prosím... by neškodilo.

Wolf k Vincentovi vykročí.

WOLF: Tak aby bylo jasno, nejsem tu proto, abych říkal, prosím, ale co máte dělat. A pokud máš pud sebezáchovy, uděláš to. A uděláš to, jak nejrychleji dovedeš. Chci pomoci, ale pokud to nepotřebujete... tak mnoho štěstí.

LORENC: Ne, ne, pane Wolf. Tak to neberte. Vaší pomoci si velice vážíme.

VINCENT: Pane Wolf, poslyšte... To není neúcta, já si vás vážím. Jen nemám rád lidi, co na mě štekaj rozkazy. Za války...

WOLF: Jsem strohej, protože jsme v časový tísni. Myslím rychle, mluvím rychle a vy musíte jednat rychle, když se z toho chcete vysekat. Takže já vás teď pěkně poprosím a ještě to pocukruju...: Umyjte to auto.

Vincent, Lorenc a Jimmie schlíple, pokorně odcházejí a Wolf vytahuje telefon a tiskne jediné tlačítko.

WOLF (do telefonu): Je to nový Opel... Bílý... Nic, jen bordel uvnitř... Asi dvacet minut... Ne, nikdo ho nebude postrádat... Jsi dobrej člověk, Joe. Máš to u mě. Ano, jako vždycky... Ode mne stálá taxa, od tebe stálá taxa... Ano, platím cash... Jo, a bude tam, doufám, i tvá skvělá dceruška-účtařka?... Fajn, Joe... Těším se.

Vincent, Lorenc a Jimmie přicházejí s náručí dek a povlečení.

WOLF: Tak jak to vypadá, Jimmie?

JIMMIE: Jo, dobrý je to. Všechno tu mám.

Lorenc a Vincent přebírají i jeho náklad a mizí.

JIMMIE: Všechno mám, ale pane Wolf, musíte pochopit...

WOLF: Winston, Jimmie, říkej mi Winston, prosím.

JIMMIE: Chci vám něco vysvětlit, Winstone. Chci těm klukům z toho průseru pomoci, ale tohle je naše nejlepší povlečení. Byl to svatební dar od strýce Conrada a tety Ginny a oni tu s námi už nejsou.

WOLF: Dovol, abych se tě něco zeptal.

JIMMIE: Jistě.

WOLF: Byli tvůj strýček Conrad a teta Ginny milionáři?

JIMMIE: Ne.

WOLF: Tak vidíš, a strýček Marsellus je. A jsem si jist, že kdyby strýc Conrad a teta Ginny byli milionáři, byli by vám nově vybavili celou ložnici, což strejda Marsellus velice rád udělá. (*Wolf vytahuje balíček bankovek.*) Osobně mám nejraději dub. Ten taky mám ve své ložnici. A ty, Jimmie, jak by se ti líbil dub?

JIMMIE (*nejspíš blekotavě*): Dub je hezkej...

Jimmie a Wolf usedají, hudba a opět se šerí(?), když vstoupí zakrvavení Lorenc a Vincent s plným pytle na odpadky.

WOLF (*skoro vojácky vstane*): Vysvlíct!

VINCENT: Úplně?

WOLF: Až do naha.

VINCENT: Jste si jist, že je to nezbytně nutný?

WOLF: Víte vy dva, jak vypadáte?

VINCENT: Jak?

WOLF: Jako párek grázlů, kteří právě někomu ustřelili hlavu. Ano, vysvlíct tyhle zakrvavený hadry je absolutně nutný. A přidejte je do pytle.

Lorenc a Vincent poslechnou, Wolf si zapálí, a zatímco kouří, uchopí hadici.

WOLF: Hoďte sebou, pánové, máme asi patnáct minut, než Jimmieho lepší polovička zabrzdí před domem.

Lorenc a Vincent svlékají černé svršky a přidávají je do pytle.

LORENC: Ale Jimmie, neudělej tu blbost, že pytel necháš před barákem, aby si to odvezli popeláři.

WOLF: Nemějte péči, pytel bereme samozřejmě sebou. Jíme, mýdlo.

Jimmie podá nahým mužům dva kusy mýdla.

WOLF: Tak, pánové, určitě jste už oba byli v base. Takže začínáme.

Wolf otočí kohoutkem. Ostříkuje Lorence a Vincenta jako auta.

LORENC: Panebože, to je studený!

WOLF: Hlavně, že já nejsem studenej.

Oba muži se třesou a masírují.

WOLF: Nebojte se toho mýdla, pěkně si ho rozetřete... *(Konečně uzavře kohoutek a odloží hadici.)* Utřít!

Jimmie podá Lorencovi a Vincentovi ručníky. Zuřivě se třou.

WOLF: To stačí, už jste dost suší a teplí. Jimmie, dej jim hadry.

JIMMIE *(jim podá dvoje trenýrky a dvě trika)*: Promiňte, hošani, ale chce to jen dvoje trencle a extra dlouhá trika. To jedno je s nápisem ZATLOUKAT A ZATLOUKAT, to druhý s nápisem STRANÍM DEBILŮM.

LORENC: Beru to STRANÍM DEBILŮM.

Lorenc a Vincent se obléknou.

WOLF: Perfektní. Perfektní. Nemohli jsme to naplánovat lépe. Vypadají jako... Jak vypadají, Jimmie?

JIMMIE: Jako paka. Vypadají jako dvě paka.

Wolf a Jimmie se rozesmějí.

LORENC: Ha, ha, ha. Jsou to ale tvý hadry, debile.

WOLF: No tak, stačilo, pánové, stačilo. Nebo se prochechtáme za mříže. K autu.

JIMMIE *(vyndá telefon)*: Ještě momentík. Chtěl bych si vás vyfotit.

LORENC: Jimmie, zapomněl jsi, že se vrací tvá žena?

JIMMIE: No, a co, to bude hned hotový.

VINCENT: Mně se teda tohle fotografování nezdá.

JIMMIE: Promiň, ale můj dům, můj zákony.

WOLF: Pánové! Ujasníme si rovnou i pravidla pro silnici. Teď pojedeme na Joeovo vrakoviště. Přítel Joe a jeho dcera Raquel mají pro naše problémy pochopení. Pojedu s Lorencem v tom zadělaným autě, Vincente, a ty pojeděš za náma v mém Porsche. Pokud zkřížíme cestu nějaký ruce zákona, nebudete dělat vůbec nic, dokud já to nevyřeším. *(K Lorencovi)* Co jsem říkal?

LORENC: Nic dělat, dokud...

WOLF: Dokud co?

LORENC: Dokud to neuděláte vy jako první.

WOLF: Promluvil skutečný génius... *(K Vincentovi)* A co ty, ostrostřelče? Dokážeš na chvíli krotit svý vášně?

VINCENT: Jsem klidás, pane Wolf. Vystřelilo to samo, ani nevím jak.

WOLF: Do exekutora? Samo? No, dobře. (*A hodí Vincentovi klíčky.*) Milmochodem, jezdím opravdu rychle, tak se mě udrž. A pokud pak dostanu svý auto v jiným stavu, než v jakým jsem ti ho předal, bude se Joe muset postarat o dvě těla.

LORENC: A proč jezdíte rychle?

WOLF: Protože je to větší zábava.

Lorenc a Vincent se zasmějí.

JIMMIE: Ještě moment, vyfotím si vás.

LORENC: Nemáme čas, člověče.

JIMMIE: Na jednu fotku? Ty... a Vincent dohromady.

Lorenc a Vincent stojí vedle sebe a Jimmie je fotí.

JIMMIE: Tak jo, kluci, a teď se obejměte.

Lorenc a Vincent se na sebe podívají... Dlouhá pauza... Usmějí se a obejmou se.

JIMMIE: A teď i s váma, Winstone.

WOLF: Nejsem žádnéj model.

JIMMIE (*teatrálně smrká*): Po tom, co jsem byl na vás tak hodný? Nechápu, jak na mě můžete být takoví? Smrk, smrk, je to jediný, o co vás žádám.

LORENC A VINCENT (*škemravě*): Pane Wolf, pojdte, pane Wolf...

WOLF: Tak jo, jeden snímek – a jdem. (*Přistoupí ke dvojici.*)

JIMMIE: Všichni sýýr!

LORENC: Já nic takovýho říkat nebudu.

JIMMIE: Úsměv, Winstone.

WOLF: Na fotkách se zásadně nesměju.

Zvonek. Jimmie jde otevřít. Vstoupí Raquel.

RAQUEL (*k Wolfovi*): Nazdar, miláčku.

Raquel přistoupí k Wolfovi, bere ho okolo pasu a on ji také.

WOLF (*zaskočen byl, ale jen dočasně*): Nazdar, drahá. Copak, že se jako obvykle neflákáš po vrakovišti? Pánové, to je Joeova dcera Raquel, říkám jí válcovačka srdcí. Příšera Joe by měl svý vrakovišť přejmenovat na U zvířete a krásky.

RAQUEL: Nejsi objektivní, protože ses do mě zamiloval.

WOLF: Cítím se provinile, že jsi sem taky dojela. Odkud máš vůbec adresu?

RAQUEL: Řekls ji tátovi. Hele, a když jsme si odpracovali svý, je čas se trochu pobavit, ne?

WOLF (*teatrálně zívne*): Je čas jít do postele... Máš jiný názor?

RAQUEL: Zcela určitě.

WOLF: A co bys chtěla?

RAQUEL: Myslím, že mě pozveš na snídani.

WOLF: To si myslíš špatně.

RAQUEL: To není fér. Skoro vůbec tě nevidím.

WOLF: Raquel, celou noc jsem nespál. Potřebuju trochu spánku. Chápeš, že existuje něco jako spánek?

RAQUEL: Spát můžeš, až mě vezmeš na snídani. Jen si na tu myšlenku zvykni, že jsem součástí ceny, kterou ty platíš za služby tátova vrakoviště.

WOLF: Raquel...

RAQUEL: Už jsem tě dlouho neviděla. Chybíš mi, takže mě vezmeš na snídani. Tak je psáno a tak se i stane.

Raquel bere Wolfa za ruku a táhne ho ke dveřím. Lorenc a Vincent jsou zkoprnělí, ale sotva chvíličku. Pak si navzájem tlesknou do dlaní.

LORENC: Je to v suchu.

WOLF: Jako by se nic nestalo.

LORENC: Omlouvám se, Vincente, že jsem byl na tebe tak hnusnej.

VINCENT: Měls na to plný právo.

RAQUEL (*k Wolfovi*): Už se smířili?

Raquel se na Vincenta a Lorence znovu podívá – a vyprskne.

RAQUEL: Co to máte za vohoz, jdete hrát volejbal, nebo co?

Wolf se zasměje a Lorenc a Vincent se zamračí.

WOLF: Klid hoši, je to Raquel a važte si toho, jaká je, to vrakoviště bude jednou její.

Wolf Lorence uchopí za zápěstí a předvádí, že je ve věšteckém transu.

WOLF (*až jaksí bolestně*): Vidím vaši budoucnost... Je to v taxíku... (*Náhle se přestává předvádět...*) Ne, to by nebylo fér. Co viděl, to viděl, a ty, Raquel, řekni ahoj.

RAQUEL: Ahoj, frajeři.

WOLF: Doufám, že se zase někdy uvidíme. Ale držte se od průserů dál, kluci.

Wolf a Raquel se mají k odchodu.

LORENC: Pane Wolf!

Wolf se otočí.

LORENC (*dojatý až na půdu*): Bylo mi potěšením vidět vás při práci!!!

WOLF (*se pousměje*): Říkej mi Winstone.

Pak Wolf a Raquel poodejdou úplně stranou a dopředu.

WOLF: Slyšelas, mladá dámo? Úcta! Od těchto dvou dárečků by ses mohla hodně přiučit. Úcta, to je projev vychování.

RAQUEL: Já mám vychování.

WOLF: Že tě někdo vychoval, ještě neznamená, že seš vychovaná.

RAQUEL: Seš tak legrační, ty seš ale legrační...

Lorenc, Vincent, ale i Jimmie odcházejí a nechávají je samotné.

Wolf a Raquel se vracejí ke stolu a Wolf přitom pořádkumilovně uchopí hadici. Očividně zapomněli na svět. Usedají nad hrnky, ale není co pít, a tak se políbí.

WOLF: Promiň, Raquel, odskočím si. (*Odchází na druhou stranu, než předtím odešli ostatní.*)

Přichází Jimmie a Jimmieho žena.

JIMMIEHO ŽENA začne hystericky křičet: Co tady děláte? Tak tohle končí, Jimmie. Rozvod.

Jimmieho žena se vrhá na Raquel a začínají se potýkat. Jimmie se je snaží odtrhnout. Na pomoc přibíhá i Wolf a chvíli všechny kropí. Odhazuje hadici a všichni utvoří chumel.

Někomu zvoní telefon.

WOLF vyskočí z chumlu s telefonem na uchu.

MARSELLUS (*za scénou = v telefonu*): Nemáš vůbec žádný problém, Winstone, protože já to zařídím, takže ten telefon schovej, uklidni lidi a čekej na posily. Rozumíš? Jen hezky čekej na posily, posily už jsou na cestě.

Duel

„Duel“ je první film Stevena Spielberga, ale i původní povídka Richarda Mathesona. Nedávno ji parafrázoval syn Stephen Kinga, ale já to zkusil již před ním, a jinak. Místo auta a vozu s cisternou jsem dosadil cyklistu a jeho pronásledovatelku. Když jsem viděl předlohu jako dítě v plzeňském kině, udělala na mě nezapomenutelný dojem, jenž vyústil v tuto povídku.

Cyklistu předjel v 11.21. Ani naň nepomyslel, sám uháněl rychleji a pátek vnímal jako svůj den dovolené a jakési sólo bez ženské. „Nebo aspoň zatím bez ženské,“ říkal si. „Cha, a hlavně bez manželky.“

Jel. Jel a odpoledne v pět patrně podle plánu překročí rakouskou hranici – a dá si kávu. S někým, třeba i s někým. Zatím vše šlapalo; až snad na to, že panovala na květen neúnosná vedra. Jakub se opíral do pedálů. Nesnášel stereotyp a typickou výstroj cyklistů, ale přilbou nepohrdl. Prázdná silnice před ním svítila a ještě ráno snesl na ramenou lehkou větrovku. Teď ji sbalil do batůžku. A šlapal. Uháněl ke hranici jenom v tenkých teplácích a ve tričku Nike. Pálilo slunce. Nikde živáčka. Kdy vlastně naposled někoho potkal? Právě stoupal do táhlé zatáčky, když si uvědomil, že dohání toho cyklistu. Bylo po jedenácté a v kopci jej nepředjel, ale chvíli nato oba dva za sebou sjížděli mezi vzrostlými smrky. Jenže cyklista zrychlil. Přišla rovinka a Jakub jej dotáhl. „Zdař,“ broukl a mrkl. Snad bezděky? Odpovědi se nedočkal. Cizinec měl tmavě modré brejle přes půl tváře. Koneckonců mi do tebe nic není, řekl si Jakub. Plný energie se rozhlížel po krajině. Vůkol se zelenaly kopce. V srdci jásal. Nezdvořáka nechal dávno za sebou. Začal si slabounce pohvizdovat. Po vysokém mostě přefrčel hluboké údolí a napravo jej udivil nápis *Hřbitov pro teriéry*. Informace vyrytá do branky zpustlé zahrady. Odvrátil oči a sledoval bílou čáru. Makej! Snil o nějakém tom kafi, ale teprve v pět. Co asi dělá Monika? Zničehonic jej to napadlo. Ze sluchátek zrovna zpíval Ritchie Blackmore skladbu Mad Dog. Jakub náhle vnímal silnici rozostřeně. Jako trn jím šklublo, když ho začal předjíždět ten cyklista.

Jakub instinktivně zpomalil. A hele! Drzoun už je přede mnou. Nedůvěřivě sledoval ze zadu jinocha v černé přilbě. Copak vyvádí? Ale ne! Zpomaluje! Snažil se zůstat netečný, ale neutekly mu tři zvláštnosti. Elastáky měl cyklista jakoby něčím pokropené. Na záda se mu lepil divně rozpáraný dres a dal se tam přečíst zbytek nápisu: ...ÍRU. Jako by tam kdysi stálo (dej-

me tomu) PIJU SÍRU (Jakub se ušklíbl). Na jednom místě zad prosvítala kůže. Jakub si to zrovna stísňeně uvědomil, když síra zmizela pod lehkou oranžovou bundou. Ale jakým kouzlem si ji kluk zvládl natáhnout, to byla záhada.

A proč si ji vůbec bere? Takové vedro! Jemu – to – nevadí? Vtom si Jakub uvědomil, že zezadu je na bundě něco napsáno. Jméno. JORIKA. Zvláštní. Tak se jmenovala jeho předchozí partnerka, ještě před Monikou. Hm. A ten mameluk s jejím jménem na páteři mě brzdí. Asi jako Jorika mi tenkrát pěkně zablokovala život. Nebo snad ne?

Měl ten pocit. Začal cyklistu předjíždět a náhle uháněli bok po boku. „Zduř!“ řekl. Měl to být asi fór. Cyklista nereagoval. Jakub se tedy flegmaticky zařadil před něj. Z tebe se mi nepostaví, blesklo mu bezděky mozkiem. A znovu jej napadlo, jak je silnice opuštěná. A pak ještě něco. Můj bože. Je to holka. Je vysportovaná, ale ženskou ještě poznám. I po čuchu. To tedy jo. „Tú!“ ozvalo se. Aha! Její kolo disponuje trubkou. „No, to si snad děláš prdel,“ zamručel Jakub pobaveně.

„Tú.“ Vlevo si všiml vysílače. Udržoval asi mobilní spojení. Ale zdál se křivý. Jakub se honem radši zadíval na silnici. Právě před chvílí minul hřbitůvek. Nad jeho vrátky stálo prostě: PLAZI. Asi halucinace z horka. *A slunce pálí jen!* Jorika ho začala předjíždět. Nepozdravil. V duchu začal být sprostý. Možná i sám sebou? O co ti jde, ty kundo? Hele, mě neošulíš. Ani nesvedeš.

Přesto mu dětinsky předváděla zadek. Zničehonic začala brzdit. Kdyby Jakub neudělal totéž, už by tkvěli v sobě. Jebe jí? To zvažoval. Kryso! Ne ženská, ale chlapák náleží na čelo! To tě neučili? Po nesčetné generace vede naše plémě svět. Blížila se nepřehledná zatáčka. Jakub vybočil, že začne předjíždět, ale vybočila taky Jorika. *Mrcho!* Klel. Ale vrátil se jako beránek ke krajnici. Také se vrátila ke krajnici. Co se tu mele? Do prčic! Stále si nechtěl připustit, co se odehrává. Ona nevybočila náhodou. Ne. Byl to záludný úmysl. No, to mě podrž! To mě podrž, co jsi zač? Nebo to byla náhoda?

Určitě, ale nebýt já cyklistou a být kamiónek, tak bych tě už asi rozšmelcoval (vybavil si jeden Spielbergův film). Znovu začal předjíždět. Divěji. Jorika před ním opět vybočila. Zahrazovala mu cestu.

Odfukoval. „To si, lásko, myslíš, že ti nedám na prdel?“ Ale stejně! Není to neuvěřitelné? Je. S ničím podobným se nikdy nesetkal. Udržoval odstup

a začal předjíždět s rezervou. Najednou cyklistka natáhla doleva vypjatou paži. Muselo to znamenat jediné. No, tak mě předjed'. Frč si! To taky chtěl. Rozjel to. Ale zase zmáčkl brzdy a strhl bicykl stranou. V pravý čas. Nebo spíš na poslední chvíli. V protisměru totiž prosvištěl motorkář.

Jedno došlo Jakobovi určitě. Toho motorkáře Jorika musela vidět už chvíli. Zalapal po dechu. Buch a buch! To slyšel v hrudi. Bože! Chtěla mě zabít. To jím otráslo. Chtěla mě... Anebo se pletu? Asi. Možná jsem to gesto jenom nepochopil. Možná znamenalo něco jiného. Například: Líbíš se mi!

Anebo: Chceš se podívat?

„No, to mě poser.“ Udělalo se mu zle. Páni! Fór. Fór fóru. Teprve se probíral. Anebo ta děvka skutečně chtěla, abych se zabil? Pátek pokračoval za pomyslného šplíchání potu. Káva v pět? V nedohlednu. Rovnal si mysl jako koberec. Co se to děje? Pohádala se s amantem? Vybavil si dávnou hádku s Jorikou. Počkat! Tak tohle ne. Ty dvě k sobě nepatří. Tohle ne, zůstanu chladný. Studený jako kámen. Zasmál se. Je krásně. Je krásně a v kopcích nic zlého nečihá. Ale usmát se nedokázal. Sňal sluchátka. Minuta za minutou se stávaly kořistí pomyslné ženy s kosou. Ale já mám taky trumpetku, ne? Tu od Moniky. „Tú!“ A už předjížděl. Cyklistka vybočila, ale Jakub vybočil víc. Sakra, jak to, že se neohlédla? Jak mě vidí? To nechápal. Ale chtěl závod skončit, protože teď svištěli v protisměru. Nakonec se vrátil.

Vrátila se také. Zíral na jméno JORIKA. „Na co si to hraješ? Ti haraší? Protože tohle se jinak vysvětlit nedá. A co by tomu asi řekl Jan Tleskač? A co Monika?“ Jak by ta asi reagovala? Alarmovala by již mobilem policii? Upřeně koukal Jorice na zadek. Kéž tě něco smete. Začal předjíždět zprava. Přece mě nevytlačí do příkopu jako blbou vzpomínku!

Najednou pochopil, že toho je schopna. A čekal je nikoli sex, ale kopec. Možná se to bude trochu podobat. Stoupali. V polovině kopce ta ženská mašina povelila, a tak ji předjížděl. Najednou uháněl na špici. „Tú!“ zatroubil na pozdrav. Napadlo ho: Co kdybych Monice zůstal věrný. Přehoupl se přes vrchol stoupání. Všude se táhly lesy. Kraj byl mrtvý. Ohlédl se. Bože, to ne! Její přední kolo svištělo vedle jeho zadního. I v tom vedru měla na ústech šátek, asi jako hrdinka Smrtných strojů. Projížděli táhlou zatáčku. Ale ne! Dost. Zastavím. Zamával jí: „Předjed'.“ S pískotem zvládli zatáčku. LORENCOVA KAVÁRNA, přečetl si – a uhnul z asfaltu na jíl

a štěrk. Začalo to drncat, ale udržel se v sedle.

Stál. Naslouchal vlastnímu tepu. Myslel na Moniku. Nasával chřípím divně mastný vzduch. Právě jsem byl málem zavražděn přízračnou cyklistkou. Aby se uklidnil, recitoval báseň Ostrava, ale stylem známého komika. A přece! A přece věděl, že tady mohl už mít pomníček. Psi, plazi, lidé; lidé a pomněnky a hroby. Sňal přilbu. Pozoroval kavárnu. Celý promočený škobrtal ke schodišti. CYKLISTKY VÍTĀNY, stálo tam. Další pokus o humor? Možná si ale Jakub vybavil motel z Psychy. S očima pevně upřenýma k WC mířil jako náměsíčník ke dveřím záchodu, na kterých byl nakreslen šroub. Zaklapl za sebou, aby se opláchl, a jako socha znehybněl před zrcadlem. *A slunce pálí jen! A stínu šmouhu... šedivou*, hrálo rádio. Dalo se vůbec ještě myslet na jakékoli kafe v pět? Česal se jako svůdník. Uklidňoval si tím ale spíš nervy. Do zrcadla pak řekl: „Ty mluvíš se mnou? Ale ne! Vždyť jsem tady sám.“

Ale tohle člověk nikdy neví. Ze světa mu právě na mravenčích nožičkách odkvačila sada záruk. A Jorika? Chvála bohu jsem se jí zbavil. Pokračuje asi ke hranici. Možná tam taky dá kafe. Svině! Nebo už možná terorizuje někoho dalšího a staré české přísloví možná má pravdu. Kam čert nemůže, tam strčí ženskou. Ale byla v tahu a to je hlavní. Ve stejném tahu nad krbem jako ta má bývalka. Chá!

Spokojeně vyšel z WC. U baru seděla Jorika. Zezadu vypadala nějak divně, asi jako něčím pořezaná hrdinka z Noční můry v Elm Street. Ten dres byl skutečně poškozený. ...ÍRU, četl. Jela někdy Závod míru? Mělo jej to napadnout dávno. Jestliže jej jela, v jejím srdci ten mír nezůstal. Vedla válku. Přistoupil k ní: „Co si dáš?“ A najednou ji neviděl. Sedátko bylo prázdné. „Co si dáte?“ ptal se barman.

„Red Bull.“

„Nějaký vidíte?“

„Takže kolu. Jsem tu na kole.“

Barman svíral ostře ořezanou červenou tužku připomínající kolík a sledoval Jakuba trochu úkosem skrze bleskově leštěnou skleničku. „A co takhle rudá krev několika panenek z okolí?“ řekl.

Jakub dělal, že vtip přeslechl. Dostal se ke dnu sklenky a dal si druhou. „Chcípí tu pes?“ zeptal se drze. „Hej, vy krysy!“ Zasmál se, jako by pil džin. „Co vás tu živí?“

„Joriky.“

Možná, že se opět přeslechl?

„Máte to gratis,“ uslyšel najednou.

„Jak to?“

„Zaplatila to předem za vás.“

Předstíral sám sobě, že neslyší. Usedl stranou. Hranolky! Biftek! Přinesla mu to servírka, která připomínala Moniku.

„Co ty cyklistky?“ zeptal se.

Roztomile se usmála: „Jen žert.“

„Váš?“

„Lorencův.“ Její palec se sklopil přes obnažené rameno.

„Vy dva jste se možná seznámili na kolech, ne?“ zeptal se najednou a ona začala mluvit. Říkala, že to mají těžké. Už jenom to, že je nedobře zásobují. Hovořila však také o tom, že si přivydělávají jako jakási patrola. Jakási domobrana.“ Smála se tomu, ale přišel její partner a řekl: „Policajti tuhle silnici poslední roky zrovna nemilují.“

„A proč ne?“

Laura (jak se jmenovala) radši vyprávěla, že kdysi mířila „za čáru“, ale nedojela tam. „A už ani nechci.“ Přivinula se k Lorencovi. Pozorovatel Jakub prohodil: „S Monikou bychom taky jednou chtěli provozovat kavárnu.“

„Jo? Vážně?“ Chvíli bylo ticho. „A co budete jíst?“

Skutečně to řekla? Na předloktí ucítil její prsty. „Vemte si to,“ vtiskla mu křížek s jakýmsi plaménkem. Políbila ho. Chvíli nato zvedl dvanáctikilové kolo, ale přílbu v náhlém rozmaru zahodil. Tetelícím se vedrem pokračoval ke kávě. Za první zatačkou u krajnice čekala Jorika. Vítr jí čechrал vlasy. Kdyby strhl její brýle, uviděl by možná prázdné důlky a pavučiny povlávající z duté lebky jako záclony. Z knoflíkových dírek, z nosu, z pusy a z uší by se draly bystřiny pavouků. „Tú!“ Jen milimetr od Jakuba prosvištělo modré audi.

To bylo o fous! Uvědomil si. Vlastně jsem právě mohl zkatat. Vtom je oba minul spurtující cyklista a Jakub náhle pochopil další vrstvu problému.

„Zajímám ji akorát já!“ Kdo však je... ta zběsilá cyklistka? Bude to šlapka, opakoval si. Leprou prolezlá. Šílená. Z iracionálního důvodu si vytipovala čistě mě a toto je klasická ostrakizace. Přes hlavu svlékl značkové triko. Cyklistka se nehýbala. I v horku působila chladně, studeně jako stín. Šeré bylo šílenství, které nabývalo na síle. Jakuba začala bolet hlava. Naskočil na

kolo. Jorika jej napodobila. Napodobovala Jakuba asi jako jistá Pavoučice z jednoho archetypálního, klasického hororu, který už prošel dějinami. Jakub se hnul. Rovněž se hnula. Sešlápla pedály, a tak zastavil. I Jorika se zastavila.

Kousl se do rtu a pavoučice to sice nenapodobila, ale představil si, jak se mu zakusuje do ramene a říká: „Promiň! Spletla jsem si tě s jablkem.“ Oni dva byli kočkou a psem na dálnici.

Rozjel se – a i Jorika se rozjela. Ani jeden ale nyní nespěchal. Přece zrychlovali. Nesynchronně, takže Kuba provokatérku brzy dojížděl. Začala ukazovat nalevo. Můžeš předjet, můžeš předjet, znamenalo to. „No, tak! Posral ses? Předjížděj.“

Kam oko dohlédlo, k modrému nebi trčely zalesněné kopce. Pronásledovatelka a její objekt zájmu ujížděli bok po boku, a bylo to stejné, jako by putovali už velmi, velmi dlouho. Konečně se Jakub dokázal udržet v čele toho pomyslného pelotonu, ale všude po těle zřetelně registroval kapičky chladného potu. Toto vítězství nic neznamenal. Bylo dočasné, a když se ohlédl, otrásl se jak uspokojením, tak hrůzou. Pavoučice se přibližovala. Když využil přehazovačku, rovněž zrychlila. „A co teď, ty svině?“ mumlal. „Předjedeš mě? Ojedeš? Co – bude?“ Mihli se okolo neznámého cyklisty. Byl to ten samý muž, kterého už viděli. Teď stál u cesty a jen civěl do prázdna. Chlemtal kávu z termosky. Ocitl se pod převislou větví a zrovna dopínal zip kalhot. Až příliš pozdě Kubu napadlo, že měl neznámého kolegu oslovit.

A co? „Poradím si sám.“ Prosvištěl pod mostem. Pootočil krk. Ano, tam vzadu byla. Dál. A dál. Urputná jezdkyň v brýlích. Pronásledovatelka. Sváděli spolu souboj a ona dotahovala náskok.

Úzkostlivě se podíval dopředu. Nezachrání jej česká ves? Nic. Ani další hřbitůvky. Sakra, a kde jste, zůstali, živí lidi? A copak nefunguje policie a není zde ani jediná bezpečnostní agentura? Nic. Jen zlý sen. „A nejsem zbabělec, to nejsem, a kafe a ženský, to mám rád,“ opakoval. Nejsem posera a ženský mám asi rád. V hrozně hrůze šlapal. A na začátku jsem Joriku přece miloval, nebo snad ne? Jistěže. Také ona mi věřila...

Proč by mě tudíž v tomhle snu honila? Protože to musí být sen! „Zradil jsi ji!“ To řeklo druhé já. Vpravo u borovic si všiml jakési otrískané, vyprahlé boudy. Nad dva sádrové trpaslíky někdo zvesela napsal: *Jasmíniny slzy. Joričiny květiny. Cyklistky vítány.* Kuba se okolo našťestí pouze mihl. Pod

slovo květiny kdosi nastříkal: A věnce. A Jorika?

Spurtovala už jen pár centimetrů za Jakobovým ohnutým hřbetem. Ach, nebylo to snad lepší, koukat se ti na zadek? Už zrušil kafe v pět. Drtil dlaněmi říditka a minul ceduli *Práce na silnici*. Pak ho nadhazovaly nárazy. Přenášely se do jeho chlupských ramen i dovnitř do bystré hlavy, ale přitom snil zlý sen, že po něm Jorika natahuje zezadu spár a chystá, ano, chystá pekelnou svatbu. Možná i sex v nějakém kotli. Zvláštní to žena. Neodvažoval se ohlédnout a jen šlapal. Dřel. Potil se, asi páchl a bicykl drkotal. Zmocnila se jej předtucha, že přijde o duši. A jakmile píchnu, zlá Jorika mě obalí ze všech stran jako pijavka z jiné dimenze a vysrkne mi z útrob krev. Ale chtěl jsem přece srkat kávu! Líbat se. Tu poškozená vozovka přešla v mírově hladký asfalt. Znova se ohlédl a neviditelnýma očima jej sledovaly řasnatě lesnaté vršky. Jako promazaná raketa svištěl povlovnou zatačkou. Vletěl do aleje temnější než kaňon. Z nosu smetl větvičku obalenou smolou a mravenci. Velmi se ulekl se, když z aleje vystřelil do prázdna silnice, která se před nimi kroutila do kopce. Skoro měl dost, a přesto pokračovali. Kočka i myš. Muž a žena. Zápolení neustávalo. Ó, kéž bych se pootočil a spatřil ji jako tečku na obzoru!

Až moc prostě si současně říkal, že i v jeho životě patří někdejší partnerka za *horizont*. Nebo ne? Také se náhle ujišťoval, že právě závodí pro Moniku. Pro novou rodinu. Ale už bohužel netušil, proč si bral volno. Co tu hledá. A hlavně neměl ani páru, z jakého důvodu trčel vysílač úplně nakřivo. Řetěz kola letěl přes to nejmenší z koleček a z Jakuba lilo a říkal si: „Ne, nebudu se bát. Ne, nebudu se bát ničeho zlého.“ A jako prostáček přesvědčoval sám sebe, že ho nikdy žádná ženská nepodlomí. A ani nepřehoní. A tu si všiml, jak se po děsivé šterkové cestě vpravo blíží ještě jedna cyklistka. Kupodivu se podobala Jorice. Bože! *Byla to Jorika!* „Tú!“ Tón vyloudil z Moničiny trumpetky a rychlostí světla se obrátil, ač tím riskoval pád. Stejná Jorika se právě blížila zezadu. Znovu se podíval vpřed a na šterkovou cestu. Teď spatřil modré audi a druhá cyklistka nikde nebyla. Auto se řítilo ze strany a v hysterii se mu vyhnul. Přehodil na větší kolečko. Silnice úmorně stoupala spolu s jeho vnitřním tlakem a věřit, věřit nemůžete nikomu. Vlastně měl navzdory všemu stále chuť na kávu. I na sex. Znovu přehodil, ale dál už přehazovat řetěz nešlo. Ohlédl se a Jorika dotahovala jeho náskok, aniž na ní postřehl sebemenší úsilí. Audi teď spojenecky vrnělo po jejím boku. *Už mě drží!* Uslyšel vlastní řev.

Polykal sliny. Měl pocit, že chrchlá krev. Že je uhánějící mrtvola. Že je jen zombie na kole. Že si prokousl jazyk. Z podpaží až na boky mu skutečně stékal chladný pot. Jakuba objala iracionální hrůza lesů. Auto a bicykly tvořily při pohledu z nebe tři body, které v tu chvíli znázornily obličej nestvůry. Pohled pro Boha. A vše se přehouplo přes další hřbet. *Objížďka*, četl teď, ale nezatočil. Vletěl mezi zábrany. Jakápak objížďka? Na kole smím kamkoli. Projedu i tunel. A jen chvíli doufal, že ho ta stíhačka nebude pronásledovat za zátaras, ale šeredně se přepočítal. Oba se nyní řítili po jemném šterku a nikde tu nikdo nikdy nepracoval a Kuba se soustředil na hrboly a ptal se: Kdy to skončí?

A co to auto? Fata morgana? Zlá víla? Ohlédl se. Audi nikde. Zato Jorika byla teď všude. A přece ujedu. Přesto ho děsila stále víc. Připadalo mu, že ho její démon pronásleduje už léta. Že nezávodí pár minut. A jak stoupali, získával náskok. Jo! Jo-o! Vedu – a musím ještě přidat. Ještě víc. Tak. Ták! Opřu se do pedálů, jo! A ne, žádná ženská nic nevydrží.

Vzpomínal na ně. Žádná... Kéž by bylo pět a měl bych kafe. Ale vesmír je lhostejný, to už věděl Lovecraft. A trest koneckonců nemusí mít důvod. Protože to není trest, ale jen důsledek. Anebo to nemusí být ani důsledek. Jen předurčený osud. Registroval současně hrůzu i vzrušení z jízdy. Nechápal plno věcí. „Vážně mě honí šlapka?“

Ale jak to? Prostitutky přece tady u hranic vydávají energii jinak. To nekonečné stoupání... Jako by nekončilo. Kubovi došlo, že skutečně už nemůže dál, a byl jako stařec, který si celý život myslel, že sexuálně neochabne, ale došlo na to. Přesto se nechtěl vzdát. Bude muset? Báł se zastavit. A báł se pravdy za brýlemi. Ne, nechtěl vidět díry jako oči. Ach, a co skočit z kola támhle do kapradí a pádit a letět a klopýtat skrz lesy a do Rakous? Jampak by asi má pronásledovatelka reagovala? To nezjistím. Jsem totiž pouze otrokem vlastního kola. A pokračoval metr za metrem. Dokaž to! Dokaž! Tu kopec skončil a na hřbetě celého kraje a světa otočil Kuba znovu krk. Ó, ne. Ó, ano. Jorika jej pochmurně doháněla.

Dohání, dohání; ale nedožene. Kolo a já jsme dvojka – a my to dokážem! Ale celým rámem bicyklu se valily proudy jeho krve. Srdce ji čepovalo, ale měl pocit, že se mu rozskočí hlava jako usmažené vajíčko. Z mozku mu vykukovaly hřebíky a ruce mu zchromly, i když oddaně srostly s řídítky. Dokáže to. Najednou byl nahoře. „Hú!“ vykřikl. Ale dolů sjížděli zase oba. Rozklepaly se mu ruce. „Kávu! Kávu!“ Ale vůkol se táhly jen divně

zalesněné, divoké pahorky. Nic víc. Pro boha mého, kam jsme se to dostali? Je to vůbec správná silnice?

Blížila se pátá. Spatřil dopravní značku *Zákaz vjezdu cyklistů*. Vedle ní parkovalo modré auto a napravo od audiny stál Lorenc. Vlevo klečela Laura. Kuba měl pocit, že Laura má na sobě černou sukni, ale určitě oba drželi hořící kříže. Nebo to byl další sen? Míhl se okolo toho obrazu a zaslechl dva dechy. Ale ne jejich. Svůj a Joričin. Dechy se prolnuly a... *Už mě drží!* Zatmělo se mu před očima. Po nekonečné chvíli je otevřel. Spočíval na zadním sedadle před čímsi jako trezor nebo lednice.

Oslovil šoféra z kavárny i jeho hezkou spolujezdyni.

„Už je po všem,“ řekl barman Lorenc a Jakub registroval charakteristický smích servírky Laury.

„Po všem? A Jorika?“

„Jorika? Tu máme,“ řekla Laura. Lorenc řekl: „Dej si.“

Přes rameno mu podával kalíšek kávy. Anebo nešlo o kafe? Lorenc si zapálil. „Nebyla první. Nebude ani poslední.“ A Laura lokala, ale zakuckala se. Řekla: „A bude ti to, Jakube, znít jako divná dětská básnička, ale zdejší Joriky se vracejí.“

„Odkudpak?“

„Z hlubin kraje.“

„A kdyby ne?“ snažil se pochopit.

„Kdyby ne? Svět by kvílel. Anebo nám nevěříš?“

Nevšímal si toho tykání. Vrtěl hlavou.

„Uvěř,“ usmál se Lorenc.

„Slyšel jsi přece slovo vymítač, ne?“ řekla. „Heleď se, hochu, a proč se k nám nepřidat?“

„K vám?“

Zasmál se, ale Laura s úsměvem a velmi prostě dodala: „Všecko povstalo z prachu a tak to musí do prachu zase upadat. Někdy samo a jindy pod sekerami dvou, tří řezníků. Dnes jeden nikdy neví. Nikdy nemůžeš zůstat klidný, protože ony se vždycky mohou vynořit. Třeba z mláží.“ Odmlčela se. „Ale dneska už ne. Dneska už se další Jorika neobjeví. A víš ty, co? Hlavně že máme co jíst a pít.“

Vlasy Lauře vlály. Chvěla se. Představil si ji na jakémsi čarodějnickém sabatu, ani nechápal proč. „Jíst? Jíst a pít?“ zopakoval mechanicky. Opačkoval to – a Laura se takřka vlně pousmála a najednou poněkud pateticky povídá:

„Jsem jen ženská, já jo. Ale děs číhá v hlubinách těchhle pitomejch kopců a kvičí v dětských snech. Úplně zaslouženej zánik se teď snáší a já ho cítím. Snáší se jako nejjemnější prach na duše i na pijany krve i hloupý cyklisty. Víš? I na příbytky veškerých lidí.“

Jeden milion dolarů tomu, kdo přepere barmanku Joriku

Na motivy komiksu o námořníku Pepkovi

„Vezmi si třeba Tracyho tygra,“ povídám. „Anebo bílého pantera od sněhů Himaláje. Vezmi levhartici Numu z Tarzana. Ale i pumu. Vezmi tlustocha Wimpyho z námořníka Pepka. Ti všichni jedí maso!“

„Taky nejsem vegetarián, Lorenci, ale nevaříme,“ odsekl Honza alias majitel hospody, ve kterém jsme právě seděli, totiž plzeňského Rock 'n Wallu. „Jsme horolezecký klub, to prvořadě, uvědom si to, a já klukům pokaždé promítám tady na stěnu hokejové utkání a jindy fotbal. Co je čeká vzadu, taky víš. Lezecká stěna, samozřejmě. Bouldry. Zato s vařením bývají problémy. Nebažím po kontrolních orgánech, aby sem vpadli jako Mossad. Pivo točíme, ale nepečeme, k tomu nám dopomáhej Bůh,“ zvedl bradu a já svěsil hlavu. I té lvici Sabor z Tarzana by Honza Schneider zřejmě podal místo chutné gazely pixlu Red Bullu. „Cožpak horolezci nežerou skopové?“ zeptal jsem se a vedle mě sedící redaktor Pechanec se mě hned zastal: „Lorenc má pravdu. Jak ti vládci velehor, tak i vládci pouště a hrdinové Knih džunglí, byli vesměs masožravci.“

„Ale má barmanka Jorika drží speciální dietu, hovada,“ zasmál se Honza. „Šli byste za mnou?“ Rozhodl se patrně, že nám dokáže sílu redbullových bublinek, avšak já dál odporoval. „Red Bull nikdy nebude mocnější než karbanátky a ani to nejkvalitnější pití nemá na skopové.“ Ale Honza neuvěřil; okolo výčepu nás vedl až dozadu k lezecké stěně. Po chytech zrovna šplhala Jorika. Každý jiný borec by se předtím převlékl do sportovního, ale téhle barmance to za převlékání ani nestálo. Jako nalepená visela zrovna až pod stropem. Připomínala půvabnou mouchu, ale prsty musela mít z oceli. Jako svěráky.

„Joriko?“ vyzval triadvacetiletou dámu Honza. Po chvíli seskočila. Pružně jak ta Numa dopadla mezi kolektiv, a aby řeč nestála, srazila mě jen tak mimochodem na žíněnku. Domníval jsem se, že to bude má poslední hodinka, a kdyby nebylo onoho žíněného podkladu, existovala by má žebra už dnes leda jako pudr.

„Víte co? Pojdme do parku!“ usmál se dobromyslně Honza.

„Ven? A copak? Vykvetl rozmarýn?“ odtušila svůdná Jorika. „Radši si

nejdřív zaskoč na WC, ty mulisáku. Jsou to dveře se šroubkem.“

„Tady Lorenc před chvílí povídal, že bez náboru masa zkrachujeme do tří dní,“ žaloval jí Honza. „Taky se ptal, proč místo tebe radši nezaměstnám přitažlivou kuchtičku. Joriko. Tito barbaři nám zkrátka nevěří, že je Red Bull dostatečný doping i ke zdolání Everestu.“ Ostře broušená Jorika potřásla hlavou. „A proč bych se měla trmáčet až do parků a Mlýnské Strouhy? Lorenc zvrací už tady.“

„Prozatím jen krvácí, klid,“ zvedli mě. Pechanec mi chvíli jezdil mokrým kapesníkem pod nosem, až jsem začal vypadat jako Hitler. Pohlédl jsem útlé barmance srdnatě do očí a bezelstně pravil: „Tady se nevaří, tady máte i moc tenké žíněnky a takhle krásnou holku tu pustí do stěny bez převléknutí. Co se děje?“

Jorika si odplivla. Mlčky, ale svorně jsme vyšli do Sadů 5. května. Teprve na večerním vzduchu jsem se začal vzpamatovávat, zhluboka vdechoval ozón a kruhy před očima se zmenšovaly. Ale prvořadě mě umístilo do lajny to, že si Jorika vyšlapuje s námi.

Najednou se vysportovaný Honza Schneider zastavil. „Je to všechno tady,“ povídá tónem Raye Bradburyho a já se rozhlédl jako Kryštof Kolumbus, kdyby překročil Panamu. „To je trávy,“ povídám. „Co budeme dělat?“

„Budete se s Jorikou navzájem zarážet do země, jako byste byli dva piloty. Souhlasíš, Joriko?“

„V cukuletu vás proklepu všechny tři,“ odsekla.

Honza a redaktor rýsovali cepínem kruhy v písku. „Hotovo. Vítězem se stane ten, kdo soupeře zatluče hloub. Každý má tři pokusy.“

„Dobře,“ povídám, pokud jen možno žoviálně a vybalil jsem žvýkačku.

„Proč ne? Začněme.“

„Začnu první,“ řekla Jorika a ještě předtím převzala od Honzy obřadně modročervenou plechovku. Vyzunkla Red Bull, praštila mě pěstí do temene a trčel jsem po kolena v dětském pískovišti. V tu ránu. Okolo si ještě hráli holčičky a kluci. Teď vyprskli smíchy. Také Jorika se bohorovně usmívala: „Hola, Eastwoode. Už cítíš, co dovedou bublinky? Od osmnácti nasávám denně jen Red Bull.“

„Red Bull je dobrý. Taky ho piju,“ slyšel jsem se překvapen, zatímco mi redaktor Pechanec utíral z temene krvavé kapky. Jako ve zlém snu jsem slyšel nějaké halekání. „Stop!“ opakoval někdo. „Co to tam Jorika provádí s Lorencem?“

„A co by prováděla?“ odsekl Honza Schneider. „Dokazuje, že je Red Bull mocnější než maso.“

Ani to nedořekl a lepá dáma mě uhodila podruhé a do třetice. Zarostl jsem po pásek do písku, děti se opět chichotaly a Jorika se stroze optala: „Tak co, nemešlo? Ještě nějaké námitky vůči šumivým bublinkám?“

Rádoby silácky povídám: „Asi, kotě, zapomínáš, že teď mám i já tři pokusy.“

„Začni.“ Ruce dala v bok. Šplhal jsem z díry jako připitomělý krtek, který se dole snad už narodil. Ani v tom nejdivočejším snu mě doposud nenapadlo, že na tuto nádhernou holku vztáhnou ruku, i kdyby třeba v regulárním ringu. Facku, tu bych jí vlepil, možná. Ale toto?

„Do toho, srabe!“ řekla. „A zazpívej blues o bolesti.“

Dřeppl jsem si co žabák, odrazil se jako při letu na Měsíc, chvíli plachtily nad Evropskou unií a při dopadu bacil Joriku do temene, ale ohleduplně. „Hola,“ dodal jsem záměrně v žargonu komiksové postavy. „Teď poznáš, co umí skopové.“

Ženy disponují slabým a citlivým místem na temeni, které je vhodné spíš pro líbání, a Jorika nebyla výjimkou. Má rána ji přesto neohromila. Nahrbila se jako puma a suše konstatovala: „Já mlátím silněji, když tluču za barem plácačkou mouchy.“

Obrádně jsem se obrátil ke kamarádům: „Dal bych si skopové.“

„Nemáme.“ A Honza Schneider mě kousavě vyzval: „Lorenci, ty bačkoro! Nedostaneš-li Joriku do země, udělám to sám.“

Kasal se i jinak. Umíral jsem zatím úzkostí. A přece jsem přistoupil k Jorice, byť ostýchavě, a zvedl pěst. Baže jí dívčí ruka předešla. Zatmělo se mi před očima. Jako by nastal konec světa. Trčel jsem pojednou až na dně šachty a proti nebi viděl siluetu Joričiny hlavy, jak nakukuje do pekelných hlubin. „Hej, ty tam dole! Chyt se lana!“ řekla smírně.

Pár týdnů trvalo, než jsem se vykurýroval, ale už předtím jsem Honzovi z nemocnice zatelefonoval, že souboj na slunci neproběhl férově, protože to já byl na radě a Jorika mi nedala čas. Avšak světem otřískaný horolezec odsekl: „Jsi moc pomalý, Lorenci. Asi už vrůstáš do země. Ničím jsi neupoutal, ničím řádným ses ani nedopoval. Jorika ano.“

Zeptal jsem se: „A nestojíš, potvora, po tvém boku? I teď?“

„Ne, ale je tu.“ S ní to prý fackčí nejlépe.“

„A co dělá?“ ptám se.

„Neser mě. Jednoduše sedí u baru a klábosí s kamarádkou Evou. A pokud mě nešálí oči, obě popíjej Red Bull.“

Osvítil mě nápad. Zatelefonoval jsem Petru Kellnerovi. Sice ho nijak moc neznám, ale jednou jsem ho už porazil v závodě milionářů Diamond Race.

„Tě pic,“ povídá Kellner. „Chce snad česká Obec spisovatelů sponzorský dar?“

„Ne. Ani já.“

„Proč tedy opruzuješ?“

„Víš, Petře, jeden plzeňský klub se ocitl v úzkých.“

„Co to je za hnusnou putyku?“

„Horolezecká knajpa Rock ´n Wall. V Sadech 5. května.“

„Jo? A nevoláš z ozdravovny? Kdybys chtěl podpořit vydání románu nebo postavit sochu Egonu Bondymu, neřeknu ani kolečko, ale proč bych podporoval zdravý český horolezce? To jsou, hochu, chlapi, ti se neztratí. Víš, Lorenci, co ti řeknu? Ať podporují oni mě. Já jsem rock!“

„Ty seš rock? Petře! A co se mnou zajít na Red Bull?“

„A pravá příčina?“

„Hezký prostředí, příjemná barmanka...“

Sotva znatelně ožil. „Fajn. Čirou náhodou trávím zítra tři hodiny v Plzni. Stavím se. V tom Rock ´n Wallu. Ale to taky bude to jediné, co pro české Messnery během svého náhradního volna vykonám. Čus.“

Nazítří měla Jorika volno, ale byla přítomna a vyvalovala se u vyleštěného stolu u dveří. Zrovna otvírala další plechovku Red Bullu a zasmušile do sebe pakovala bublinky. „Mňam! A to kafe,“ broukla. Vtom se otevřely dveře a Petr Kellner vešel. V kravatě. Nebyl oholen a vlastně ani dobře naladěn, ale sotva spatřil Joriku, ožil. Mířil k dívce magnetizován.

„Zdravíčko, Kleopatro.“

„Tě bůh, povidlo.“

„Snad vás to, dámo, neurazí, ale rozhodl jsem se, že budu sedět u vašeho stolu.“

„Odpal, kuře. Vidím dost jiných prázdných stolů.“

„Jenže jsem Kellner, miliardář, a usednu, kam chci.“

„O. K. Jsem Jorika. Sedím, kde chci.“

„Uvidíme.“ Obrátil se na patě poněkud upjatě. „Uvidíme, co řekne maminka.“

Vložil do úst dva prsty. Hvízdal. Ze Sadů vstoupila zápasnice vysoká jako

Kolos Rhodský. Stanula nad Jorikou co jeřáb nad jeřabinou, měla malou rádiovku a přes prsa se té ženštině dmul rudý, bíle puntíkový svetr s ubohým nápisem „Putuju, Putin“.

„Nádo?“ optala se cizinka a salutovala Kellnerovi jako frajtr. Miliardář pozdrav opětoval. Ukázal na pohlednou barmanku: „Potřebuju vyhodit toto smetí na ulici, Klaudie. Rozumíš?“ Rozvážně odstoupil.

Obryně smrděla. Potem. Zato voněla bratrskou Rusí. Sklonila se k Jorice a břicho tučného ukazováku jí založila pod bradu. „Pojď blíž, kotě. Postav se, ať tě můžu vyrazit.“

„Ó? Chceš se prát?“ usmála se nenapodobitelně krásná Jorinda.

Klaudie ji chtěla udeřit do brady, ale dívka se zaklonila a rána šla Bohu do oken. Nato sličná barmanka líně vstala, sotva hnula paží a Kellnerova bodyguardka se vznesla jako ptáček. Jorika vzpažila a chytila kolos ze Rhodu jako matraci. „Pí, pí!“ vycházelo z matrony jako z vysílačky škemrající o pomoc.

„Mlč, bábo princmetálová,“ řekla Jorika. „Nádo Red Bull? Tak ten sis měla objednat předem. Poradím ti něco. Vsugeruj si, že tahle hospoda *nikdy nebyla*.“

Miliardář Petr Kellner sledoval ono divadélko v póze sloupu ulitého ze soli a ze rtů mu konsternovaně splynulo: „Počkejte! Co to děláte?“

Jorika se k němu obrátila: „Neříkal jste, že chcete vyhodit smetí na ulici?“ Pousmála se.

Rudl jako pivoňka. Na odchodu jí sice pohrozil, ale jen malíčkem: „Ještě o mně uslyšíte!“

„O. K. Jsem pokaždé připravena,“ opírala se ležérně o ruský zadek, který trčel z velké popelnice u baru.

A den poté? Přišla do klubu v té nejlepší náladě. U baru seděl Honza a zaujatě pročítal denní tisk. Tomu se podivila: „Nezačala v pásmu Gazy třetí světová válka?“

Zvedl oči a triviálně řekl: „Nazdar, slunce. Nezapadej.“

„Allahu akbar,“ zvedla Jorika pěst. „Až se stín dotkne kopí, rozsudek bude vyneseno... A teď vážně. Máme dost Red Bullu?“

„Naštěstí. Proč se ptáš?“

„V této části Unie člověk nesmí nikdy vystřízlivět, jak by řekl Bogan Hrabal.“

„Ale to se sakramentsky pleteš, Joriko, a patrně jsi dosud nečetla noviny.“

„Co nového? Kvočí Putin?“ Usedla s povzdechem. „Nesedí Obama?“
Podal jí denní tisk. Půvabné, jen mírně sešikmené Joričiny oči spočinuly na titulní straně. „I hrome!“ Palcové titulky hlásaly: Jeden milion dolarů tomu zápasníkovi, který porazí Joriku. A menším písmem tam stálo: Obrovskou odměnu vypsal Petr Kellner. Musí to být čestný boj.

„Co tomu říkáš, Jorindo?“ zeptal se Honza účastně. Zeptal se tak své nejmilejší barmanky.

Odušila: „Jen prašivý milion? Ten držgrešle!“

Pustila tisk na podlahu. Flegmaticky pohlédla k baru. Honza se diplomaticky zeptal: „Dáš si dnes Red Bull?“

„A ty se mnou?“

Koutkem oka vtom cosi zahlédla nad okrajem stolu v koutě. Nadskočila tam úlekem rádiovka.

„U měsíčního platu! Návštěvník!“ zahučela Jorika. „Honzáci? Nejsme už sami.“

Jako Kolos Rhodský se v koutě zdvihla naše stará známá ve slušivých puntících. Shýbla se pro čepici.

„Lepí ti, Klaudie?“ řekla Jorika. Začala ženu hypnotizovat. Vtom se za obryní otevřelo okno do Sadů a dovnitř se sápal něco jako Rocky Balboa.

„Vyhul!“ sykla Klaudie. „Já tu byla první.“

„Moment!“ založila si Jorika na prsou paže. „Pokud to nevíte, tohle je naše knajpa.“

„Jo? A co mi je do toho?“ odsekla Klaudie, zatímco Rocky se přehoupal přes parapet. „Neboj se, Joriko! Já jí ukážu!“ Ale direkt dámy ho odmetl do Sadů.

„Tomu říkám rána?“ slyšela Jorika jako ze snu a skoro mezi koleny spatřila pod stolem cosi jako Ramba. Ten se protáhl za Klaudií a řekl: „Tak ty chceš pobít Joriku?“

„Já tu byla první.“

„Promiňte, ale neuznávám poradníky.“

„A co tohle?“ svistla její pěst... a minula. Chvíli se pomyslně objímali, prásklo to a obě propletená těla se už válela pod oknem. „Ha! Tys tu byla první?“

„Jo! Řekla jsem to a pořád to říkám!“

Jorika a Honza konsternovaně usedli proti sobě. „To se divím,“ hlesla a záváhalo. „Všichni přišli, jen aby mě dostali.“ Sebrala noviny a při pohledu

na titulní stranu zahučela. „A jsme v kaši. Možná i někdo další zatouží po milionu. Do Prčic, hej! Co je s Red Bullem?“ Nato tiskem praštila místní mouchu. Honza se nehýbal. Už zdolal leckterou tisícovku, ale tato situace jej vyděsila. Hospoda zničehonic plná, stoly a lavice přetékaají hosty, i za závěsy se šklíbí divé tváře borců (hlava na hlavě) a všichni se natřásají kolem Joričiny židle, jen útočit se neodvažují. A superžena? Zadumaně usrkává Red Bull. Je pozdní večer, první máj.

A Kellner?

Ten sedí podmračeně ve své plzeňské kanceláři a na stole před ním leží vak s nápisem JEDEN MILION. Vtom někdo zaklepe.

„Dále.“

Vstupuji. Upřeně hledím na pytel. „A kruciš!“ řeknu pro změnu Rumcajsovým žargonem. „Moc pěkná hromádka dolarů.“

„Milion. Bude tvůj, pokud přepereš Joriku.“

Dlouho jsem se díval Petrovi do pomněnkových očí a poté jsem suše poznamenal: „Jo. Joriku znám. Třída. Stejně bych nikdy nevěřil, že tě až takhle zaháčkuje.“

„Inu, čupr holka!“ uhodil do talířků. „Lorenci! Nenajdu klid, dokud jí neukážeme, zač je toho loket.“

„A kdo je v Plzni pánem, vid'. Ale tady není Rusko. Uklidni se. Nejsi ani ve Varech.“

„Vím, Lorenci, vím.“ Posmutněl. „Boží mlýny ale melou. Vím, zákony platí pro každého. Kam se šineš?“

„Do Rock 'n Wallu.“

Tou dobou byl Rock 'n Wall pořád ještě nabitý výkvětem výtečníků, kteří by rádi miliónek, a Honza Schneider i čtyři narychlo sehnané servírky se díky tomu otáčeli jak šroubky. Měli plné ruce práce s obsluhou. A Jorika? A původkyně veškerého toho zájmu? Spočívala v pohodlném proutěném křesílku jako v centru mystické spirály energie a zůstávala objektem opatrného pokukování. A ležel před ní bílý ubrus a na něm i prostřený Plzeňský deník. Joriku hnětlo jedině to, že se veškeré zpravodajství už stávalo stereotypním. A stereotyp trýzní, jak už věděl Vladimír Páral. A přece Jorika pobaveně zamručela: „Výborně! Píší, že musí být čestně bojováno. Vše, co chci.“ Zničehonic vstala. „Čas na Red Bull,“ houkla.

Sotva to dořekla, početní kojoti se plavmo vrhli pod stoly. Aniž si Jorika podobných atletických výkonů všimla, hodila do sebe ten neslastnější

nápoj v galaxiích na západ a rázně vyšla do Sadů 5. května.

„Haló, Joriko! Jak se cítíš?“ Čekal jsem poněkud nepřístojně u mokrého kandelábru.

„Prima,“ odsekla a deset let mnou chystaná věta ji nerozhodila ani o nanometr.

„Prima?“ Pustil jsem se za sexy barmankou s nechutnou důvěrností, abych ji oplzle sledoval po vlastním asfaltovém chodníčku slávy. Anebo snad smůly?

„Ech! Joriko! Cítíš se prima? Ale vypadáš jako ten pytel s milionem dolarů, který už čeká na mě.“

„Co?“ obrátila se a já osudově zaváhal. Pak jsem olízl rty a dodal: „Neslouží ti sluch? Povídám, že mi připadáš jak pochoduující milion.“

Napila se čehosi. Prázdnou plechovku nonšalantně mrštila do vozovky. „To není ekologický,“ povídám.

„Chceš zápasit?“ odušila. „Srabe! Proč ne? Revolta, ta je vždy oprávněná. Neříkal to rudý Mao?“ Zvedla pěst. Svírala zmačkanou plechovku. S kadencí Krakatitu mě zasáhla do žaludku. Bolelo to, ale neomdlel jsem a chtěl tou kráskou revolučně smýknout proti zdi nejbližší banky. A nešlo to. Vymkla se mi co hladká kočka koček, ustoupila strategicky do pozadí, polkla doušek Bullu a... A bavila se. Dobře. Zatímco já se přihrbil.

Taky Jorika se přihrbila. „Velice promiň, ty macku,“ hlesla pojednou takřka přátelsky. „Ale nerozuměla jsem napoprvé.“

„Dobrá. Porozumíš teď!“ vystartoval jsem vstříc dámě vlastního srdce, abych ji z téhož srdce definitivně vymetl, anebo ji alespoň poctivě vykázal do příslušných kolejí. Aby si už nevyskakovala na pokolení mužů. A tu jsem zjistil, že plachtím a do žaludku mi proniká hotová smršť. Nesen ďábelskou nakládačkou jsem přerazil vznosný topol. Nekonečně dlouho se kácel přes silnici, zatímco brzdy kvílely. „Jo!“ mumlala Jorika. „Už ti rozumím.“

A Petr Kellner? Je důstojník i džentlmenem. Ten ruce na dámu nikdy nevztáhne. A vidíte, přesto se domníval, že Jorika dostane za vyučenou a uši. A přece spokojeně čekal ve svém kutlochu, zatímco od Strouhy praštělo stromoví.

Ha, pousmál se dokonce. Jorika to dostává! Vítěz si přichází pro peníze. „Vstupte!“

Stál jsem před miliardářem. Skoro nahý. V cárech. V potu, krvi, o berlích.

„Krinda pána,“ řekl Kellner. „Co se stalo?“

„Spíš co se stane,“ zhroutil jsem se a skončil, ale ještě před smrtí jsem ze sebe z posledních sil vychrlil: „Dej ten svůj prašivý milion Jorice.“

Vítr Lence Bradbury

Jorika mě roky svazovala. Ne doslova, žádná lana, ale pokud máte v oblíbě pár nějakých věcí anebo nějakých pár lidí anebo jednoho jedince, tak vás poutá, o tom žádná. Jste v pasti, není lehké se uvolnit a komunikovat s milovanou bytostí, jako by vám ani nebušilo srdce. A tu byla Jorika zastřena.

Kým? Uviděl jsem na vernisáži jinou dívku. Nejen uviděl, i potkal. „Udělal jste na mě dojem,“ řekl jsem jí dokonce. Jak rád bych ji také sám zaujal. „Škoda, že se neznáme.“ Mně bylo dokonce líto, že neznám i její mámu a její babičku a...

Ale na vernisáž jsem se vydal kvůli Jorice. Už nějaký čas v dotyčné galerii pracovala. Vydal jsem se tam ještě kvůli ní, ale je pravda, že mi začala poprvé po pěti letech připadat taková nějaká moc chlapecká a – zkrátka – přestala se mi líbit. Najednou. Ne že bych už Joriku nemiloval. Skutečně se ještě vyvíjela a měnila? Nevím. Ale pojednou jsem nechápal, co jsem na ní v letech 2010-2015 viděl. Koncem oné epochy mě navíc znovu požádala, abych jí nepsal. Chtěl jsem s ní komunikovat, i když mě nemilovala, takže mě to deprimovalo, ale také je fakt, že mě zdeptaného nikdy neviděla. Aby taky! Na to pozor. A samozřejmě, že mě nesledovala doma. Že mě nepozorovala o samotě. Ne. A vždy mě vídala sebejistého, jak jsem chtěl. Nebo takřka sebejistého. I před tou vernisáží v Galerii města Plzně jsem se vyspal, ještě vyšlapal na horském kole k hradu, sám sobě sugeroval, jak je svět fajn, a teprve tak jel do společnosti. Nechová se dost podobně i leckterý dandy? Snad. A v podstatě jsem dandy byl. Kdyby mě ve městě někdo vyfotografoval, nešlo by z mého snímku vyčíst skutečnost. Dobrý fotograf odhalí v lidské tváři pravdu, řekl někdo, ale já tomu nevěřím.

Ne, pravidelný návštěvník vernisáží nejsem, ale přišel jsem, viděl a zvítězil. Ne však výstava. V ten čtvrtek jsem stál před jejím otevřením na chodníku i s několika známými, kteří se dostavili z různých stran, a když se rozletěly dveře, uviděl jsem opět Joriku. Taky Jorika mě uviděla, ale naše oči se nesetkaly. Ne proto, že bych byl autista, ale proto, že jsem hrál roli muže k ní lhostejného a smířeného se situací. Už jsem se na ni znova nepodíval a to můj známý-kritik ji pozdravil. Já se ubíral za ním, jako by pro mě Jorika v pokladně galerie neexistovala. Tam vevnitř se sešlo dost lidí. Nemohl jsem si pomoci, ale hledal jsem očima hezké

ženy. Vše ostatní mě zajímalo méně. Všiml jsem si několika dívek a jedné nejmíc. Upoutala mě skoro jako kdysi Jorika, ale ještě jsem to nevěděl. Vedle mě stál kamarád Marek s fotoaparátem, a to jen díky tomu, že jsem mu vernisáž den předtím připomněl; ale bylo to složitější. Během Noci knihoven se prý někde povalovalo pár výtisků jedné mé starší knížky a on je sebral.

„Když tak mi je dáš na vernisáži,“ napsal jsem, ale to není pravda, že bych Marka nepozval i bez toho, a není to tak, že bych jej na tuto vernisáž neupozornil, kdyby nebyl fotograf. Ne. Když jsem ten e-mail Markovi odesílal, ani jsem nevzpomněl, že fotí. Báł jsem se jít sám.

Trochu jako starý mládenec přišel Marek s matkou, podal mi dva výtisky publikace Norman Bates kontra Fantomas, připojil výtisky jiné mé knížky. Tu jsem navrhl, aby mě zachytil s „krásnou neznámou“.

„Mohl bych se s váma vyfotografovat?“ zeptal jsem se směle přímočarým stylem Beranů. Kupodivu svolila. Vypadalo to, že má dobrou náladu. Magická kráska, říká se, ale vůbec mě neznala. Už si nevzpomínám na detaily, ale pravděpodobně mě Marek představil, jelikož jsme spolu náhle konverzovali všichni tři. O čem? Ačkoli šlo o vernisáž, tak o knížkách. Bezpochyby proto, že jsem čtyři knížky držel. Dvě jsem jí věnoval a byl to opět Marek, kdo navrhl, abych je podepsal. „Pro případ, že bys umřel, Lorenci,“ zasmál se. Tak jsem psal věnování a hlasitě je vymýšlel. „Jak ze se jmenujete?“ zeptal jsem se.

„Lenka.“

„A příjmením? Nebo... Na tom nezáleží.“

„Ne. Stačí Lence.“

„With love,“ připsal jsem. Přikreslil srdíčko. „Jako Havel.“ Znáte vy snad omšelejší nápad? Sotva. Ale moc jsem v galerii nepřemýšlel, to je to. Odvahy dost, rozumu prost. Choval jsem se nadneseně jako herec, ale nadnesenost jsem nehrál! Já byl i sebou. Sice po noční, ale vyspalý. A říkám si: kdybych tam dorazil z fabriky, tak bych nikdy nenastolil podobný odstup. Dandyho. Říkám si to, ale možná se pletu. Léta jsem totiž v jedné továrničce pracoval, nevzpomínám na to zle a někdy jsem se tehdy dokonce cítil jako znovuzrozený. Když padla. Ale nechci přehánět. Jedna z knížek, které Marek přinesl, se jmenovala: Američan zemře v Brdech, a navzdory titulu byla proamerická. Na obálce sedí u lesa dva milenci pod fiktivní vojenskou základnou. Pokaždé, když jsem jakékoli ženě

dával výtisk této sbírky, jel jsem prstem po tom barvotiskovém obrázku a prý: „Vy, váš kluk, radar.“ Ani Lenka se nestala výjimkou. Spontánně jsem připsal „Američan, ale ne Bradbury“. V tu středu totiž Ray Bradbury v Kalifornii zemřel.

„Mám Bradburyho ráda,“ řekla (a kdo by neměl).

„A kdo ne?“

„Objevila jsem ho díky povídce Vítr.“ Dívala se na mě chvíli jako na svatý obrázek a byla tak vážná, tak mladá a tak plná iluzí... Já povídku Vítr znal a nelze popřít, že mě svého času (Lenka ještě nebyla na světě) zaujala. Ale to všichni jsme Vítr četli a to, že je i fantaskní, je samo sebou druhořadé, protože jde hlavně o příběh samoty. Vystupují tu muž, jeho žena, telefon a ještě jeden vzdálený muž, kterého si nakonec odnese titulní hrdina povídky. Vítr. A to do pekel? Do nebe? Nevíme. Mistrný příběh. „V knize Kaleidoskop,“ dodala.

„Vím.“ Vzpomínal jsem. „O tom telefonu.“ Pokud mi dosud imponovala krásou, zaujala teď i Větretem.

„Udělala jste na mě dojem. Kdyby mi nebylo teprve šestnáct, tak po vás vyjedu.“ Slyšela to Jorika? Nevím, ale náhodou jsme stáli (Marek, Lenka, já) u dřevěné přepážky, za kterou seděla. Vy si samozřejmě myslíte, že jsme s Markem vmanipulovali Lenku na to místo, ale omyl: zaujala mě tak moc, až jsem na Joriku zapomněl. Úplně. Ale Jorika na mě nezapomněla a slyšela mě snad flirtovat. S mladší i hezčí dívkou. Najednou se Jorika objevila a slušelo jí to. Přece jen. Minula nás a věnovala mi pohled. Odstavec o rozsáhlém obsahu toho pohledu pominu. „Já vám pošlu i lepší knížky. Najdete mě na Facebooku,“ povídám. Neměl jsem navštívenky. Léta. Ten zatrolený Mark Zuckerberg! Jeho ďábelský vynález vizitkám konkuruje. Ale co? Lenka zná mé jméno z knižních obálek; pokud bude chtít, stačí kliknout. „Já už půjdu,“ řekla nakonec a já naopak zůstal ještě hodinu, usrkáváje víno. Skleničku jsem předtím nesl i Lence. „Já nepiju.“ Odmltla i Markova matka, tak víno skončilo u něj. Proč jsem Lenku Bradbury nedoprovodil aspoň před galerii? Nebo přes náměstí? K tramvaji? Kamkoli? Snad proto ne, že jsem si vzpomněl na Joriku, co bude u dveří? Nechala si, jak jsem zaslechl, také poslat pro skleničku bílého. Nevím, proč jsem s Lenkou nešel, ale nejspíš to byla ubohá zbabělost. Nemohl jsem vědět, zda by doprovod neodmltla nebo jí nebyl nepřijemný. Mohla být i o třicet let mladší než já.

Stál jsem v galerii a náhle myslel na kořata doma. Jedna věc se u nich opakuje. Nastane ráno, kdy si matka vyšlápne do zahrad. Chytí myš a nese ji kořátku, které se zahryzne do ještě živého tělíčka a mručí. Vraždí, ač je roztomilé, a stačí, já tomu věřím, tato jediná ukázka, aby navždy pochopilo, co má lovit a žrát. Instinkt.

Toho podvečera jsem také uvěřil, že se mi Lenka Bradbury ozve. Já to dokonce bral jako samozřejmost. Také instinkt? Jenže zatímco na vernisáži jsem cítil sebevědomí, s každým dalším dnem ve mně rostlo zoufalství té myši. To, co mě zakusovalo, ale nebyla Lenka Bradbury. Byl to vítr. Van nezájmu, a já jsem pochopil, že mě Lenka Bradbury jediným rázem unesla a stejným mě neunesla. Zdálo se mi, že je miluji. V románu bych ji v dalších dnech nebo týdnech vypátral a snad bychom se nakonec i vzali, ale život nebývá román. Když jsem se vrátil domů, našel jsem nicméně na internetu fotky. I mamince jsem je předvedl, což jindy nedělám. Řekla: „Ta ale je hezká. Kdo to je? Přepošli to synovi, ať tě vidí s hezkou holkou.“ Udělal jsem to. Syn navštěvoval gymnázium až v Budějovicích, kde bydlil po smrti své matky u jejích rodičů, a stýskalo se mi, to nepochybně, i když jsem to potlačoval, a dokonce vzpomínám, jak jsem (ještě v té neskutečné přítomnosti Lenky Bradbury) pojednou řekl:

„A teď vážně.“

Zvedla obočí.

„Šestnáct mi není, ale mám syna, tomu šestnáct je a je i daleko sympatičtější než já.“

„To je na mě už moc mladej,“ zasmála se jako vítr a zvláštní, že zrovna Vítr ji zaujal, i mně přece Bradburyho objevil. Ne sice poprvé (jako jí), v jedné z rovin ale ano.

„Je o něm i klip. Víte to?“ vzpomněl jsem si. „Jmenuje se Miluji tě, Bradbury. Ne. Fuck You, Bradbury. Ne...“ Že bych přesmoc pil?

Nebo jsem předtím neprozřetelně spolkl prášek proti úzkosti? Tak či tak zmizela jako vítr a písnička interpretovaná docela jinou dívkou se správně jmenuje Fuck Me, Ray Bradbury. Na YouTube bývá nepřístupná. A Marek? „Vlastně fotíš modelky, vid’“, prozradil jsem. „I když, Marku, ty umíš udělat modelku z každé.“ I začala o tom s ním hovořit a pozoroval jsem je, aniž bych žáril. Zvláštně po mně hodila okem, ale pak se neozvala ani jemu. Vytvořil ze mě a z Lenky skrytou galerii na Rajčeti, ale větší dojem než Vítr jsem na ni asi neudělal. O čem jsme se vůbec bavili

v galerii celý ten čas? Začal jsem i o nejnovějším filmu, na kterém jsem zrovna předtím byl právě se synem, a pokračoval o snímcích chystaných, jako byl Jurský svět. Určitě to působilo dětinsky. Určitě. A věděl jsem to. „Do kina nechodím,“ řekla.

I kritik Vladimír Gardavský se k nám přidružil a někdejší ředitel galerie Václav Malina a malíř Josef Mištera, jehož to byla vernisáž, byl Lenkou Bradbury krajně zaujat, ale odešla a už jen vzpomínám, jak jsem jí řekl: „Pro vás tohle setkání nic neznamena, ale já bych teď o vás dokázal psát roky. Nebo to není tak, Marku? Vladimíre!“ Horlivě přikyvovali. O Jorice jsem skutečně psal roky a vydal celé knihy. Ale jsem o pět let starší.

A zda Lenka Bradbury opravdu zastřela Joriku? Bezesporu. Chudák Jorika! Sesula se na nižší level, takže mě jako láska už bývalá nsvazovala. Jako ještě v poledne. Ta fixace se rozpustila. Konečně. Byla pryč. Ať hezká či ne. A dokonce jsem si říkal, že bych nyní s Jorikou uměl konečně uvolněně komunikovat, kdyby o to ovšem stála. A Josef Mištera? Ten si možná zase říkal, že je mé flirtování s Lenkou jen rafinovanou habaďúrou právě na Joriku (sedící za stěnou), ale to se pletl. I sama Jorika ostatně poznala, že to tak není (a ženské mají čidla), a konverzace s Lenkou by přece byla při habaďúře přemrštěnější, zatímco takhle plynula. Jak boží potok. Snad i proto jsem byl i trapně bohorovný? Nevím, ale vím, že to byla chyba. A proč přecházím z extrému do extrému? Ode zdi ke zdi? Uvnitř a doma sklíčen, zevně a venku dandy? Je vše naruby? Bývá vše jinak? Ano, ale ve filmu z multikina bych Lenku vypátral. Zatímco život skutečně není román.

I když je možné, že se Ray Bradbury tehdy na moment vrátil z Marsu do Lenky, když ho má jako já tak ráda. Ale kdo nemá? A jen s tím nevystačím. Dokonce ani při psaní povídek ne. Leda bych si je vymýšlel.

Procházka s Jorikou

Nejpravdivější z klubka příběhů s Ivanou je ten o pohádkovém putování podle Vydry. Stalo se to před mnoha lety a ve vzpomínkách se tedy vracím do časů, kdy jsme ještě byli mladí a žili víc láskou. I tak mi to ale trvalo, než se Ivana nechala přemluvit a než svolila. “Půjdem proti proudu?” ptala se. “Ne, po proudu. Tam na konci jsem ještě nikdy nebyl.”

Přezuli jsme se. Už na soutoku Roklanského a Modravského potoka, kde Vydra vzniká, a šli. Zahrada světa voněla. Stébla se pod námi ohýbala a kamenná moře se táhla vzhůru nad řeku. I její hukot šlapal s námi. Řítí se v kaskádách a vždy, když najde tůň, hned ji roztočí. Víry. A vysoko nad vámi se tyčí viklany. Tím údolím se prodíráte jako mravenci. Vzal jsem Ivanu za ruku a měl pocit, že si vyměňujeme energie. Nebyl to jen pocit. Říční vodu jsme nepili, ale vydří energii ano. A pak na duše zaklepal strach, vybavili se Lesojani z Antiglu a mluvil jsem o nich. Ona ale pohodila hlavou: “Už se celá klepu!” “Ale budou volat jména, až zkameníme,” povídám. A taky už začali. “Zuzano!” A jak tichounce! “Matěji!” Už hlasitěji. “Filipe, Žaneto...” Co dělat? Nešlo než běžet! Bojovali jsme ve dvou o úsek mezi Antiglem a Turnerovou chatou, naše prsty se vzájemně promotaly a možná šlo o úprk před realitou.

“Ivano!” Zkameněla! Na špičce levé nohy! Stala se tak žulovou baletkou. Na věky věků? Snad. A s ní tu zůstanou i jiné viklany. Baba, Panna a Mnich... Ivaninu sochu budou omývat peřeje.

Naštěstí jsem Ivanino jméno včas vyslovil pozpátku a Ivana ožila. “Ruku!” Uchopil jsem ji za prsty a zase jsme letěli, zase naše jména zněla a křičel svět a šlo zkamenět navždy a proti kouzlo funguje jen jednou... Mihli jsme se okolo Turnerovy boudy a Lesojani dál volali a my pádili po proudu a sice zakopla o skalní hrnec, jak se tomu říká, ale pomohl jsem jí. Vstala. A nebe vlálo modrou, Zhůřský potok bublal a my zadýchaně stanuli v kraji snovačů. A každý další úsek života a cesty skýtal i další nebezpečí, to jsme taky věděli.

Najednou už nemohla a já ji nesl krajem botoparežů, až to už dál nešlo. Usedli jsme. „Víš, co se mi zdálo?” ptala se. “Ne.” “Uložils mě do vřesu, staral ses o mne, narodila se nám holčička a na voru jsme odpluli Otavou.” “Ale je to k Otavě ještě kus!” “Stejně půjdem.”

Zatím si ale zkoušela botoparežy. Byla to jakási léčba. Ve většině botoparežů

vypadala Ivana komicky, ale nevdalo to. A kdyby tam stáli malíři, směli by se. Obouval jsem ji, když tu... „Au!” Píchl se. A já sňal ten botopařez a v chodidle našel gorgotr. Nahoře zase z nohy skoro vystupovala namodralá žilka. Copak o to, gorgotr jsme pohřbili mezi vodou omývané oblásky, ale žilku ne. Ianu jsem uložil do trávy, ulehl po jejím boku a... Gorgotry vypíjejí veškeré naděje, už prvním Šumavanům to dělaly.

Procitl jsem a přiložil k žilce dlaň a zůstali jsme tak hodiny. Zatím se zatmělo a Vydry se ještě sice šikmo dotýkaly sloupce slunce a voda jiskřila, ale nad Roklanem hřmělo. Široko daleko se tyčily vznosné smrky a na stezce spočíval mrtvý slepýš. I děti rády vytvářejí hrobečky s kříži. My se pokusili o totéž. Ne, nikdy nezapomenu na Ivaniny oči, když pak nad tím rovem dlouho seděla a když se koruny borovic zmítaly a Vydra mluvila plna deště. Až u Čeňkovy Pily potká Křemelnou a bude Otavou. Dojdeme?

Uviděl jsem chýši. Tam uvnitř na slámě čekala Ivanina nahá dvojnice. Jak to? Pozdravila jejím hlasem! „Jmenuji se Ivana. Ji nech... A proč chceš dál podle vody? V ústí nic nečeká a já jsem ta pravá.“

„Ne!” A hodil jsem na Ivanu rozhořčeně slámu a chtěl ven z toho chlíva, ale síly mě opustily a jemný cit k Ivaně se stal chtičem. A ta druhá... Paradoxně se právě oblékala, natahovala si dokonce punčochy a ujistila mě: „Ivana *není* svět.”

Poklekl jsem, hladil zmateně tu věrnou kopii... „Líbí se ti mé...?” ptala se všelijak. A já hledal tu žilku, jakých je i celé dno Vydry plné, ale marně. „Jsi snad bez kazů?” ptám se. A co bylo ještě u Modravského potoka něhou, se cestou změnilo v divokou řeku. Snad že jsme šli s Ivanou bez průvodce a sami? Nevím. A s tou druhou... s Ivanou... jsme teď leželi přitisknutí k sobě a kdesi zvonilo poledne, ale možná tak jenom vybuchovaly hromy. Vzpamatovaly mě. Vyběhl jsem do deště, klopytal, ale Ivanu jsem už nikdy nenašel. Se sklopenou tváří jsem se vracel jedličím, chtěl Ivanu vyvést na slunce, ale byla snad v chýši přirostlá. Jako ve snu jsme pak přece šli na Pilu, ale já stále myslel na Ivanu a vyslovoval různá jména. I její. Došli jsme ke studni a okolo ní i k pětibokému kameni, ale ani tam Ivana nečekala a já tápal a snil a... Zvednu kámen? Už se stalo!

Ivana se zasmála, jemně do mne strčila, já se zapotácel, pohlédl mezi kořeny a pod tím kamenem leželo celé mé srdce.

Předčítání dočasně nevidomé Jorice

Probudil jsem se o půlnoci s pocitem, že mi něco hladí hřbet ruky. Pavouk? Jorika? Anebo to bezděky dělám sám? Vtom nocí zapípalo kuřátko. Ale ne. Mobil.

Lorenci, jsi v Plzenci? Četl jsem textovou zprávu. Tady v Úlicích se nám přihodilo něco nepříjemného, bohužel. Jorika dočasně oslepla! Nevidí. Tápe. A je jako ta květinářka z jednoho Chaplinova filmu, ale je to ještě horší. Dlouhodobě zůstává upoutána na lůžko. Takže pokud nejsi slepý taky a pokud bys Jorindu zatoužil uvidět, i když ona sama tě naprosto neuvidí, navštiv nás.

A podpis pod textovou zprávou? Kate. Ale ne Kate, vévodkyně z Cambridge, nýbrž starší Joričina sestra. Co dělat? Sebral se – a jel. Ale sbalil jsem předtím uzlík buchet a pěti, šesti knížek, než jsem zazvonil u domku potaženého vinnou révou. „Kate?“ oslovil jsem ve dveřích hnědookou dívku.

„Ahoj, Lorenci. Pojď za mnou do ložnice.“

Tam ležela Jorika pod pokrývkou, ale hlavu měla podepřenou. Když jsem ji spatřil, vzpomněl jsem si na Čapkovu princeznu Solimánskou. A jak ji léčili. Jenže Jorika nebyla nemocná. Byla slepá. A hořkovala a prosila: „Nejsou tu pavouci? Chci víc vína. Nic nevidím.“

„Ahoj!“ povídám.

„To jsi ty, Lorenci?“ poznala letitého ctitele po hlase. „No, tys tu scházel.“

„Jsem tu i služebně.“

„Jak to?“

„Pracuju jako předčitatelka.“

„Tak o to nestojím.“

„Takže nechceš předčítat? Mám tu pár hloupostí...“

„No, naštěstí existuje i fůra chytrých knížek načtených velmi dobrými herci,“ odsekla Jorika.

„Mohu ti ale přečíst o popravě mylady Winterové na odvráceném břehu řeky Lys.“ navrhl jsem. „Anebo kousek scénáře Světla velkoměsta, když ten film nemůžeš vidět. Mám tu i neznámou detektivku se slepým Maxem Carradosem a známý románek *Mrtvé oči Londýna*. Anebo...“

„Anebo co?“

„Anebo chceš *Jirku, postrach rodiny*?“

„Jirku!“

Asi to vybrala namátkou, a aby měla pokoj, ale já to vzal vážně. Odhodil jsem veškerou ostatní literaturu jako slámu a zůstala jen ta brožovaná publikace se žlutým přebalem a ilustrovaná Jaroslavem Malákem. Než jsem začal předčítat, zeptal jsem se: „Propána, a co se ti vůbec stalo?“

„Není to prý navždycky, ale jsem slepá.“

„To jsi byla i předtím, když jsi nechtěla vidět, jak tě mám rád,“ pravil jsem nepřístupně a vyčítavě.

„Ale já to dobře viděla, pleteš se. Jako obvykle. Záleží teď na tom?“

„A na čem? Obávám se, že určitě dost záleží na tom, jak je kdo starý a jak vypadá. Ne?“

„Chodí to tak, Lorenci, ale jsem slepá a víš co? Čti!“

„Ale co Katka?“

„A co je se mnou?“ zeptala se starší sestra, která nás celou dobu upřeně pozorovala.

„Taky čteš sestře?“ zeptal jsem se jí.

„No, někdy ano, ale mám i prince Williama a dceru, takže čtu někdy dceři a Jorice dohromady. Jenže malá hned odběhne a moc toho nenačteme. Předčítání ostatně není všechno.“

„Není,“ souhlasil jsem.

„Není, a ty jsi, Lorenci, udělal tu kardinální chybu, že jsi sem vůbec přijel,“ uslyšel jsem pojednou Joriku. „A tak se nevykrucuj – a koukej předčítat.“ Stál jsem před jejím lůžkem a bezděky si vybavil povídku *Muž, který měl rád Dickense*. Dopadnu snad, jako její zdeptaný hrdina? Bylo mi to fuk. Úplně namátkou jsem otevřel žlutou knížku (asi tak jako bibli) a začal:

„Jedenáctiletý Jirka Brown, přestrojený za lupiče a vybavený sadou indiánských šípů, vstoupil o půlnoci do ložnice své sousedky slečny Montaguové s namířenou špuntovkou – a přivodil této anglické dámě srdeční zástavu, tedy skoro. Jak tam seděla v křesle, zdvihla ruce a jen sténala: *Nestřilejte! Prosím, nechte mě dýchat. Jsem chudá, bezbranná žena!*

A Jirka? Klidil se domů. Jemu to stačilo. A slečně? Incident ráno líčila, ale nemířil už na ni špuntovkou malý Jirka, nýbrž tři dospělí bandité. Ve škraboškách. *No, a já vykřikla: Palte, nechutní zbabělci!* A když slečna onu vzrušující historku vykládala odpoledne již potřetí v kávové společnosti a panu vikáři, stálo proti ní šest banditů a ona odhodlaně zpívala britskou hymnu *God save the King*.“

Skončil jsem s předčítáním. Vzhlédl. Jorika spala.

„Tak to by pro dnešek stačilo,“ vzala mě Katka za ruku. „Sluho, propouštím tě. Nejsi lepší než rozhlas, ale jsi hodný. Že ses ukázal. Předčitatelka nebyla na škodu.“ A pustila mé prsty.

„Ale žije vás tu přece plno,“ namítl jsem. „I vaše máma. A tvůj přítel. Sousedi. A konečně, a zaváhal jsem. „Nemá snad Jorika kluka?“

„Momentálně nemá, a to máš tedy štěstí.“ zavrtěla Kateřina pochmurně hlavou. „Nikdo jiný, snad s výjimkou plzeňské herečky Kateřiny Vinické, navíc nepředčítá tak poutavě jako ty, a co hlavního, nikdo neumí trefněji vybírat, co se má číst.“ Zavřela oči. „Mimochodem, máš rád Dickense?“

„Kdo by neměl?“

„A co třeba *Příběh dvou měst*?“

„*Příběh dvou měst*? To byl samo sebou bestseller,“ povídám, „ale je mnohokrát zfilmován.“

„To vadí?“ Mé a Katčiny oči spočinuly na slepé Jorice. A pak? Políbil jsem zničehonic princeznu Kate a zeptal se: „Nejsme takhle náhodou v romantickém příběhu?“ Vymanila se mi? Ani už nevím.

„V romantickém příběhu? Já bych ani neřekla!“ zchladil mě každopádně Joričin hlas. „A vůbec, neměl bys pokračovat ve čtení o Jiřím. Lorenci! Jsem jedno ucho.“

Otočili jsme se s Kateřinou – a spatřili její doširoka otevřené zraky. Jako by se Jorika dívala.

„Proč vlastně nevidíš?“ zeptal jsem se.

„Co já vím! Kvůli stresu?“ optala se stejně tupě jako zajaté zvíře. „Řeknu ti o tom. Přes prázdniny jsem tři měsíce pracovala jako barmanka na řeckém ostrově Rhodos, kam jsme museli na praxi v rámci studia.“

„Ale to já vím.“

„No! Právě. A ty jsi tam najednou, nečekaně dorazil trajektem. Do Údolí motýlů.“

„Ale přece jsi mě tenkrát vzala na milost, ne?“

„Nevzala. Pleteš se, Lorenci. A právě od té chvíle nevidím.“ Oslepla údajně ze šoku a skutečně nikoli následkem nepřiměřeného pracovního vytížení za barem. „I když nutno dodat, že šlo o souběh více příčin,“ uvedla Jorika věci na pravou míru. „Tím, že ses na Rhodu vyklubal, jsi mě ale jednoduše dorazil. Takže jsem teď slepá jako patrona a tím pádem i bezmocná, všem na obtíž, i když to nedávají najevo, a odkázaná tady na hodnou sestru.“

„A co vlastně pořád děláš?“ zeptal jsem se krajně netaktně, jak mívám ve zvyku, a nešlo to vrátit.

„Co dělá slepec?“ odpověděla Jorika otázkou. „Rozhodně se zbytečně neučím žádné cizí jazyky. Poslouchám písničky, většinou. Z rádia. Z nosičů. Na co čekáš, ty dřevo? Čti mi. Čti mi o Jirkovi.“

Vtom se mi teprve vybavilo, že byla tvůrkyně jedenáctiletého Jirky Richmal Cromptonová, těžce nemocná. „A myslím, že snad ochrnutá,“ řekl jsem.

„Ochrnutá, ale ne slepá. Copak byla slepá?“ rozvřískala se Jorika – a představila si najednou v celé hrůze onu půlnoční událost se špuntovkou, jenže zbraň jsem třímal já. A ta představa jí způsobila takový šok, až prohlédla a najednou nebyla slepá jako patrona, a jak si mi do Starého Plzence doneslo, s někým teď i chodí. Se mnou ne, ale zase tak mi to možná nevadí. Vynechal jsem totiž v tomto příběhu jeden podstatný detail a hned řeknu který. Než jsme se s Jorikou dopracovali k Jirkovi a té klíčové scéně šoku, přečetli jsme toho už moc, protože jsem ji na chvíli navštěvoval skoro každý večer po dobu asi sedmi let. A skutečně mě to bavilo – a skutečně jsem tu dívku z Úlic absolutně miloval. A předcítání mohlo i pokračovat, kdybych nepřehnal onen šok, a tak mi dnes už světla Joričiných očí nepatří. Leda světla velkoměsta zůstala. Grr! Ten prokletý Jirka!

Lehce po smrti – lekce po smrti

Už to tak bude. Jsem nekňuba. Já jsem asi nekňubou, anžto jinak bych se přece nezabil. Otevřel jsem po onom nárazu oči a co nevidím? Jsou mi zase čtyři roky, má babička mě vede naší ulicí, potkáváme tříkolku s Jakubem a vedle se usmívá nějaká paní. Ne nějaká. Kubova máma. Má zajímavé boty. Pracuje prý jako účetní, ale to ještě nechápu. Zem barví dubnové sluníčko, nový kamarád mě den poté učí kotrmelce na zábradlí před zeleninou a další den zdít. Tam u kaluže. Ta čvachtá na dvoře jejich statku a my si svorně budujeme malý domek vedle nějakých odhozených bot a střevíců. Budujeme a budujeme, i když maltu, tu si takřka vymýšlíme. A Jakubův táta? Náhle stojí co věž nad námi. A prý: „Dolů s tím!“ Musili jsme chaloupku zbourat.

Mé dětství se ale přetavilo po setkání s Jakubem v něco lepšího a trvalo to týdny, ba měsíce. Pak se odstěhoval a vracíval se jenom na prázdniny. Jednou zase cinkl pod oknem. Uviděl jsem ho na kole. Hodinu nato jsme stoupali k Radyni, což je hrad, ale radši bych si četl. Proč? Vyvíjel jsem se bez Jakuba jinak a *vejšlap* mi neseděl. Měl vycepovanější tělo a... A přece jsem si pořád pamatoval naše společné cachtání v zahradní vaně, když nám bylo pět. „Bouře na moři! Piráti!!“

Když se odstěhoval z Plzně do Loun, přihlásili mě do školky, kde jsem neměl rád paní Portovou. Proč? Párkrát mě násilím krmila a mně se navíc po obědě nechtělo usínat.

„Tak tohle je ona. Porta. Tady ji máš!“ pravila nazítří máma, i cílili jsme střelami z kostek na mosaznou paličku razítka, kterou zasadila do prázdné patrony. Zničili jsme tu dámu. Tak mě máma vychovávala. Už jsem do školky nemusel.

„Epesní film!“ vrátil se Jakub příští léto. „Tý jo, to musíš vidět. Dva kamarádi maj bugynu!“ A když se rozzlobili, byli zlí. To byli, avšak uměli aspoň pořádně řídit a přátelství mezi mnou a Jakubem se rozplývalo ne zeměpisnou dálkou, nýbrž mou vinou; asi jako mě jinou mou vinou jednou smete i „ten kamión“.

Ale žijeme víckrát. Žijeme vícekrát a zase s babičkou hrabu trávu pod našimi okny, ráno co ráno vystřelím z domečku a vracím se určen. Lamentuje, ale já jsem v duchu kapitán Kloss, střílím pusou, skáču jako Pérák, vybíhám na vršiček potažený heřmánkem před naším stavením

a pod paprsky sluníčka se cítím být děravěn střelami. To abych mohl padat a válet sudy. A plány oněch imaginárních bojů? Košatí jenom v mé fantazii. Ale kdyby se Jakub neodstěhoval, byl bych jiný. Určitě. A možná bych žil teprve poprvé. Ale on je pryč a já jsem tak nějak LEHCE po smrti. A můj předchozí život? Byla to přece opět jen pokusná LEKCE. Jistě ale ne úplně plonková. Objevil jsem tam uvnitř sebe schopnost zaujmout spolužáky vyprávěním, i chodili ke mně o přestávkách poslouchat. Prášil jsem, pábil i cestou ze školy. Ale tady, tady v dalším životě? Tentokrát chodím do třídy s Jakubem a on mi radí, neboť zde nedisponuji pražádnou fantazií. Nevyvinula se. Proč? Její pramen zůstal v předešlém žití. Propána, vážně je tam! – A navíc už ani nevím, o čem byly ony nablblé historky. Zato nyní zvládám fotbal. Kopu, už neklábosím. A Kuba? Přihrává mi – a Marek Havlas zrovna tak. Jen Eda na střídačce sní. Proč? On má mou někdejší roli. Jednou mi zkusil vyprávět, ale to mě nebaví. A přece to tehdy bylo jinak. Kdysi jsem já sám vyžadoval posluchače a oni si našli čas! To až dospěli ho často nenajdou. Taky sní, ale... *Prásk!*

To ohromné auto s cisternou mě – zatraceně – drtí zas. Jako ve Spielbergově filmu. Hu. A jsem opět po smrti. A to, co jsem před ní prodělal, jistě bylo velkolepé, ale můj pravý život to stále ještě nebyl, protože doopravdy žiji až tady. A sláva, ani zde se Kuba neodstěhoval. A ani zde přehnaně nečtu Stevensonova, ba slyším-li slovo kultura, hmátnu občas žertem snad po revolveru. Neb kultura je plíseň. Sport ne. A už navštěvuji střední školu a hned po vyučování čekám na rohu bloku na Jakuba.

„Ahoj!“

Dnes ale není sám. Přišel s nějakou dívkou. Je hezká; jsem zaskočen.

„To je Jorika, Lorenci. My se potkali na plovárně. Koukám na ně jako tele na nová vrata a mám pocit, že také v tomhle životě budu muset začít snít. Přece jen. Odkdy? Odteď. Jenže jak, když jsem to dosud nepotřeboval a umění snít zanedbal? Když jsem spolužákům nic nevyprávěl? Zde mi chybí ten talent žvanit, anžto rovněž v tomhle žití bezbřeze pábí Eda Babka. A já? Čtám. Celou noc jsem se protrápil. A druhý den?“

„Lorenci, jak to, že neumíš řídit?“ ozval se Jakub z mého telefonu.

Zaváhal jsem. „Já... Víš... Já nechci, aby mě rozšmelcoval kamión, ty Kubo.“

Rozšmelcoval jako sardinku. Ale pravdou bylo, že jsem se autoškole vyhnul následkem do podvědomí prosakující vzpomínky na explozi ve finále

předchozího života.

„Bez řidičáku ale nenajdeš práci,“ řekl Jakub Pašek. Nato zaváhal. „A my tě vozit nebudeme.“

„Vy?“

„No... Já a Jorika.“

„Ale já... Ty vole, já asi nemám na řízení talent. Víš, kde je? Zůstal v minulém životě. Jakube, já mám fobii a ne Fábii. Mezi mnou a volantem se pne Zeď Johna Lennona.“

„Nebo zeď nářků?“

„Umřu.“

Ale toho dubnového večera jsem přesto na Jakubův pokyn usedl do sedadla smrti v jejich audině, zatímco Jorika se uvelebila za námi. Měla docela hezké střevíce. Její partner sešlápl plyn a my po chvíli stanuli na jakémsi jako by chladném prostranství hned za naším městečkem. Tady ale bylo místa. Ne, ani slepec Lavička by zde nenaboural. Plocha ploch. Vyměnili jsme si s Jakubem sedadla.

Mhouřil oči, váhal a povídá. „Ale považ, tohle už není má dětská tříkolka, jak jsme se tenkrát potkali u mlýna. Takže bacha. Bacha. A přidej pěkně plyn a pouštěj spojku. Ne tolik.“

Poprvé ZA ŽIVOTY na mě křičel!

„Pouštěj spojku!“ Až vyprskl. Řval, ale i se smál. „Spojku dolů a dej dvojku.“

„Ty mi dávaš.“

„Hovno. Plyn si pusť, když řadiš, a spojku. Ale celou!“ rozkřičel se. Jorika se ho však dotkla, takže zvládněl.

„Lorenci,“ řekl mi tiše. „Teď pustíš plyn a sešlápaneš spojku... Co je? Pusť ten plyn! Sešlápní. Trojku! Dobrý.“

Auto trhavě jelo a Kuba kázal jako moderní Želivský v kapli. „Plyn. Ale pomalu. Plyn – a úplně si pusť spojku. Nezrychluj, až ti řeknu. Sešlápaneš spojku, jo? A brzdu... A to znamená, že to uděláš teď hned. Sešlápní, ale pomalu. Ty jsi čur...“

Auto stálo.

„To ty jsi ocas,“ ujelo mi v tomto praktičtějším životě.

„Tak to je konec!“ mumlala Jorika. Ale Jakub mě bouchl. Zavelel: „Teď se otočíš!“

I Jorika se mě však dotkla a broukla: „To musíš pomalu. Všecko musíš

pomalů. Takhle nám zničíš auto.“

„Nezničí!“ vyjel na ni a já vyprskl. Potlačoval jsem hysterii či řehot?

„Kretén!“ ohlédl se Kuba ke své dívce. To už jsme se blížili k frekventované silnici. „Netlem se jako debil!“ poprosil mě.

„To ty ses zkouřil!“ V tomto žití jsem totiž nebyl snílek.

„Řad!“ řval Kuba. „Jo! Jo! Je to tam.“

A já: Já si vážně počínal s přehledem. „Už to umím?“

„Prd. Jedničku.“

Stále jsem se zalykal smíchem.

„Já ho zabiju,“ konstatovala Jorika.

Jakýmsi mírotvorným obloukem jsme se vraceli a nabádala mě: „Musíš se, pitomečku, otočit pomalu. Poma... Pomaluj si svůj vůz!“

Jako by krotili nezvedené dítě, které ale s Jorikou v reálu tohoto života zatím nepočali.

„Tak. A teď plyn! Dvacet tisíc otáček!“ křikl, zatímco ona se modlila. A on:

„Otáčeť napravo! Plnej. Víc! Plyn. Můžeš!“

„Neboť se!“ dodala. Ale také řekla: „Pomalů!“

„Rovnej volant!“ řval. „Není to motokára, Markomane. Pusť ten plyn! Sešlápní spojku.“

„Pouštím. Šlapu.“

Udržoval si autoritu – a prý: „Na zem, tu spojku, až na zem. A plyn! Tak! Ták! Vidiš to! Super! Ale pouštěj spojku úplně. – Pusť – spojku – úplně. – Dobrý. – Ale jeď. Jeď! Jo. A můžeš si dát trojku, Lorenci. Teď spojku na zem. Tři, ti povídám! A plyn! Ú-pl-ně pusť tu spojku. V klidu, jo? A tou rychlostí to támhle votoč, ale nikoli, ty bláho, na střechu.“

„A kde?“

„Ti řeknu.“

„Kluci, bacha, tady už jezdí auta, jo?“ vykvikla Jorika a on s přehledem dodal. „Do-pra-va. Správně, ale blinkr.“

Jen úpěla: „Pomalů. Pomalů.“

„V klidu,“ opakoval Kuba. „V klidu si drž rychlost. Jo. Jeď, jeď, jeď! Plyn, plyn. Dobrý!“ Odmlčel se. „Trošku přideť, deť čtyřku, spojku dolů a plyn. Dobrý je to! Ale spojku pusť úplně. A v klidu. Spojka, brzda, spojka, spojka, spojka!“ rozeřvali se oba.

„Hele, ty vole, pomalů si zabrzdí. Stůj na tý spojce! Hele, vyřaď na neutrál. Hele, Lorenci, zatáhni ručku.“

Stáli jsme. Byl jsem úplně vzrušený.

„Nemám ještě zkusit zpátečku?“ pípł jsem pošetile.

„Jindy!“ vydechla Jorika.

„Vyřad!“ řekl. „A tu ručku. Tu ručku-u-u!“

„Ale napřed musím sešlápnout spojku, ne?“

„Ne! Jak to za ni taháš? Bože, to stačí.“

„Úplně,“ jela zatím Jorika svými prsty sobě i Jakobovi po čele. „Ale aspoň žijem, pánové.“ Inu, měla pravdu. Ještě jsme nebyli po smrti.“

„To je přece debil!“ dodal. Pohlédl na mě a řekl: „Všechno puř a vypadni z toho auta!“ Takže moc lehká ta lekce nebyla. Ale nešlo jen o sen a to bylo hlavní a Jorice to velmi sluřelo, a tohle byl konečně opravdový život a přířtě... A přířtě si povedu líp.

Rozpad

Jedna jediná společná bytost, jejíž nezáměr vás deprimuje. Tak bych nazval Joriku s Jakubem. Nemohli nebýt tou bytostí. Ale ve skutečnosti se rozešli a kompletní stvoření už spolu netvořili. Nejprve jsem byl rád. Taky byste byli. Představa, že vás ignoruje dokonce i společná bytost, může člověka zlomit. Rozložit. Přesto jsem si přál, aby se Kuba s Jorikou opět spojili, i když ne proti mně. Přál jsem si, aby se zase milovali, a to navzájem, a opět byli šťastni. Asi jako v románu. A toužil jsem po tom s jednou jedinou jednoznačnou představou: Pokud se dva milují, třetím odpustí.

2.

Byli o čtvrt století mladší. Než já. Což u ní, ale u něj jsem to vnímal jako problém. Pokud máte kamaráda ve svém věku, není to totiž každému hned divné. Ale měl jsem i štěstí. Jakub se narodil ve stejném znamení jako já, dokonce též den, 16. dubna, takže nás datum narození jaksi záhadně spojovalo. Pokaždé jsem navštívil restauraci, ve které točil, když jsme měli narozeniny, ale jinak život letěl a takřka jsme se nevidali.

Jednou jsem předtím provázal k zastávce autobusu kamarádka své matky. Četla prý, jak mi vyprávěla, fejeton o takzvaných kurvících. Už jsme čekali na stanici, já jsem svíral řídítka a hleděl na světlo svého horského kola. „Podle mě,“ řekl jsem, „sestává z ďábelskejch kurvítek každej výrobek, každej. Komplet.“

Chtěl jsem bezesporu provokovat okolostojící a pokračoval: „Jen čekáš, který to kurvítko zafunguje jako první. Ale tohle světlo,“ položil jsem prsty na plastový kryt, „nemá zapotřebí se *rozpadat* komplet. Proč taky? Zrovna mělo druhý narozeniny, pokud vím, a knoflík mu už dávno nefunguje.“

„A jak tedy jezdíš v noci, Lorenci?“

„Zatím to jde, ale jak se zase začne dřív stmívat, abych kupoval nový, a to mi nevykládej, že ještě žádná hlava nevynalezla nekurvící tlačítko.“ Odmlčel jsem se. „Jenže by zkrachovaly fabriky, kdyby se výrobky nerozpadly hned po záruční lhůtě. Státy, celý ekonomiky by putovaly do kopru a urnovejch hájíčků.“ Rozhlédl jsem se. Možná, že jsem podobně sálal, aby si mě vůbec někdo všiml. Když to nedělali Jorika ani Jakub. Možná. Nu, a vážně jsem se dočkal. Muž s ulíznutou pěšinkou a s aktovkou řekl: „A zblázníte se? Jednou za tři roky? Pro takovou prkotinu? Vyděláváte

málo, vy ksindle? Jste změkčilej srab.“

Nato se vřadil vedle máminy kamarádky do autobusu, který zrovna přijel, a já šlapal k restauraci. Bylo mi zrovna čtyřicet sedm.

„Ahoj.“

„Čau.“

Restaurace žila, moc neměl čas.

„Ještě chodíš s Monikou?“ zeptal jsem se Jakuba, kterému bylo ten den právě dvaadvacet. Přikývl. A já: „Fajn. I když to stejně bylo lepší, když jsi ještě chodil s Jorikou.“

„Tobě to tak připadalo, Lorenci?“ Nalil mi. „Nějaká tvá vlastní perspektiva?“

Přikývl jsem. Do Joriky jsem byl... „Do Joriky já byl...“

„Už nejsi?“

„Možná, že ještě jo.“

„A copak? Nevíme už jistě?“

Pamatoval si, nakolik jsem býval z Joriky vedle, a já si vybavoval, jak byli šťastni. Měl jsem rád pouto mezi milenci a lásku jako takovou a zeptal jsem se sklesle: „Už se nikdy k sobě nevrátíte, ty a Jorika?“

„Nikdy.“

Ale někde mimo rozpadání spolu žili pořád. „Ale někde spolu vegetujete vy dva furt!“

Díval se na mě: „Ve tvých snech?“

„Kde jinde?“

3.

Uplynulo několik let. S Jakubem jsme se skutečně vídali skoro jen v den narozenin. I má chyba. Pořád jsem něco psal, až jsem se nakonec málem styděl vylézt mezi normální lidi. To jsem měl z toho.

Navíc mi bylo podezřelé, že se mi po Jakobovi občas stýská. Nejsem snad přece teplý? To horko těžko, věděl jsem. Ale přátelství existuje. A i láska. A přesto se Jakub s Monikou rozešli, jak to chodívá, a já ho zrovna brzy nato potkal ve vlaku. Ne, to nelze popřít, že mě přitahoval, a jenom ne eroticky, a určitě mě zajímal i proto, že kdysi býval jednotkou té tak šťastné dvojky. Jorika, Kuba...

„Zajdi za Jorikou, ne?“ povídám Jakobovi.

„Jo? Ale kam? Kam asi?“

„Přece na výstavu. Ona teď pracuje u Jiřího Trnky.“

„Jaké že hrnky?“

„Pracuje v Trnkově galerii na náměstí.“

„A tys tam Joriku zahlíd?“

„Aby ne.“ A vyprávěl jsem Jakobovi o obou svých návštěvách tam. Takže o té první, osamělé, i o té druhé, kterou já absolvoval i se synem. „A jak tě dnes Jorika vidí?“ zeptal se.

„Nevalně. Že prý jen otravuju. Dokonce napsala i e-mail, začínající: Po všech těch letech vám stále píšu slušně.“

„Hm. Nad tím ses trápil, jak tě znám.“

„Ještě trpím.“

Možná jsem přeháněl? Nyní se nad tou sentencí zadumal i Jakub a kdo ví, snad jej nakopla. Protože on šel do Trnkovy galerie a znova spolu začali chodit.

4.

Znovu vytvořili pár. Za pár měsíců jsem je potkal ve vlaku a nikoli, náhody nejsou, ale tohle byla přece jedna, i měl jsem chuť pateticky říci: „Vy jste ni praví – a já tak sám.“ Ale řekl jsem jen: „Ahoj.“

Jorika odvrátila oči. Jakub se ale pousmál: „Zdar. Kam jedeš?“

„Z práce.“

„Pořád bydlíš s mámou?“

„Jo.“

„A syn?“

„Bývá u prarodičů.“ Synova matka totiž zemřela. Ovšem už před deseti lety. „Bydlí tam, ale vídáme se často.“

Cítil jsem, pravda, že to není dost často. Zeptal jsem se: „Jakube? Pamatuješ, jak jsme se tenkrát potkali na pouti v Plzenci a já Monice vystřelil tu modrou růži z krepu?“

Pamatoval to. I tenkrát se ptal, kde že mám Filipa. A teď? Náš vlak se sice nerozpadal, ale ucítil jsem jeho brzdy, zatímco Jakobova staronová partnerka zírala oknem.

„Joriko.“

Koukla na mě a znovu i do krajiny. „Dejte mi pokoj.“

5.

Jakubova hospoda žila. Není divu, že neměl čas.

„Jako obyčejně?“ zeptal se.

„Jo. Jako každý rok.“

Mlčel. „Živí to?“ prohodil po chvíli.

„Co? Psaní?“ Zavrtěl jsem hlavou. Abrahámoviny na mě zrovna dolehly a nedokázal jsem jako dosud kecat ve stylu: „Aby mě psaní neživilo, vždyť i tady za oknem mě čeká nové Ferrari, jo, a volal Roman Polanski.“

Místo toho jsem odvrátil oči – a snil. A snil, že jsou Jakub a Jorika sami doma. Líbali se, milovali se, leželi pak bok po boku uvolnění a jako bych do Kuby v tu chvíli vstoupil co duch a jeho hlasem jsem zopakoval ono oslovení z vlaku: „Joriko?“

„Kubo?“

„Co ti Lorenc udělal? Co vlastně?!

„Nedá pokoj.“

„Nedá pokoj?“ Prohlížel si Joriku, ale vtom jsem skrz Jakuba promluvil také za sebe. S patosem: „Možná... se mu stýská.“ A skoro jako ve filmu dodal: „Miluje tě.“

„Jo? A tobě to nevádí, Jakube?“ zeptala se Jorika.

„Ne.“

„A co bys tedy udělal?“

Zeptal se: „Nezajdem za ním?“

Jak řekli, tak udělali, a já... Hlídal jsem lom, či spíš domek u lomu, a samo sebou jsem tam neměl co přijímat návštěvy, ale možná je tohle stejně jen další sen, protože panuje noc, odešla mi v domku žárovka a někdo dělá ťuky ťuk. Ach jo: jak jen se mi dosud stýskalo! Víím. Ne, nic nechápe, kdo tu trýzeň neprožil. „... jsem už myslel... že nikdy,“ povídám.

„Ale ani my nic neplánovali.“

„Ale jste tu?“

„Jsme.“ A usednou proti mně ke stolu a co naplat, čtvrt století představuje generační propast bez dna, ale přesto zamumlám: „Jste tu. Tak to se Jorika možná už nezlobí.“

Ale Jorika odsekne: „Nenávidím vás! Nebo... Vlastně jste mi lhostejný.“

„Jo, jsi jí lhostejný,“ usměje se Jakub. „Ale přijeli jsme se na tebe stejně podívat. A víš proč?“

„Že po ničem víc netoužím?“ zadeklamuju. Jenže Jakub vrtí hlavou: „Ale ne. Je tu jiná příčina. Jsi zajímavě se rozpadávající osobnost. Proto.“

„Ale tímhle se přestanu rozpadávat.“

„Tímhle?“

„No... vaším příjezdem.“

A tu řekla: „Už se na tebe nezlobím.“ A jak to vyslovila, přestalo mít navždy smysl psaní. Rozpadlo se.

Myška

Z Literárních novin 22. 12. 2011

Býval jsem pošťák a večer prošel vrátky penzionu, kde sedělo asi šest štamgastů. Pozdravil jsem, vylezl na stoličku a netrvalo to ani půl minuty a objevil se Jakub, já si dal pivo a dohromady se sklenicí svíral i krabičku od sirek: „Viděls film *Zelený sršeň*?” Myl sklenice, jako by byl na klíček, pořád pracoval a jen zavrtěl hlavou. Zběžně a asi zbytečně jsem tedy vysvětlil, proč se mi zdál *Sršeň* zajímavý, i když jinak pro školáky.

„Jo, aha,“ řekl Jakub a zeptal se, zda chci i druhé pivo a jestli jsem byl dnes v práci.

„Jo. I v kavárně. A přinesl jsem ti Joriku.“ Jako bych říkal: „Modrého Mauritia.“

„Vážně? A kde ji máš?“ Skoro nikdo okolo v hospodě nebyl.

„Tady. Ale je zmenšená. Do krabičky, jako provok. Ta *neuvěřitelně se zmenšující žena*, to byl taky film.“ Dotkl jsem se škatulkou pultu. „A nějakým, snad Harry Potterovým kouzlem se Jorika zminiaturizovala až do myšky. Neslyšíš?“ Přiložil jsem si krabičku na ucho, jako by šlo o mobilní telefon. Sňal jsem ho, jako bych odtrhával žvýkačku, a udělal pohyb, jako bych chrastil sirkami. To jediné svaté, co jsme však slyšeli uprostřed vesmíru unikajícího zevnitř, byly hlasy – a občasné cinknutí sklenic. Jakub se usmál, šel obsloužit pár lidí a jako pokaždé zůstal korektní, a přeče svůj. Když se vrátil, škatulka ležela na pultě a já byl pryč. Takže sebral domnělé sirky (třemi prsty), vysunul vnitřek krabičky o dva a půl centimetru a tady venku šuměl lokál a za okny se stmívalo. Nakoukl dovnitř do škatulky i do ještě daleko temnějších hlubin noci. A pak se otočil jako zády k celému světu a nenápadněji než David Copperfield vytahoval to, co čekalo směstnáno vevnitř, ale přestal. Na obrazovce nad výčepem náhodou zrovna něco vykládal ztlumený David Carradine ve filmu *Psan-ci* – a Jakub, ten moderní psanec, soukal Joričino poselství zpátky, potom krabičku pečlivě zavřel, ale nezapečetil ji. Ustoupil jako kovboj od pultu až do otevřených dveří za výčep. Zapálil si ameriku. Kromě škatulky teď mezi prsty držel mobilní telefon Nokia, kterým začal, hrál písničku z *Kmotra*, ale vlastně o deset kilometrů dál.

„Ahoj!“ pozdravila ho Jorika. Vcelku střízlivě se přeptal: „Poslala jsi mi punčocho?“ A odpovědí byl dívčí smích ve větru.

„Ptám se, protože tudy právě prošel Marvin Lorenc a nechal tu něco. Ale je ta krabička vůbec od tebe, Joriko?“

Slyšel jen ticho. „Takže to opravdu udělal?“ vyhrkla pak servírka.

„Jo, a doufám, že dneska nezlobil.“

„Ani ne. On... Přišel ke mně do kavárny teprve po čtyřech hodinách, co byl v muzeu ve službě, protože se mě po právu bojí. A objednal si jen kolu. Jako obvykle. V láhvi, ptám se ho. A on se rozhlédl. Seděly tu – jako každý pátek – jen Katka s malou Nikol, ale jinak zde chcipl pes. Neprosperujeme. To ho asi uklidnilo. Požádal: *I skleničku.*“

„Ale jednu dobu jsi ho z kavárny vyháněla jako myš, co?“

„Vyháněla? To je málo, já mu sem přímo zakázala chodit, kdykoli tu budu, ale dodržoval to prachbídne a nic se nemá přehánět a deratizace už vůbec ne, a tak jsem dneska našla i čistou skleničku a nalila Lorencovi i čistého vína, načež mi ukázal tu krabičku.“ Odmlčela se. „Dopředu jsem nějak tušila rošťárnu, ale víckrát se na něj neusměju, to přece, Kubo, víš! *Co to má být*, ptám se. A on hlesl, že mi – asi – posíláš *myšku*. A jestli se nebojím. Potom krabičkou potřásl a pil a mně se zdálo, že uvnitř skutečně slyším zoufalé tlapky myšihó mláděte přebíhající mezi stěnami jako v miniaturním vesmíru a tedy od jednoho konce až na protilehlý, anebo jako mezi dvěma hodně vzdálenými nočními lokály, jejichž vchody navzdýcky zapadly, ale kde žijeme, no, a Kubo, jejichž vlastníci se rozkmotřili. A to je svět, *ale to se mi jen zdá*, uvědomila jsem si vzápětí – a přestala Lorencovi věnovat zřetelnější pozornost. Ostatně zmizel.“

„A ty sirky, kočulko? Taky fuč?“

„Ne. Sirky zůstaly u popelníku. Sebrala jsem je a chtěla uklidit v kavárně, ale vůbec nechrastily, tak jsem opatrně nakoukla dovnitř, připravená i na pavouka.“

„A co tam bylo?“ zeptal se Jakub jenom řečnický, protože to věděl – a byl vzrušený.

„Co?“ Mezi oběma spřátelenými telefony zavládlo ticho. „Co by? To se ptáš? Ty? Jakube, podívej, povíme si to doma, ano? Stálo to rozhodně za to, abych vyšla z kavárny, no, a Lorenc okouněl u dveří. Povídám skoro dojatě: *Tohle je opravdu Kubova krabička, vid'?!* Přikývl. A já udělala ukazováčkem: *Pojď blíž! Hm?* A obrátila jsem se k Lorencovi zády a zmizela mu v naší kavárně, Kubíku. Až po chvíli mě ostražitě následoval.“

„A dál?“

„Víš, mám na sobě takové ty černé kalhoty pod kolena a nevzala jsem si punčocháče, ale tmavé punčochy, no, a sestra a její malá seděly jako vždycky hned pod schůdky, kde si jindy čítám denní tisk, a hrály jako vždycky *Člověče, nezlob se* a já jsem šlápla na volnou židli a stáhla si punčochu, a pak i druhou.“

„A pak i třetí?“ zasmál se Jakub do telefonu.

„A pak i třetí. Ale vážně,“ zasmála se. „Vložila jsem je do kapsy u zástěry, ale tu podstatnou a hlavní jsem přímo BRILANTNĚ vyměnila za *původní obsah* tvé krabičky. Rozumíš? A zeptala jsem se Lorence jako nějaké myšky, a tedy i vysoce mírně: *Dáš to dnes večer Kubovi? Já se tam totiž nedostanu.*

A co mu mám říct, zajímal se odměřeně a myslím, že dokonce zbledl.

Co asi? Že mu posílám myšku.“

Odmlčela se – a deset kilometrů od ní odložil Jakub cigaretu na kraj popelníku, rozhlédl se po výčepu a začal si najednou malinko vymýšlet:

„Ale mně říkal, že je uvnitř zelený sršeň.“

„A nebyl, co?“ zasmála se.

„To nebyl.“

„A nenašel jsi tam, počítám, ani žádnou zmenšenou a do petrželky rozsekanou, zakletou Joriku.“

„Nenašel.“

„A Kubo, líbilo se ti to?“

„Ještě se líbí. A tobě se líbilo, co jsem ti poslal po té naší myšce?“

„Nekonečně.“

Dívka v masce a centrum palačinky

„Vysvětlil byste mi matematický smysl těch obrazů?“ zeptala se dívka v masce.

Ani jsem se na ni nepodíval a řekl: „Na prvním obraze je nějaké dítě, asi můj syn, a protože je Filipovi zrovna dvanáct a Jorice je momentálně dvacet, tak až bude Jorice dvacet osm, a teprve se stane nejkrásnější ženou uprostřed vesmíru, bude mému sirotkovi, ochraňuj ho Pán Bůh, zrovna těch dvacet. A ona by s ním mohla chodit.“

„A kdo je Jorika?“ ptala se dívka v masce.

„Jedna servírka ve žlutých šatech, která se podle mého názoru zbytečně maluje, protože je i bez toho hezká až dost.“

„Ale Jorika se nejspíš aktivně maluje pro svého přítele, ne?“

„Možná. Možná to dělá pro celý svět. I tak je ale hezčí než nebe a sto kaváren dohromady, a proto se stala zjara centrem palačinky.“

„A proto se stala tohohle jara centrem palačinky?“ povytáhla obočí dívka v černém.

Ne centrem palačinky. Centrem vesmíru, chtěl jsem vydechnout jako na celý kostel, na celou galerii, uprostřed které jsme stáli, ale neřekl jsem nic.

„A ten druhý obraz?“ optala se dívka v masce.

„V něm je sama Jorika.“

„Ale já tam vidím dvě koťátka.“

„No! A to levé je Jorika.“

„A to pravé?“

„Snad její kluk?“ zeptal jsem se řečnicku.

Dívka v masce vteřinu popřemýšlela. „Co ale ta polomrtvá myška, se kterou si koťata hrají?“

„Já nevím, jak lidi,“ odsekl jsem trochu přidušeně „ale koťata bývají krutá. Oba ty obrazy namaloval Salvador Dalí dne 23. prosince 1990, když jsem ho – zrovna – fotografoval.“

„Hm. Aha. A Jorika? Tu jste taky někdy fotografoval?“

„To by chtěl každý,“ a vrtěl jsem takhle hlavou. „To by udělal každý – a co byste vy vůbec chtěla? A co tak smutníte? Radši se ještě jednou zakoukejte na první obrázek. Nebo snad není i veselý?“

„Ale jo,“ řekla dívka v masce.

„Tak vidíte, a to malé dítě si tam přece taky hraje.“

„Ale ne s myší. A já bych vlastně řekla, že nenajdete pod sluncem nic tragičtějšího, než rozpor mezi tou veselou scénou a marnou něhou v srdci, a taky bych řekla, že je láska jako zelený oceán, po kterém Jorika popluje až do konce života, i když ne s vámi, a že ji nikdy nezradíte a vůbec to nevdá, když vám momentálně přijde zlá, protože vy nebudete smutný ani při smrti – s tou vírou, že vám bude rozumět aspoň po ní.“ Trhla sebou:

„Ale co je na třetím obrázku?“

„To já nevím.“

„A koho máte rád, víte?“

Přikývl jsem.

„Koho?“ ověřovala si neznámá, zatímco snímala masku až skoro jako Fantomas.

„Tebe, Joriko. Ale nechci, abys to opětovala, protože je to nemožné a já to vím, a jen bych si přál, aby sis někdy se mnou povídala, tedy když nebudeš mít zrovna jinou práci v kavárně.“

Zasmála se a asi po právu. „A co to ostatní? Jsi snad dítě? Jsi snad Dorotka? Jsi snad na nebi? Jsi snad vánoční stromek? Jsi snad ozdoba? Jsi zelený lístek do kina? Jsi snad zelený sršeň?“ A sice si se mnou později někdy i povídala, ale měl jsem ji taky až do smrti na krku. A ne samotnou.

Nápojový lístek

„Pokud vás nikdo nenutí do sexu, je nejlepší žít ve třech.“

„?“

„Na všechno je svědek.“

„A Bůh?“

„Dívá se moc z dálky.“

„A dítě?“

„Ten třetí je vždycky dítě.“

Už jsem nebyl kluk. Už ty časy skončily. Už jsem je ztratil, ale uslyšel klakson jako z dětství. Ohlédl se a zabrzdila za mnou zelená audina. Čekal jsem, až ti dva vylezou, a tohle budou šachy. První vystoupila dáma. „Ale je sobota,“ povídám.

„A co?“

„Nic, Joriko. Ale víš, že v sobotu necháváte kavárnu zavřenou.“

Stáli jsme v chladu před muzeem. Kavárnu v přízemí si vlastně pronajal Jakubův táta, v konečném důsledku byla pro mě Joričina.

„To se pleteš, Lorenci,“ přibouchl Kuba ležérně. „Od deseti do dvou fungujem.“ Došel za auto, otevřel kufr, automaticky mi podal přepravku.

„Ani ty soboty se ale poslední dobou nerentujou, to máš pravdu.“ S Jorikou si přede mnou jaksi mimochodem vyměnili jeden rentabilní polibek.

„Nerentujou? Nesmysl. Vždycky aspoň někdo přijde.“

Jorika obrátila oči v sloup.

„A ťukají, když tu nejste,“ pokračoval jsem. „Musím to přece vědět. Často se staví nějaký pár.“

„Ale pár, to je málo,“ potřásla Jorika hlavou s dlouhými vlasy. Působně svěřila koutek.

*

Jakmile jsme pronikli vyřezávanými dveřmi dovnitř do muzea, odbočili jsme doleva. Stačilo osm kroků chladnou dvoranou a zastavily vás další dveře. Ty už náležely kavárně. Ohlédl jsem se. Můj kolega svačil za kasou, ale vyskočil jako čamrda, mířil k nám, cestou stiskl vypínač a rozšelestil jím stoletou Křížickou obloukovku.

„Hej, počkej, Lorenci, ty to pustíš!“ uslyšel jsem Joriku. „Opatrně.“

„Žádné strachy.“ Když Jakub odemkl, kolega Maršak nám pomohl přenést z vozu zbylé přepravky. Bylo deset. V muzeu byste slyšeli upadnout

špendlík. V kavárně prozatím jakbysmet. Ani vzdáleně nebyla rentabilní, ale Kuba s Jorikou ji drželi. Mohli ji držet díky tomu, že pracoval jako barman i jinde, ba provozoval s tátou hned několik podniků. To ano, ale ze všech sličných servírek, které ti dva kdy najali a živili, zůstávala nejdůležitější Jorika. Ona a Kuba se totiž našli, on se do ní zamiloval, ona do něj, a sice ještě studovala hotelovou školu v Plzni na Borech, ale musela na praxi, tak využila kavárnu svého kluka a páteční odpoledne i sobotní dopoledne se stala jejími dny, zatímco Jakub se zrovna klidil pryč. „A to jsi tu se mnou necháš?“ pronesl jsem s matnou ironií. Zkoumavě se mi zadíval do očí.

Ne vždy šlo poznat, jestli žertuji. „A proč ne?“ optal se Jakub bezstarostně. „Hm. To já nevím.“

Jorika se zasmála. Tenkrát ještě věřila, že s Jakubem zůstane navždycky, a znala i jeho nejtajnější plány. Byli jedna ruka. Mně se to líbilo. Imponovali mi. A ještě se nevzali, ale *brali se* navzájem skutečně jako manželé. Já byl svobodný, ale u nich to vypadalo, že jim to vydrží do smrti. Ani trochu jsem nebyl proti. Dokonce mi bylo i známo, že by ráda dvě děti. Jedním jsem klidně mohl být já. Jak se to vezme... Ale byl by luxus sloužit v málo navštěvované kavárně ve dvou, takže tam Kuba nechával Joriku samotnou a já za ní mohl pálit. Nebo dovnitř semo tamo zajít, chci říct. Trávila čas jako osamělá chudobka. Ale úplně osamělá naštěstí ne. Do kavárny za ní chodily její spolužačky i starší sestra Katka s dcerkou i zaměstnanci muzea. Zato lidé, kteří si přišli prohlédnout expozice, se zastavovali méně. Skutečně se stávalo, že tu Jorika zůstávala hodiny sama se strašidelnými obrazy horských štítů pokrytých ledem a utápějících se v mlhách. Její kavárna se jmenovala Šangri-La, což je klášter z románu Jamese Hiltona. Už ho zase brzy zfilmují.

Když byli v Šangri-La oba, nacházel jsem zvláštní těžiště, do kterého jsem se vůči nim, pokud jen možno instaloval. Ale pokaždé, když se hnu-li, se těžiště posunulo. Že by to souviselo s nějakým živočišným magnetismem? Tak či tak disponovali naznačenou mocí a nyní spolu usedli na dvě barové stoličky, Jorika hladila předoucí kotě jménem Sommelier a Kuba si zapaloval marlborku. Postavil jsem se do inkriminovaného těžiště: „Přišla už Romana?“

Z nějakého důvodu jsem předstíral, že tu neotálím kvůli nim, ale že jen pátrám uvnitř kavárny po vedoucí propagačního oddělení. Koneckonců

to možné bylo, jelikož Romana už se před chvílí taky mohla protáhnout dovnitř a vždy ráda zašla na kafe. Jakuba i Joriku měla v oblíbě ještě víc. I když asi ne tolik, aby se jako já i touživila vtélit do Joričina kotěte.

„Romana teprv přijde,“ pípla sličná barmanka. Takže jsem se obrátil na obrtlíku a šel. „Počkej, Lorenci. Kam.. to letíš?“ řekl Kuba. Zastavil jsem se na prvním z dvou bukových schodů, oddělujících vnitřní část kavárny od té vstupní, nekuřácké, kde stál mrazák, a vrátil jsem se instinktivně do ideálního bodu, který jsem chápal jako ono těžiště. Za oknem se zatmělo. „Ještě máte něco v autě?“

Jakub potřásl hlavou. „Nic. Nic si nedáš?“

„Prosím tě. Ve službě?“

„Copak si u Joriky vždycky nekupuješ kolu? Vím o tom. Ty ji obluzuješ.“

„Pokud si vzpomínám, kolu si občas dává,“ hlesla Jorika a zadumaně mě pozorovala, což bylo jako se topit. „Pepsi!“ vystřelilo ze mě, i když jsem věděl, že mají jen tu druhou z kol, a Jorika se usmála, rozvážně obešla pult jako nějaká už starší, ale krásná dáma (bylo jí teprve dvacet), a mně se pult i ve střízlivém stavu zdál obdobně zakřivený jako ona sama. Byla ještě dítě, ale i ženou. A pokud popocházela po kavárně, stávala se vánkem nad Himálají. V roli horolezkyně rozhodně vystupovala proti všednosti. Už před nějakou dobou mě uhranula, ale byl jsem bohužel o dost starší. Staří jsme, jak se cítíme, ale neplatí to úplně. Pozoroval jsem ji a vlasy měla i dneska velmi romanticky rozpuštěné. Blondatě zářily. Jižní louka na úbočí velehor! I když mi podala skleničku, pil jsem kolu jak barbar z láhve. „Nepospíchej,“ řekla a pro mě to vše bylo novum, vždyť během posledních týdnů mě vyhazovala. I proto jsem začal s návštěvami v Šangri-La šetřit. „Mluvíme spolu?“ přeptal jsem se dokonce Joriky.

„Ne!“ A rozpustila mě jak cukr na lžici. Ještě pořád jsem si to vybavoval, tu hrůzu. Stranil jsem se po tom slůvku kavárny jako čert kříže po čtrnáct dní. Teprve pak já sebral odvahu, i když ne dost fantazie. „Kolu,“ povídám zase banálně.

„Doufám s sebou.“

„Tady bych se, před tak hezkou dívkou, stejně na pití nesoustředil.“ A vypadl jsem na další týden. Ta chvíle s větou „doufám s sebou“ zůstala stejně nejhezčí chvílí za oněch sedm dní a stále jsem Joriku v duchu viděl, jak sedí v koutku Šangri-La, anebo stála, cosi myla, anebo něco připravovala se skloněnou tváří. Asi můj jed. Štrúdl totiž sotva, nepouštěli se tu do

vaření. Ani do podobných akcí. Kráčelo čistě o pijáckou kavárnu. Vytrhl jsem se ze vzpomínek. Vzhlédl. Jakub mě sledoval zpod přivřených víček a Jorika opravdu něco čistila. Existoval jsem v těžišti, aniž by se vykytovalo blíž jednomu či druhému z milenců, a přece nešlo o stejné vzdálenosti. Zato o vyváženost. O stejný počet mincí v obou kapsách, jak jednou řekl doktoru Watsonovi sám Sherlock. Připomínalo mi to i šťastné dětství s rodiči.

Ale potom jsem se probral úplně. Jako z hlubokého spánku, řekl by (pro změnu) Marlowe. „Ty tu dnes zůstaneš?“ Přeptal jsem se Jakuba. Na to neřekl ani brilliant a vyšel na chodbu. Osaměl jsem s krajně nebezpečnou servírkou. I když to není krajta z Malého prince, věděl jsem. Ne, Jorindo, ty nejsi tygrovitá! Ale srdce mi bušilo. Srdce mi vyletělo krkem z pusy. Rozléhalo se kosmem jako vábnička nad těmi velehorami. Vyčnívali vůkol bez přestání z mnoha pláten od Lukáše Kudrny a Václava Maliny. Buch! Stejně asi srdce tlučou všem Joričiným obdivovatelům, ne? Podobně jim ta srdce asi i poletují. A zdravý rozum?

Sbírka předsudků získaných v osmnácti. Zdá se však, že dnes má femme fatale mého života dobrou náladu. Zeptal jsem se: „Nebyly minulý týden náhodou prázdniny?“

Přikývla. Osaměle domyla skleničku, jako by čistila naše vztahy, ale mlčela. „A nebyli jste o prázdninách někde s Jakubem?“

„Po tom ti nic není,“ pohrávala si se mnou jako s myškou. Ale ještě mě neusmrtila. Kotě prozatím spalo. „Kam šel Kuba?“

„Přijde... Neměj strach.“ Její tvář se vyznačovala roztomilými dolíčky. Sice mi od jisté doby tykala, ale nic to neznamenalo. Bylo to mechanické. Nekoukal z toho pomeranč.

Zamyslel jsem se: „Nebyly nakonec ty prázdniny pro vás dva až moc dlouhý?“

To bylo nejapné. Ale mě nenapadlo, že třeba trávili dovolenou až na Rhodu a dodal jsem: „Vsadím křečka, že se vám zastesklo po kavárně.“ Skutečně jsem si to naivně maloval. Starosti s kavárnami mě totiž nepálily. Něco jsem o těch strastech přesto věděl. Úřady často podnikání nepřejí a jen barevný slunečník pod oknem před historickou budovou stojí majitele kavárny i čtvrt roku běhání. Pro mě bylo ovšem Šangri-La ponejvíc úžlabinou vhodnou pro rande. Generátorem něhy. Azylem. I já sám se toužil stát kavárnou a tou jejich nejradši. I domkem pro ně. Ale muzeem

ne. Proč asi dneska přijeli s takovými zásobami? Aha, vzpomněl jsem. Bude přece vernisáž. „Ono to tu vlastně není zase tak osamělé, Joriko, co? Má-li člověk laptop...“

Minula mě cestou k oknu, shrnula si vlasy z hladkého čela, ostražitě si mě přes rameno přeměřila. Kuba přijde! Slyšel jsem stále její varování. Ale vyslovila je velmi dětsky. Až komicky. Když se Kuba po chvíli skutečně vrátil, moc jsem se nepolekal. Ostatně kráčel rovnou k ledničce. „Ty jsi tu ještě?“ ohlédl se po mně ledabyle. Ani nevím proč, ale skoro jsem rozmáčkł skleničku. Přece jen mám bobky? Ani tu sebemenší nitku odpovědi jsem ze sebe nevysoukal, zato rozvlněnou Joriku jsem si bezděky představil bez nitek. Jakýchkoli. Zavřel jsem oči. Spolkl jsem poslední bublinky. Zaskakal se. „Ještě jednu?“ povídám.

„Tam byl otazník?“ opáčila Jorika. Ani páru neměla o tom, že ve snách usrkávám ne tady, ale až někde na Divokém západě, ne kolu, ale whisky. Se sodou. Byl jsem tak trochu Walter Mitty. Jorika otvírala další kolu. Pemberton, stálo za ní. Ta jinak brilantní barmanka se přede mnou klidně i neomaleně drbala otvůrkem pod bradou. Jakub usedl k baru. Začali se o něčem dohadovat. Neumím o tom referovat. Z nějakého důvodu v tu chvíli má zvědavost opadla. Zvědavost možná ne, ale indiskrétnost, a ty dva jsem jen pozoroval, a to ještě jen periferně. Jakub uchopil kotě, začal ho hladit, jenže ono uteklo právě ke mně. Uchopil jsem je a znovu snil, že já sám provozuji Šangri-La a podobně jako Harry Houdini či David Copperfield tady vevnitř občas uspořádám cirkusové představení, přičemž týden předem po muzeu vylepuji plakáty. Právě podobné kejkle cíleně zvýší návštěvnost a hosti budou chodit na kafe i dál, snil jsem. I bez kejklí. Vzhůru touto cestou k nebi – z Macochy! Jen výš a výš k prosperitě.

Nicméně jsem ve snu nefungoval sám, ale právě s Jorikou. Na chvíli jsem se stal Jakubem a tedy rybou ve vodě. Hbitostí. Žádný v branži se mi nevyrovnal. Leda Jorika. A ta mi radí. A ta mi radí, snil jsem. Už nejsem sám. Obdobně to prý měli rozdělené Jakubovi rodiče. V těchto svých představách jsem hrdinnou práci kavárníků poměrně i chápal a měl dokonce vychozenou hotelovou školu první kategorie, tu v Mariánských Lázních, kde taky bydlí Páral, a k ní jsem přidal i vysokou školu cestovního ruchu v Táboře. „No, nejsme šipky?“ ptávala se mě v onom světě Jorika. „Lorenci, já tě mi-lu-ju! Nezačneš?“ A vážila si mě i jako experta na limonády, míchání nápojů a všestrannou reklamu. Na fantazii jako ta-

kovou. Není snad fantazie naším posledním útočištěm? I tak jsem snil, zatímco jsem pil, a motaly se mi před očima barevné fotografie, na kterých se těsně před otevřením kavárny líbala Jorika s Kubou. Seděla na vysoké stoličce, Jakub stál před ní a byli zachyceni půl vteřiny před polibkem.

„Tak vypadneš?“ vytrhl mě z bublinkových světů.

„Ale jo,“ hotovil jsem se zmizet jako dým, i když mě poněkud zarazilo, jak vyjel. Obyčejně se choval značně korektně. Snad ho i tomu v těch lázních vyučili a stejný byl jeho táta.

„Počkej, zrovna jsem na chodbě potkal Maršaka,“ řekl. „Možná se ti to všechno jenom zdá, ale smíš nám prý chvíli pomáhat tady s kavárnou, tedy jestli chceš. Co říkáš, bavilo by tě to?“

„Aby ne. Jenže o tomhle nemá Maršak co rozhodovat.“

„A kdo? Abraham Lincoln? Jo, aha, ty by ses nudil.“

„Ale ne. Jen jsem fakt čekal, frajere, že tu Joriku necháš samotnou.“

„Samotnou s tebou?“ Potrásl hlavou.

„A na co budem tři?“

„No, můžeš se s náma třeba i jednou mimořádně napít. Ne?“

„To jako koly?“

„To jako koly. Vážně, ty srabe, dej si něco! Připadáš mi stále napůl v pánu. Ty jsi chodící mrtvola. Žiješ ve snu. Proč se nesebereš. Najdi si nějakou holku.“

„Musím hlídat.“

„Vážně? Ale odstartovaly volby. Lidi dnes nebudou do muzeí moc chodit. Půjdou volit. A vůbec, kvůli lidem tu nejsme,“ připojil anarchisticky.

„A nemáš náhodou dneska narozeniny?“ optala se navíc Jorika. „A co Zetřová?“

„Včera jsme se zrovna sešli,“ začal jsem jako na její pokyn střeleně pábit. Bylo mi to terapií. „Včera totiž točila nový díl *Česko hledá superstar*.“

„A bodovals?“

„Aby ne. I bez protekce. Postoupil jsem do semifinále.“

„Ó. A co jsi zpíval?“ zeptala se Jorika.

„*Píseň pro Joriku*. Tu od Neckáře.“

„Líp než on, ne?“ zahučel Kuba. „To vítězství tě ale, koukám, nechává chladným.“

„To víte, prvořadě jsem, když bylo po všem, číhal tam za studiem u schodů na Helenu, až si to pohasí domů. Haberu, ten byl taky v porotě, jsem kvůli

ní dokonce musel srovnat do lajny.“

„Palo žártil?“

„Jo, ale měl smůlu. Pozval jsem Zeťovku do kina. Na film *Opravdická kuráž*.“

„A šla?“

„Vy ale máte kuráž, řekla. Povídám: Mně můžeš tykat. Zeptala se: Nejel bys do Řecku? Povídám: To bych jel, ale přece máš v Řecku chlapa. Ne? Slyšel jsem o tom. Chlapa na Rhodu. Kolose. Ty jsi na to už zapomněla? Byla do mě rozsmárně zavěšená, procházeli jsme se parkem a ona po chvíli pípala: Víš, Lorenci, měla jsem skutečně v té zemi přítele, ale my se rozešli. Vážně, kotě? Nezdálo se mi to nějak. Povídám: OK, jenže já radši chodím tady v Česku do kina. Ono je to takové rychlejší. Řekla: A pozveš mě předtím aspoň na zmrzlinu? A já řekl: I potom. No, a fakticky spolu chodíme. Ani tahle Helena Trojská neměla větší kouzlo.“

„Ale máš Hely doopravdy rád?“ zeptala se Jorika, která možná instinktivně tušila, že miluji jenom ji.

„Nemám. Je to sex.“

„A to nestačí?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Ale tuhle jsem kvůli Hele dokonce složil i Sagvana. Na zem. Tedy jako Tofiho. Neřád jeden, opruzoval. Vůbec netuším, jestli to má zrovna on zapotřebí, ale vím, že jakmile se mnou a Hely chce ještě někdo třetí na kriket, pokaždé se šíleně vytočím. A pokud by mě nedržela na řetízku jako Krakena, snad jsem toho Sagiho ručně zardil do Klementina.“

„Ale tys ho ušetřil, vidí!“

„Jistěže. Putoval do Vltavy. Koupe se ve studené vodě rád.“

„A ty to tedy s Hely táhneš dál?“

„Už je to tak,“ přitakal jsem poněkud zkroušeně. „A pokud, Joriko, s Jakubem okamžitě něco neuděláte, nejspíš si mě i vezme.“

„A dáš si pivo?“ broukla hezká barmanka a najednou jsme skutečně popijeli dvanáctku. Sice mě možná i napadlo, zda s nimi neztrácím kapku čas, ale ve skutečnosti mě napadlo něco úplně jináčího. Zda ho se mnou neztrácejí oni dva. Ale kdy vlastně ztrácíme čas? Vždycky, když nevyděláváme? A pokud jsem čas utrácel s Jorikou a s Jakubem, co jsem utrácel všude jinde? Co jsem utrácel, když jsem doma osaměle snil? „Dneska jste nějací hodní,“ podivil jsem se.

„Ale to snad vždycky, ne, Lorenci?“ pousmála se dokonale nevyzpytatelná Jorika.

„Kdepak. Pokaždé ne.“

„Ale jsme. Jen jsi asi doteď nedával pozor a soustředil se přesmoc sám na sebe,“ usedla proti mně, až jsem se zachvěl jako struna. Zase se zvedla. Znovu jsem se radši napil. Připadala mi jednak útlá, jednak jako rostlina. Měla něco v očích – a prach to zaručeně nebyl. Jaksi cudně se chvílemi ukryvala za oblý pult, sama podobně oblá. A vysoká. Vlasy jí padaly přes oko. Ano. Jako modelce. „Ještě?“

Kuba přikývl. „Nalij. Nikdo cizí sem stejně nepřijde.“ A já namítl: „Podle předpisu...“ A nedořekl jsem, Jorika hmátla pod pult pro pár láhví. „A co whisky?“

„Kterou značku?“

„A co oblíbenou značku rum?“ vystřelila skoro dětsky.

„Nebo fernet?“ hlesl Kuba. Tak či tak jsme vyzunkli po sklínce, což se kupodivu opravdu stalo. A já povídám: „Počkat! Nebude některý z vás takhle náhodou řídit?“

„Bude. Až ve dvě, Lorenci. Času habaděj.“ A kdosi navrhl, že upijeme i ze zásob becherovky. Kdopak ví, snad pro to existoval i logický důvod. „Alkohol se ovšem nemá míchat,“ povídám školometsky. „Míchání je proti všem zásadám.“ Ale Jorika jen vyvalila oči. Kuba je naopak opět zamhouřil jako Marlowe. Zapálil si novou cigaretu. „A proti dobrým mravům. Ne?“ A já na to: „Taky to říkám.“ Ale Jorika mě vybídla: „Napij se ještě.“

Potom začala s Jakubem rokovat o něčem podstatnějším a já zas na chvíli ohluchl, takže nevím, co řešili. Byl koneckonců čas odejít, ale hovořili chvílemi i se mnou a mockrát jsem to předtím nezažil. Vlastně nikdy. Nikdy. Ve skutečnosti se mi možná i tohle jenom zdá! Ale třeba ne. Třeba ne. A pokud odsud včas nevypadnu a nezmizím, třeba ještě všechno pokazím, leda by... Ledá by zásadovost vážně byla posledním útočištěm lidí bez představitivosti.

„A co vodka?“ přisadil si někdo.

„Jo-o! Dáme!“ A slyšeli jsme slovo boží. A sice jsem vstal, ale jen abych zkontroloval stěny s náhle nedostatečně vertikálními obrazy oněch hor. Šangri-La se naklánělo. I okna. Zda je Jorika včera dobře umyla? Nebo kdy že je budeš mýt? Až zítra? Že je občas mýt musí, jsem si pamato-

val, ale ona právě nevědomky omývala mou duši. Místo hadru svírala v prstech sklínku. Slušelo jim to. Hotové sousoší. Celý můj dosavadní život se vyjevil jako čekání. Ano, v téhle vteřině. Ale na druhé straně jsem vzpomněl, co napsal Robert Louis Stevenson. Je lepší putovat s nadějí, než dorazit k cíli. „Hele, vy dva, a neříkal jsem vám to už před rokem, že se k sobě hodíte a nikdy se nehradíte?“

„Říkals to,“ zasmál se Kuba. „Ale pověz, co by se stalo, kdybychom se zradili? A to by mě vážně zajímalo, co bys dělal? Hele, Joriko, on to neví.“

„Už se to přece jednou stalo, ne?“ vybavilo se mi stísněně. „Už jste se přece jedenkrát rozešli. A to pěkně zbrkle.“

„No, a zase sešli,“ pousmál se Jakub Pašek. „To by mě vážně zajímalo, jestli bys kamarádil spíš se mnou a mou novou holkou, dejme tomu s nějakou Monikou, anebo zda bys někde popíjel s Jorikou a s jejím novým klukem, řekněme. Řekněme s nějakým Michalem.“

„A ty skutečně s nikým nechodíš?“ zeptala se mě Jorika. Zavrtěl jsem podle pravdy hlavou.

„Víš, ale my ti to moc nevěříme.“

„Vy?“

„No! Já a Kuba.“

„Tu Helenu z Rhodu asi nesmím počítat. Co?“

„Ne. To je zpěvačka. Celebrita. Stojí mimo. Jo, a Lucku Vondráčků vynech taky, prosím. I Daru.“ A pila zhluboka. „A nekoukej ani po mé sestře.“

Po Katce?“ V tom se nemýlila. Skutečně mi kdovíproč připadalo, že má Kate hezcí nohy. „Já po ní přece nekoukám.“ lhal jsem, jako když tiskne.

„Ostatně je zadaná.“

„A já snad ne?“ vyhrkla Jorika.

Chtěl jsem radši jít. Konečně.

„Kampak?“ vyhrkl Kuba. „Neutíkej. Kdo myslíš, že to zatáhne?“

„Ty?“

„Nechod' ještě. Dáme posledního bechera. Nebo to pletu? Nebo, Joriko, chlastáme od rána čistou vodku?“

„Tuzemák,“ usadila ho, sama stále podivuhodně střízlivá. Tu vstoupil mladý pár. Jorika vstala.

Skoro automaticky je oslovila, sotva našli stůl. Ital byl zaskočen jejím šarmem. Až tak zaskočen, že nepostřehl, nakolik se v kavárně konzumuje.

„Vy to zde vedete?“ ptal se Joriky. „Obdivuhodné. Nikdy bych si nepo-

myslel, že najdu muzeum a v něm uvnitř takovouhle krásnou kavárnici. Slunce, nezapadnete?“ Zavrtěla hlavou. Shrnula si vlasy. Řekla: „Kotvíme tu už roky... Nebo tedy rok. Předtím to vedli známí. Jakubovi. Ale lidi nechodí. Co si dáte?“ Franko a Ornella si objednali dvě pressa. Za tichého hovoru okukovaly štíty Nepálu, zatímco já zdůrazňoval, že na Kubu naprosto nežárlím a nikdy bych Joriku nesváděl. Leda v Benátkách. „Nad Ploučnicí.“ Ale tady? „Copak si nepamatujete, že jsem to nezkusil, ani když jste se tenkrát rozhádali?“

„Hm, jenže my se, Lorenci, rozhádali akorát na oko a kvůli tobě,“ ujistil mě Kuba. „Copak jsi to ještě doteď nepochopil?“

„Ne. Proč byste to dělali?“

„Protože jsme tě možná chtěli pozorovat jako brouka. Abychom viděli, co uděláš.“

„Protože, Lorenci, ty nechápeš vesmír,“ dodala Jorika, „a možná jsem skutečně chtěla prozkoumat, co všechno v takovém případě podnikneš.“

„Směřem k tobě?“

„Směřem ke mně.“

„Takže jsem zklamal?“

„Jak se patří!“ přikývla.

„Na celé čáře,“ dodal Kuba. Ještě se napil. Napodobil jsem ho a řekl jsem:

„Jenže já tě, Joriko, nesváděl proto, že by to bylo legrační.“

„Neplácej. Nebo tě vážně praštím! A vůbec, tys mě sváděl. Jo. On mě sváděl, Kubo. Drže teď předstírá, že si to nepamatuje,“ rozhlížela se po pistoli i po Jakubovi, který se opět vypařil. Když jsem shlédl pod naše podrážky, tak tam taky neležel.

„A jo, támhle.“ zbystřil jsem ho u stolu Italů.

„Co si dáte dál?“ ptal se. A že prý Kapitána Morgana, to nás málem položilo. Ale Ornella se vesele smála.

„Joriko, naliješ jim?“ obrátil se ke své holce Jakub. Já seskočil ze stoličky, oběhl pult, stal se aspoň na pár vteřin barmanem, a než se vzpamatovali, našel jsem správnou láhev, začal nalívat, nerozlil ani kapku a ještě stačil neviditelně upít.

„Dej – to – sem,“ slyšel jsem Kubu. Plnil další tři skleničky. „Hej, proč to zunkáš z flašky, ty čuně? Jsi hluchej? Sedni!“ A já, on i Jorika jsme náhle drželi po sklínce. Ve vši slušnosti jsem se obrátil k italskému páru tam pod Everestem a optal se jich: „Napijem se všichni?“

Ale Ornella a Franko Nero už byli pryč.

*

Nejvíc to zmizení milenců zaskočilo Jakuba. „Zaplatili?“

„Předem,“ ubezpečila ho Jorika. „Chlapi, copak si to nepamatujete?“ Jako mlhou jsem sledoval, že někdo jako Kuba pochoduje k východu a podobně jako myška se protahuje čímsi vedle mrazáku ven a do haly. Předtím přeškobrtal pár schodů v místech, kde je kavárna navzdýcky zúžena jako přesýpací hodiny. A najednou se vracel s náručí kornet. „To jsem, lidi, blázen, ti Italové jsou vážně fuč. Ej, gazdina, copak se propadli?“

„Možná až do Říma,“ pravila Jorika. „Ústí tam prý všechny cesty. Velmi tě prosím, Kubo, vrať ty zmrzliny.“

„A proč?“

„Protože si je necháme na léto, vid', Lorenci? Vid', že si to necháme na léto? Lorenci?“

„Ano, Joriko?“

„Dáš si s námi v létě korneto?“

„U vody?“

„Proč u vody? Prosím tě! Tady!“

„No, pokud tu zase nebudeme úplně sami,“ zamumlal jsem nejistě.

„A ty se s námi o samotě bojíš? Padavko!“

„Nebojím. Proč bych se bál?“

„To já nevím. Ale nejsme upíři.“

„Nejspíš ne. Já bych ale mohl být kapitán Jack Sparrow. Musím si jen dát bacha, protože jsem viděl i Hitchcockovo Psycho.“

Ale Jorika mě ujistila, že by Anthony Perkinse (herce z Psychy) bez problémů ulovila a vycpala jako drozda. Mě prý prozatím ne, já se nemusím bát.

„Tak to mi spadl kámen... Jak to, že bys mě nevycpala?“

„Protože bys za vycpání nestál,“ políbila si ladně konečky prstů. „Ale možná žertuju.“

„Jo? A nejsou žerty všude v Orientě a pod Pamírem vyhrazeny mužům?“ A zničehonic jsem před vnitřním zrakem spatřil imaginární léto, které už možná nikdy nepříjde, a Joriku uprostřed. Joriku, ještě krásnější než dnes. A Kafka říkal, že potřebujeme tři těžiště. Tři, abychom se udrželi na nohou a žili. Krásu... Ty zbývající dva body stability jsem zapomněl.

„Dáme i pepřmint?“

Vypadl jsem z role kapitána Sparrow, jak jsem do sebe vše obracel. Proč vlastně ty stálé změny? Nebo se mi taky zdají a od rána nasáváme čistě kapitána Morgana? Copak to nevím? A Flinta? Piráty z Karibiku? Nesl jsem ke rtům sklínku a k uchu mobil vyrobený z židle: „Depp? Loď, ahoj! Johnny, proč mi voláš? Tvou ženu jsem ještě dnes neviděl, i když tady dole se něco lepí. Hollywood? Co? Že dnes taky nepřijedeš? Ne, nic se neboří, ani svět. Toč si, toč, ale ne pivo,“ zamykal jsem v představách mobil na čtrnáct západů a na vysvětlenou dodal: „Už zas otravuje, ale toho si nevsímejte. Tihle herci, to je jako s Tofim. Tebe, Joriko, snad na hotelovce na Borech neučí, že se alkohol nemíchá? Nebo leda na zámořských lodích? Kubo, nevíš, co dělal Ilja Racek ve *Vrchní, prchni*?“

„Obsluhoval anglického krále? Co je s tebou, Lorenci?“

Obrátil jsem do sebe zase něco pikantního i za Jakuba a on si nalíval z láhve s nápisem Beefeater. A Jorika? Stále ještě jsem si ji nechtěl brát, jak jsem Jakuba horlivě uklidňoval. „Fajn, tak já ti věřím, Lorenci, ale posunul by ses?“ požádal mě s prsty na mé paži. „Ano, posunul by ses?“ poprosila mě s prsty na mé paži Jorika. „Protože tady pán si chce přisednout, pokud ho teda nevidíš! Hej, vnímej, už jsi tady zbytečněj!“

Brilantně jsem seskočil ze stoličky. Strategicky ustupoval jejich kavárnou mezi veškerými ideálními těžišti, která se nám mezitím poněkud rozmnožila. Konečně jsem ustrnul, ale zase popošel. „Jo. Tady!“ civěl jsem upřeně na špičky svých bot. „Pól byl dobyt. Ne. Tady. Dobyt. A jsem perfektně prostorově vyvážen, milý Watsone. A pak povídám prezidentovi...“ Žvanil jsem a žvanil. Ale dodnes pamatuji měkké nože jejich očí. Když se mě dotýkaly, zatímco vysoký cizinec s culíkem se k nám pobaveně pootočil od baru, jako by to všechno dávno znal. Předvídal. Stokrát zažil. A prý: „Á, pan Lorenc.“

Byl to Páral.

Okolo muzea táhla mračna. Uvnitř pokračovala sobota bez lidí. Šli snad vážně volit. Jen Vladimír Páral přijel z Mariánských Lázní a neignoroval Šangri-La. Čmáral nám na nápojový lístek, než ho blahosklonně podal Jorice: „Madam, asi nebudu v podezření, že bych nepreferoval hezkou ženu. A to ani nemusí být úplně zralá,“ sledoval nevinně její prsa, až si na ně radši přitiskla kocourka. Pousmál se, vlepil jí letmý polibek na tvář a mezitím už na inženýra milostné chemie z dveří mávala jiná dáma. Odpěchal. Zase jsme osaměli. I když ne úplně. Třeba Johnnie Walker

zůstal s námi a ti dva ho dokonce horlivě otvírali.

„Vy jste se zbláznili!“

„Možná. Ale my tě stejně nenecháme odejít,“ řekl Jakub zasmušile.

„Vy?“

„Smith, Wesson, já, Jorika a tenhle Johnnie Walker, Lorenci.“

„A kavárnu? Tu necháte padnout do věčnejch lovišť?“

„Ne-pros-pe-ru-je. I proto piju!“ zabroukal melodii z *Kmotra* a svébytně ji ukončil slovy: „Na-pos-led... I proto jsme do toho s Jorikou praštili. I proto jsme tě dnes přizvali.“

„Ale navždycky bys to tady nezavřel. Co?“

„Ale jo. Zavřel. A tebe taky zavřou. Pokud nedáš Jorice pokoj.“

„A když oživím tyhle prostory vystoupením pro hosty? Co třeba má imitace Felixe Holzmannna? Tady leží rodina Knapova! A neznal jste Joudu?“

„Podívej, Lorenci, o komiku se pokoušet nemusíš,“ uklidňovala mě Jorika. „Bylo by to zbytečné.“ Odmlčela se. „Dokonce i já znám pětatřicet lepších způsobů, jak skotačit, a čtyřicet pět daleko legračnějších kluků.“

„Fakt?“

„O tom tě, kapitáne, ujišťuji,“ stoupla si před nás s rukama v bok.

Vida, a přece na tácu nějak vybalancovala další tři skleničky. „Za vlast! Do každý nohy!“

„Dneska první pití, pánové,“ volala Jorika. „Teprve začínáme! Víte vy vůbec, že s nikým, koho nemiluju, zásadně nepiju?“ zdvihla nejhezčí ze sklínek vysoko nad hlavu, otáčela ji v útlých prstech jako šroubkem v maticce a cinkla si s Jakubem. Hned, jak se rozpomněli, cinkli si taky se mnou. „Jako Marion!“ vhodila dobrůtku do krku. „Mňam! Hej, tady Sommelier je gastronomický odborník a specialista na víno a nápoje i jejich kombinace s pokrmy! No, prostě celá já!“

Zářila. Znovu rozlívala: „Oh, Johnnie, Johnnie, jen do toho! Oh, teprve on mi sedí. U toho, kluci, už zůstaneme. Jako Marion!“ hodila do sebe další sklínku. Ne, naprosto nic to s ní nedělalo. Vážně hotová Marion z Indiana Jonese. Pravou ženskou nerozbrečíte. A Sommelier? Celá ona. Jakub radši zase šel, a než se vrátil, Jorika si místo něj tiskla k obličejí kotě. Vklínila nos hluboko do jeho hebké srsti a potáčela se jako námořník. Kuba se tentokrát vrátil, jak mi připadalo, nějak strašně brzy, ale v tom jsem se mylil. Uplynuly mezitím snad celé světelné roky.

*

Ale Jakub byl zase mezi námi a zdůraznil, že jsou pár. Zdůraznil i to, že máme otevřeno a ničím nebojkotujeme slušné, potenciální hosty. Nejsme hejsci uzavření jen do sebe.

„Přesto nikdo nechodí.“ konstatoval jsem.

„Lorenci, ale vyndal jsi ráno ceduli?“ vyhrkla zničehonic Jorika.

„Bože! To je fakt!“ A zmizel jsem. Vrátil jsem se k nim s plechovým poutačem.

„Vole, naval to!“ vyrval mi ceduli Kuba. „Ta patří před budovu! Pak má někdo chodit.“ A už jsme stáli ve dvoraně muzea před Maršakem.

„Hoši, co blbnete s tou cedulí?“

Ve třech jsme vypochoďovali pod blankytné nebe. Chvíli jsme se motali na mrazu, než se někomu povedlo upíchnout barvotiskový poutač do túje. Maršak se k nám otočil: „Pánové, ta Jorika se vyzná. Ona vás opije! Už teď jste jako slívy. Já vás varuju!“ A nechal nás tam stát a sám svižně zmizel v kavárně. Zvedl se severák. Bylo mi jasné, že někdo musí za Maršaka hlídat pokladnu a zásobu vstupenek, tak jsme s Jakubem zůstali v hale. „Na co čekáš?“ povídám mu po chvíli. „Vrať se do kavárny!“ A má láska k Jorice neměla důvod. Nešlo by ostatně o lásku, kdyby nějaký racionální důvod existoval. Prostě se to stalo.

„Poslyš, snad si tam Maršak nenalil?“

„A kdyby?“ hvízdal Jakub.

„Svatá prostoto. Vždyť ona mu ještě nalije ráda!“

„A nám už ne! Neměli jsme radši zůstat střízliví?“

„To si, Kubo, nemyslím. Ostatně mám názor, že jsem se provinil.“

„A to čím?“

„Že mi je Jorika už od přírody sympatická. Není to snad závažné provinění. Hele, prozrad' mi jedno. Proč jste byli tenkrát tak hrozně moc smutní?“

„A kdy?“

„Když jste se tu tehdy jen tak stavili. Nepamatuješ?“

„A jo. Víím... Proč tě to zajímá?“

„Protože jsem o tom pak pořád přemejšlel. I ještě teď. Tak smutně jste koukali. Jako byste se znova rozcházel. Nebo jako by vám někdo umřel!“

„Neboj se. Kvůli tobě to nebylo.“

„Já víím.“

Ale proč se tenkrát ani jedinkrát nepodívali směrem ke mně, proč? To se mnou ještě nemluvila. Byl jsem tak sám. Možná ani nyní se mnou ještě

nemluví a možná ani jeden z nich dvou. Třeba se mi všechno jenom zdá. Musím to ignorovat. Ji, jeho, lásku, všechno.

„My ti to nikdy neřekneme. Taky nemusíš všechno vědět. Byl bys pak moc chytřej. Jako Václav Klaus. To nikdo nemůže potřebovat, Lorenci. Dělej si práci, hlídej nás – a já budu chodit s Jorikou. Kapišto?“ Objevil se Maršak.

„Máte jít do kavárny.“ A čistě ke mně doplnil: „Mimořádné, dočasné volno, Lorenci.“

A tak jsme tam šli. V Šangri-La se chopili sklenek. Jorika už zlehýnka objímala Jima Beama. „Dáte si?“ chrastila čímsi, asi zátkami, a já a Jakub jsme se na sebe podívali.

„Nemusíme se bát!“ pokračovala svůdná Jorika, jako by zpívala šanson. „Od rána bílýho je přece tohlencto teprve naše první pitivo.“ A hlaholila jako na lesy. Už nebylo ticho. „A Joriko, nepropili jsme se do střízlivosti?“ povídám.

Zdvihla pod horami své dokonalé obočí, zatímco Kubovi klesla hlava k jejímu rameni. Jorika zvedla ukazováček a ukázala na mě: „To ty jsi tu střízlivý, jedině. Ty. Kubo, koukej, ten vůl se snad nikdy neopije.“

„A ještě si všechno pamatuje! Blbec!“ dodal. „Neumí žít.“ A z volebních místností ani parlamentu nikdo nepřijížděl, ale až umřu, vrátí se mi možná zrovna tahle vysokohorská scenérie ze stěn Šangri-La. Vráti se spolu s etiketou na láhvi Jack Daniel's.

„A nepijem snad od rána právě Jacka?“ uslyším z mládí Joriku. A ona zase dodá: „Hej, ještě jednu!“ A zase bude nalívat svému Kubovi.

„Odskočím si,“ řekla. A když stanula u náhle nebezpečných dvou schůdků, zavlnila mi před obličejem prsty: „Jo, a doufám, že tu na mě ještě něco zbude, až se vrátím, gentlemani.“

*

Sotva Jorika zmizela, zeptal jsem se podle svého logicky: „Kdy vůbec budete mít dítě?“

„Co?“

„Kotě přece nestačí.“

Jakub se ohlédl ke chladně vzdáleným vrcholům hor. Oba jsme v tu chvíli nějak chápali, že děti nestudí. A kořata, pravda, taky ne.

„No, zatím s náma spí tady Sommelier. Co tě potrefilo?“ A obešel pult.

„Jo, tys dopil. Dáme Tequillu?“

„Proč ne? Se mnou to stejně nic nedělá.“

„Vidím. Co myslíš, bude i Jorika chtít?“

„Dítě?“

„Tequillu.“

„To já nevím. Před chvílí vydržela, co my.“

„Že jo! Je úchvatná. Ne že ne. Výjimečná.“

„Bezpochyby.“

„S tím dítětem radši počkáme, až vystřízliví.“

*

Tu se Jorika vrátila, objala Jakuba, dala mu hubičku a přeptala se: „Co pijeme? Á... Taky si dám.“

Netušila to, ale pomyslně nás opalovala jako horské slunko, i když se ty pomyslné paprsky pojednou přicházely značně rozptýleny a čímsi prosyceny.

„Ale! Máme i slivovici?“ hlesl někdo a přešli jsme na slivovici bez výraznějších politických výkyvů. To jsem ještě stačil respektovat čas na velikánských Joričiných hodinkách, i když polohu ručiček jsem s každým odvrácením očí opakovaně zapomínal. A ještě jedno nechápu. Jak někdo může sletět z barové stoličky. Ale Kuba mi prozradil, že to jde. Sám prý vyslechl hotové přednášky na to téma a umí poskytovat i první pomoc.

„Holt dobrej oddíl?“ povídám.

„Ne oddíl. Hotelovka. A učí se na ní ještě víc!“ A strčil do mě.

Rovnováhu jsem sice udržel, ale žďuchl do mě podruhé. Sletěl jsem, ale stála tu Jorika, našťestí, a ta mě podržela. Už jsem nebyl tak sám.

Už jsem nebyl tak sám a zase viděl chvíle, ve kterých jsem se do ní tak neuvěřitelně zamiloval, a chvíli, kdy přede mnou ve dvoraně poprvé stála s Jakubem. Kdy vstoupili z dopoledního vedra. Zase jsem věděl, jak vyhlížela po jeho boku a že se zdála být propracovanou a vybroušenou skleničkou, kterou mi svět nastrčil do cesty. Kterou jsem náhle potkal jako bystrinu a zbystril v ideálním úhlu. Kdopak ví, ale možná jsem byl ten pravý. To nelze nikdy vyloučit.

*

Nikdy mi nikdo nepřipadal šťastnější, než ti dva v té dávné chvíli, na kterou si už sami nevzpomenou.

A kdyby o tu chvíli dobře pečovali, už by se určitě nikdy nepohádali. Měla tenkrát na sobě dost volné černé kalhoty, končily pod koleny a Jorika

působila velmi sportovně, nicméně i jako jakýsi masožravý oddenek. Snad až z tropů. Vstoupili tenkrát banálně do muzea i mého života a byla to náhoda, ale i osud.

„Kde jste se tu vzali? Je přece neděle a kavárna má teda zavřeno. Nebo si snad děláte vlastní program, a co chcete?“

„Děláme si vlastní program, a co chceme,“ řekl Jakub.

„Budu vám tedy celý den posílat do kavárny lidi, co přijdou do muzea. Leda byste chtěli zůstat sami.“

„Ne, to nechceme,“ usmál se. A sebrali mi klíče od Šangri-La, zavřeli se uvnitř a já skutečně čekal, že tam spolu pobudou celý den, ale Jakub odjel. Jakub odjel, a když Jorika otvírala i druhé křídlo dveří kavárny, uvnitř už existovala sama. Nemělo se to možná nikdy stát. Můj život by se ubíral jinudy, kdyby ji tam tehdy nenechal. Stačilo to k zamilování se.

„Je tu vůbec ještě něco k pití?“ vytrhl jsem se při pohledu na Joriku ze vzpomínky.

„Campari. Dáš si?“

„A co támhle Veltlín?“

„A vem rovnou i ten Modrý Portugal,“ dodal Jakub. A hlavně, že tu byla první, ohnivá láska, říká jeden klasik. Nevadí, že zanikla uhašena vodou, navždy ční věže zatopeného města. Ale jsou lidé, kteří žádnou první lásku nepoznali.

*

„A proč tu vlastně nemáte nic na zub?“ nedalo mi to.

„Protože to jako upíři nepotřebujeme?“ odpověděla.

„Vy možná ne. Ale já musím do šesti večer vydržet ve službě.“

„Prosím tě, takhle ztřískaný? Má to cenu?“

Šel jsem se převléci a vyšli jsme na sluníčko.

„A nenechal tu Páral něco?“ vzpomněl jsem si v parku. A Jorika řekla:

„Lorenci, máš pravdu, nechal.“ A obratem mi podávala nápojový lístek.

Na okraji Páral nechal podpis i dialog z chystaného románu:

„Pokud vás nikdo nenutí do sexu, je nejlepší žít ve třech.“

„?“

„U ničeho nechybí svědek.“

„A Bůh?“

„Dívá se až moc z dálky.“

„A dítě?“

„Ten třetí je vždycky dítě.“

Lesní zkratka

Začínala letní neděle. Z práce jsem tenkrát jezdil na kole. Silnicí bílou. Tu... Prvně jsem si všiml temné lesní odbočky. Ústila do ticha. „Kampa vede?“ položil jsem otázku Plzeňákovi z lomu a někdy se stane, že celý život bydlíte jen pár kilometrů od zkratky a mikrosvětla za humny a neznáte nic. „Nejedná se, pane, takhle náhodou o *tajnou zkratku z hororu*?“ Zrovna mi skončila noční (něco jsem hlídal) a bílá stuha přede mnou stoupala jak do hor. Ty hory bych vydýchal, ale zkusme je vynechat. A kudy? Hned za kaplí do lesa. Před závorou seskočit. Vést kolo. Před nosem se mi mihly běhy ranní srny. Pak zajíc. Srna nejprve ladně šla a on rovnou pelášil. Minuli posed. Druhý. Byl domem v koruně borovice. Vlevo se vlnila pole směrem k samotě s vysokou střechou, a jak jsem se nořil hloub do lesů, vzdalovala se i Lhota.

Tu zkratka skončila další zrezivělou závorou. Za ní opět blikla silnice. Dojedu domů, usnu... Ale představil jsem si, že vedu kolo znovu od začátku zkratky. „Ahoj,“ řeknu a Jorika a Jakub taky pozdraví. „Kde jste se tu vyčarovali?“

„Náhodou.“ Vzpomínám snad na „ty právě“ z toho důvodu, že sám jsem ten pravý?

„Kde máte Volkswagen golf?“ pokračuji mechanicky, ironicky a schválně chladně a on (trochu podoben velké veverce) se uhodí do hlavy, jako by šlo o ořech: „Auto? My na ně zapomněli.“

„A není to fuk?“ optá se Jorinda (taky veverka). Ale snil jsem, že mě vezou domů. Jako by šlo o taxislužbu.

„Si tedy fandíš!“ řekla. „Nejsi nám psem. Ještě řekni, že bys chtěl být podobně přepravován každý den.“

„Každý den nemá léto. Nemám každý den ani noční. Stačilo by jedinkrát.“ A v realu jsem to navrhl lesu. Ještě předtím jsem se ovšem ujistil, že opuštěnému. Nikde nikdo. Ani na posedu ne. A nehovořím sám k sobě co tululum. „Hlavně, že tu jste. Hlavně, že jste přišli.“ Přinesli tak úlevu i jakousi mlhu.

„Už jsme tady na tebe čekali,“ upřesnila půvabná Jorika a pohodila dlouhými vlasy. Lehounce jako duch se opírala o závoru.

„Na jedno se ale připrav,“ doplnil ji Jakub. „U druhé závory opět zmizíme.“ Jako srny všech srn? Jako králíci? Že se propadnou? „To máš jistý. Lorenci.

Co je? Tobě se po nás stýská?“ Kývnutí. Mé. A představuji si, že právě nejedu zkratkou sám. Že jsou.

„Pokračuje snění i silnicí?“ zajímá Joriku.

„Možná. Ale klid. Snění je prvořadě lesem. Až na zajíce. Až na cvrlikání. Snění je lesem. Tady se nemůže tak snadno vynořit auto. Ani to vaše mi nechybí.“

„A my ti chyběli?“ utrhla Jorika šťovík.

Každý den, heslo temno ve mně. Já bez vás neexistuji, dodal patos. *A vzpomínám – a oni to nevědí*, představoval jsem si milence tím víc, čím víc jsem se snažil na jejich vzájemnou lásku zapomenout. Všude jsem je vídal, i před usnutím, i cestou po Zámeckých schodech, pokud jsem navštívil Prahu, i při četbě Arthura Ransoma. „A v lesích,“ povídám Jorice.

„A v polích?“

To jsem se ošil. Pole nebrat. Moc prostor. Moc beranidla. To potírá fantazii. V extázích totiž nevznikají jen děti. V extázích rodících se, umírajících kosmů raší také příběhy. Ach, proč jen snění nelze nahrát na magnetofon? Nejsme snad mnozí básníky, i když za život nenapišeme řádku? Rozhlédl jsem se. Je zkratka okolo pustá? To, že existuji, přehlédli? Podcenili? Bože, jak by mohla... být pustá? Vždycky je svědek. Registruje i nikdy nezapsané verše. „A tebe nikdy nenapadlo,“ šli jsme ve třech po stuze mezi lesem a polem, „že to nevíme, jak moc se ti stýská?“

„Napadlo mě, že o tom nemáte páru, ale právě díky tomu vědomí jsem vám uměl odpustit.“ Jakmile si totiž řeknete o cit, tak slova vraždí, i když pod maskou. Reakce na slova pozbude ihned smysl. Něco bych plác a nevynořili by se, tím spíš ne. Právem bych byl slabochem celému světu. A proto jsem mlčel. To byla má zkratka. Snem. A jen jsem řekl: „Hlavně, že tu jste, i když ve snu, a kdo ví, třeba budete pochodovat tady u mého ráfku i zítra. A kolikrát ještě? Kolikrát budu chtít.“ A tak se mnou oba občas chodí. I když jsem v reálu střízlivý, i když neblázním, i když přitom zůstávají v pelíšku doma. I když vůbec nejsem Ladislav Klíma. Nebo je snad svět jen vědomí a nic?

„A tobě nevadí, že tě neprovázíme opravdu?“

„Vadí.“ A co střela před námi přes pěšinu přeběhla druhá srna. „Třeba na to ale dojde.“

„Jo? A kdy? Kdy, prosím tě, když mlčíš jak ryba, ryba zařezaná?“ ptala se unaveně snová Jorika. „Až budeš starej?“

„Možná.“

„Není to pozdě?“ Odmlčela se a přešla do praxe. „Uznáváš, že tu na tebe nemůžeme čekat po každé noční? To by byl mysticismus.“

„Uznávám,“ spolkl jsem se slinou i nějaké jehličí. „A surrealismus. Ale mohli jste napsat, mohli jste se ozvat.“ Což nebyla výčitka. Jen konstatování. A Jorika si svlékla kabátek a namítla: „Párkrát jsme to udělali.“

Vzpomínal jsem. Marně. Až něco přece kříslo. Ne však vlídná vzpomínka. To si pořád pamatuju, jak mi psala o obtěžování. A jak žensky k němu přivinula i „pronásledování“. Ona. Oheň, vodu... i ženskou lest. Nepříjemné to prý bylo i „novému“ jejímu klukovi. V reálu už totiž nastoupil. Po Jakubovi. A zvláštní, my stejně šli zkratkou a ti dva hovořili čistě spolu. Jako bych tam nebyl. Nejen, že mi to nevadilo. Mně vyhovovalo být svědek. Copak já netoužil, aby šlo prvořadě o jejich vycházku? I kdyby uvnitř mé zoufalé hlavy? Což já potřeboval komunikovat? Otravovat? Ne. „Ahoj!“ Loučení znělo jako vítání. Došli jsme k závoře. Proklouzl jsem jako lasice, vsedl na kolo a milenci kola neměli, tak ustrnuli v lese jak pařezy. Ale neplakali. „Zase se potkáme?“ ptal jsem se. Mávali. Chvilé z báchorky. „Aby ne!“ A pokud na vás někdo na čas zapomene, žijte. Sněte. Odjížděl jsem silnicí od jehličí a zkratky těch duchů, ale nedali pokoj. Uháněli podle mě. Jako stíny. A doma? Přetáhl jsem peřinu přes vlasy a oni spolu stejně leželi opodál. Nakonec se mi o nich zdálo. Stál na kraji Náměstí Snových Zkratek. „To se hodí,“ sehrál jsem před ním cynika. „To mě autem hodíš dom.“ A já jen žertoval a vracel se z práce celý dlouhý den života, a když jsem procitl, po dvanácté čekali u rezaté závory. V duchu můžete komunikovat s duchy, ale někdy to lze dělat i s živými. Jak jinak si uchovat zdravý rozum? A jen občas mě napadají ony dvě absurdní otázky. „Může pro mě v kosmu existovat i jiný pár? Jsou lidi zaměnitelní?“ „Záleží na tom, jak máš nastavené srdce.“

Fluke

Jakub a Monika za mnou přijeli do lomu, který jsem hlídal, ale jenom na chvíli, ještě než jsem nastoupil směnu; a chystali se zase vypadnout směrem na Plzeň. Bylo to ve Lhotě, začínalo pršet, byl srpen a Monika řekla: „To bdíš celou noc?“

„Vyspal jsem se přes den.“

„To se válíš celý den?“ rozhlédl se Jakub po světnici uvnitř domku.

„Od dvanácti do tří, obvyčejně, a sloužím jen víkendy. Prší, ale je tu hezky. Bývám tu jen s kocourem a...“

„A to ti docela vyhovuje, ne?“ dokončila Monika.

„To mi docela vyhovuje, když si představuju tebe.“

Jakub to nepřeslechl, ale usmál se. Neřekl nic a já jsem pokračoval podobně nadneseně: „To se dá vydržet leda s vámi, protože vy jste ti praví – a já tak sám. Jenom když si představuju, jak se mnou chodíte po lomu. Život to není, jsou to jen sny, ale velkolepé, řekl by Fitzgerald. Ne?“ zasmál jsem se.

„A Jorika?“ usedla Monika proti mně ke stolu a opřela lokty o kostkovaný ubrus. Kapky deště bubnovaly na plechovou střechu, zatímco Jakub se šel podívat dozadu, co mám schováno v ledničce.

„Joriku jsem měl rád, nebo ještě mám, ale jsou to tři roky. Co mě nechce. Rok a půl, co se rozešla tady s Jakubem. Ani se mi tuhle už nelíbily její nové fotky na Facebooku.“

„A moje jo?“ optala se Monika.

„Ale jo,“ ohlédl jsem se k ledničce. „Tam s tím pejskem na koupališti v Rokycanech ti to obzvlášť sekne. A bude pořád hezčí, Jakube.“ Ale popravdě mi připadala moc mladá. Původně jsem ani nepochopil, čím ho zmagnetizovala. Až tváří v tvář fotce, na které seděla pouze ve slunečních brýlích a v plavkách (a chystala se zvednout zadek z deky), mi to konečně došlo. „Sluší vám to. I s tím štěnětem,“ dodal jsem smířlivě. „Kde teď vůbec ňafá?“

„V autě,“ řekli mi.

„A ty bys ho chtěl vidět?“ zeptala se Monika. Povídám: „Ježíš, a proč jste sem jezdili, než abyste mi ukázali Fluka?“

„Jakého Fluka?“

„No psa. Vždyť ho znám jen z fotek.“

„Ale jmenuje se...“

„Budu mu říkat Fluke.“

Tak pravil Lorenc. „Kde jste vůbec nechali audinu?“ zeptal se, jako by stál sám nad sebou.

„U vrat.“

Bylo to asi šedesát metrů daleko. V ten den zůstala brána ještě otevřená.

„Ale tam auto nemůže stát, vždyť přijede Jarda,“ povídám. „A proč vůbec Fluka vězníte?“

„Protože zase pojedeme,“ psal si Jakub něco do bloku.

„Ale jsem rád, že jste se stavili,“ povídám.

„Pohoda. Měli jsme to při cestě,“ zvedla se Monika skoro jako z té deky, přistoupila ke mně a řekla: „Pojď. Ukážeme ti Fluka.“

Vyšli jsme z bílého domku a chvíli stáli nad zlomem propasti šedého lomu. Tam dole se lesklo jezírko, hranatá žula studila od pohledu a ze srázů se plazila hnědavá hlína. Ještě chvíli jsme zírali do jiné dimenze, a potom jsem se zeptal: „Pamatuješ si tu fotku, jak jste s Jorikou u nás v hospodě, a jak má Jorika ještě hodně žlutý vlasy a na sobě něco červeného? Kouká do objektivu uzounkýma očima, hezky se usmívá, i když trochu záhadně, a ty ji držíš kolem ramene a ona je šťastná, a právě fotka to štěstí dokazuje?“

Monika se ošila. „Jdeme za Flukem?“ zeptala se.

„Asi vím, kterou fotku myslíš. Ale je to hrozně dávno,“ vzal ji okolo ramen. Svorně šli k výjezdu z lomu. „Stáhl sis to z Facebooku?“ dodal Jakub už skoro mechanicky.

„Přesně tak. A kdybych to náhodou fotil já, třeba by se mnou Jorika i kamarádila.“

Dneska. Už od té chvíle.“

„Ale tys to nefotil.“

„Tomu fotografovi v podstatě závidím,“ následoval jsem oba milence k autu u kraje asfaltu. „Ne, já se na tu fotku nedívám zase tak často, ale dost. A jsou to už tři roky. Něco vám řeknu. Neokoukala se. Jak je to možný? Asi to bude tím, že jste byli zrovna tak šťastní, Jakube?“ Monika se opět ošila. Uvnitř, tam za okýnkem audiny, se vysunul chlupatý čumáček. „Už si ten večer v hospodě ani nepamatuju,“ díval se nám Jakub zasmušile do očí a já dodal: „Víte, co je zvláštní? Koukám na tu fotku a většinou na Joriku a je to, jako by mi svítila do obličeje horká lampička. Je to slunce. Úsměv je možná něco jako kužel světla z nebe a koupu se v tom a pořád

čekám, kdy se to okouká, ale funguje to jako perpetuum mobile. Navěky.“
„To tedy vlastně jen povrchně miluješ ty její sešikmené oči, ne?“ usadil mě Jakub.

„A její čumák,“ otevřela Monika ironicky auto. Fluke se jí vymrštíil do náruče. „Lorenci? Není to málo?“

„Možná. Ale vezte si psa. Taky´s ho chtěla, že je roztomilej. Nebo i Kubu.“
Šťastně se mazlila s Flukem, neposlouchala a řekla mi: „Tak ahoj!“
„Ahoj.“

„A co Fluke? Ani ho nepohladiš?“ podivila se Monika.

Podrbal jsem teriéra pod krkem: „Perfektní pes.“

„Teprve štěně. Jorkšír. Pokud´s to nepoznal.“

Uplynuly asi tři měsíce a cítil jsem se mizerně. Život nemá smysl, anebo si snad myslíte, že má? Takový Lovecraft přesně vnímal absolutní lhostejnost kosmu k osudům veškerých živých tvorů i chudobek, a já si znovu četl jeho povídky a myslel jsem na Jakuba a Joriku, tedy, chci říct Jakuba a Moniku, proč si na to, sakra, nemůžu zvyknout? To ta hypnotická fotka z počítače? Určitě. Ta fotka mě vrací do éry, kdy byli šťastni, ale Joričino rozpoložení jsem tenkrát bohužel nevyužil. Ne v pravý čas. Akceptovala by mě, tehdy ještě jo. I když jsem tak trochu citový loudil. Dnes je však všechno jinak a Jorika nejspíš bez iluzí, což asi bude i jedním z důvodů, proč mi tuhle povídala: „Pokud vím, tak si netykáme. Budu ráda, až odejdete.“ A tak sem šel. Jenže doma jsem se zase díval na její magickou fotografii z toho lokálu a chvěl se pod horkou lampičkou, jejíž paprsky mě omývaly a léčily, jako by se mě dotýkaly Joričiny prsty. Ale neuměl jsem si vlastně představit, oč lepší by bylo, kdyby fotografie ožila a já do ní vstoupil jako do snu. Jako do toho dávném okamžiku. Jsou věci, které si jednoduše nepředstavíte. A fotografie máme od toho, aby zachycovali okamžiky. Neopakovatelné. A i nejšťastnější hodina má jen šedesát minut, jak řekl, tuším, G. B. Shaw.

Asi tři měsíce jsem Moniku a Jakuba neviděl a mrzelo mě, že nezavolají, ale říkal jsem si: Oni přece ani netuší, že tě to mrzí, a pokud to tuší, tak nemají ponětí, že tě to mrzí tolik. Takže má chyba. Zavolal jsem Jakobovi a zastavili se už za pár dní. Vzpomínám, jak se mě zrovna ptala na místního kocoura, když se rozbučel ten telefon. „Překáží mi tu náký auto!“ uslyšel jsem v něm Jardu.

„Kdo to volá, Lorenci? Útok monster?“ zajímal se Jakub od ledničky, kam

mi zrovna přidával nějakou plechovku.

„Ne, ale sjet autem jste měli až sem.“

„Sem? Dolů? Máš tu bahno. A kdybych do toho vypustil Fluka, který dorůstá, bude z něj do pěti vteřin koule zrovna takovýho bahna. Ale jestli je to problém,“ dodal, „chytej klíčky.“

Chvilí jsem nechápal, jenže Kuba vzal Moniku schválně do náruče a ohlédl se po mně přes rameno. „Ty jsi tu ještě, pse? Kuš.“

Běžel jsem podle olší nad obří propadlinou lomu k audině a tam s úsměvem čekal Jarda, který v lomu vyráběl kamenné kostky už dvacet let. „Pěknej čumák! Čí je to psisko?“ zeptal se. „A proč ho necháváš v autě?“

„Aby se neušpinil,“ usedl jsem za volant, pohladil Fluka pěkně po packách i za ušima a sešlápl pedál. Byla tam zpátečka, šklublo to vozem do silnice, blesk – a rána jako hrom se slila s bolestí v jedinou foto-momentku. Když jsem otevřel oči, spatřil jsem sám sebe. Spatřil jsem sám sebe, jak trčím za zdeformovanou přístrojovou deskou, a na vraku audiny stál neuvěřitelný nákladák s cisternou. Rozmačkal i Fluka? Rozhlížel jsem se. Ale štěně jsem nikde neviděl. Zato skrze střepy okna jsem slyšel křik a spatřil dvě přibíhající postavy. A tu jsem se vymrštil a letěl jako šíp až do náruče své paní. Hup. Už si mě chovala. „Běž tam sám, Jakube,“ uslyšel jsem. „Zatím ukonejším Fluka.“

„A proč mu říkáš Fluke?“ rozhodil Kuba zdrceně nerozdrcenýma rukama. „Proč? To jméno přece vymyslel Lorenc. Ne?“ zahleděla se spolu se mnou k hořícímu vraku a dodala: „To nemohl přežít.“ Jenže žiju, Monika mě chová každý den, i na koupaliště mě berou a hrají si jenom se mnou, když si nehrají spolu, a někdy se mi dlouze dívají do očí – a jsem jako pod horkou lampičkou. „Co se stala ta bouračka, je jako vyměněnej, vid!“

„To tedy jo. Asi šok.“

„A má jiný oči. Docela. Podívej. Docela jiný.“

„Možná jiný, ale je to náš Fluke.“

Dovětek.

Jorika je přezdívkou inspirovaná Hapkovou písní z roku 1970; na YouTube původní verzi nenajdete, ale spisovatel Václav Gruber a jeho žena Alena mi ji před časem odněkud nahráli a věnovali. Vzpomínám i na slunečný den, kdy seděl literární historik Vladimír Novotný s herci divadla Dialog a se spisovatelem Milanem Čechurou v nejmenované restauraci v blízkosti jisté městské knihovny a já tam dorazil – a debatovali jsme. Třeba i o Páralovi. Problémem je, že to bylo jedinkrát. A sice jsem tam přišel na popud manažerky Jany Horákové, ale především díky tomu, že jsem měl v ten den „slunečnou“ náladu. Proč? Samozřejmě z toho důvodu, že Jorika zaměstnaná jako servírka v nedalekém klubu Rock 'n Wall se na mě zrovna usmála. Víím, komické. Ale je to také světlá výjimka a člověka jako já podobný úsměv jednoduše na chvíli vzpamatuje, ba třeba odvedl až na pivo. I tak to chodí. Přestal jsem být asociálem, na chvíli, a ač zpětně vnímám právě výjimečnost oné situace. Ó, kéž bych si jen uměl vsugerovat, že mě má Jorika ráda, a být opět tím Ivem jako tenkrát, chovat se stejně sebejistě. Ale nejde to. Neumím to – a hrdina povídky Fluke také ne.

On navíc hovoří o jiné dimenzi, i když okolo sebe sleduje dimenzi zcela reálnou, která mu ovšem připadá právě jiná. Není divu, je zamilován, i líčí realitu jako sen (a naopak), a to třeba i ve chvíli, kdy v jeho vzpomínce ožije „slavný“ barevný snímek s Jorikou a Jakubem. Snažil jsem se v této povídce pracovat i s nedořečeností, ale nepřeháněl to. Nedořečenost „hraje“, to je pravda, ale jistě umí skrývat taky autorovu nešikovnost. Situace, které si neujasní. Také v povídce Fluke tak najdete sekvence, nad nimiž se dá váhat. Tak třeba se chvíli lze ptát, není-li na fotografii s Jorikou vlastně Monika. Pasáž „dvou žen“ končí teprve slovy „Monika se ošila“. Teprve tím se vyjeví, že s Jorikou na obrázku figuruje Jakub. A kdy se Monika ošije znova? Když na svou předchůdkyni žárlí. Podstatnější je ovšem následující „lavírování“ a směřuje až k možnosti, že na moment vzniku fotky ve výčepu vlastně nevzpomíná Jakub, nýbrž jeho a Moničin jorkšír.

Anebo povídku nelze aspoň na okamžik interpretovat i tak? Určitě. A je to i předzvěst Lorencova finálního vtělení. V příběhu se ovšem (vedle leitmotivu psa) vrací několikrát i lampička. Zprvu se o ní hovoří jasně, pak je zmíněna bez vysvětlení. Proč? Nepochybně coby metafora dotyčné fotografie, která jako by k hrdinovi vysílala ozdravné tepelné paprsky.

A další klíčová slova? Zní: „Pokud vím, tak si netykáme. Budu ráda, až

odejdete.“ A věta „Tak pravil Lorenc“ je i značkou. Čeho? Až do jejího vyslovení je totiž děj predestinován v první osobě. Teprve pak dojde k odstupu. Má to opodstatnění? Jak by ne. Jen další předzvěst toho, že hrdina umře a přitom i vystoupí nad sebe z hmotného těla, aby se stěhoval do zmíněného už psa! Ještě předtím, než se to stane, sleduje ovšem sám sebe z vnějšku a není to pro něj opět nic nového. I zaživa přece býval zvyklý podobně nad sebe vystupovat, ba komentovat se! „Okultní“ prvek na konci povídky působí právě díky tomu psychologicky pravděpodobně, když disponuje předehrou, a předcházející mu náznak v odstavci začínajícím slovy „tak pravil Lorenc“ je, myslím, vhodnou přípravou na převtělení.

V povídce se navíc ukryly odkazy na dva existující příběhy známé jako *Duel a Fluke*. Odkaz na *Duel* postřehne, pravda, leda čtenář, co zná stejnojmennou povídku Richarda Mathesona (zfilmovanou Stevenem Spielbergem), neboť Lorence rozmáčkne „auto s cisternou“.

Krom toho ovšem existuje román Jamese Herberta *Fluke*, který zjednodušeně řečeno líčí, jak se jistý muž vtělí do psa, o kterého poté pečuje jeho bývalá láska a její partner. Tu knihu nicméně takřka neznám a spojitost mě napadla až s odstupem. Nemění na tom nic ani to, že se můj hrdina rozhodne říkat psu *Jakuba a Joriky* právě *Fluke*. Jak vidno, zná stejnojmenný román, a naopak je očividné, že *Jakub a Jorika* jej nečetli. Vadí to snad? Stěží a žádná škoda. A ironie tkví v tom, že Lorenc začne jejich jorkšírovi říkat *Fluke* už ve chvíli, kdy ještě nemůže tušit, že se do teriéra vtělí.

Druhá z ironií spočívá v tom, že milenci akceptují navržené přejmenování vlastního psiska, aniž znají dotyčnou knihu *Fluke*, jejíž hrdina v těle v psa je, jak už naznačeno, oddán jistému jinému páru. – Což je všechno hezké, ale nejdivnějším pro mě stejně zůstává, že už nevím, co bylo při psaní intuicí a co kalkulací.

Normální svět

V pondělí přijela do školy, jako obvykle. Zaparkovala, uzamkla tu koloběžku, zula boty... Džuch, vrazil do Jorindy udělaný spolužák Olda. Trochu jednodušší týpek, ale tak zasněnej, říkala si – a on sledoval pihy na jejich oble opálených pažích a vnímal její kůži, přivoněl si. Ten den ráno si Jorika natáhla džínovou sukni a ta zdaleka nevedla až ke kotníkům.

„Ještě v tobě zní Džony Depp?“ přeptalo se to pako Olda.

„Navždycky.“

Džony Depp nebyl z Ameriky. Šlo o přezdívku Joričina přítele, chytrého kluka s nádhernýma očima.

„Navždy bude znít? Tak to ti dám pokoj, kočko.“

„Dík. Hodnej!”

„Ale boty ti sluší. Sexy. V těch i spíš?“

„V nich se i koupu.“

Stáli ve třídě.

„Spolu se bohužel nikdy nekoupeme,” opřel se Olda o Joričinu lavici. Zazvonilo a jejich škola se zdála žlutá i zevnitř. O přestávce došla za Deppem do béčka, jenže tam ho nenašla.

„Je Kuba marod?“

„Nikdo neví.“

Jorika se vracela do třídy. Najednou spatřila na chodbě překážku a zařala zuby. Zase ten Olda! Navrhl: „Počkám na tebe.“

„Odprejskni.“

Zbytek školy nějak přežila. Jen aby se Deppovi nic nestalo! Vyšla z budovy, odemkla vůz (vlastně to nebyla koloběžka), zařadila, rozjela se a... u hřbitova na kopečku zrovna někdo stopoval. Olda! To už je potřetí, balabamba, ale jak ten sem vůbec dostal? A co? Tak holt vezmu stopaře. Pro jednu.

Znovu to rozjela a křížky hřbitůvku mizely ve zpětném zrcátku. Zůstal jí ten mezi řady. I Olda ho vnímal. Řekl: „Nikdo nevíme, co bude, ale jiný Olda už nikdy nebude.“

„Magore!“

„Ve tvém životě nikdy, Joriko.“ A hypnoticky šeptl: „Zatoč do lomu!“

„Ti haraší?“ Odmlčela se. „Chceš mě ojet?“

Jenže Joričiny ruce volantem zatočily! Kouzlo nechtěného? Chtěného?

Ucítila lesní dech i puch. Asfalt pod sebou a jehličky stromů po stranách. Uviděla závoru vyrobenou snad z rezu. Olda vlastně nebyl tak udělaný, zato ale plál. Plálo i léto a ve skalách dlelo jezírko. Jorika zabrzdila a chtěla vystoupit, ale kluci dávají holkám ruce na kolena a dokonce by rádi dívkám líbali nohy. „Ne!”

„Tak na krk!“

„NE!“

Olda vzal Joriku za ruku. Vmáčkł Joričinu dlaň na svůj ztvrdlý penis a líbal ji na ramena. Kousl ji jenom dvakrát a jemně. „Podle mne jsi pasivní,” broukl.

„Čuráku! To má být fór?“

„Ale mně to nevadí,” hladil Olda Joriku. Najednou Jorika uslyšela sama sebe, a nevěřila:

„Jak bys to udělal?”

„V posteli?”

„To máš přece jedno kde, ne?” řekla Jorika – a sama si představila horkou, bílou písčinu. Rhodos. Oleandry. Jejich vonné květy a pláž. Okolo letkovského jezírka se ale zatím sadisticky ježilo ostré kamení. Jektavě zopakovala: „Jak-k-k?”

„Svlékal bych tě.”

„To předpokládám.”

„A pak bych rukou...”

„Rukou? Jak?”

„Jak? Joriko! Joriko, nechal bych si radit.”

„Dobrý. A jak dlouho?”

„Hodinu?”

„Vyučovací?”

„Jakou jinou. Joriko! Jen hodinu.”

„Jako by byla celým dnem,” řekla více zamyšleně nežli zasněně. S ironií se Oldy zeptala: „A dál?”

„Dál? Jaký dál? – To by stačilo.”

„Máš recht. Vlastně jo.”

„A jen bych si tě zase oblík.”

„A to bys mi sám natahoval i punčochy?”

„Prosím tě, Jorindo, punčochy a na pláži?”

„Ale ty jsi říkal, že se jako válíme v posteli.”

„Říkal, možná říkal, jenže ty si představuješ pláž!”

„Ach, jak to víš?”

„Protože tě miluji.”

Vynalezení Facebooku Marvinem Lorencem

Odpoledne přijela Jorika ve žlutých šatech do penzionu, usedla ve zbrusu nových botách ze semiše ke stolu v prázdné restauraci a pan vrchní neboli Jakub ji obsloužil jako princeznu, i když byla jen servírkou, anebo právě proto. Nato se obrátil ke kamarádovi. „Potřebujeme tady s Jorikou na chvíli vypadnout.“

„OK,“ čistil kolega soustředěně skleničku. Jinak zel podnik prázdnotou. „Klidte se.“

„Za hodku nás máš zpátky.“

Naznačil zasalutováním jistou oddanost a Jorika s Jakubem se na něj usmáli. „Naučím tě za to líp řídit. Jako tenkrát Kubova bráchu,“ slíbila, zvedla se, na hrdle se jí zhouplo na řetízku písmenko J a ona vyšla za Jakubem. Před restaurací okouněla Klaudie, tak ji pozdravili stejně jako Moniku, která seděla opodál se psem Zippem. Ani jedna z obou dam tu rozhodně nebyla kvůli Jakubovi. Nebo snad ano? Tak či tak usedli jako manželé do zeleného Audi, sjížděli po mokrých kostkách (bylo po dešti) k závorám a hned za náměstím zabočili do mé ulice, čímž provedli něco úplně proti mému očekávání. Byla to neděle a ti dva pojali absurdní úmysl realizovat neohlášenou návštěvu, ačkoli jsem se jich podle všeho bál. Ani napřed nezatelefonovali. Toužili mě snad zaskočit?

Kdo ví, ale nejspíš budou něco potřebovat, napadalo mě později. Oba jsem znal jen krajně povrchně, a to hlavně z podniku v Plzni známého jako Šangri-La, kde jsem jim asi dvakrát pomohl doplnit sklad.

Jelikož jsem zrovna neposlouchal žádnou písničku, zaslechl jsem Audi, a sotva jsem vyskočil od počítače, zahlédl jsem záclonou jeho zpomalující střechu. Ještě pořád jsem ale netušil, kdo to bude, a jen si říkal: Kdyby tak přijeli na návštěvu Jakub a Jorika. Což se vzápětí splnilo. Pomalu, jako by šlo o součást psychoterapie. Vystoupili, já jsem vyšel ven a svět se díky tomu rozběhl jinak. Měnil se. Jak se to mohlo stát? Stromy v ulici pojednou vyhlížely jinak a baráky se potáhly leskem, jako bych se probudil z kataleptického spánku. Jako bych poprvé viděl správně, dostala příroda i domy smysl a okolo se taky dál všecko tavně rychle táhlo rychlostí orkánu ze země Oz. Věci se ale nehroutily do sebe, nýbrž ožily. To dřív bylo vše uzavřené. Teď se veškerá příroda před mou duší naráz rozsypala v lego a ty mikroskopické cihličky se ihned počaly skládat nově. Vztahy s lidmi taky,

stál jsem tam. Někomu, to vím, se nic podobného nepříhoda nikdy. Kolik lidí o něčem podobném do smrti jen marně sní a kolik jich zemře? Třeba nejsou zajímaví, ne dost hezčí, zdůraznil Houellebecq, nebo jen zestárlí a já... Jak jsem byl rád, že za mnou Jakub a Jorika přijeli!

Pootevřel jsem vrátka o centimetr, ale oni dva mě nepochybně navštěvují omylem, říkal jsem si. Nebo ne? Hrdiny nevymyslíte. Hrdiny potkáte. Máte-li štěstí, tak je potkáte třeba hned v dětství (míval jsem kamaráda Říšu). Nebo taky ne. Zbytek života tím i může představovat pád, někdy, a jindy se potkáme s výjimkou potvrzující pravidlo. Nastoupil jsem do auta. Dozadu. Ještě plný stesku, ale už jsem tál. V tom oceánu jsem sice ještě neuměl plavat, konečně jsem se však probíral. U stavidel. Život se dnes měnil. Jedem? Audi se hnulo. Na začátku zůstalo jedno, o čem spolu ti dva hovoří, a pak se Kuba jaksi striktně zeptal: „A kam bys vůbec chtěl, Lorenci?“

„Na hrad?“

Vzali to lesem, až se vynořila další hospoda. Pod zříceninou. Měla zavřeno a „nebylo by skvělý, kdybyste ji měli pronajatou?“

„To bychom to dopracovali!“ rozesmáli se. Liduprázdný les byl opět z cihlíček. Jehličí se propojovalo, chvělo se ve větru a hrad nad námi představoval černočerné, bachratě klímající monstrum. Sotva jsme k němu vylezli, začala být Jorice zima, a tak jsme se jen dotkli kamenných stěn a železných dveří s rytinami pro štěstí, rozhlédli se po kraji nad špičkami smrků a vraceli se dolů přes most nad příkopem. Vnitřek vozu nás odkrojil od světa a my sjížděli známou silnicí a zastavili v lomu, kterým jsem je vedl ke svému oblíbenému Jezírku bělásků, lesknoucím se v srdci vydolovaného kopce.

„Vzniká po jarních deštích nebo už na konci zimy.“ A pořád jsem viděl vzpomínku z dětství, ve kterém jsem tu s kamarády křiklavě válčil na vorech, a stále jsem slyšel pokřik. „Cítíte?“ upozornil jsem je i na magnetickou energii skal. Kamenný lom nás obemykal. Šlo o obrův dům. Rozhlíželi jsme se z dlaně onoho giganta a jediné, o čem jsem mlčel, byla magická energie lásky. „Je to tu dobrý,“ konstatovali.

„Nevezmete se tu jednou?“

„Myslíš, že máme?“ Zasmáli se té hlouposti a zčernalou, mokvajícím hladinu Jezírka bělásků rozčeřil vítr. Zapomněl jsem na obvyklou vnitřní brzdu a spontánně přiznal: „Tak strašně se mi po vás stýskalo.“

„Proč jsi nic neřekl?“

„Copak jsme někdy byli sami?“

„A ne?“

„Vždycky leda pár vteřin.“ A pokaždý někdo naslouchá, věděl jsem.

Nebo to tedy lidem jako já tak připadá. Stále je sleduje Velký Bratr a veškeré tajné služby planety, ani ráno, ani večer nedosáhnou soukromí a klidu, a to ani jako mravenci v kameni, takže kvůli tomu neumí být sami sebou a... Jste úplně paranoidní. Jako já.

„Možná, že máš pravdu,“ řekli mi a mrtvým lomem dětství jsme se vraceli od duše hory do světa. Nevím, jak ti dva, ale já byl náhle plný plánů, elánu, brilantních nápadů a šokujících příběhů. Toužil jsem horečně vyprávět jednu historku za druhou, a to právě jim. Pravda, v životě a praxi bývá pábení k ničemu, ale nejste s ním tak plonkoví v blízkosti lidí, kteří vám aspoň krapet naslouchají. A sice už možná nikdo nechte, vím, ale vyprávět, to se ještě dá. A má. Musí.

„Marvine, a nebylo by prima, kdyby se našla i nějaká další Jorika, která by tě brala takového, jaký jsi?“ Zdálo se mi, že tu otázku slyším, ale už to byly jen řeky obrazotvornosti a odtékaly do veškerých kamenných lomů světa a razily si podsvětlní cestu pryč z mého dětství. V ten den ráno jsem se ještě domníval, že se nikdy nesetkáme, a hle, stačila náhoda. A stačila by jiná, abychom se minuli a milion lidí by dodalo: „Taky dobře.“ Ale nemyslím si, že by to bylo dobře.

„Proč jsi nic neřekl?“ zopakovala Jorika.

Asi proto ne, že si lidi stydívají za emoce?

„No, hlavně, že to víme.“ Jako by mi četla myšlenky. Hlavně, že už se nehněvala. Stála tu, působila křehce jako sklenička z kavárny a všechno se možná odehrává jen ve snu, cítil jsem s hrůzou dítěte.

„Když se tak ostýcháš před lidmi, je to koneckonců normální,“ prohodil Jakub, asi aby mě ukonejšil, a Jorika se mě dotkla. Dodala: „Neboj. Tady nikdo není.“ A chvíli hovořili výhradně spolu, ale byl jsem rád a nechtěl jsem, nemusel poslouchat. Ale říkám si dodatečně, že se podobně přehnaná uhýbavost Nahoře možná nelíbí, protože... Za trest jsem procítl. Byl to vážně sen. Což přijde líto. Ale co? Lepší sen, i když surově skončí, než nic. Sen léčí a jen je skličující, že se tak málokdy vrátí. A ti dva? Co chcete? Tušil jsem přesně, že je nikdy nepotkám, a to ani v žádném z příštích životů.

Je ten momentální život opravdu naše jediná příležitost? Ptával jsem se. Nevím. Ale Jorice a Jakobovi jsem o sobě určitě neprozradil vše, takže i proto mám smůlu. Ty dva ani nenapadne, aby se ozvali. A zda je mám rád? Jak by ne. A neviditelnou auru mezi nimi, tu vzájemnou lásku. Třeba jednou pomine, ale byla tu. Třeba se rozptýlí mezi lomy, ale nepůjde ji nikdy nazvat zradou. Snažil jsem se analyzovat vlastní city podobně, jako by to dělal i Edgar Allan Poe nebo Sherlock Holmes, ale přišel jsem leda na to, že po Jakobovi, na rozdíl od Joriky, netoužím nijak eroticky. A snil jsem o ní, snil a přece si opakoval: „Nemusím se tě ani dotknout.“ A táhlo mě to zas k Jezírku bělásků. Do lomu. A našlapoval jsem po bílém poprašku a představoval si, že potkám aspoň jejich přízraky. Že zrovna náhodou zabrzdí tady v kráteru. Ale předem jsem věděl, že se to nestane a zůstanu sám, protože přání, ani to nejzbožnější, nedokáže nic. Ani sebeupřímnější snaha nemusí zvítězit a protekla ještě spousta vody a nemusíte mi to věřit, ale nakonec se ozvali. A ne ve snu. Pokud ovšem nepotřebujete další pohádku, nečtěte víc.

Pokud ano, vězte, že vše pookřálo. Povrch věcí se stal zase lesklejším. Jorice i Jakobovi buď něco došlo, anebo ani nemuselo docházet, a nejméně jedno hodinové kolečko se pootočilo o celý kruh a minimálně jedny pendlovky odbily a magnetka Jorika se na mě měla znovu pousmát. Uplynula do té chvíle nejspíš celá léta, ale opět jsme se měli potkat. Někdy se to skutečně tak semele, říkával Columbo.

Nebo taky ne. Vaše cesty se neprotnou a jen si dál čtete a čtete. Sice svět nevnímáte, ale zůstanete blbě sami a najednou staří. Nikdy neobdržíte ani nejkratší textovou zprávu od těch pravých. A proč ne? Vlastním přičiněním se lze dopracovat k mnohému, ale ne ke všemu. Jsme předurčení. Nejen tím, z čeho sestáváme, nýbrž i sny. Vyvolení to vždy budou razantně popírat a budou říkat, že se zasloužili, a nepochopí, že jiní se snažili stokrát víc a stejně marně. Nepochopí, že druhým nikdy nezazní „ahoj“, které by přitom stačilo. A to je svět. Vracel jsem se ojiněnými ulicemi Plzně od multikina, kam se nedostavila dívka, o kterou jsem vlastně nestál. Sám jsem už nechápal, proč jsem si zkoušel domluvit rande. Možná kvůli představě, že se zaláskují dodatečně? Podobně postupuje většina. Tu se ale ze vzpomínek vyhoupla Jorika, a já se pochybně zatoužil změnit v jejího psa, abych s ní mohl na procházku.

Nebo s nimi. A jen ať jsou spolu, i díky Kubovi přece Jorika kvete, ne?

Snil jsem pošetile a ještě jindy si představoval, jak jí občas zahne. Jednou jsem ho zahlédl s jistou Marií Černou z Krajského úřadu, ale ujišťoval jsem sám sebe, že by mu Jorika jistě odpustila. Škoda, že ty dva nemůžu aspoň trochu sledovat. Protože bych o to stál. Co asi zrovna dělají? Zajdou někdy do kina? U nádraží jsem vystoupil z tramvaje a mířil k vlaku. Jako obvykle se mi stýskalo. V rámci terapie jsem si proto začal představovat, že je potkám a přihodí se to zčistajasna i bez předchozí domluvy. Zkrátka jako ve filmu. A když se to stane, nastoupíme do električky a budem si povídat. O čemkoli. Nebude záležet na námětu. A jak jsem tak snil a vyjel na schodišti z podzemí, spatřil jsem ve sněhu ruličku bankovek.

Přede mnou i za mnou se valily armády a chybělo pár vteřin, aby peníze uviděl někdo jiný. Až ve vlaku jsem se osmělil a rozbalil tu ruličku. Tři sta korun, a přece jsem se neprosil nebe o peníze, nýbrž o dva známé. Vlak sebou trhl, rozjel se, já přivřel jsem oči, v duchu znovu kráčel pochodem a teprve se blížil k úpatí onoho schodiště. U cukrárny stáli Kuba s Jorikou. Ona v džínách, zrovna se česala. Jakub telefonoval. Že ikony vyhlížejí jinak? Neřekl bych. Mně stačili.

Stáli tam, jako by na mě čekali. „Ahoj,“ řekla a teskně dodala: „Kde ses toulal?“ A nevěleli za sebou pražádného věrného psa a taky já se jejich psiskem nestanu, ale... Přece trochu.

„Chm, já že se toulal? To spíš vy. Doted.“

„Nesmysl,“ pravil Jakub. „Nechceš do kina?“ ptala se Jorika.

Na co, bylo fuk. Jak by na tom mohlo záležet? Pro mě začalo být poutavé všechno, celý svět. Do té chvíle byl k přežití, ale nyní víc. Uvědomil jsem si, že věci ožily. Listí na keřích se vybarvovalo. I tváře lidí, které jsme potkali, a předměty kvapem získávaly smysl, který jsem jim naposledy přisuzoval v dávném dětství, leskly se a nebyly už samy. Ani já ne. Šli jsme na tramvaj a spásně mě napadlo, že přece už nemusím jen šroubované konverzovat. Přece už ne. Poprvé po letech mi došlo, že můžu říkat skoro to, co si myslím.

„Bylo mi docela blbě.“

„Jak blbě?“

„Jednak se mi stýskalo a za druhý je i tohle sen.“

„Sen ve snu?“ hlesla Jorika. „Ale ne.“ Hrála si s vlastními prsty, jako by vyřezávala nějaké nové věci. „Neboj!“ Jako by ty věci byly zřetelnější než kdykoli a kdekoli předtím. Jako by Jorika milovala i veškeré lesy nad mým

lomem a mě a rokle, v nichž zurčely vodní klavíry i klavíry plné včel.
„Určitě jen další sen,“ zopakoval jsem skepticky.
„No, když myslíš,“ řekl Kuba. Zřejmě kvůli té nejistotě na Joriku sáhl – a ona na mě: „Nejsi rád na světě?“
„Teď už jo.“
„Tak vidíš. A jaký sen? Tohle setkání není náhoda.“
„Ale je,“ povídám.
„Ale není. Měli jsme to tři dni domluvené, copak si nic nepamatuješ? Hele, nestárneš? Ty nějak zapomínáš.“
„Tři dni?“ opakoval jsem.
„Samo sebou. Sám jsi vymyslel, že se tu sejdem,“ zapálil si Jakub.
„Anebo myslíš, že by podobná blbost napadla nás dva?“ pousmála se Jorika. Dodala: „To tys tenhle tento sen zkonstruoval a díky tomu míříme do kina. Proč se vždycky děláš hloupější, než jsi?“ usmála se, ale já vrtěl hlavou: „Nevzpomínám si, že bych vám volal.“
Jorika se mě znovu jako náhodou dotkla a já jí pohlédl do čí. „Copak?“ optala se.
„Nic. Vždyť ani nemám vaše telefonní čísla.“
„Musíš pořád dělat švandu?“ vzala mě za ruku. „Počkej, já ti poradím. Já se tě zeptám takhle: Co myslíš, existuje Facebook?“
Ožil jsem. „Jo, ták... Už si vzpomínám. Nebýt Zuckerbruckera a jeho autismu, tak Facebook ještě nemáme, leda jako notýsek,“ a vytáhl jsem ten svůj, kam vše průběžně zapisuji. „Ale jde o víc.“
„Ano. Jde o víc,“ řekli svorně. „A ty víš, oč.“
„O to, že kdyby tenkrát Zuckera chtěly holky, mohl být milionkrát geniální a stejně ho nic neosvítlo a nikdy by vynález nikam nedotáhl. Ale jde o víc.“
„A to?“
„Kdyby ho ta jeho jediná, pravá levandule,“ podíval jsem se na Joriku, „nezačala ignorovat, zůstal by trčet na levelu ostatních vynálezců. Nebo si to nemyslíte?“
„Možná máš pravdu,“ řekl Jakub. „Zůstal by na úrovni svých spolužáků z vejšky. Nestoupal by. Tak to myslíš?“
„Přesně tak. Zůstal by na úrovni těch, co nikdy nepřijdou s ničím navíc. A vidíte, přesto se ti bastardi s ním pak hamižně soudili. Přitom disponovali sexy holkami, které ojížděly, zatímco jemu ta pravá chyběla. A co?“

Stalo se, že právě to rozhodlo, a tak má po právu svůj Facebook a miliardy za to. Nezdá se mi to nespravedlivý. Pojednává o tom Fincherův film.“

„A o čem ještě?“ byla Jorika zvědavá.

„O tom, že něco je vždycky za něco. Že dokonce i příroda funguje až po domalování, když ji doplníme. Mimochodem, víte, jak se liší Zuckerbrugger a člověk, který se zabývá psaním?“

„Jak?“

„Kdo píše, nebuduje dostatečněj most mezi sebou a milovaným objektem, řekl bych. Jenom neprakticky líčí vlastní situaci s utkvělou vizí, že to jinak nelze vyřešit. A ona to může být pravda, ale většinou to není tak beznadějný. Souhlas?“

Svorně zavrtěli hlavami.

„Věci nestačí vysvětlit, chápete? I kdyby literárně, i kdyby geniálně. Věci nestačí popsat, věci je třeba měnit fyzicky, holograficky, sexuálně i technologicky.“

„A ty, Lorenci, osobně znáš tohoto vynálezce Facebooku?“ zkoumali.

„Záleží na tom? Proč? Důležité jsou objevy. Každý, kterým zabodoval. Nebo si to nemyslíte?“

„Ale jo, proč ne?“ mávl Kuba rukou a já pokračoval: „Háček je v tom, že režisér Fincher musel prvořadě vyprávět nám, diváctvu, poutavý příběh, jak jsou už hollywoodští režiséri povinni, no, ale v reálu šlo o malinko jiný řetěz událostí. Scénáře totiž fungují i pomocí zjednodušení.“

„Aha. A zjednodušili i vynalezení Facebooku, chceš nám tvrdit?“

„Jo.“

„A co si o tom filmu objevitel Facebooku myslel?“

„Nevím. Výrobu sice finančně nepodpořil, ale vyhlásil fascinující soutěž pro každého, kdo odhalí pointu.“

„A tou je?“ zajímalo Joriku. „A proč to jméno komolíš jak debil?“ ptal se Jakub.

„Abych byl zajímavější?“

„A ták. Že nás to hned netrklo.“

„A dál?“ optala se Jorika.

„Jaký dál? Přece je to jasný. Ne? Soutěž vyhraju já, Brugáč mě bude o vítězství informovat prostřednictvím Facebooku, předtím si mě hrdě přidá mezi přátele, elektronicky mi pošle výhru na konto, zbohatnu, no, a co na tomhle světě znamená rulička bankovek, asi oba chápete i navzdory

pohádkám o šťastný chudobě. Ne?“

„Jenže tu pointu muselo odhadnout víc lidí už před tebou. Ne?“ namítl Jakub. „Jasně, byla na spadnutí,“ tukla se do spánku Jorika a přišla mi vážně milá.

„Jo, byla, jenže to ještě bylo jinak.“

„A to?“

„Soutěž měla dodatek.“

„Jaký?“

„Bude oceněn až stý účastník, musí pocházet z bývalého Československa, nosit stejné slipy jako Zuckerbruckenbauer a musím to být já. Ale vážně. Zvítězí jedna Jorice podobná Veronika, když silou vlastní osobnosti přebije jakoukoli ze Zuckerových holek, co kdy měl. I když jsme už řekli, že disponoval vlastně jen jedinou dámou, takže žádnej vlk z Wall Street...“

„A dopadne to tedy jak?“

„Jak? Inu, Bruckner čeká, až si ho nová dáma, kterou zaujal, přidá mezi přátele, no, a sedí tupě u monitoru, místo aby za ní rovnou letěl a ještě ji dohonil. Víte, cítívám se podobně. Vystihli to. Ale mám lepší nápad.“

„A to?“

„Soutěž vyhraje nějaký pár. To si představíte, ne? Někdo jako vy. No, a Brugger s výhercem tudíž nemůže chodit, nýbrž jen kamarádit.“

„A dál?“ optala se Jorika.

„Finančně je zajistí do konce životů a vidím o tom i film, který píšu. Vy jste ten pár.“

„My dva?“

„Přesně tak. Jakub a ty, Joriko. A ptáte se uraženě po Facebooku toho génia: A to nás, Marku, ani osobně nechcete vidět? A on: Ne. Facebook je lepší.“ Odmlčel jsem se.

„A to je celé?“

Zaimprovizoval jsem: „Ještě pak šel za bývalkou, která ho v tísni odmítla, a řekl: Moniko, Marvin Lorenc asi využil nějakých svých známostí a vyhrál mou globální soutěž, jako už předtím Diamond Race. Co s tím uděláme? A svědomitá Monika na to: Pošleme mu klasický psaníčko? Ale ne, vážně. Vynálezce a Monika přijedou za mnou do Česka na návštěvu, asi jako byste přijeli vy, a já jim řeknu: Já to sice vyhrál, děti, jenže až stý. Takže nemám na nic nárok. Ale oni dva se jen usmějí, zrovna jako vy, a prý: Jenže tys na to přišel nejlíp.“ Odmlčel jsem se. „Nicméně mám ještě

lepší pointu. Brugger a Monika původně rozchod kamuflovali a Fincher to netušil, takže svůj majstrštyk omylem natočil podle kamufláže.“

„A pravda je někde venku?“ zajímalo Jakuba.

„Musí tam obíhat. Taky obíhá. A Zuckerbrugger si mne ruce a hladí po nich Moniku, ale ta mu foukne do ucha. A prý: Smůla, já tě nechávám.

Jak to? Užasne Cukr. A ona praví způsobně: Víš, Bruggy, Marvin Lorenc vynalezl něco lepšího. A co? A Monika mu ukáže staré, osvědčené psaníčko v obálce, po čemž následuje zatmívačka a vážně už je konec. Nicméně přitochíme spolu trikový záběr, kde se lidstvo vrací k pazourku a pračlověk loví praženu tímtež stylem, jaký Jiří Winter-Neprakta nakreslil do úvodu klasického komiksu o Sekovi a Zule, prehistorických sourozencích,“ odmlčel jsem se. „Ale jo, uznávám, podobné finále by šlo světu až moc na ruku, je předvídatelné, a tak radši zajedu za Myšpulínem do Třeskoprsk, což je támhle pod Bezdězem u Máchova jezera, a spolu vynajdeme něco ještě o moc lepšího než banální Facebook.“

„A to?“

„Odhalím, že internet už je pět let samostatný vesmír.“

„A není?“ hlesl Jakub.

„A co je potom Facebook?“ dodala Jorika.

„Vesmír mezi vesmíry, jak říká John Hurt ve filmu Indiana Jones IV. A za to, pravda, žádný Brugger nemůže. Facebook není obyčejný vynález. Je to... něco jako prastará kosmická vlasatice. Nikým nezkonstruovaná. A byl objeven už takový, jak ho vidíme a jak chci být brán třeba i já. Taky rádiová záření a vůle boží tu přece byly. Jako on. Ne, ne. Laboratorně se nenarodil. Zrodila jej sama příroda. Už ho znala. Ona ho vyvrhla!“

„A to je celé?“ zajímalo Joriku.

„Prozatím. A do románu to teprve rozepíšete. Poskytuju vám to k doladění,“ vyskočil jsem jako první z tramvaje. Ocitli jsme se rázem v moderním chrámu. Šli jsme jím. Šli, a ti dva se každou chvíli rozesmáli, za což jsem byl rád. Koupili jsme si lístky i hranolky a vše bylo tak extrémně laciné, že mě to mělo rovnou trknout. Ale netrklo. Stoupali jsme kinosálem až dozadu, a když jsem se svezl vedle Joriky, položila mi na chvíli prsty na hřbet ruky. Nijak to neskrývala. Ani já se najednou nestyděl. „Hm, to ses spletla?“

„Proč myslíš?“

„Jakuba se dotýkej.“

„Tobě to vadí?“

„Ne.“

„A kola? Lorenci, vadí ti, že s tebou mám dohromady kolu?“ A Kuba dodal: „Ale nevadí mu to a já jsem náhodou rád, že mám jednu pití jen pro sebe.“ A měl svou kolu a Jorika mě políbila na slzu a zlehka i na ústa, i když skutečnější polibek vlepila Jakubovi. A řekla mu: „Miluji tě.“

„Já tebe,“ zamumlal jsem. I tento žert mi odpustili a Jorika zasmušile podotkla: „Vím, taky tě mám ráda.“ A bylo v pořádku, že kvůli tomu nijak nezrazuje Jakuba, a přišlo by mi jen divné, kdyby nás měla ve stejné oblíbě oba. Po právu se mi to zdálo nepravděpodobné. A proč taky chtít moc? Už takhle byli hodní. Ale je to bohužel jen sen, chápal jsem sklíčeně. Jako by ale nebyl a ještě několikrát se mě dotkla a dokonce mi položila ruku na předloktí a jednou si o mě na chvíli opřela hlavu. Vzala mě za prsty a přitiskla si mou dlaň na stehno. A když film skončil (o čem byl, nevím), omámeně jsme vyšli ven, usedli v kavárně a energie, kterou mi předali, mě nutila hlasitě snít a vyprávět, takže jsem mluvil a mluvil. A ti dva se opět každou chvílí rozesmáli. Sice se neváleli přímo pod stolem a neobjímali se tam jako blázni, ale skoro. A čím se smáli víc, tím spíš mě napadali věci, které sami nevymyslíte. Až do té chvíle jsem totiž žil sotva na půl úvazku. Teď jsem to viděl. Teď teprve jsem to v úplnosti pochopil a... Zničehonic jsem se cítil jako kdysi v dětství. Vrátilo se to. Vážně. Až do okamžiků, kdy jsem bavil třetí třídu. A kluky u Jezírka bělásků. Na prámu. Zatím nám ale ujížděla poslední tramvaj.

Další už řinčela s námi – a byli to oni dva, kdo mě žertem přemlouval, abych nevystupoval. „Jen ještě pokračuj, Lorenci!“ Nicméně rozloučení proběhlo.

„Takže už nám nikdy nenapišeš?“ nakrčila čelo a já jen vesele zavrtěl hlavou.

„Ani nepřespíš?“

„Až jindy.“ A vím, že mě ještě jednou políbila. Vytáhla taky žlutý kalendář se znakem kavárny Šangri-La, objevila vevnitř právě dnešní neděli, která okolo nás odtékala šerem, a ťukla nehtem do papíru: „Tohle tedy ještě není večer, kdy budeme spolu?“

Zasmál jsem se a Jakub chladně prohlásil, že jsem se celý čas choval velmi dobře, neboť jsem Joriku nesháděl. „Toho si cením.“ A já si vzpomněl na nějaké dva mladíky a dívku, které jsem nedávno zahlédl, jak se fotografují

před muzeem, a kteří se pak loučili. A když se pár vzdaloval skrz park, fotograf, co zůstal sám, upěchoval kouli, přece jen uháněl za nimi, aniž ho registrovali, a hodil.

Sice netrefil, ale dáma se instinktivně otočila a já co entomolog pozoroval, jak je útočník došel a znovu si povídají. Ale měl to horší než já. Ani ho nepolíbila. To mě Jorika i líbá.

Ale ve skutečnosti existuje jen Facebook a jiná dáma možná někdy někde projde okolo kasáren, které mají pootevřené okno, zaslechne jen půl věty, přijde domů a napíše román z vojenského prostředí. Ale já ne. Mně se všechno jenom zdá a jsem docela sám.

Obsah

Hvízdající chatrč	3
Ten den, kdy zabili Johna Lennona	44
Generál Trabant	48
Lom	55
Zamilovaný průvodčí	63
Pražský playboy prchá na venkov	67
Idealista, romantik, kritik a Marie	71
Wolf tu bednu zatluče	75
Duel	86
Jeden milion dolarů tomu, kdo přepere barmanku Joriku	96
Vítr Lence Bradbury	105
Procházka s Jorikou	110
Předčítání dočasně nevidomé Jorice	112
Lehce po smrti – lekce po smrti	116
Rozpad	121
Myška	125
Nápojový lístek	130
Lesní zkratka	147
Fluke	150
Normální svět	156
Vynalezení Facebooku Marvinem Lorencem	159

O autorovi

Ivo Fencel (*16. dubna 1964, Plzeň) není žádným nováčkem, už má na kontě více jak desítku titulů vydaných u různých nakladatelů. Pravidelně se účastnil i jindřichohradecké literární soutěže Textík, a to jak v kategorii poezie, tak prózy. V jubilejním desátém ročníku získal zvláštní cenu nakladatele na vydání knihy ze své tvorby dle vlastního výběru. Dalo by se říci, že kniha Columbo a já shrnuje jeho dosavadní tvorbu, vrací se již k známým tématům např. k jeho femme fatale Jorice nebo zde zařazuje něco z dramatického psaní. V kratších i delších literárních útvarech čtenář záhy pozná spisovatelovy vzory nebo autory domácí i zahraniční proveniencie, kteří ho ovlivňovali nebo ovlivňují. Často až surrealistická snění přenesou čtenáře až do krajín dada, kde je skutečně povoleno hodně.

Ivo Fencel

Columbo a já

V Jindřichově Hradci vydalo nakladatelství Epika, Jan Medek,
Miřiovského 678, 377 01 Jindřichův Hradec v roce 2021
jako prémiového vítěze s cenou nakladatele za Textík 2020

Fotografie na obálce: www.pixabay.com

Redigovala Stanislava Zábrodská

Grafická úprava Jan Medek

Sazba, tisk a vazba Jan Medek,

Miřiovského 678, 377 01 Jindřichův Hradec

Vydání v tomto souboru první

ISBN 978-80-7608-035-5